

CVRIA

SODIŠČE EVROPSKE UNIJE

Letno poročilo
2014

SODIŠČE EVROPSKE UNIJE

LETNO POROČILO 2014

Pregled dela Sodišča, Splošnega sodišča in Sodišča za uslužbence Evropske unije

Luxembourg, 2015

www.curia.europa.eu

Sodišče
2925 Luxembourg
LUKSEMBURG
Tel. +352 4303-1

Splošno sodišče
2925 Luxembourg
LUKSEMBURG
Tel. +352 4303-1

Sodišče za uslužbence
2925 Luxembourg
LUKSEMBURG
Tel. +352 4303-1

Spletno mesto Sodišča: <http://www.curia.europa.eu>

Konec redakcije: 1. januar 2015

Reprodukcija je dovoljena ob navedbi vira. Fotografije je dovoljeno reproducirati le kot del te publikacije. Za vsako drugo uporabo je treba za dovoljenje zaprositi Urad za publikacije Evropske unije.

Številne druge informacije o Evropski uniji so na voljo na internetu.
Dostop je mogoč na strežniku (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2015

tiskana izdaja	ISBN 978-92-829-1993-4	ISSN 1831-8576	doi:10.2862/37200	QD-AG-15-001-SL-C
PDF	ISBN 978-92-829-1970-5	ISSN 2315-2443	doi:10.2862/34951	QD-AG-15-001-SL-N

© Evropska unija, 2015

Printed in Belgium

TISKANO NA PAPIRJU, BELJENEM BREZ ELEMENTARNEGA KLORA (ECF)

Kazalo

Stran

Predgovor predsednika Sodišča Vassiliosa Skourisa.....	5

Poglavje I

Sodišče

A – Razvoj in dejavnost Sodišča leta 2014	9
B – Sodna praksa Sodišča leta 2014	11
C – Sestava Sodišča	61
1. Člani Sodišča	63
2. Spremembe v sestavi Sodišča leta 2014	77
3. Protokolarni vrstni red	79
4. Nekdanji člani Sodišča	81
D – Sodna statistika Sodišča	85

Poglavje II

Splošno sodišče

A – Dejavnost Splošnega sodišča leta 2014	117
B – Sestava Splošnega sodišča	151
1. Člani Splošnega sodišča	153
2. Spremembe v sestavi Splošnega sodišča leta 2014	163
3. Protokolarni vrstni red	165
4. Nekdanji člani Splošnega sodišča	167
C – Sodna statistika Splošnega sodišča	169

Poglavje III*Sodišče za uslužbence*

A – Dejavnost Sodišča za uslužbence leta 2014	191
B – Sestava Sodišča za uslužbence	199
1. Člani Sodišča za uslužbence	201
2. Spremembe v sestavi Sodišča za uslužbence leta 2014	205
3. Protokolarni vrstni red	207
4. Nekdanji člani Sodišča za uslužbence	209
C – Sodna statistika Sodišča za uslužbence	211

Predgovor

To poročilo vsebuje kratko, vendar verodostojno predstavitev dejavnosti institucije v letu 2014. Kot običajno je velik del namenjen pregledu sodne dejavnosti Sodišča, Splošnega sodišča in Sodišča za uslužbenke, v katerem je povzet razvoj sodne prakse.

Statistični podatki poleg tega za vsako sodišče prikazujejo vrsto in število predloženih zadev. Leta 2014 je bil dosežen nov rekord s skupno 1691 vloženimi zadevami pred tremi sodišči, kar je največ od ustanovitve sodnega sistema Unije. Po drugi strani je institucija s 1685 končanimi zadevami zabeležila največjo produktivnost v svoji zgodovini. Ta povečana storilnost se izraža tudi pri krajšem trajanju postopkov.

Vendar ta dober rezultat ne zagotavlja varstva pred nevarnostjo preobremenjenosti v prihodnje. Stalna obremenitev sodišč in predvsem povečevanje števila zadev pri Splošnem sodišču sta sicer brez dvoma dokaz uspešnosti sistema, vendar lahko tudi ogrozita njegovo učinkovitost.

Poleg tega ima Sodišče od 1. decembra 2014 po izteku prehodnega obdobja, ki je bilo uvedeno z Lizbonsko pogodbo v zvezi s sodnim nadzorom aktov Unije na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, na podlagi člena 258 PDEU neomejeno pristojnost za odločanje v postopkih za ugotavljanje kršitev proti vsaki državi članici – z eno izjemo – ki krši določbe prava EU na tem področju.

Zato je treba vztrajno in nenehno iskati načine, tako na zakonodajni ravni kot na ravni delovnih metod, za izboljšanje učinkovitosti sodnega sistema Unije.

Pomemben korak v to smer je bil leta 2014 storjen z osnutkom novega Poslovnika Splošnega sodišča, ki ga je Svet pozitivno sprejel. Ta novi poslovnik vsebuje ukrepe za učinkovitejše delo sodišča in omogoča zagotovitev varstva podatkov in listin, ki se nanašajo na varnost Unije ali njenih držav članic ali na njihove mednarodne odnose, med obravnavanjem na sodišču.

V prihodnje pa bo treba storiti še pomembnejši korak. Sodišče, ki ga je k temu pozvalo italijansko predsedstvo Sveta v drugem polletju 2014, je namreč Svetu predložilo predlog za podvojitev števila sodnikov Splošnega sodišča v treh zaporednih fazah do leta 2019. O tem predlogu je bil v Svetu dosežen načelni dogovor in bo moral biti pripravljen v prvih mesecih leta 2015.

Institucija je 20. in 21. novembra 2014 praznovala petindvajseto obletnico Splošnega sodišča. Prireditve, ki so bile organizirane v tem okviru, so omogočile pregled tega obdobja, ki je obogatilo sodni sistem Unije, pa tudi seznanitev z nakazanimi obeti za prihodnost.

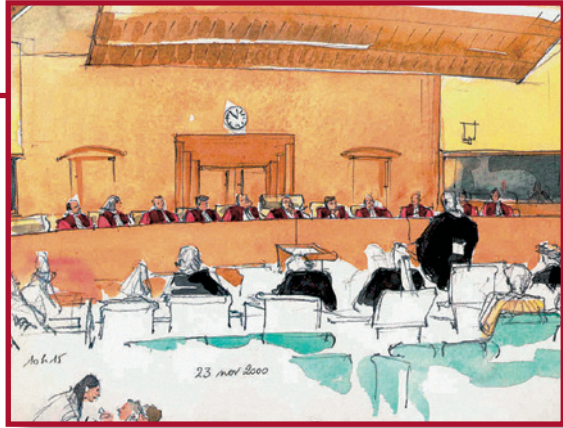
Leta 2014 je bila obeležena tudi deseta obletnica širitve 1. maja 2004, ko je k Evropski uniji pristopilo deset novih držav članic, tako da je 5. junija 2014 potekala konferenca z naslovom „Sodišče od leta 2004 do leta 2014: Zgodovinski pregled“.

Ta predgovor letnega poročila je zadnji, ki ga imam čast podpisati kot predsednik institucije. Zato bi se ob tej priložnosti rad zahvalil kolegom na Sodišču za večkratno izkazano zaupanje ter članom Splošnega sodišča in Sodišča za uslužbence za njihov prispevek k nalogi, ki je bila zaupana naši instituciji. Zahvaljujem se tudi vsem, ki neopazno, a odločno v kabinetih in službah, ki nudijo podporo instituciji, skrbijo, da Sodišče Evropske unije lahko zagotavlja spoštovanje prava.

V. Skouris
Predsednik Sodišča

Poglavje I

Sodišče

A – Razvoj in dejavnost Sodišča leta 2014

Vassilios Skouris, predsednik

V prvem poglavju je strnjeno opisana dejavnost Sodišča leta 2014. Najprej je v tem delu opisan razvoj sodišča v preteklem letu, sledi pa analiza statistike, v kateri je prikazan razvoj obsega dela Sodišča in povprečno trajanje postopkov. V drugem delu (B) je tako kot vsako leto opisan poglavitni razvoj sodne prakse, razvrščene po področjih, v tretjem delu (C) je navedena sestava Sodišča v referenčnem obdobju, v četrtem delu (D) pa statistika za sodno leto 2014.

1. Z vidika splošnega razvoja na sodišču ni bilo pomembnih dogodkov, z izjemo odstopa ciprskega sodnika G. Arestisa in njegove zamenjave s sodnikom C. Lycourgosom, ki je nastopil funkcijo 8. oktobra 2014.

V zvezi s postopkovnimi pravili je treba zgolj opozoriti, da sta po tem, ko je leta 2012 začel veljati novi poslovnik Sodišča, 1. februarja 2014 začela veljati novi Dodatek k Poslovniku, s katerim so posodobljene določbe v zvezi z zaprosili za pravno pomoč, brezplačno pravno pomočjo in ovadbo kršitev prisega prič in izvedencev (UL 2014, L 32, str. 37), in Praktična navodila za stranke v zvezi z zadevami, predloženimi Sodišču (UL 2014, L 31, str. 1).

2. Sodno statistiko Sodišča za leto 2014 na splošno zaznamujejo še nedosežene številke. Preteklo leto bo zabeleženo kot najbolj produktivno leto v zgodovini Sodišča.

Sodišče je tako leta 2014 končalo 719 zadev (bruto številka, neupoštevajoč združitve, neto pa 632), kar pomeni povečanje glede na prejšnje leto (701 končana zadeva leta 2013). V 416 od teh zadev je bila izdana sodba, v 214 pa je bil sprejet sklep.

Sodišče je prejelo 622 novih zadev (ne glede na združitve zaradi medsebojne povezanosti) v primerjavi s 699 leta 2013, kar pomeni upad za 11 %. Ta relativni upad skupnega števila prejetih zadev se v glavnem nanaša na pritožbe in predloge za sprejetje predhodne odločbe. Zanjih je bilo leta 2014 428.

Glede trajanja postopkov so statistični podatki zelo dobri. Povprečno je postopek predhodnega odločanja trajal 15,0 meseca. Ugotovljeno skrajšanje v primerjavi z letom 2013 (16,3 meseca) potrjuje jasen trend od leta 2005. Povprečno trajanje postopka z direktnimi tožbami in pritožbami je bilo 20 mesecev oziroma 14,5 meseca, in glede na leto 2013 še vedno upada.

Ti podatki so rezultat tega, da Sodišče redno spremlja svojo delovno obremenitev. Učinkovitost Sodišča pri obravnavanju zadev se je izboljšala ne le zaradi reform delovnih metod, uvedenih v zadnjih letih, temveč tudi zaradi pogostejše uporabe različnih procesnih instrumentov, ki jih ima na voljo za pospešitev postopka v nekaterih zadevah (nujni postopek predhodnega odločanja, prednostno obravnavanje zadeve, hitri postopek, poenostavljeni postopek in možnost odločanja brez sklepnih predlogov generalnega pravobranilca).

Nujni postopek predhodnega odločanja je bil predlagan v šestih zadevah, določeni senat pa je ugotovil, da so bili pogoji iz člena 107 in naslednjih Poslovnika izpolnjeni v štirih. Te zadeve so se v povprečju končale v 2,2 meseca, kot leta 2013.

Predlog za obravnavanje po hitrem postopku je bil vložen v dvanajstih zadevah, vendar so bili pogoji iz Poslovnika izpolnjeni zgolj v dveh. V skladu s prakso, uvedeno leta 2004, predsednik

Sodišča predlogom za obravnavanje po hitrem postopku ugotovi ali jih zavrne z obrazloženim sklepom. Prednostno pa so bile obravnavane 3 zadeve.

Poleg tega je Sodišče odločalo po poenostavljenem postopku iz člena 99 Poslovnika, da bi odgovorilo na nekatera vprašanja, predložena v predhodno odločanje. Na podlagi te določbe je bilo tako s sklepom končanih 31 zadev.

Nazadnje, Sodišče je precej pogosto uporabilo možnost, ki jo ima na podlagi člena 20 Statuta, da odloči brez sklepnih predlogov generalnega pravobranilca, če zadeva ne odpira novega pravnega vprašanja. Leta 2014 je bilo tako brez sklepnih predlogov razglašanih 208 sodb (v 228 zadevah, upoštevajoč združitve).

V zvezi z razdelitvijo zadev različnim sestavam Sodišča je treba navesti, da je veliki senat odločil v okoli 8,7 % zadev, senati petih sodnikov v 55 % zadev in senati treh sodnikov v približno 37 % zadev, ki so bile leta 2014 končane s sodbo ali sklepom, ki ima naravo sodne odločbe. V primerjavi s prejšnjim letom je mogoče ugotoviti stalnost deleža zadev, ki jih je obravnaval veliki senat (8,4 % leta 2013), in majhen upad deleža zadev, ki so jih obravnavali senati petih sodnikov (59 % leta 2013).

Podrobnejši statistični podatki za preteklo sodno leto so zbrani v temu namenjenemu delu (D) Poglavja I tega poročila.

B – Sodna praksa Sodišča leta 2014

I. Temeljne pravice

1. Pristop Evropske unije k Evropski konvenciji o človekovih pravicah

Pogajanja o pristopu Evropske Unije h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: EKČP)¹ so 5. aprila 2013 privedla do dogovora o osnutkih pristopnih listin. Sodišče, pri katerem je bil vložen predlog na podlagi člena 218(11) PDEU, je 18. decembra 2014 na občni seji izdalo mnenje 2/13 (EU:C:2014:2454) glede združljivosti predvidenega sporazuma s Pogodbama.

Sodišče je v zvezi z dopustnostjo predloga za izdajo mnenja² najprej pojasnilo, da mora Sodišče, da bi se lahko izreklo o združljivosti določb predvidenega sporazuma s pravili Pogodb, imeti dovolj podatkov o vsebini navedenega sporazuma. Glede tega so v obravnavanem primeru vsi osnutki pristopnih listin, ki jih je posredovala Komisija, skupaj zagotavljali dovolj popoln in natančen okvir podrobnih pravil, v skladu s katerimi naj bi potekal predvideni pristop. Poleg tega je Sodišče v zvezi z notranjimi pravili prava Unije, katerih sprejetje je nujno za izvedljivost sporazuma o pristopu in na katere se je prav tako nanašal predlog za izdajo mnenja, razsodilo, da narava teh pravil izključuje to, da bi lahko bila predmet postopka za izdajo mnenja, ki se lahko nanaša le na mednarodne sporazume, katerih sklenitev je Unija predvidela. Sodišče se mora namreč omejiti na preučitev združljivosti sporazumov s Pogodbama, sicer bi poseglo v pristojnosti drugih institucij, ki morajo sprejeti ta pravila.

V zvezi z vsebino predloga za izdajo mnenja je Sodišče po tem, ko je uvodoma opozorilo na temeljne elemente ustavnega okvira Unije, preverilo, ali so spoštovane posebne značilnosti in avtonomija prava Unije, tudi na področju skupne zunanje in varnostne politike (v nadaljevanju: SZVP), in načelo avtonomije pravnega sistema Unije, ki je določeno v členu 344 PDEU. Preverilo je tudi, ali se glede mehanizma sotožene stranke in postopka predhodne vključitve Sodišča ohranjajo posebne značilnosti Unije. Sodišče je v okviru te preučitve sklenilo, da osnutek sporazuma ni združljiv niti s členom 6(2) PEU niti s Protokolom št. 8 o tej določbi, ki je priložen k Pogodbi EU³.

Sodišče je na prvem mestu navedlo, da bi zaradi pristopa Unije k EKČP za Unijo kot za vse druge pogodbenice veljal zunanji nadzor, katerega predmet bi bilo spoštovanje pravic in svoboščin iz te konvencije. V okviru tega zunanjega nadzora bi po eni strani razlaga EKČP, ki jo poda Evropsko sodišče za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP), zavezovala Unijo in njene institucije, vključno s Sodiščem, po drugi strani pa razlaga pravice, priznane s to konvencijo, ki bi jo podalo Sodišče, ne bi zavezovala ESČP. Vendar je Sodišče pojasnilo, da to ne more veljati za razlago prava Unije, zlasti Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina o temeljnih pravicah), ki jo poda Sodišče. Glede tega je navedlo, da ker se s členom 53 EKČP pogodbenicam pridruže možnost, da določijo višje standarde varstva temeljnih pravic od tistih, ki jih varuje ta konvencija, je treba zagotoviti usklajenost med to določbo in določbo 53 Listine o temeljnih pravicah, zato da ta možnost glede pravic, ki so priznane z Listino in s Konvencijo, ostane omejena na to, kar

¹ Konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisana v Rimu 4. novembra 1950.

² Glede vprašanj v zvezi z dopustnostjo predloga za izdajo mnenja glej tudi mnenje 1/13 (EU:C:2014:2303) v razdelku IX „Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah“.

³ Protokol (št. 8) o členu 6(2) Pogodbe o Evropski uniji o pristopu Unije h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

je nujno za to, da se ne ogrozi ravni varstva, ki je določena v Listini, ter primarnosti, enotnosti in učinkovitosti prava Unije. Vendar nobena določba osnutka sporazuma ni bila namenjena zagotovitvi te usklajenosti. Na drugem mestu, v delu, v katerem bi EKČP od države članice zahtevala, da preveri, ali druga država članica spoštuje temeljne pravice, čeprav se s pravom Unije zlasti na nekaterih področjih nalaga vzajemno zaupanje med državami članicami, bi se s pristopom lahko ogrozila ravnotežje, na katerem temelji Unija, in avtonomija prava Unije. Na tretjem mestu, ker v predvidenem sporazumu ni določeno nič glede razmerja med mehanizmom, ki se uvaja s Protokolom št. 16 k EKČP, ki najvišjim sodiščem držav članic omogoča, da zaprosijo ESČP za svetovalna mnenja, in postopkom predhodnega odločanja iz člena 267 PDEU, ki je bistvo sodnega sistema, uvedenega s Pogodbama, se lahko z njim poseže v avtonomijo in učinkovitost tega postopka.

Sodišče je v zvezi z združljivostjo predvidenega sporazuma s členom 344 PDEU ugotovilo, da osnutek sporazuma ohranja možnost, da Unija ali države članice pri ESČP vložijo pritožbo, katere predmet je zatrjevana kršitev EKČP, ki naj bi jo v povezavi s pravom Unije storila država članica ali Unija. Vendar je namen člena 344 PDEU prav ohranitev izključnosti načina reševanja sporov glede razlage ali uporabe Pogodb in zlasti sodne pristojnosti Sodišča v zvezi s tem, s čimer ta člen tako nasprotuje vsakemu prejšnjemu ali poznejšemu zunanjemu nadzoru. V teh okoliščinah bi bil lahko osnutek sporazuma s PDEU združljiv samo, če bi bila izrecno izključena pristojnost ESČP za spore med samimi državami članicami ali med državami članicami in Unijo glede uporabe EKČP v okviru prava Unije.

Sodišče je tudi navedlo, da predvideni sporazum ne določa podrobnih pravil delovanja mehanizma sotožene stranke in postopka predhodne vključitve Sodišča, ki bi omogočala ohranitev posebnih značilnosti Unije in njenega prava. Sodišče je, kar natančneje zadeva mehanizem sotožene stranke, poudarilo, da bi v skladu s predvidenim sporazumom ESČP v okviru preverjanja pogojev za udeležbo Unije ali ene od držav članic kot sotožene stranke morale presoјati pravila prava Unije o razdelitvi pristojnosti med Unijo in njenimi državami članicami ter merila za pripis njihovih aktov ali opustitev. S takim nadzorom bi se lahko poseglo v razdelitev pristojnosti med Unijo in njenimi državami članicami.

Sodišče je v zvezi s postopkom predhodne vključitve Sodišča, ki je določen v osnutku sporazuma, na prvem mestu ugotovilo, da je za ohranitev posebnih značilnosti Unije potrebno, da na vprašanje, ali je Sodišče že odločilo o istem vprašanju, odgovori pristojna institucija Unije, katere odločba bi morala zavezovati ESČP, kar pa v osnutku sporazuma ni določeno. Glede tega bi to, da bi se ESČP dovolilo, da odloči o takem vprašanju, pomenilo, da se mu podeli pristojnost za razlago sodne prakse Sodišča. Na drugem mestu je Sodišče navedlo, da bi omejitev obsega postopka predhodne vključitve Sodišča v zvezi s sekundarnim pravom le na vprašanja veljavnosti, na vprašanja razlage pa ne, posegla v pristojnosti Unije in Sodišča, ker zadnjemu ne bi omogočala, da poda dokončno razlago sekundarnega prava glede na pravice, zagotovljene z EKČP.

Sodišče je nazadnje ugotovilo, da se s predvidenim sporazumom ne spoštujejo posebne značilnosti prava Unije v zvezi s sodnim nadzorom dejanj, delovanja in opustitev Unije na področju SZVP. Čeprav so v trenutnem stanju prava Unije nekatera od teh dejanj, delovanja in opustitev izvzeta iz sodnega nadzora Sodišča, bi bilo ESČP v skladu z osnutkom sporazuma namreč vseeno pristojno, da odloča o njihovi združljivosti z EKČP. Vendar takšne pristojnosti za izvajanje sodnega nadzora, tudi glede na temeljne pravice, ni mogoče podeliti izključno mednarodnemu sodnemu organu, ki je zunaj institucionalnega in sodnega okvira Unije.

2. Listina Evropske unije o temeljnih pravicah

Sodišče je v letu 2014 Listino o temeljnih pravicah razlagalo in uporabilo v več odločbah, od katerih so najpomembnejše povzete v različnih razdelkih tega poročila.⁴ V tem razdelku sta predstavljeni dve odločbi, od katerih se prva nanaša na možnost sklicevanja na Listino v sporih med posamezniki, druga pa na njeno področje uporabe.

V sodbi z dne 15. januarja 2014, *Association de médiation sociale* (C-176/12, EU:C:2014:2), se je veliki senat Sodišča izrekel o možnosti sklicevanja na člen 27 Listine o temeljnih pravicah in na Direktivo 2002/14 o obveščanju in posvetovanju z delavci⁵ v okviru spora med posamezniki. Šlo je za spor pred francoskim Cour de cassation med delodajalcem, Association de médiation sociale (združenje za socialno mediacijo, v nadaljevanju: AMS), ter Union locale des syndicats CGT (lokalna zveza sindikatov CGT) in osebo, ki je bila imenovana za predstavnika sindikalnega odbora, ustanovljenega v okviru AMS. To združenje je odločilo, da ne bo izvedlo volitev predstavnika delavcev, ker je menilo, da so v skladu s francoskim delovnopravnim zakonikom delavci, ki imajo sklenjeno pogodbo o poklicnem usposabljanju (v nadaljevanju: delavci, ki imajo sklenjene sofinancirane pogodbe), izvzeti iz izračuna števila zaposlenih v podjetju za določitev zakonskih pragov za vzpostavitev predstavniških institucij zaposlenih in da za AMS ti pragovi torej niso bili doseženi.

Sodišče je razsodilo, da je treba člen 3(1) Direktive 2002/14 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni določbi, s katero so iz navedenega izračuna pragov izvzeti delavci, ki imajo sklenjene sofinancirane pogodbe. Vendar je pojasnilo, da te določbe Direktive 2002/14, čeprav izpolnjuje pogoje za neposredni učinek, ni mogoče uporabiti v okviru spora, ki poteka izključno med posamezniki.

V nadaljevanju je Sodišče razsodilo, da se na člen 27 Listine, sam ali v povezavi z določbami Direktive 2002/14/ES, ni mogoče sklicevati v sporu med posamezniki z namenom, da se ne bi uporabila nacionalna določba, ki je v nasprotju s pravom Unije, kadar nacionalna določba za prenos te direktive ni v skladu s pravom Unije. Sodišče je namreč ugotovilo, da se za polno učinkovanje člena 27 Listine zahteva njegova konkretizacija z določbami prava Unije ali nacionalnega prava. Niti iz besedila člena 27 Listine niti iz pojasnil, ki se nanašajo na navedeni člen, pa ni mogoče sklepati, da je prepoved iz Direktive 2002/14, da se iz izračuna števila zaposlenih v podjetju izključijo nekatere kategorije delavcev, pravno pravilo, ki se uporablja neposredno. Vendar je Sodišče izpostavilo, da bi se stranka, ki je oškodovana zaradi neskladnosti nacionalnega prava s pravom Unije, za povrnitev morebitne utrpljene škode lahko sklicevala na sodno prakso, izhajajočo iz sodbe *Francovich in drugi*⁶.

⁴ Omeniti je treba sodbo z dne 17. septembra 2014, *Liivimaa Lihaveis* (C-562/12, EU:C:2014:2229), predstavljeno v razdelku IV.3 „Ničnostne tožbe“, sodbo z dne 30. aprila 2014, *Pfleger in drugi* (C-390/12, EU:C:2014:281), predstavljeno v razdelku VI.2 „Svoboda ustanavljanja in svoboda opravljanja storitev“, sodbo z dne 30. januarja 2014, *Diakite* (C-285/12, EU:C:2014:39), predstavljeno v razdelku VII.2 „Azilna politika“, mnenje z dne 14. oktobra 2014 (1/13, EU:C:2014:2303), predstavljeno v razdelku IX „Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah“, sodbo z dne 18. marca 2014, *International Jet Management* (C-628/11, EU:C:2014:171), predstavljeno v razdelku X „Promet“, ter sodbo z dne 8. aprila 2014, *Digital Rights Ireland in drugi* (C-293/12 in C-594/12, EU:C:2014:238) in sodbo z dne 13. maja 2014, *Google Spain in Google* (C-131/12, EU:C:2014:317), predstavljeni v razdelku XIII.2 „Varstvo osebnih podatkov“.

⁵ Direktiva 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2002 o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 219).

⁶ Sodba Sodišča z dne 19. novembra 1991, *Francovich in Bonifaci/Italija* (C-6/90 in C-9/90, EU:C:1991:428).

Sodišče je v sodbi z dne 10. julija 2014, *Julian Hernández in drugi* (C-198/13, EU:C:2014:2055), pojasnilo področje uporabe Listine o temeljnih pravicah⁷ v okviru predhodnega odločanja glede njenega člena 20 in glede Direktive 2008/94 o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca⁸. Predlog za sprejetje predhodne odločbe se je nanašal na nacionalno zakonodajo, v skladu s katero lahko delavec s subrogacijo po zakonu pod nekaterimi pogoji v času trajanja postopka izpodbijanja odpovedi pogodbe o zaposlitvi zahteva izplačilo plač neposredno od države članice, kadar delodajalec teh plač ni izplačal in je začasno plačilno nesposoben. Sodišče je preučilo, ali nacionalna zakonodaja spada na področje uporabe Direktive 2008/94 in ali jo je zato mogoče preučiti glede na temeljne pravice, ki so zagotovljene z Listino o temeljnih pravicah.

Glede tega je poudarilo, da je za to, da bi bilo za nacionalno zakonodajo mogoče šteti, da izvaja pravo Unije v smislu člena 51 Listine o temeljnih pravicah, potreben obstoj povezave med aktom prava Unije in zadevnim nacionalnim ukrepom, ki presega zgolj sorodnost urejanih materij ali posreden vpliv ene materije na drugo. Zgolj to, da nacionalni ukrep spada na področje, na katerem ima Unija pristojnosti, tega ukrepa ne umesti na področje uporabe prava Unije in torej ne povzroči uporabe Listine o temeljnih pravicah. Tako je treba za ugotovitev, ali nacionalni ukrep pomeni izvajanje prava Unije, poleg drugih elementov preveriti, ali je cilj zadevne nacionalne zakonodaje izvajanje določbe prava Unije, kakšna je narava te zakonodaje in ali ta zakonodaja sledi drugim ciljem kot tistim, ki jih zajema pravo Unije, tudi če lahko posredno zadeva zadnjega, ter ali obstaja posebna ureditev prava Unije na tem področju ali taka, da lahko nanj vpliva.

Sodišče je ugotovilo, da zadevna nacionalna zakonodaja sledi drugačnemu cilju od cilja zagotavljanja minimalnega varstva delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca iz Direktive 2008/94 in da izplačilo odškodnine, ki je določena z nacionalno zakonodajo, ne more vplivati na minimalno varstvo iz te direktive niti ga omejiti. Poleg tega je Sodišče presodilo, da člen 11 Direktive, ki določa, da ta direktiva ne vpliva na pravico držav članic, da uvajajo določbe, ki delavcem podeljujejo ugodnejše varstvo, ne podeljuje te pravice državam članicam, temveč jo le priznava. Zato za zadevno nacionalno zakonodajo ni mogoče šteti, da spada na področje uporabe Direktive.

3. Splošna načela prava Unije

Sodišče je v sodbi z dne 3. julija 2014, *Kamino International Logistics in drugi* (C-129/13, EU:C:2014:2041), preučilo načelo, da uprava spoštuje pravico do obrambe in pravico do izjave v okviru uporabe Carinskega zakonika⁹. Predlog za sprejetje predhodne odločbe je bil vložen v okviru spora, ki se je nanašal na dva carinska posrednika, ki sta jima bili po nadzoru carinskih organov izdani odločbi o odmeri dajatve zaradi izterjave dodatne carine, ne da bi imela možnost predhodno podati izjavo.

Glede tega je Sodišče poudarilo, da se posamezniki lahko na načelo, da uprava spoštuje pravico do obrambe in iz nje izhajajočo pravico vsakogar do izjave pred sprejetjem vsake odločbe, ki bi lahko negativno vplivala na njegove interese, kot se uporabljata v okviru Carinskega zakonika, sklicujejo

⁷ V zvezi s področjem uporabe Listine je treba omeniti sodbo z dne 30. aprila 2014, *Pfleger in drugi* (C-390/12, EU:C:2014:281), predstavljeno v razdelku VI.2, „Svoboda ustanavljanja in svoboda opravljanja storitev“.

⁸ Direktiva 2008/94/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca (UL L 283, str. 36).

⁹ Uredba Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 4, str. 307), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 2700/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 10, str. 239).

neposredno pred nacionalnimi sodišči. Obveznost spoštovanja navedenega načela namreč velja za organe držav članic, kadar sprejemajo odločbe, ki spadajo na področje uporabe prava Unije, tudi kadar veljavna ureditev izrecno ne določa takšne formalnosti. Poleg tega, kadar uprava naslovniku odločbe, kot je odločba o odmeri dajatve, ni dala možnosti podati izjavo, je kršena njegova pravica do izjave, tudi če ima možnost svoja stališča uveljavljati v poznejši fazi upravnega pritožbenega postopka, če nacionalna ureditev naslovnikom takih odločb ne omogoča zadržanja izvršbe teh odločb do njihove morebitne spremembe. Vsekakor nacionalno sodišče, ki mora zagotoviti polni učinek prava Unije, lahko upošteva, da taka kršitev povzroči razglasitev ničnosti odločbe le, če bi bil rezultat tega postopka v primeru, da te kršitve ne bi bilo, drugačen.

II. Državljanstvo Unije

Na področju državljanstva Unije je treba posebej omeniti šest sodb. Prva sodba se nanaša na pravico vstopa v državo članico, naslednje štiri se nanašajo na pravico do prebivanja družinskih članov državljanov Unije, ki so državljani tretjih držav, šesta sodba pa se nanaša na dodelitev socialnih dajatev državljanom Unije, ki niso ekonomsko aktivni in ne iščejo zaposlitve.

Veliki senat Sodišča je v sodbi z dne 18. decembra 2014, *McCarthy in drugi* (C-202/13, EU:C:2014:2450), razsodil, da člen 35 Direktive 2004/38¹⁰ niti člen 1 Protokola št. 20, priloženega k Pogodbi EU,¹¹ državi članici ne omogočata, da pri uresničevanju cilja splošne prevencije od državljanov tretjih držav, ki imajo „dovoljenje za prebivanje družinskega člana državljana Unije“, izdano s strani organov druge države članice, zahteva, da imajo, zato da bi lahko vstopili na njeno ozemlje, dovoljenje za vstop.

H. P. McCarthy Rodriguez, kolumbijska državljanka, prebiva v Španiji s svojim zakoncem, S. A. McCarthyem, ki ima britansko in irsko državljanstvo. H. P. McCarthy Rodriguez je morala za vstop v Združeno kraljestvo predhodno zaprositi za izdajo dovoljenja za vstop družinskega člana v skladu z nacionalno zakonodajo, ki se uporabi, predložitevno sodišče pa je podvomilo v združljivost tega pogoja s pravom Unije.

Sodišče je v sodbi najprej potrdilo, da sta zakonca „upravičenca“ iz Direktive 2004/38, nato pa na prvem mestu opozorilo, da obveznost pridobitve vizuma ali enakovredna obveznost za vstop na ozemlje države članice izvora državljana Unije za osebe, ki so njegovi družinski člani in so v položaju, v kakršnem je H. P. McCarthy Rodriguez, ne velja.

Poleg tega je Sodišče v zvezi s členom 35 Direktive 2004/38, v skladu s katerim lahko države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zavrnitev, prenehanje ali preklic katere koli pravice, podeljene s to direktivo, v primeru zlorabe pravic ali prevare,¹² ugotovilo, da morajo ukrepi, sprejeti na podlagi te določbe, spoštovati postopkovna jamstva iz Direktive in temeljiti na posamični preučitvi

¹⁰ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46).

¹¹ Protokol (št. 20) o uporabi nekaterih vidikov člena 26 Pogodbe o delovanju Evropske unije za Združeno kraljestvo in Irsko.

¹² V tem poročilu sta omenjeni še dve sodbi, ki se nanašata na vprašanje zlorabe pravice, in sicer sodba z dne 17. julija 2014, *Torresi* (C-58/13 in C-59/13, EU:C:2014:2088), predstavljena v razdelku VI.2 „Svoboda ustanavljanja in svoboda opravljanja storitev“, in sodba z dne 13. marca 2014, *SICES in drugi* (C-155/13 EU:C:2014:145), predstavljena v razdelku V „Kmetijstvo“.

zadevnega primera. Glede tega je za dokaz o zlorabi potreben skupek objektivnih okoliščin in subjektivni element. Tako to, da se država članica sooča z visokim številom primerov zlorabe pravic ali prevare, ne more upravičiti sprejetja ukrepa, ki temelji na splošni prevenciji, pri čemer je izključena vsaka konkretna presoja ravnanja zadevne osebe. Taki ukrepi bi namreč zaradi njihove samodejnosti državam članicam omogočili neuporabo določb Direktive 2004/38 in bi pomenili nespoštovanje vsebine tako temeljne in individualne pravice državljanov Unije do prostega gibanja in prebivanja kot izvedenih pravic, ki jih imajo družinski člani teh državljanov, ki sami niso državljani katere od držav članic.

Nazadnje, čeprav člen 1 Protokola št. 20 Združenemu kraljestvu dovoljuje, da preverja, ali oseba, ki želi vstopiti na njegovo ozemlje, dejansko izpolnjuje zahtevane pogoje, ta določba tej državi članici ne dovoljuje, da bi določala pogoje za vstop oseb, ki imajo takšno pravico na podlagi prava Unije, zlasti pa ne tega, da bi tem osebam nalagala dodatne pogoje za vstop ali pogoje, ki so drugačni od tistih, določenih s pravom Unije.

Veliki senat Sodišča je v dveh sodbah podal razlago členov 21 PDEU in 45 PDEU ter Direktive 2004/38 v zvezi s pravico družinskih članov državljana Unije, ki so državljani tretjih držav, do prebivanja. Sodišče je v sodbi z dne 12. marca 2014, O. (C-456/12, EU:C:2014:135), v uvodu opozorilo, da namen Direktive 2004/38 ni, da bi državljanu tretje države, ki je družinski član državljana Unije, ki prebiva v državi članici, katere državljanstvo ima, podelila izvedeno pravico do prebivanja. Vendar se v položaju, v katerem je državljan Unije z državljanom tretje države med dejanskim prebivanjem v drugi državi članici od tiste, katere državljan je, razvil ali utrdil družinsko življenje in se z zadevnim družinskim članom vrne v državo članico izvora v skladu s členom 21(1) PDEU, po analogiji uporabijo določbe Direktive. Zato pogoji za podelitev izvedene pravice do prebivanja ne smejo biti strožji od tistih, ki jih določa ta direktiva za primer, da se državljan Unije naseli v drugi državi članici kot tisti, katere državljanstvo ima.¹³ Vendar je Sodišče poudarilo, da kratka obdobja, kot so konci tedna ali počitnice, preživeti v drugi državi članici od tiste, katere državljanstvo ima navedeni državljan, tudi če se upoštevajo skupaj, ne izpolnjujejo navedenih pogojev.

Poleg tega je navedlo, da se državljan tretje države, ki ni bil družinski član vsaj del časa svojega prebivanja v državi članici gostiteljici in v tej državi članici ni mogel imeti izvedene pravice do prebivanja na podlagi zgoraj navedenih členov Direktive 2004/38, ne more opreti niti na člen 21(1) PDEU, zato da bi ob vrnitvi zadevnega državljana Unije v državo članico, katere državljanstvo ima, pridobil izvedeno pravico do prebivanja.

Sodišče je v sodbi z dne 12. marca 2014, S. in G. (C-457/12, EU:C:2014:136), razsodilo, da določbe Direktive 2004/38 ne nasprotujejo temu, da država članica ne prizna pravice do prebivanja državljanu tretje države, ki je družinski član državljana Unije, če ima navedeni državljan Unije državljanstvo navedene države članice in v tej državi članici tudi prebiva, vendar v okviru svoje poklicne dejavnosti redno potuje v drugo državo članico. Določbe te direktive namreč državljanom Unije lastno, družinskim članom pa izvedeno pravico do prebivanja, dajejo le, če navedeni državljan izvršuje pravico do prostega gibanja s tem, da se naseli v državi članici, ki ni država članica, katere državljanstvo ima.

Je pa Sodišče, s tem da se je oprlo na razlago člena 56 PDEU, ki jo je podalo v sodbi *Carpenter*,¹⁴ ugotovilo, da člen 45 PDEU družinskemu članu državljana Unije, ki je državljan tretje države, daje pravico do prebivanja, kadar ima navedeni državljan Unije državljanstvo zadevne države članice in

¹³ Glej zlasti člena 7(1) in (2) ter 16 Direktive 2004/38.

¹⁴ Sodba Sodišča z dne 11. julija 2002, *Carpenter* (C-60/00, EU:C:2002:434).

prebiva v njej, vendar redno potuje v drugo državo članico kot delavec, če ima zavrnitev podelitve pravice do prebivanja državljanu tretje države odvrčalni učinek na učinkovito izvrševanje pravic, ki jih ima delavec na podlagi člena 45 PDEU. Glede tega je Sodišče poudarilo, da je okoliščina, da državljan tretje države skrbi za otroka državljana Unije, lahko upošteven dejavnik, ki ga mora upoštevati nacionalno sodišče. Vendar zgolj dejstvo, da je morda zaželeno, da državljan tretje države, v obravnavani zadevi mati zakonca državljana Unije, skrbi za otroka, ne zadostuje za ugotovitev tega odvrčalnega učinka.

Sodišče je v sodbi z dne 16. januarja 2014, *Reyes* (C-423/12, EU:C:2014:16), pojasnilo tudi *pojem vzdrževani družinski član državljana Unije*. Spor o glavni stvari je potekal med filipinsko državljanke, starejšo od 21 let, in švedskim uradom za migracije zaradi zavrnitve prošnje zadevne osebe za izdajo dovoljenja za prebivanje na Švedskem kot družinski član svoje matere, nemške državljanke, in njenega partnerja, norveškega državljana.

Sodišče je v tem okviru opozorilo, da je treba zato, da bi bilo mogoče potomca državljana Unije v ravni črti, ki je starejši od 21 let, šteti za njegovo „vzdrževano osebo“, dokazati obstoj dejanskega položaja odvisnosti v državi, iz katere prihaja zadevni družinski član. Ni pa treba ugotoviti razlogov za to odvisnost. Tako v okoliščinah, v katerih državljan Unije v daljšem obdobju potomcu v ravni črti, ki je dopolnil 21 let ali več, redno plačuje denarni znesek, ki ga potrebuje za izpolnjevanje svojih osnovnih potreb v izvorni državi, člen 2, točka 2(c), Direktive 2004/38 državi članici ne omogoča, da zahteva, da ta potomec dokaže, da je zamen poskušal najti zaposlitev, pridobiti pomoč za preživljanje pri organih svoje izvorne države in/ali se poskušal drugače preživljati. Zahteva po takšnem dodatnem dokazu, ki ga v praksi ni enostavno izvesti, lahko namreč čezmerno oteži možnost potomca, da uveljavlja pravico do prebivanja v državi članici gostiteljici.

Poleg tega je Sodišče pojasnilo, da dejstvo, da je za družinskega člana zaradi njegovih osebnih okoliščin, kot so starost, izobrazba in zdravstveno stanje, mogoče šteti, da bo razmeroma lahko našel zaposlitev, in da se poleg tega namerava zaposliti v državi članici gostiteljici, ne vpliva na razlago pogoja biti vzdrževana oseba iz te določbe Direktive 2004/38.

Sodišče je, še vedno na področju Direktive 2004/38, v sodbi z dne 10. julija 2014, *Ogieriakhi* (C-244/13, EU:C:2014:2068), razložilo pojem „zakonito nepretrgano prebivanje z državljanom Unije“ iz člena 16(2) te direktive. Vprašanja za predhodno odločanje so bila postavljena v okviru odškodninske tožbe, ki jo je proti Irski vložil državljan tretje države. Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari je zatrjevala, da je utrpela škodo zaradi zavrnitve pravice do prebivanja po tem, ko sta z zakoncem, ki je državljan Unije, začela živeti ločeno. Zavrnitev je temeljila na nacionalni ureditvi, s katero naj po mnenju tožeče stranke iz postopka v glavni stvari Direktiva 2004/38 ne bi bila pravilno prenesena.

Sodišče je v tej zadevi ugotovilo, da je za državljana tretje države, ki je pred dnem prenosa te direktive nepretrgano pet let prebival v državi članici kot zakonec državljana Unije, ki je delavec v navedeni državi članici, treba šteti, da je pridobil pravico do stalnega prebivanja, določeno v Direktivi 2004/38, tudi če sta se zakonca v tem obdobju odločila živeti ločeno in sta začela živeti z drugima partnerjema, zakonec, ki je državljan Unije, pa navedenemu državljanu tretje države od tedaj ni nikoli več zagotavljal ali dajal na voljo stanovanja, v katerem je zadnjenavedeni prebival. Razlaga člena 16(2) Direktive 2004/38, v skladu s katero je obveznost prebivanja z državljanom Unije za namene pridobitve pravice do stalnega prebivanja mogoče šteti za izpolnjeno samo, če zakonec, ki prebiva z državljanom Unije v državi članici gostiteljici, ni prekinil vsakršne življenjske skupnosti z njim, namreč ni v skladu s ciljem te direktive, ki je zagotavljati pravno varstvo družinskim članom državljana Unije, in zlasti s pravicami, ki so na področju prebivanja pod nekaterimi pogoji v primeru razveze zakonske zveze priznane nekdanjim zakoncem.

Poleg tega je bilo treba v obravnavani zadevi, ker je petletno obdobje, upoštevano za namene pridobitve pravice do stalnega prebivanja, pred datumom prenosa Direktive 2004/38, zakonitost prebivanja presoati v skladu s pravili iz člena 10(3) Uredbe št. 1612/68.¹⁵ Glede tega je Sodišče ugotovilo, da pogoj iz tega člena glede razpolaganja s stanovanjem ne zahteva, da zadevni družinski član tam stalno prebiva, temveč le, da je mogoče stanovanje, s katerim delavec razpolaga, šteti za primerno za sprejem njegove družine. Spoštovanje te določbe je treba presoati le na dan, ko je začel državljani tretje države živeti skupaj z zakoncem iz Unije v državi članici gostiteljici.

Sodišče je nazadnje navedlo, da v zvezi s pravico do odškodnine zaradi kršitve prava Unije s strani države članice to, da je nacionalno sodišče menilo, da je treba v predhodno odločanje predložiti vprašanje o zadevnem pravu Unije, ne sme šteti za odločilni dejavnik za določitev obstoja očitne kršitve tega prava s strani države članice.

Sodišče je v zadevi, v kateri je bila 11. novembra 2014 izdana sodba *Dano* (C-333/13, EU:C:2014:2358), v velikem senatu obravnavalo vprašanje, *ali lahko država članica iz prejemanja dajatev, ki omogočajo preživetje in za katere se ne plačujejo prispevki, izključi državljane Unije, ki so državljani drugih držav članic in ki so ekonomsko neaktivni, čeprav bi bile te dajatve dodeljene lastnim državljanom v enakem položaju*. Postopek v glavni stvari se je nanašal na romunsko državljanko, ki ni vstopila v Nemčijo z namenom iskanja zaposlitve v njej, je pa zaprosila za dajatev v okviru temeljnega zagotavljanja dajatev za iskalce zaposlitve.

Veliki senat Sodišča je v odgovor na vprašanje za predhodno odločanje ugotovil, da „posebne denarne dajatve, za katere se ne plačujejo prispevki“ v smislu Uredbe št. 883/2004¹⁶ spadajo pod pojem „pravice do socialne pomoči“ v smislu člena 24(2) Direktive 2004/38. Ugotovil je, da določbe te direktive in določbe Uredbe št. 883/2004¹⁷ ne nasprotujejo nacionalni ureditvi, v skladu s katero so državljani drugih držav članic izključeni od prejemanja nekaterih socialnih dajatev, medtem ko so te dajatve zagotovljene za državljane lastne države v enakem položaju, če državljani drugih držav članic v državi članici gostiteljici nimajo pravice do prebivanja na podlagi Direktive 2004/38. Sodišče je presodilo, da državljani Unije, kar zadeva dostop do zgoraj navedenih socialnih dajatev, lahko zahteva, da se ga obravnava enako kot državljane države članice gostiteljice le, če na ozemlju države članice gostiteljice prebiva ob spoštovanju pogojev iz Direktive 2004/38. Med pogoji, ki se uporabljajo za ekonomsko neaktivne državljane Unije, ki v državi članici gostiteljici prebivajo dlje kot tri mesece, vendar manj kot pet let, je obveznost, da imajo dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane.¹⁸ Zato država članica lahko zavrne dodelitev socialnih dajatev ekonomsko neaktivnim državljanom Unije, ki izvršujejo pravico do prostega gibanja zgolj z namenom, da bi prejeli socialno pomoč v drugi državi članici, čeprav nimajo zadostnih sredstev za priznanje pravice do prebivanja. Glede tega je treba konkretno preučiti ekonomski položaj posamezne zainteresirane osebe, brez upoštevanja zahtevanih socialnih dajatev.

¹⁵ Uredba Sveta št. 1612/68 (EGS) z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 15).

¹⁶ Glej člen 70(2) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 1244/2010 z dne 9. decembra 2010 (UL L 338, str. 35).

¹⁷ Člen 24(1) Direktive 2004/38 v povezavi s členom 7(1)(b) te direktive in člen 4 Uredbe št. 883/2004.

¹⁸ Glej zlasti člen 7(1)(b) Direktive 2004/38.

III. Institucionalna ureditev

1. Pravna podlaga aktov Unije

Sodišče je leta 2014 izreklo več sodb o pravni podlagi aktov Unije. Med temi sodbami je treba omeniti sodbo na področju prometne politike in pet sodb v zvezi z akti Sveta glede mednarodnih sporazumov.

V sodbi z dne 6. maja 2014, *Komisija/Parlament in Svet* (C-43/12, EU:C:2014:298), je Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu, ugodilo tožbi za razglasitev ničnosti, ki jo je Komisija vložila zoper *Direktivo 2011/82*¹⁹ o čezmejni izmenjavi informacij za lažjo identifikacijo oseb, ki so storile prometni prekršek, ker je menila, da je člen 87(2) PDEU napačna pravna podlaga.

Najprej je opozorilo na svojo ustaljeno sodno prakso, da mora izbira pravne podlage akta Unije temeljiti na objektivnih dejstvih, ki jih je mogoče sodno preizkusiti, med katerimi sta cilj in vsebina akta. Poleg tega je Sodišče opozorilo, da če se pri preizkusu akta Unije izkaže, da ima ta dvojni cilj ali da ima dva sestavna dela, pri čemer je eden glavni ali prevladujoči, drugi pa stranski, mora ta akt temeljiti na samo eni pravni podlagi, in sicer tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj oziroma sestavni del.

Nato je Sodišče ugotovilo, da je glavni ali prevladujoči cilj te direktive večja varnost v cestnem prometu. Sodišče je namreč na podlagi preučitve vsebine Direktive in poteka postopka izmenjave navedenih informacij med državami članicami že razsodilo,²⁰ da zadevni ukrepi v glavnem spadajo pod prometno politiko, ker izboljšujejo varnost prometa, in da ta direktiva ni neposredno povezana s cilji policijskega sodelovanja. Sodišče je iz tega sklepalo, da bi morala biti ta direktiva sprejeta na podlagi člena 91(1)(c) PDEU in da je ni bilo mogoče veljavno sprejeti na podlagi člena 87(2) PDEU, ki se med drugim nanaša na izmenjavo ustreznih informacij za namene tega sodelovanja.

V zvezi z akti glede mednarodnih sporazumov je veliki senat Sodišča s sodbo z dne 11. junija 2014, *Komisija/Svet* (C-377/12, EU:C:2014:1903), razglasil ničnost *Sklepa Sveta 2012/272 o podpisu Okvirnega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Filipini na drugi strani*.²¹ Ker okvirni sporazum, na katerega se nanaša navedeni sklep, določa sodelovanje in partnerstvo, ki sta zasnovana predvsem zaradi upoštevanja potreb Filipinov kot države v razvoju, je Komisija za namene podpisa tega okvirnega sporazuma sprejela predlog sklepa, ki je temeljil na členih 207 PDEU in 209 PDEU, ki se nanašata na skupno trgovinsko politiko oziroma na razvojno sodelovanje. Svet, ki je menil, da sta sodelovanje in partnerstvo, določena v zadevnem okvirnem sporazumu, celovita in nista omejena zgolj na „razvojno sodelovanje“, pa je za pravno podlago poleg teh členov izbral tudi člene 79(3) PDEU, 91 PDEU, 100 PDEU in 191(4) PDEU, ki se nanašajo na ponovni sprejem državljanov tretjih držav, na prevoz oziroma na okolje. Dodatek teh pravnih podlag je povzročil uporabo protokolov št. 21 in št. 22 Pogodbe DEU, od katerih se prvi nanaša na stališče Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, drugi pa na stališče Danske, in v skladu s katerima te države članice ne sodelujejo pri podpisu in sklepanju mednarodnih sporazumov Unije s strani Sveta na podlagi naslova V tretjega

¹⁹ Direktiva 2011/82/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (UL L 288, str. 1).

²⁰ Sodba Sodišča z dne 9. septembra 2004, *Španija in Finska/Parlament in Svet* (C-184/02 in C-223/02, EU:C:2004:497).

²¹ Sklep Sveta z dne 14. maja 2012 o podpisu Okvirnega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Filipini na drugi strani v imenu Evropske unije (2012/272/EU) (UL L 134, str. 3).

dela Pogodbe DEU, razen če z uradnim pisnim obvestilom izrazijo željo po sodelovanju pri takem sporazumu.

V tem okviru je Sodišče, ki se je prvič imelo priložnost izreči o obsegu člena 209 PDEU, ob potrditvi svoje sodne prakse iz časa pred Lizbonsko pogodbo²² pojasnilo, da na podlagi člena 208 PDEU politika Unije na področju razvojnega sodelovanja ni omejena na ukrepe, ki se neposredno nanašajo na izkoreninjenje revščine, temveč za uresničitev tega prednostnega cilja sledi tudi ciljem iz člena 21(2) PEU, kot je pospeševanje trajnostnega gospodarskega, socialnega in okoljskega razvoja držav v razvoju. Glede tega je Sodišče ugotovilo, da ker ima izkoreninjenje revščine številne vidike, je za doseg te ciljev v skladu s Skupno izjavo Sveta in predstavnikov vlad držav članic o razvojni politiki Unije iz leta 2006²³ potrebno izvajanje vrste razvojnih dejavnosti, ki se nanašajo zlasti na gospodarske in socialne reforme, socialno pravičnost, pravičen dostop do javnih storitev, preprečevanje konfliktov, okolje, trajnostno upravljanje naravnih virov, migracije in razvoj.

S sodbo z dne 24. junija 2014, *Parlament/Svet* (C-658/11, EU:C:2014:2025), je Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu, ugodilo ničnostni tožbi Parlamenta zoper *Sklep Sveta 2011/640/SZVP o podpisu in sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Mauritius*²⁴ (v nadaljevanju: *Sporazum EU-Mauritius*).

Sodišče je najprej tožbeni razlog, s katerim je Parlament trdil, da okoliščina, da Sporazum EU-Mauritius sledi, čeprav le postransko, ciljem, ki niso cilji SZVP, zadostuje za izključitev tega, da navedeni sklep zadeva izključno to politiko v smislu člena 218(6) PDEU, tako da bi moral Parlament sodelovati pri sprejetju sklepa, štelo za neutemeljen. Glede tega je Sodišče navedlo, da člen 218(6) PDEU vzpostavlja simetrijo med postopkom sprejemanja ukrepov Unije na notranji ravni in postopkom sprejemanja mednarodnih sporazumov, da bi se zagotovilo, da imata Parlament in Svet v skladu z institucionalnim ravnovesjem, določenim s Pogodbama, v zvezi z danim področjem enake pristojnosti. V teh okoliščinah ravno za zagotovitev tega, da se bo ta simetrija dejansko spoštovala, pravilo, v skladu s katerim materialnopravna podlaga akta določa postopke, po katerih je treba ta akt sprejeti, velja ne le za postopke, določene za sprejetje internega akta, ampak tudi za postopke, ki se uporabljajo za sklenitev mednarodnih sporazumov. Zato v okviru postopka sklepanja mednarodnega sporazuma na podlagi člena 218 PDEU materialnopravna podlaga sklepa o sklenitvi tega sporazuma določa vrsto postopka, ki se uporabi na podlagi odstavka 6 tega člena. Ker je v obravnavani zadevi sklep Sveta veljavno temeljil izključno na določbi, ki spada pod SZVP, je bil z uporabo te določbe lahko sprejet brez odobritve Parlamenta ali posvetovanja z njim.

Nasprotno pa je Sodišče sprejelo drug tožbeni razlog v zvezi s kršitvijo člena 218(10) PDEU, ki določa obveznost obvestitve Parlamenta o vseh fazah postopka pogajanj in sklenitve mednarodnih sporazumov. Parlament v obravnavani zadevi ni bil nemudoma obveščen, zaradi česar je Svet kršil ta člen. Ker pa to procesno pravilo pomeni bistveno postopkovno zahtevo, njegova kršitev povzroči ničnost akta, pri katerem je ta kršitev podana, saj se s tem, da Parlament sodeluje pri postopku odločanja, na ravni Unije odraža temeljno demokratično načelo, v skladu s katerim ljudstvo sodeluje pri izvajanju oblasti prek predstavniške skupščine.

²² Sodba z dne 3. decembra 1996, *Portugalska/Svet* (C-268/94, EU:C:1996:461).

²³ Glej zlasti točko 12 Skupne izjave Sveta in predstavnikov vlad držav članic v okviru Sveta ter Evropskega parlamenta in Komisije o razvojni politiki Evropske unije: Evropsko soglasje (UL 2006, C 46, str. 1).

²⁴ Sklep Sveta 2011/640/SZVP z dne 12. julija 2011 o podpisu in sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Mauritius o pogojih za premestitev osumljenih piratov in z njimi povezanih zaseženih sredstev s pomorske sile pod vodstvom Evropske unije v Republiko Mauritius ter pogojih za ravnanje z osumljenimi pirati po premestitvi (UL L 254, str. 1).

Vendar je Sodišče ob upoštevanju tega, da bi razglasitev ničnosti zadevnega sklepa lahko ovirala potek dejavnosti, ki se izvajajo na podlagi Sporazuma EU-Mauritius, ohranilo učinke sklepa, ki je bil razglašen za ničn.

Veliki senat Sodišča je v zadevi, v kateri je bila 4. septembra 2014 izdana sodba *Komisija/Svet* (C-114/12, EU:C:2014:2151), razglasil ničnost *Sklepa Sveta in predstavnikov vlad držav članic o odobritvi sodelovanja Evropske unije in njenih držav članic pri pogajanjih o Konvenciji Sveta Evrope o zaščiti pravic radiodifuznih organizacij*. Komisija je menila, da ima Unija v skladu s členom 3(2) PDEU izključno zunanjo pristojnost na področju predvidene konvencije in da je torej sodelovanje izključeno.

Sodišče je sprejelo to tezo, ker zadevni sporazum spada med sporazume, navedene v zadnjenavedenem členu, ki bi lahko vplivali na skupna pravila, ki so bila sprejeta za uresničitev ciljev Pogodbe. V obravnavani zadevi vsebina pogajanj za konvencijo Sveta Evrope o varstvu sorodnih pravic radiodifuznih organizacij spada na področje, ki je pretežno zajeto s skupnimi pravili Unije. Iz direktiv 93/83,²⁵ 2001/29,²⁶ 2004/48,²⁷ 2006/115²⁸ in 2006/116²⁹ namreč izhaja, da so te pravice v pravu Unije del usklajenega pravnega okvira, katerega namen je zlasti zagotoviti dobro delovanje notranjega trga in ki je vzpostavil sistem okrepljenega in enotnega varstva v korist radiodifuznih organizacij.

Ker pa mora biti obstoj izključne zunanje pristojnosti Unije utemeljen z ugotovitvami na podlagi konkretne analize razmerja med predvidenim mednarodnim sporazumom in veljavnim pravom Unije, okoliščina, da je bil zadevni pravni okvir Unije vzpostavljen z različnimi pravnimi instrumenti, ne more vzbuditi dvoma o utemeljenosti takega pristopa. Presoja tveganja za vpliv mednarodnih zavez na skupna pravila Unije ali spremembo področja njihove uporabe namreč ne bi smela biti odvisna od umetnega razlikovanja, ki temelji na obstoju ali neobstoju takih pravil v enem samem pravnem instrumentu Unije.

V zadevi, v kateri je bila 7. oktobra 2014 izdana sodba *Nemčija/Svet* (C-399/12, EU:C:2014:2258), je Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu, zavrnilo ničnostno tožbo Nemčije zoper *Sklep Sveta z dne 18. junija 2012 o stališču, ki ga je treba sprejeti v imenu Evropske unije v zvezi z nekaterimi resolucijami, o katerih se bo glasovalo v okviru Mednarodne organizacije za trto in vino* (v nadaljevanju: OIV).

Nemčija je z edinim tožbenim razlogom, utemeljenim na kršitvi člena 218(9) PDEU, ki je bil pravna podlaga izpodbijanega sklepa, ob podpori več držav članic trdila, da, prvič, se ta določba ne uporablja v okviru mednarodnega sporazuma, kot je Sporazum OIV, ki so ga sklenile države članice in ne Unija, in drugič, da so „akti s pravnim učinkom“ v smislu te določbe le akti mednarodnega prava, ki so zavezujoči za Unijo.

²⁵ Direktiva Sveta 93/83/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 134).

²⁶ Direktiva 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230, ter popravka v UL 2008, L 314, str. 16, in UL 2012, L 33, str. 9).

²⁷ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/48/ES z dne 29. aprila 2004 o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 2, str. 32).

²⁸ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2006/115/ES z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (kodificirano besedilo) (UL L 376, str. 28).

²⁹ Direktiva 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (Kodificirana različica) (UL L 372, str. 12).

Sodišče je najprej navedlo, da besedilo člena 218(9) PDEU ne ovira tega, da Unija sprejme sklep o stališču, ki naj se v njenem imenu zastopa v organu, ustanovljenem z mednarodnim sporazumom, katerega pogodbenica ni Unija. Glede tega je Sodišče zlasti poudarilo, da se sklep o stališču držav članic, ki so tudi članice OIV, nanaša na skupno kmetijsko politiko in natančneje na skupno ureditev trgov za vino, ki pa je področje, ki ga v velikem obsegu ureja zakonodajalec Unije iz naslova pristojnosti, ki temelji na členu 43 PDEU. Zato, če zadevno področje spada v tovrstno pristojnost Unije, neobstoj sodelovanja Unije pri zadevnem mednarodnem sporazumu tej ne preprečuje izvrševanja te pristojnosti, tako da v okviru svojih institucij določi stališče, ki naj se v njenem imenu zastopa v organu, ustanovljenem s tem sporazumom, zlasti prek držav članic, ki so pogodbenice navedenega sporazuma in delujejo solidarno v njenem interesu.

Sodišče je v nadaljevanju preučilo, ali so priporočila, ki jih mora sprejeti OIV in ki se v obravnavani zadevi nanašajo na nove enološke postopke, analizne metode za določanje sestave proizvodov vinskega sektorja ter tudi na specifikacije čistosti in določanja snovi, ki so bile uporabljene v takih postopkih, „akti s pravnim učinkom“ v smislu člena 218(9) PDEU. Glede tega je Sodišče navedlo, da je cilj navedenih priporočil prispevati k uresničitvi ciljev te organizacije in da, ker so sestavni del prava Unije na podlagi členov 120f(a), 120g in 158a(1) in (2) Uredbe št. 1234/2007³⁰ ter člena 9(1), prvi pododstavek, Uredbe št. 606/2009,³¹ imajo pravni učinek v smislu člena 218(9) PDEU. Zato je Unija, čeprav ni pogodbenica Sporazuma OIV, ob upoštevanju neposrednega vpliva priporočil na *acquis* Unije na tem področju pristojna, da določi stališče, ki naj se v njenem imenu zastopa glede teh priporočil.

Veliki senat Sodišča je v zadevah, v katerih je bila 26. novembra 2014 izdana sodba *Parlament in Komisija/Svet* (C-103/12 in C-165/12, EU:C:2014:2400), razglasil ničnost *Sklepa 2012/19 o odobritvi Izjave o odobritvi ribolovnih možnosti v vodah Evropske unije za ribiška plovila, ki plujejo pod zastavo Bolivarske republike Venezuele v izključni ekonomski coni ob obali Francoske Gvajane, v imenu Evropske unije*³². Tožeči stranki sta menili, da ta sklep ne bi smel biti sprejet na podlagi člena 43(3) PDEU v povezavi s členom 218(6)(b) PDEU, ampak na podlagi člena 43(2) PDEU v povezavi s členom 218(6)(a)(v) PDEU.

Sodišče se je strinjalo z argumentacijo tožečih strank in poudarilo, da sprejetje ukrepov iz člena 43(2) PDEU, ki se nanašajo na izvajanje skupne kmetijske politike, zajema politično odločitev, ki mora biti pridržana za zakonodajalca Unije. Za sprejetje ukrepov o določitvi in dodelitvi ribolovnih možnosti v skladu s členom 43(3) PDEU pa taka presoja ni potrebna, saj so taki ukrepi večinoma tehnični in naj bi se sprejemali za izvajanje določb, sprejetih na podlagi odstavka 2 tega člena.

Poleg tega je Sodišče s sklicevanjem na Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (v nadaljevanju: konvencija iz Montego Baya)³³ in na določene pogoje, na podlagi katerih lahko obalna država drugim državam dovoli izkoriščanje živih bogastev v njeni

³⁰ Uredba Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode („Uredba o enotni SUT“) (UL L 299, str. 1).

³¹ Uredba Komisije (ES) št. 606/2009 z dne 10. julija 2009 o določitvi nekaterih podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 glede kategorij proizvodov vinske trte, enoloških postopkov in z njimi povezanih omejitev (UL L 193, str. 1).

³² Sklep Sveta z dne 16. decembra 2011 o odobritvi Izjave, o odobritvi ribolovnih možnosti v vodah EU za ribiška plovila, ki plujejo pod zastavo Bolivarske republike Venezuele v izključni ekonomski coni ob obali Francoske Gvajane, v imenu Evropske unije (2012/19/EU) (UL L 6, str. 8).

³³ Konvencija Združenih narodov o pomorskem pravu, podpisana v Montego Bayu 10. decembra 1982, ki je bila v imenu Evropske skupnosti odobrena s Sklepom Sveta z dne 23. marca 1998 (98/392/ES) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 4, zvezek 3, str. 260).

izključni ekonomski coni, sklenilo, da sprejetje ponudbe obalne države s strani zainteresirane države pomeni sporazum v smislu te konvencije. Zato sporna izjava o odobritvi ribolovnih možnosti, ki jo je Unija v imenu obalne države ponudila Bolivarski republiki Venezueli in ki jo je ta sprejela, pomeni sporazum.

V zvezi z vprašanjem, ali ta izjava spada v pristojnost, ki je pridržana zakonodajalcu Unije, je Sodišče ugotovilo, da je njen cilj vzpostaviti splošni okvir za to, da se ribiškimi plovili, ki plujejo pod zastavo Venezuele, dovoli ribolov v izključni ekonomski coni obalne države. Zato ponudba ni tehnični ali izvedbeni ukrep, temveč ukrep, za katerega je treba sprejeti avtonomno odločitev, v okviru tega sprejetja pa je treba upoštevati politične interese, ki jim Unija sledi zlasti z ribiško politiko. Ta izjava spada na področje pristojnosti, zajeto s pristojnostjo zakonodajalca Unije, in torej spada na področje uporabe člena 43(2) PDEU, ne pa na področje uporabe člena 43(3) PDEU. Poleg tega, ker je tudi konstitutivni del mednarodnega sporazuma, spada na področje uporabe člena 218(6)(a)(v) PDEU.

Čeprav je Sodišče tožbama ugodilo, je ob upoštevanju utemeljenih razlogov pravne varnosti odločilo, da se učinki sklepa ohranijo do začetka veljavnosti novega sklepa, ki bo temeljil na ustrezni pravni podlagi.

2. Institucije ter organi, uradi in agencije Unije

V zvezi s pristojnostmi institucij ter organov, uradov in agencij Unije je treba omeniti dve sodbi, od katerih se prva nanaša na pooblastila Evropskega organa za vrednostne papirje in trge (v nadaljevanju: ESMA), druga pa na izvedbena pooblastila Komisije.

V sodbi z dne 22. januarja 2014, *Združeno kraljestvo/Parlament in Svet* (C-270/12, EU:C:2014:18), je bila obravnavana *skladnost pooblastila ESME za izredno posredovanje na finančnih trgih držav članic za ureditev ali prepoved prodaje na kratko s pravom Unije*. Sodišče, ki je odločalo o ničnostni tožbi Združenega kraljestva zoper člen 28 Uredbe št. 236/2012,³⁴ s katerim je določeno to pooblastilo ESME, je v velikem senatu razsodilo, da ta določba ni v nasprotju s pravom Unije.

Na prvem mestu je Sodišče zavrnilo očitek, da pooblastila ESME presegajo pooblastila, ki jih institucije Unije lahko prenesejo na druge subjekte.³⁵ Po eni strani je namreč ESMA pooblaščen za sprejetje ukrepov le, če se ti nanašajo na ogroženost pravilnega delovanja in integritete finančnih trgov ali stabilnosti finančnega sistema v Uniji, kadar obstajajo čezmejni učinki. Za to posredovanje poleg tega velja pogoj, da bodisi noben nacionalni organ ni sprejel takih ukrepov bodisi, če jih je sprejel, ti niso primerni za spopadanje s to ogroženostjo. Po drugi strani mora ESMA preveriti, ali ukrepi, ki jih sprejme ta organ, pomembno zmanjšajo to ogroženost ali povečajo sposobnost nacionalnih organov za spremljanje ogroženosti. Nazadnje, polje proste presoje ESME je omejeno z obveznostjo posvetovanja z Evropskim odborom za sistemska tveganja in z začasnostjo odobrenih ukrepov.

Na drugem mestu je Sodišče zavrnilo tezo Združenega kraljestva, da je na podlagi sodbe Romano³⁶ prepovedano, da se organu, kot je ESMA, podeli pooblastilo za sprejemanje normativnih aktov. Glede tega je opozorilo, da institucionalni okvir, vzpostavljen s Pogodbo DEU ter zlasti

³⁴ Uredba (EU) št. 236/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o prodaji na kratko in določenih vidikih poslov kreditnih zamenjav (UL L 86, str. 1).

³⁵ Sodba Sodišča z dne 13. junija 1958, *Meroni/Visoka oblast* (C-9/56, EU:C:1958:7).

³⁶ Sodba Sodišča z dne 14. maja 1981, *Romano* (C-98/80, EU:C:1981:104).

s členoma 263, prvi odstavek, PDEU in 277 PDEU, organom, uradom ali agencijam Unije dopušča sprejemanje aktov, ki se splošno uporabljajo.

Na tretjem mestu je Sodišče ugotovilo, da člen 28 Uredbe št. 236/2012 ni v neskladju z ureditvijo prenosov pooblastil iz členov 290 PDEU in 291 PDEU. Ta določba se namreč ne sme obravnavati ločeno, ampak jo je treba razumeti kot del celote pravil, ki se nanašajo na podelitev pooblastil za posredovanje pristojnim nacionalnim organom in ESMT, da bi se ti lahko spopadali z neugodnim razvojem dogodkov, ki bi ogrožal finančno stabilnost v Uniji in zaupanje v trge.

Nazadnje je Sodišče ugotovilo, da je člen 114 PDEU ustrezna pravna podlaga za sprejetje člena 28 Uredbe št. 236/2012. Glede tega je navedlo, da iz besedila člena 114 PDEU nikakor ni mogoče sklepati, da morajo biti ukrepi, ki so sprejeti na podlagi tega člena, omejeni le na države članice. Poleg tega se ta določba uporablja samo, kadar je cilj akta, ki je sprejet na njeni podlagi, izboljšanje pogojev za vzpostavitev in delovanje notranjega trga tudi na finančnem področju. Člen 28 Uredbe št. 236/2012 izpolnjuje te pogoje, ker želi zakonodajalec s to določbo potencialna tveganja, ki izhajajo iz prodaje na kratko in poslov kreditnih zamenjav, obravnavati usklajeno in zagotoviti večjo usklajenost in doslednost med državami članicami, ko je treba sprejemati ukrepe v izrednih razmerah.

Sodišče je s sodbo z dne 15. oktobra 2014, *Parlament/Komisija* (C-65/13, EU:C:2014:2289), zavrnilo ničnostno tožbo Parlamenta v zvezi s spoštovanjem *mej izvedbenih pooblastil* Komisije *pri sprejetju Sklepa 2012/733³⁷ o ustanovitvi EUROpean Employment Services (EURES), sprejetega na podlagi Uredbe št. 492/2011 o prostem gibanju delavcev v Uniji*.³⁸

Sodišče je najprej opozorilo, da morajo biti izvedbena pooblastila, podeljena Komisiji, omejena s členom 291(2) PDEU in z navedeno uredbo. Izvedbeni akt namreč pojasnjuje zakonodajni akt, če določbe izvedbenega akta spoštujejo bistvene cilje zakonodajnega akta in so potrebne oziroma primerne za njegovo enotno izvedbo, ne da bi ga dopolnjevale ali spreminjale. V obravnavani zadevi je Sodišče ugotovilo, da se izpodbijani sklep, tako kot Uredba št. 492/2011, nanaša na spodbujanje čezmejne geografske mobilnosti delavcev, s prizadevanjem v okviru skupnega delovanja, in sicer EURES, za preglednost in izmenjavo informacij na evropskih trgih dela. Sodišče je v nadaljevanju ugotovilo, da so določbe tega sklepa v skladu s tem ciljem. Poleg tega je Sodišče ugotovilo, da je usklajevanje politik zaposlovanja držav članic, za katero je značilna izmenjava informacij o problemih in podatkih v zvezi s prostim gibanjem in z zaposlovanjem, del potrebnih ukrepov za izvajanje Uredbe št. 492/2011.

Natančneje, člen 11(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 492/2011 Komisiji daje pooblastilo za pripravo pravil za skupno delovanje Komisije in držav članic, kot je EURES, na področju popolnitve prostih delovnih mest in prijav za zaposlitev v Uniji ter pri zaposlovanju. Ustanovitev upravnega odbora EURES in dodelitev posvetovalne vloge temu odboru prav tako spadata v ta okvir, ne da bi ga dopolnjevali niti spreminjali, saj se nanašata le na zagotovitev učinkovitega skupnega delovanja. Sodišče je na podlagi teh preudarkov ugotovilo, da Komisija ni prekoračila izvedbenih pooblastil.

³⁷ Izvedbeni sklep Komisije z dne 26. novembra 2012 o izvajanju Uredbe (EU) št. 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta glede uravnoteženja ponudbe in povpraševanja po prostih delovnih mestih ter postavitve mreže EURES na nove temelje (2012/733/EU) (UL L 328, str. 21).

³⁸ Uredba (EU) št. 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o prostem gibanju delavcev v Uniji (UL L 141, str. 1).

3. Dostop do dokumentov

Na področju dostopa javnosti do dokumentov je treba omeniti sodbo z dne 3. julija 2014, *Svet/in 't Veld* (C-350/12 P, EU:C:2014:2039), s katero je Sodišče v postopku s pritožbo potrdilo sodbo Splošnega sodišča,³⁹ s katero je bilo delno ugodeno ničnostni tožbi poslanke Evropskega parlamenta zoper odločbo Sveta, s katero ji je bil zavrnen popoln dostop do mnenja njegove pravne službe o začetku pogajanj med Unijo in Združenimi državami Amerike za sklenitev sporazuma o posredovanju podatkov o finančnih transakcijah za preprečevanje terorizma (Sporazum SWIFT).

Glede tega je Sodišče najprej opozorilo, da mora institucija, če uporabi eno od izjem iz člena 4(2) in (3) Uredbe št. 1049/2001,⁴⁰ tehtati med posebnim interesom, ki ga je treba varovati z nerazkritjem zadevnega dokumenta, in zlasti splošnim interesom, da se omogoči dostop do dokumenta, ob upoštevanju prednosti, ki izhajajo iz povečane preglednosti, to je tesnejšega sodelovanja državljanov v postopku odločanja in večje legitimnosti, učinkovitosti in odgovornosti uprave v razmerju do državljanov v demokratičnem sistemu. Čeprav so ti preudarki zlasti ustrezni, kadar institucija deluje v svoji zakonodajni funkciji, pa nezakonodajna dejavnost institucij ni izključena s področja uporabe Uredbe št. 1049/2001.

Glede izjeme v zvezi s pravnimi mnenji, predvidene v členu 4(2), druga alineja, Uredbe št. 1049/2001, mora preučitev, ki jo opravi institucija, ko se od nje zahteva razkritje dokumenta, obvezno potekati v treh fazah, kar ustreza trem merilom iz te določbe. Tako mora institucija, kadar se od nje zahteva razkritje dokumenta, preveriti, prvič, ali se navedeni dokument res nanaša na pravno mnenje. Drugič, preučiti mora, ali je za razkritje delov zadevnega dokumenta, za katere je bilo ugotovljeno, da se nanašajo na pravna mnenja, razumno predvidljivo in ne le hipotetično, da bi oslabilo varstvo, ki mora biti zagotovljeno tem mnenjem. Tretjič in zadnjič, če institucija meni, da bi razkritje dokumenta oslabilo potrebno varstvo pravnih mnenj, mora preveriti, ali obstaja prevladujoč javni interes, ki upravičuje to razkritje.

4. Finančne določbe

V zadevi, v kateri je bila 13. novembra 2014 izdana sodba *Nencini/Parlament* (C-447/13 P, EU:C:2014:2372), je Sodišče odločalo o pritožbi nekdanjega poslanca Evropskega parlamenta zoper sodbo Splošnega sodišča, s katero je to zavrnilo njegovo tožbo za, med drugim, razglasitev ničnosti odločbe Parlamenta o zagotovitvi vračila nekaterih zneskov, ki jih je prejel kot povračilo potnih stroškov in stroškov za parlamentarno pomoč in ki so mu bili neupravičeno izplačani, ter z njo povezanega opomina.⁴¹ Pritožnik je v utemeljitev pritožbe zlasti trdil, da je Splošno sodišče kršilo pravila o zastaranju, ki se uporabijo.

³⁹ Sodba Splošnega sodišča z dne 4. maja 2012, *in 't Veld/Svet* (T-529/09, EU:T:2012:215).

⁴⁰ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 3, str. 331).

⁴¹ Sodba Splošnega sodišča z dne 4. junija 2013, *Nencini/Parlament* (T-431/10 in T-560/10, EU:T:2013:290).

Sodišče je ugotovilo, da niti Uredba št. 1605/2002 (finančna uredba)⁴² niti Uredba št. 2342/2002 (izvedbena uredba)⁴³ ne določata roka, v katerem je treba opomin vročiti od dneva nastanka zadevnega razloga. Vendar je navedlo, da načelo pravne varnosti v primeru neobstoja veljavnih določb zahteva, da zadevna institucija to vročitev opravi v razumnem roku. Glede tega je treba ob upoštevanju petletnega zastaralnega roka, ki je določen v členu 73a finančne uredbe, rok za vročitev opomina šteti za nerazumen, če do te vročitve pride po tem obdobju od trenutka, ko je bila institucija običajno sposobna, da uveljavi svojo terjatev. Tako domnevo je mogoče izpodbiti samo, če zadevna institucija dokaže, da je kljub njenemu skrbnemu ravnanju zamudo pri postopanju treba pripisati ravnanju dolžnika, zlasti njegovemu zavlačevanju ali slabi veri. Če takega dokaza ni, je treba torej ugotoviti, da institucija ni izpolnila obveznosti na podlagi načela razumnega roka.

IV. Postopki po pravu Unije

Sodišče se je v letu 2014 izreklo o več vidikih postopkov po pravu Unije, ki so se nanašali tako na predhodno odločanje kot na nekatere direktne tožbe.

1. Predhodno odločanje

Sodišče je imelo v sodbi z dne 11. septembra 2014, A (C-112/13, EU:C:2014:2195), ki se je nanašala na področje pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah,⁴⁴ priložnost ugotoviti, ali člen 267 PDEU nasprotuje nacionalni ureditvi, v skladu s katero morajo redna sodišča, ki odločajo o pritožbi ali na zadnji stopnji, če menijo, da je nacionalni zakon v nasprotju z Listino, med postopkom, ki teče pred njimi, ustavnemu sodišču predlagati splošno razveljavitev zadevnega zakona, namesto da ga v konkretnem primeru zgolj ne uporabijo.

Sodišče je opozorilo na načela, ki jih je postavilo v zadevi *Melki in Abdeli*⁴⁵, in razsodilo, da je treba pravo Unije, in zlasti člen 267 PDEU, razlagati tako, da nasprotuje takšni nacionalni ureditvi, če prednostni značaj tega postopka preprečuje rednim sodiščem – tako pred vložitvijo takega predloga pri nacionalnem sodišču, pristojnem za izvajanje nadzora ustavnosti zakonov, kot tudi, glede na okoliščine primera, potem ko to sodišče sprejme odločitev glede tega predloga – da izrabijo možnost oziroma izpolnijo obveznost predložitve vprašanj za predhodno odločanje Sodišču.

Glede tega je Sodišče navedlo, da kadar se vmesni postopek ocene ustavnosti nanaša na nacionalni zakon, katerega vsebina je le prenos kogentnih določb direktive Unije, ta postopek ne sme vplivati na pristojnost, ki jo ima le Sodišče, za ugotovitev neveljavnosti akta Unije. Preden se lahko opravi vmesna ocena ustavnosti takega zakona na podlagi enakih razlogov, s katerimi se izpodbija veljavnost te direktive, so nacionalna sodišča, zoper odločitev katerih po nacionalnem

⁴² Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 4, str. 74, in popravek v UL 2007, L 99, str. 18), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1995/2006 z dne 13. decembra 2006 (UL L 390, str. 1).

⁴³ Uredba Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002 z dne 23. decembra 2002 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 4, str. 145), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES, Euratom) št. 478/2007 z dne 23. aprila 2007 (UL L 111, str. 13).

⁴⁴ Za predstavitev dela sodbe, ki se nanaša na pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah, glej razdelek IX v zvezi s tem področjem.

⁴⁵ Sodba Sodišča z dne 22. junija 2010, *Melki in Abdeli* (C-188/10 in C-189/10, EU:C:2010:363).

pravu ni pravnega sredstva, načeloma dolžna na podlagi člena 267, tretji odstavek, PDEU Sodišču predložiti vprašanje o veljavnosti navedene direktive in nato upoštevati to, kar izhaja iz sodbe, ki jo izda Sodišče v postopku predhodnega odločanja, razen če je sodišče, ki je sprožilo vmesni postopek ocene ustavnosti, že samo predložilo to vprašanje Sodišču na podlagi drugega odstavka navedenega člena. V primeru nacionalnega zakona, s katerim je prenesena direktiva, je namreč vprašanje veljavnosti direktive glede na obveznost njenega prenosa predhodno.

2. Tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti

Sodišče je v treh odločbah, ki jih je izreklo v velikem senatu, podalo pojasnila glede postopka, ki je določen v členu 260(2) PDEU v primeru neizvršitve sodb, s katerimi je bila ugotovljena neizpolnitev obveznosti države članice.

Na prvem mestu, Sodišče se je v sodbi z dne 15. januarja 2014, *Komisija/Portugalska* (C-292/11 P, EU:C:2014:3), izreklo o *pristojnosti Komisije v okviru preizkusa izvršitve sodbe, ki je bila izdana na podlagi člena 260(2) PDEU*. Sodišče je s sodbo iz leta 2008⁴⁶ ugotovilo, da Portugalska ni izvršila sodbe o ugotovitvi neizpolnitve obveznosti, ki je bila izrečena leta 2004,⁴⁷ in je zato tej državi naložilo plačilo denarne kazni. V okviru postopka izterjave te denarne kazni je Komisija sprejela odločbo, s katero je ugotovila, da ukrepi, ki jih je sprejela ta država, niso zagotavljali ustrezne izvršitve navedene sodbe iz leta 2004. Portugalska je to odločbo izpodbijala pred Splošnim sodiščem, ki je ugodilo tožbi z utemeljitvijo, da ta presoja Komisije spada na področje pristojnosti Sodišča.⁴⁸ Komisija je vložila pritožbo zoper to sodbo.

Sodišče je v sodbi, s katero je odločilo o tej pritožbi, opozorilo, da je za razliko od postopka iz člena 258 PDEU, katerega cilj je ugotoviti, ali ravnanje države članice pomeni kršitev prava Unije, in doseči, da se tako ravnanje konča, cilj postopka iz člena 260 PDEU dosti bolj omejen, in sicer zgolj spodbuditi državo članico kršiteljico k izvršitvi sodbe o ugotovitvi neizpolnitve obveznosti. Posledično je treba zadnjenavedeni postopek šteti za poseben sodni postopek izvršitve sodb Sodišča, torej za način izvršbe. Zato morata biti Komisijina preučitev ukrepov, ki jih je sprejela ta država članica za izvršitev te sodbe, in izterjava dolgovanih zneskov izvedena ob upoštevanju določitve neizpolnitve obveznosti, kot je navedena v sodbi Sodišča. Iz tega izhaja, da kadar v okviru izvršitve sodbe, izdane na podlagi člena 260 PDEU, obstaja spor med Komisijo in zadevno državo članico glede primernosti prakse ali zakonodaje, da se zagotovi izvršitev sodbe o ugotovitvi neizpolnitve obveznosti, Komisija ne sme sama odločiti o tem sporu in iz tega izpeljati posledic glede izračuna denarne kazni.

Sodišče je prav tako ugotovilo, da tudi Splošno sodišče, ki odloča o zakonitosti take odločbe, ni pristojno odločati o presoji Komisije glede primernosti prakse ali nacionalne zakonodaje, ki je Sodišče prej še ni preizkusilo, za zagotovitev izvršitve sodbe o ugotovitvi neizpolnitve obveznosti. Tako bi Splošno sodišče neizogibno odločilo o skladnosti takšne prakse ali zakonodaje s pravom Unije in tako poseglo v izključne pristojnosti Sodišča v zvezi s tem.

Na drugem mestu, Sodišče se je s sodbama z dne 2. decembra 2014, *Komisija/Italija* (C-196/13, EU:C:2014:2407) in *Komisija/Grčija* (C-378/13, EU:C:2014:2405), ki ju je izdalo v velikem senatu, po dveh tožbah, ki ju je vložila Komisija na podlagi člena 260(2) PDEU in ki sta se nanašali na to, da Italija in Grčija nista izvršili sodb o ugotovitvi neizpolnitve obveznosti na področju ravnanja

⁴⁶ Sodba Sodišča z dne 10. januarja 2008, *Komisija/Portugalska* (C-70/06, EU:C:2008:3).

⁴⁷ Sodba Sodišča z dne 14. oktobra 2004, *Komisija/Portugalska* (C-275/03, EU:C:2004:632).

⁴⁸ Sodba Splošnega sodišča z dne 29. marca 2011, *Portugalska/Komisija* (T-33/09, EU:T:2011:127).

z odpadki, izreklo o *merilih za določitev denarnih sankcij v primeru neizvršitve sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti*.⁴⁹

Glede tega je pojasnilo, da kadar, kot je to v teh zadevah, je naložitev plačila denarne kazni državi članici ustrezen finančni način, da se jo spodbudi k sprejetju potrebnih ukrepov za odpravo ugotovljene neizpolnitve obveznosti, mora biti taka sankcija določena glede na stopnjo potrebne prisile, da bi bila država članica kršiteljica spodbujena k izvršitvi sodbe o ugotovitvi neizpolnitve obveznosti in k spremembi svojega ravnanja, tako da se odpravi očitana kršitev. Zato so osnovna merila pri presoji Sodišča, ki jih je treba upoštevati za zagotovitev prisilne narave denarne kazni zaradi enotne in učinkovite uporabe prava Unije, načeloma resnost kršitve, njeno trajanje in plačilna zmožnost zadevne države članice. Za uporabo teh meril mora Sodišče upoštevati zlasti posledice neizvršitve za javne in zasebne interese ter nujnost, s katero je treba zadevno državo članico spodbuditi k izpolnitvi njenih obveznosti. Za zagotovitev popolne izvršitve sodbe Sodišča je treba zahtevati denarno kazen v celoti, dokler država članica ne sprejme vseh potrebnih ukrepov za prenehanje ugotovljene neizpolnitve obveznosti. Vendar je mogoče v nekaterih posebnih primerih naložiti denarno kazen s postopnim zmanjšanjem, ki upošteva morebiten napredek države članice pri izvrševanju svojih obveznosti.

Poleg tega je Sodišče, s tem da je poudarilo, da lahko pri izvajanju pooblastila za odločanje po prostem preudarku, ki mu je podeljeno na zadevnem področju, denarno kazen in pavšalni znesek naloži kumulativno, v nadaljevanju navedlo, da naložitev plačila pavšalnega zneska temelji predvsem na presoji posledic neizpolnitve obveznosti zadevne države članice za zasebne in javne interese, zlasti če se je neizpolnitev obveznosti nadaljevala dlje časa po sodbi, s katero je bila prvotno ugotovljena. Ta naložitev plačila mora v vsakem posameznem primeru temeljiti na upoštevanju vseh bistvenih elementov, ki se nanašajo na značilnosti ugotovljene neizpolnitve in na ravnanje države članice kršiteljice.

3. Ničnostne tožbe

Na prvem mestu, Sodišče je v velikem senatu s sodbo z dne 9. decembra 2014, *Schönberger/Parlament* (C-261/13 P, EU:C:2014:2423), potrdilo sodbo Splošnega sodišča⁵⁰ in se izreklo o pogojih, pod katerimi je lahko odločba odbora Parlamenta za peticije, s katero se konča obravnava peticije, izpodbojni akt.

Sodišče je najprej opozorilo, da so v skladu s sodno prakso akti, zoper katere je mogoče vložiti ničnostno tožbo na podlagi člena 263, prvi odstavek, PDEU, ukrepi z zavezujočimi pravnimi učinki, ki lahko posežejo v interese tožeče stranke, tako da bistveno spremenijo njen pravni položaj.

V nadaljevanju je Sodišče poudarilo, da je pravica do peticije ena od temeljnih pravic, da jo je treba izvrševati v skladu s pogoji iz člena 227 PDEU in da je instrument sodelovanja državljanov v demokratičnem življenju Unije. Glede tega je Sodišče pojasnilo, da mora biti mogoč sodni nadzor nad odločbo, s katero Parlament, ki mu je bila predložena peticija, meni, da ta ne izpolnjuje pogojev iz člena 227 PDEU, ker ta odločba lahko poseže v pravico zainteresirane osebe do peticije. Enako velja za odločbo, s katero bi Parlament zavrnil preizkus peticije, ki je naslovljena nanj, ali se vzdržal tega preizkusa in torej ne bi preveril, ali izpolnjuje zgoraj navedene pogoje, s čimer bi kršil samo bistvo pravice do peticije.

⁴⁹ Sodbi Sodišča z dne 26. aprila 2007, *Komisija/Italija* (C-135/05, EU:C:2007:250), in z dne 6. oktobra 2005, *Komisija/Grčija* (C-502/03, EU:C:2005:592).

⁵⁰ Sodba Splošnega sodišča z dne 7. marca 2013, *Schönberger/Parlament* (T-186/11, EU:T:2013:111).

Poleg tega mora biti negativna odločba Parlamenta v zvezi z vprašanjem, ali so izpolnjeni pogoji iz člena 227 PDEU, obrazložena tako, da vlagatelj peticije lahko ugotovi, kateri od navedenih pogojev v njegovem primeru ni izpolnjen. V zvezi s tem kratka obrazložitev to zahtevo izpolnjuje.

Nasprotno pa je Sodišče razsodilo, da ima Parlament glede peticije, za katero je tako kot v obravnavani zadevi ugotovil, da izpolnjuje pogoje iz člena 227 PDEU, široko polje proste presoje, ki je politične narave, v zvezi z nadaljnjimi ukrepi, povezanimi s to peticijo. Zato taka odločba ne more biti predmet sodnega nadzora, ne glede na to, ali s tako odločbo Parlament sam sprejme navedene ukrepe ali meni, da tega ne more storiti, in posreduje peticijo pristojni instituciji ali organu, da ta sprejme te ukrepe. Zato takšne odločbe ni mogoče izpodbijati pred sodiščem Unije.

Na drugem mestu, Sodišče je v sodbi z dne 17. septembra 2014, *Liivimaa Lihaveis* (C-562/12, EU:C:2014:2229), podalo pojasnila glede, prvič, *aktov, ki jih je mogoče izpodbijati pred sodiščem Unije*, in drugič, *obveznosti držav članic za zagotovitev spoštovanja pravice do učinkovitega pravnega sredstva, ki je določena v členu 47 Listine o temeljnih pravicah, če ni mogoče vložiti pravnega sredstva pri sodišču Unije*. Predmet te zadeve je bila odločitev nadzornega odbora, ki ga je ustanovila država članica in ki je bil odgovoren za izvajanje operativnega programa s področja politike ekonomske in socialne kohezije, s katero je bila zavrnjena vloga nekega podjetja za subvencijo.

Sodišče je opozorilo, da se mehanizem sodnega nadzora iz člena 263 PDEU uporablja za organe, urade in agencije, ki jih je ustanovil zakonodajalec Unije in ki imajo pooblastila za sprejetje pravno zavezujočih aktov v razmerju do fizičnih ali pravnih oseb na posebnih področjih. Nadzorni odbor, ki ga ustanovi država članica v okviru operativnega programa za spodbujanje evropskega teritorialnega sodelovanja, kakršen je uveden z Uredbo št. 1083/2006,⁵¹ pa ni ena od teh institucij niti eden od organov, uradov in agencij Unije. Zato sodišče Unije ni pristojno za odločanje o zakonitosti akta, ki ga sprejme takšen odbor, kot je odločba o zavrnitvi vloge za subvencijo. Poleg tega ni pristojno niti za presojanje veljavnosti programskih navodil, ki jih sprejmejo tovrstni odbori.

Vendar je Sodišče razsodilo, da je treba Uredbo št. 1083/2006 v povezavi s členom 47 Listine o temeljnih pravicah razlagati tako, da nasprotuje določbi programskega navodila, ki ga je sprejel nadzorni odbor, ki ne predvideva, da je mogoče odločbe tega odbora o zavrnitvi vloge za subvencijo izpodbijati s tožbo pred sodiščem države članice. Za zagotovitev tega, da bo v Uniji spoštovana pravica do učinkovitega pravnega sredstva, ki je določena v členu 47 Listine o temeljnih pravicah, je namreč s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU državam članicam naloženo, naj vzpostavijo pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije.

4. Odškodninske tožbe

Sodišče je v sodbi z dne 10. julija 2014, *Nikolaou/Računsko sodišče* (C-220/13 P, EU:C:2014:2057), s katero je potrdilo sodbo Splošnega sodišča o zavrnitvi odškodninske tožbe proti Uniji,⁵² odločalo, ali *mora ob upoštevanju načela lojalnega sodelovanja sodišče Unije upoštevati pravno opredelitev dejanskega stanja, kot jo poda nacionalno sodišče v kazenskem postopku, ki se nanaša na ista dejstva, kot so tista, preučena v okviru navedene odškodninske tožbe*. V tej zadevi je ena od članov Računskega sodišča vložila odškodninsko tožbo za povračilo škode, ki jo je domnevno utrpela

⁵¹ Uredba Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1260/1999 (UL L 210, str. 25, ter popravki v UL 2006, L 239, str. 248; UL 2007, L 145, str. 38; UL 2008, L 301, str. 40; in UL 2008, L 333, str. 17).

⁵² Sodba Splošnega Sodišča z dne 20. februarja 2013, *Nikolaou/Računsko sodišče* (T-241/09, EU:T:2013:79).

zaradi nepravilnosti in kršitev prava Unije, ki naj bi jih storilo Računsko sodišče v okviru notranje preiskave. Pritožnica je v pritožbi zlasti zatrjevala, da je treba načelo domneve nedolžnosti razlagati tako, da nasprotuje temu, da Splošno sodišče podvomi o njeni nedolžnosti, čeprav je bila pred tem oproščena s pravnomočno odločbo nacionalnega kazenskega sodišča.

Glede tega je Sodišče navedlo, da je bila odškodninska tožba, ki se nanaša na nepogodbeno odgovornost Unije za dejanja ali opustitve njenih institucij, na podlagi členov 235 ES in 288 ES⁵³ uvedena kot pravno sredstvo, ki je v razmerju do preostalih tožb neodvisno in ki ima v sistemu pravnih sredstev posebno vlogo ter za katerega veljajo pogoji za izvajanje, ki so določeni glede na njegov posebni namen.

Zato, čeprav ugotovitve, ki so bile dognane v nacionalnem kazenskem postopku in ki se nanašajo na ista dejstva, kot so tista, preučena v okviru postopka na podlagi navedenega člena 235 ES, sodišče Unije, ki v tem postopku odloča, lahko upošteva, pa ni vezano na pravno opredelitev navedenega dejanskega stanja, ki jo je opravilo kazensko sodišče. V okviru svoje proste presoje mora ta dejstva neodvisno analizirati, da bi preverilo, ali so izpolnjeni pogoji, določeni za nepogodbeno odgovornost Unije. Zato sodišču Unije ni mogoče očitati, da je kršilo načelo lojalnega sodelovanja iz člena 10 ES,⁵⁴ ker je nekatere dejanske okoliščine presodilo drugače od preudarkov, ki jih je podalo nacionalno sodišče.

V. Kmetijstvo

Na področju kmetijstva se je Sodišče v sodbi z dne 13. marca 2014, *SICES in drugi* (C-155/13, EU:C:2014:145), izreklo o *pojmu zlorabe pravice v okviru razlage sistema uvoznih dovoljenj za česen, uvedenega z Uredbo št. 341/2007*.⁵⁵ V obravnavani zadevi je moralo Sodišče zlasti pojasniti, ali člen 6(4) navedene uredbe nasprotuje transakcijam, s katerimi uvoznik, imetnik uvoznih dovoljenj po nižji stopnji, kupi blago pred uvozom v Unijo pri gospodarskem subjektu, ki je sam tradicionalni uvoznik v smislu te uredbe, vendar je svoja uvozna dovoljenja po nižji stopnji izčrpal, potem pa mu ga po uvozu v Unijo ponovno proda. Predložitveno sodišče je vprašalo, ali navedeni člen, ki ne ureja teh transakcij, tem vseeno nasprotuje in ali so te transakcije pomenile zlorabo pravice.⁵⁶

Sodišče je v tej zadevi opozorilo, da se ni mogoče sklicevati na predpise Unije z namenom goljufije ali zlorabe in da morata biti za opredelitev zlorabe združena objektivni in subjektivni element. V obravnavani zadevi je Sodišče v zvezi z objektivnim elementom navedlo, da cilj Uredbe, in sicer da je treba pri upravljanju tarifnih kvot zavarovati konkurenco med dejanskimi uvozniki, tako da noben posamezni uvoznik ne more nadzorovati trga, ni bil dosežen. Z zadevnimi transakcijami se lahko namreč kupcu, ki je uvoznik, ki je izčrpal svoja dovoljenja in zato ne more več uvažati česna po preferencialni tarifi, omogoči, da nabavi česen, ki je bil uvožen po preferencialni tarifi, in razširi svoj vpliv na trg zunaj tarifne kvote, ki mu je bila dodeljena. V zvezi s subjektivnim elementom je

⁵³ Postala člena 268 PDEU in 340 PDEU.

⁵⁴ Postal člen 4(3) PEU.

⁵⁵ Uredba Komisije (ES) št. 341/2007 z dne 29. marca 2007 o odprtju in upravljanju tarifnih kvot in uvedbi sistema uvoznih dovoljenj in potrdil o poreklu za česen in nekatere druge kmetijske proizvode, uvožene iz tretjih držav (UL L 90, str. 12).

⁵⁶ V tem poročilu sta omenjeni še dve sodbi, ki se nanašata na zlorabo pravice, in sicer sodba z dne 17. julija 2014, *Torresi* (C-58/13 in C-59/13, EU:C:2014:2088), predstavljena v razdelku VI.2 „Svoboda ustanavljanja in svoboda opravljanja storitev“, in sodba z dne 18. decembra 2014, *McCarthy in drugi* (C-202/13, EU:C:2014:2450), predstavljena v razdelku II „Državljanstvo Unije“.

Sodišče navedlo, da je za to, da bi se lahko v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, za zadevne transakcije štel, da je bil njihov osnovni cilj dajati kupcu v Uniji neupravičeno prednost, nujno, da so imeli uvozniki namen podeliti takšno prednost temu kupcu in da so transakcije brez sleherne gospodarske in trgovinske utemeljitve za te uvoznike, o čemer je pristojno presoati predložitveno sodišče.

Zato je Sodišče razsodilo, da sicer navedena določba načeloma ne nasprotuje zadevnim transakcijam nakupa, uvoza in ponovne prodaje, vendar te transakcije pomenijo zlorabo pravice, če so zasnovane umetno, predvsem s ciljem koriščenja preferencialne carinske tarife.

VI. Prosti pretok

1. Prosto gibanje delavcev in socialna varnost

Sodišče se je v dveh pomembnih sodbah izreklo o pojmi „delavec“ in „zaposlitev v državni upravi“ v smislu člena 45 PDEU.

Sodišče se je v sodbi z dne 19. junija 2014, *Saint Prix* (C-507/12, EU:C:2014:2007), izreklo o *razlagi pojma delavec v smislu člena 45 PDEU in člena 7 Direktive 2004/38*.⁵⁷ Spor o glavni stvari se je nanašal na francosko državljanko, ki je vložila prošnjo za varstveni dodatek po tem, ko je v Združenem kraljestvu prenehala opravljati poklicno dejavnost iz razlogov, povezanih z nosečnostjo. Britanski organi so dodelitev te dajatve zavrnili z utemeljitvijo, da je na podlagi upoštevne nacionalne zakonodaje prosilka izgubila status delavca in zato pravico do varstvenega dodatka.

Sodišče je poudarilo, da je treba pojem „delavec“ v smislu člena 45 PDEU razlagati široko in da Direktiva 2004/38 ne sme omejiti obsega tega pojma. Sodišče je pri razlagi Direktive ugotovilo, da položaja prosilke ni mogoče obravnavati enako kot položaj osebe, ki je začasno nezmožna za delo zaradi bolezni v smislu člena 7(3)(a) te direktive, ker nosečnost ni povezana z boleznijo.

Poleg tega je Sodišče razsodilo, da iz navedenega člena 7 in iz drugih določb Direktive ne izhaja, da je ženski, ki preneha delati ali iskati zaposlitev zaradi fizičnih omejitev, povezanih z visoko nosečnostjo in posledicami poroda, sistematično odvzet status „delavca“ v smislu člena 45 PDEU. Ta status ohrani, če se vrne na delo oziroma si najde drugo zaposlitev v razumnem roku po rojstvu otroka. Opredelitev delavca v smislu člena 45 PDEU in pravice, ki izhajajo iz tega statusa, namreč niso nujno odvisne od obstoja ali dejanskega nadaljevanja delovnega razmerja. Tako odsotnost osebe s trga dela za nekaj mesecev ne pomeni, da je ta oseba v tem obdobju prenehala biti del tega trga, če se v razumnem roku po porodu vrne na delo oziroma si najde drugo zaposlitev. Sodišče je v zvezi z razumnostjo tega roka ugotovilo, da je treba upoštevati vse posebne okoliščine posameznega primera in nacionalna pravila, ki se uporabljajo in urejajo trajanje porodniškega dopusta v skladu z Direktivo 92/85.⁵⁸

Sodišče je v sodbi z dne 10. septembra 2014, *Haralambidis* (C-270/13, EU:C:2014:2185), podalo razlago člena 45(4) PDEU, ki s področja uporabe prostega gibanja delavcev izključuje zaposlitve v državni upravi.

⁵⁷ Navedena zgoraj v opombi 12.

⁵⁸ Direktiva Sveta 92/85/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 110). Druge odločbe Sodišča v zvezi s to direktivo so predstavljene v razdelku XIV „Socialna politika“.

V tej zadevi je eden od kandidatov za imenovanje na mesto predsednika pristaniškega organa v Brindisiju izpodbijal imenovanje grškega državljana na to mesto, ker naj bi se v italijanskem pravu obvezno zahtevalo italijansko državljanstvo.

Sodišče je najprej razsodilo, da je treba šteti, da je predsednik pristaniškega organa delavec v smislu člena 45(1) PDEU. V nadaljevanju je ugotovilo, da so pooblastila, ki so mu podeljena, in sicer da v primeru takojšnje potrebe in nuje sprejme zavezujoče odločitve, načeloma lahko zajeta z izjemo od svobode gibanja delavcev, ki je določena v členu 45(4) PDEU.

Vendar je izvajanje teh pooblastil obrobni del dejavnosti predsednika pristaniškega organa, ki je načeloma tehnična in ima značilnosti gospodarskega upravljanja, ta pooblastila pa se izvršujejo zgolj občasno in v izjemnih okoliščinah. V teh okoliščinah je Sodišče ugotovilo, da splošna izključitev dostopa državljanov drugih držav članic do funkcije predsednika pristaniškega organa pomeni diskriminacijo na podlagi državljanstva, ki je s členom 45 PDEU prepovedana, in da zadevni pogoj državljanstva glede na odstavek 4 te določbe ni bil upravičen.

2. Svoboda ustanavljanja in svoboda opravljanja storitev

Najprej se je v zvezi s prostim gibanjem fizičnih oseb Sodišče s sodbo z dne 17. julija 2014, *Torresi* (C-58/13 in C-59/13, EU:C:2014:2088), v velikem senatu izreklo o *razlagi Direktive 98/5 o opravljanju poklica odvetnika v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena*,⁵⁹ da bi določilo pogoje za obstoj zlorabe pravice. V obravnavani zadevi sta italijanska državljana kmalu po tem, ko sta pridobila naziv „abogado“ v Španiji, zahtevala vpis v imenik odvetniške zbornice, da bi lahko opravljala poklic odvetnika v Italiji. Svet pristojne odvetniške zbornice je ta predlog zavrnil.

Sodišče je navedlo, da je namen te direktive olajšati trajno opravljanje odvetniškega poklica v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila pridobljena poklicna kvalifikacija. Pravica državljanov države članice do izbire na eni strani države članice, v kateri želijo pridobiti poklicne kvalifikacije, in na drugi države članice, v kateri nameravajo opravljati svoj poklic, je neločljivo povezana z izvajanjem temeljnih svoboščin, zagotovljenih s Pogodbama, na enotnem trgu. V teh okoliščinah je Sodišče ugotovilo, da niti dejstvo, da državljan države članice, ki je pridobil univerzitetno diplomu v tej državi, odide v drugo državo članico, da bi tam pridobil poklicno kvalifikacijo odvetnika, in se vrne v državo članico, katere državljan je, da bi tam opravljal poklic odvetnika pod poklicnim nazivom, pridobljenim v državi članici, v kateri je bila ta poklicna kvalifikacija pridobljena, niti okoliščina, da se je navedeni državljan odločil za pridobitev poklicne kvalifikacije v drugi državi članici kot tisti, v kateri prebiva, da bi pridobil korist od ugodnejše zakonodaje, ne zadoščata za ugotovitev obstoja zlorabe pravice.⁶⁰

Poleg tega je Sodišče ugotovilo, da ureditev, ki je uvedena z Direktivo 98/5, ne more vplivati na temeljne politične in ustavne strukture niti na temeljne funkcije države članice gostiteljice v smislu člena 4(2) PEU, ker ne ureja niti dostopa do odvetniškega poklica niti opravljanja tega poklica pod poklicnim nazivom, pridobljenim v državi članici gostiteljici.

⁵⁹ Direktiva 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 za olajšanje trajnega opravljanja poklica odvetnika v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 3, str. 83).

⁶⁰ V tem poročilu sta omenjeni še dve sodbi, ki se nanašata na zlorabo pravice, in sicer sodba z dne 18. decembra 2014, *McCarthy in drugi* (C-202/13, EU:C:2014:2450), predstavljena v razdelku II „Državljanstvo Unije“, in sodba z dne 13. marca 2014, *SICES in drugi* (C-155/13 EU:C:2014:145), predstavljena v razdelku V „Kmetijstvo“.

Dalje, v zvezi s pravnimi osebami je treba na področju svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev omeniti štiri sodbe. Dve se nanašata na nacionalne davčne ureditve. Veliki senat Sodišča se je v sodbi z dne 1. aprila 2014, *Felixstowe Dock and Railway Company in drugi* (C-80/12, EU:C:2014:200), izrekel o zakonodaji Združenega kraljestva, na podlagi katere je mogoče pridobiti davčne ugodnosti s prenašanjem izgub med povezanimi družbami samo, če imata družba, ki jih prenaša, in družba, ki izgubo poračuna s svojim dobičkom, sedež ali stalno poslovno enoto v tej isti državi.

Glede tega je Sodišče ugotovilo, da se s pogojem sedeža, ki velja za vezno družbo, vzpostavlja različno obravnavanje med, po eni strani, družbami rezidentkami, ki so v smislu nacionalne davčne zakonodaje povezane prek vezne družbe rezidentke in deležne davčne ugodnosti v obliki olajšave, ter, po drugi strani, družbami rezidentkami, povezanimi prek vezne družbe s sedežem v drugi državi članici, ki te olajšave niso deležne. Zaradi tega različnega obravnavanja pa je ustanovitev vezne družbe v drugi državi članici davčno manj privlačna. To različno obravnavanje bi bilo združljivo z določbami Pogodbe DEU, ki se nanašajo na svobodo ustanavljanja, samo če zadevne družbe ne bi bile v objektivno primerljivem položaju, kar zadeva možnost, da med seboj v okviru konzorcija prek olajšave za skupine zamenjajo nastale izgube.

Poleg tega je Sodišče poudarilo, da bi bil takšen davčni sistem načeloma lahko utemeljen z nujnimi razlogi v splošnem interesu, ki se nanašajo na cilj ohranitve enakomerne porazdelitve davčnih pristojnosti med državami članicami, boja proti ustvarjanju povsem umetnih konstruktov, katerih cilj je izogibanje zakonodaji zadevne države članice, ali boja proti davčnim oazam. Vendar je ugotovilo, da to v primeru nacionalne zakonodaje, ki ne sledi nobenemu specifičnemu cilju boja proti povsem umetnim konstruktom, temveč je njen namen zagotoviti davčno ugodnost družbam rezidentkam, ki so na splošno članice skupine družb, zlasti pa v okviru konzorcija, ne drži. Tako je Sodišče ugotovilo, da takšna nacionalna zakonodaja ni združljiva s pravom Unije.

Sodba z dne 17. julija 2014, *Nordea Bank Danmark* (C-48/13, EU:C:2014:2087), prav tako s področja svobode ustanavljanja, se nanaša na vprašanje *obdavčenja čezmejnih transakcij skupin družb*. Ta zadeva se je nanašala na dansko zakonodajo, v skladu s katero je bila obdavčena vključitev izgub družbe rezidentke, ki jih je ta predhodno odbila iz naslova stalnih poslovnih enot v drugih državah članicah ali v državi pogodbenici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljevanju: Sporazum EGP),⁶¹ pri čemer so bile te poslovne enote prenesene na družbo iste skupine, ki ni rezidentka, v njen obdavčljivi dobiček.

Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu, je v tem okviru razsodilo, da pravo Unije nasprotuje taki zakonodaji, če država članica obdavči tako dobiček, ki ga je navedena poslovna enota realizirala pred prenosom, kot tudi dobiček, ki je posledica povečanja vrednosti, realizirane ob tem prenosu. Ugotovilo je namreč, da navedena zakonodaja presega to, kar je potrebno za doseg cilja uravnotežene razdelitve davčne pristojnosti za ohranitev simetrije med pravico do obdavčitve dobičkov in možnostjo odbitka izgub.

Poleg tega je Sodišče razsodilo, da težave davčne uprave, na katere se je sklicevala Danska, pri preverjanju tržne vrednosti poslov, prenesenih v drugo državo članico, v primeru prenosa znotraj skupine, niso značilne samo za položaje s čezmejnimi elementom, saj se ta preverjanja opravljajo, kadar se prodaja poslov umešča v okvir prenosa rezidenčne poslovne enote znotraj skupine. Poleg tega ima uprava možnost od družbe odsvojiteljice zahtevati dokumente, ki so potrebni za preverjanje.

⁶¹ Sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL 1994, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3).

Sodba z dne 30. aprila 2014, *Pfleger in drugi* (C-390/12, EU:C:2014:281), se nanaša na vprašanje, ali pravo Unije nasprotuje *nacionalni ureditvi, ki prepoveduje uporabo igralnih avtomatov brez predhodnega dovoljenja upravnih organov*.

Sodišče je v svoji odločbi najprej navedlo, pri čemer je opozorilo na svojo sodno prakso *ERT*,⁶² da če se država članica sklicuje na nujne razloge v splošnem interesu, da bi upravičila ureditev, ki bi lahko ovirala uresničevanje svobode opravljanja storitev, je treba to utemeljitev, predvideno s pravom Unije, razlagati ob upoštevanju splošnih načel prava Unije in zlasti temeljnih pravic, ki jih zagotavlja Listina. Tako je mogoče nacionalno ureditev uvrstiti med predpisane izjeme le, če je v skladu s temeljnimi pravicami, katerih spoštovanje zagotavlja Sodišče. Ta obveznost skladnosti s temeljnimi pravicami očitno spada na področje uporabe prava Unije in zato tudi na področje uporabe Listine.⁶³

Sodišče je v obravnavani zadevi najprej ugotovilo, da ureditev, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, pomeni omejitev v smislu člena 56 PDEU. V zvezi s presojo, ali je ta omejitev upravičena z razlogi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja ali z nujnimi razlogi v splošnem interesu, je opozorilo, da sta cilja varstva igralcev z zmanjšanjem ponudbe iger na srečo in boja proti kriminaliteti, povezani s temi igrami, med tistimi, za katere je priznано, da lahko upravičijo omejitve temeljnih svoboščin v sektorju iger na srečo. Glede tega mora biti ureditev primerna za zagotavljanje doseganja navedenih ciljev. Če pa bi predložitevno sodišče menilo, da je pravi cilj omejevalne ureditve maksimiranje državnih prihodkov, je treba šteti, da zadevna ureditev ni v skladu s pravom Unije.

Sodišče je v nadaljevanju v zvezi z omejitvijo svobode izbire poklica, svobode gospodarske pobude in lastninske pravice, ki jih določajo členi 15, 16 in 17 Listine o temeljnih pravicah, opozorilo, da mora biti v skladu s členom 52(1) Listine taka omejitev, da bi bila dopustna, predpisana z zakonom in mora spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin, ter da je v skladu z načelom sorazmernosti omejitev dovoljena samo, če je potrebna in če dejansko ustreza ciljem v splošnem interesu, ki jih priznava Unija. Zato omejitve svobode opravljanja storitev na podlagi člena 56 PDEU, ki ni upravičena ali ni sorazmerna, ni mogoče šteti za dopustno na podlagi člena 52(1) PDEU v povezavi z navedenimi pravicami in svoboščinami iz členov 15, 16 in 17 Listine o temeljnih pravicah.

Nazadnje, Sodišče je v sodbi z dne 11. decembra 2014, *Azienda sanitaria locale n.5 „Spezzino“ in drugi* (C-113/13, EU:C:2014:2440), razsodilo, da člena 49 PDEU in 56 PDEU ne nasprotujeta *nacionalni ureditvi, ki določa, da se opravljanje storitev nujnega in izredno nujnega reševalnega prevoza prednostno in prek neposredne oddaje, brez kakršne koli objave, zaupa prostovoljnim organizacijam iz sporazumov*.

Sodišče je navedeno ureditev najprej preizkusilo z vidika Direktive 2004/18 o javnih naročilih.⁶⁴ Glede tega je navedlo, da bi se v primeru, da bi izvedba presegala upošteveni prag iz člena 7 Direktive in bi vrednost prevoznih storitev presegala vrednost zdravstvenih storitev, uporabila Direktiva 2004/18 in bi bila torej neposredna oddaja naročila v nasprotju z njo.

⁶² Sodba Sodišča z dne 18. junija 1991, *ERT/DEP* (C-260/89, EU:C:1991:254).

⁶³ V zvezi s področjem uporabe Listine o temeljnih pravicah glej tudi sodbo *Julian Hernández in drugi* (C-198/13, EU:C:2014:2055), predstavljeno v razdelku I.2 „Listina Evropske unije o temeljnih pravicah“.

⁶⁴ Direktiva 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 7, str. 132).

Če pa navedeni prag ni dosežen ali če vrednost zdravstvenih storitev presega vrednost prevoznih storitev, se morajo uporabiti zgolj splošna načela preglednosti in enakega obravnavanja iz členov 49 PDEU in 56 PDEU, ki se v tem drugem primeru uporabijo v povezavi s členoma 23 in 35(4) Direktive 2004/18. Ti določbi Pogodbe pa ne nasprotujeta takšni ureditvi, če zakonski in pogodbeni okvir, znotraj katerega se izvaja dejavnost teh organizacij, dejansko prispeva k socialnemu namenu ter k uresničevanju ciljev solidarnosti in proračunske učinkovitosti, na katerih ta ureditev temelji.

Namreč, čeprav izključitev subjektov, ki dejavnosti ne opravljajo prostovoljno, iz bistvenega dela zadevnega naročila pomeni omejitev svobode opravljanja storitev, je lahko upravičena z nujnim razlogom v splošnem interesu, kot je cilj, da se zaradi varovanja javnega zdravja ohranijo uravnotežene in vsem dostopne zdravstvene in bolnišnične storitve. Tako so to ukrepi, ki, prvič, ustrezajo splošnemu cilju, da se na ozemlju zadevne države članice zagotovi zadosten in stalen dostop do uravnoteženega in kakovostnega zdravstvenega sistema, in drugič, prispevajo k boljšemu obvladovanju stroškov ter, kolikor je mogoče, k izognitvi vsakršnemu razsipavanju s finančnimi, tehničnimi in človeškimi viri.

3. Prosti pretok kapitala

Sodišče je v sodbi z dne 5. junija 2014, *X in TBG* (C-24/12 in C-27/12, EU:C:2014:1385), razsodilo, da *pravo Unije ne nasprotuje davčnemu ukrepu države članice, s katerim se v okviru učinkovitega in sorazmernega uresničevanja cilja boja proti izogibanju plačilu davka omejuje pretok kapitala med to državo članico in njenim ČDO.*

Sodišče, ki mu je bilo postavljeno vprašanje glede skladnosti davčne ureditve v zvezi s pretokom kapitala med Nizozemsko in Nizozemskimi Antili s pravom Unije na področju prostega pretoka kapitala, je pojasnilo, da se zaradi obstoja posebne ureditve glede pridruževanja med Unijo in čezmorskimi državami ali ozemlji (ČDO) splošne določbe Pogodbe ES, torej določbe, ki niso del četrtega dela te pogodbe, ne uporabljajo za ČDO, če to ni izrecno določeno. Zato je Sodišče zadevni davčni ukrep preučilo z vidika določb Sklepa 2001/822 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski skupnosti (v nadaljevanju: Sklep o ČDO).⁶⁵

Glede tega je Sodišče opozorilo, da čeprav Sklep o ČDO med drugim prepoveduje omejitve izplačevanja dividend med Unijo in ČDO, tako kot take ukrepe prepoveduje člen 56 ES⁶⁶ med drugim glede odnosov med državami članicami in tretjimi državami, navedeni sklep določa izjemo, katere izrecen namen je preprečevanje izogibanja plačilu davka.

Tako je natančneje ugotovilo, da se za davčni ukrep, katerega namen sta preprečevanje čezmernega pretoka kapitala na Nizozemske Antile in boj proti privlačnosti tega ČDO kot davčne oaze, uporabi ta klavzula o davčni izjemi in je torej zunaj področja uporabe Sklepa o ČDO, če navedeni ukrep ta cilj uresničuje učinkovito in sorazmerno.

⁶⁵ Sklep Sveta z dne 27. novembra 2001 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski skupnosti (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 38, str. 319).

⁶⁶ Postal člen 63 PDEU.

VII. Mejna kontrola, azil in priseljevanje

1. Prehajanje meja

V zvezi s skupnimi pravili o standardih in postopkih za nadzor zunanjih meja je treba omeniti sodbo z dne 2. oktobra 2014, *U* (C-101/13, EU:C:2014:2249). V tej zadevi se je nemško sodišče spraševalo o *dopustnosti nacionalne ureditve, v skladu s katero sta morala biti na strani potnega lista z osebni podatki navedena „priimek in rojstni priimek“, glede na Uredbo št. 2252/2004 o potnih listih in potovalnih dokumentih*.⁶⁷ To vprašanje se je zastavilo v okviru spora, ki se je nanašal na to, da je nacionalni organ zavrnil spremembo prikaza rojstnega priimka tožnika v postopku v glavni stvari, ki je bil naveden ob njegovem priimku, čeprav rojstni priimek s pravnega vidika ni del njegovega osebnega imena.

Sodišče je najprej navedlo, da Priloga k Uredbi št. 2252/2004 zahteva, da je treba na strojno berljivi strani z osebni podatki iz potnega lista upoštevati vse obvezne zahteve, ki jih določa Mednarodna organizacija za civilno letalstvo (v nadaljevanju: ICAO).⁶⁸ Dalje, ta priloga državi članici, če je po njenem pravu osebno ime sestavljeno iz imen in priimka, ne prepoveduje, da bi v potni list na strojno berljivo stran z osebni podatki vpisala tudi rojstni priimek kot primarni identifikator v polje 06, ali kot sekundarni identifikator v polje 07, ali v enotno polje, ki je sestavljeno iz omenjenih polj 06 in 07. Pojem „celotno osebno ime, kot ga opredeljuje država izdajateljica“ iz dokumenta ICAO daje državam polje proste presoje pri izbiri elementov, ki sestavljajo „celotno osebno ime“. Nasprotno pa Priloga k Uredbi št. 2252/2004, če je po pravu države članice osebno ime sestavljeno iz imen in priimka, nasprotuje temu, da ta država rojstni priimek vpiše v polje 13 strojno berljive strani potnega lista, ki vsebuje le neobvezne elemente osebnih podatkov.

Nazadnje je Sodišče razsodilo, da je treba Prilogo k Uredbi št. 2252/2004 ob upoštevanju člena 7 Listine o temeljnih pravicah, ki se nanaša na spoštovanje zasebnega življenja, razlagati tako, da mora država članica, če je po njenem pravu osebno ime sestavljeno iz imen in priimka in če se odloči, da bo rojstni priimek imetnika potnega lista navedla v poljih 06 in/ali 07 na strojno berljivi strani z osebni podatki iz potnega lista, v oznaki tega polja nedvoumno navesti, da je treba v njem navesti rojstni priimek. Namreč, čeprav ima država možnost, da osebnemu imenu imetnika potnega lista doda druge podatke, med drugim rojstni priimek, je treba pri izvajanju te možnosti spoštovati pravico do zasebnega življenja zadevne osebe iz člena 7 Listine o temeljnih pravicah, katere sestavni del je tudi spoštovanje osebnega imena.

2. Azilna politika

Spodaj so navedene tri sodbe o pravici do azila, ki se nanašajo zlasti na Direktivo 2004/83, s katero je urejen status begunca (direktiva o standardih).⁶⁹

⁶⁷ Uredba Sveta (ES) št. 2252/2004 z dne 13. decembra 2004 o standardih za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajo države članice (UL L 385, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 444/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. maja 2009 (UL L 142, str. 1, in popravek v UL 2009, L 188, str. 127).

⁶⁸ Glej Dokument Mednarodne organizacije za civilni letalski promet (ICAO) št. 9303, del 1, oddelek IV, točka 8.6.

⁶⁹ Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 96).

Na prvem mestu je Sodišče v sodbi z dne 30. januarja 2014, *Diakite* (C-285/12, EU:C:2014:39), obravnavalo vprašanje, *ali je treba pojem „notranji oboroženi spopad“ iz Direktive 2004/83 razlagati neodvisno od opredelitve v mednarodnem humanitarnem pravu, in če da, na podlagi katerih meril je treba presojati ta pojem.*⁷⁰ V sporu o glavni stvari je gvinejski državlján zaprosil za mednarodno zaščito v Belgiji, pri čemer je zatrjeval, da je bil v Gvineji zaradi sodelovanja pri protestniških gibanjih proti nacionalnim oblastem žrtev nasilnih dejanj. Subsidiarna zaščita mu je bila zavrnjena iz razloga, da v zadnji državi ni bilo „notranjega oboroženega spopada“, kot je opredeljen v mednarodnem humanitarnem pravu.

Sodišče je ugotovilo, da je pojem „notranji oboroženi spopad“ lasten Direktivi 2004/83 in da ga je treba razlagati avtonomno. Nima namreč neposrednega korelata v mednarodnem humanitarnem pravu, saj slednje pozna le „oborožene spopade, ki niso mednarodni“. Poleg tega, ker sistem subsidiarne zaščite v mednarodnem humanitarnem pravu ni predviden, zadnje ne opredeljuje položajev, v katerih je taka zaščita nujna, in uvaja mehanizme zaščite, ki se jasno razlikujejo od mehanizma, ki je urejen z Direktivo. Mednarodno humanitarno pravo je tudi tesno povezano z mednarodnim kazenskim pravom, pri mehanizmu zaščite, določenem v navedeni direktivi, pa te povezave ni.

Sodišče je v zvezi z merili za presojo tega pojma iz Direktive 2004/83 pojasnilo, da se izraz „notranji oboroženi spopad“ nanaša na položaj, v katerem se vladne sile neke države spopadejo z eno ali več oboroženih skupin ali v katerem se spopadeta dve ali več oboroženih skupin. Zato oboroženi spopad lahko vodi do priznanja subsidiarne zaščite zgolj takrat, ko samovoljno nasilje v teh spopadih doseže tako visoko stopnjo, da se prosilec sooča z utemeljenim tveganjem, da utrpí resno in individualno škodo za svoje življenje ali osebnost zgolj zato, ker se nahaja na zadevnem ozemlju. V takem primeru ni potrebno, da je ugotovitev obstoja takega spopada pogojena z določeno stopnjo organiziranosti oboroženih sil ali z določenim trajanjem spopada.

Na drugem mestu je veliki senat Sodišča v sodbi z dne 2. decembra 2014, *A, B in C* (C-148/13, C-149/13 in C-150/13, EU:C:2014:2406) obravnaval vprašanje, *ali pravo Unije omejuje ravnanje držav članic pri obravnavi prošnje za mednarodno zaščito, ki jo vloží prosilec, ki se v državi izvora boji preganjanja zaradi spolne usmerjenosti.* Sodišče je najprej ugotovilo, da organi, ki so pristojni za obravnavanje take prošnje za mednarodno zaščito, zatrjevane usmerjenosti niso dolžni upoštevati kot dokazano dejstvo zgolj na podlagi izjav tega prosilca. Izjave ob upoštevanju posebnih okoliščin prošenj za mednarodno zaščito lahko štejejo le kot izhodiščna točka pri obravnavanju dejstev in okoliščin, določenem v členu 4 Direktive 2004/83. Te izjave lahko zahtevajo potrditev. Načini, kako pristojni organi preizkusijo izjave in listinske ali druge dokaze, predložene za utemeljitev takih prošenj, morajo biti v skladu z določbami Direktive 2004/83 in Direktive 2005/85 (direktiva o postopkih)⁷¹ ter s pravico do spoštovanja človekovega dostojanstva iz člena 1 Listine o temeljnih pravicah in pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, zagotovljeno s členom 7 Listine.

Sodišče je v obravnavani zadevi ugotovilo, da te določbe nasprotujejo zaslišanjem prosilca, ki temeljijo zgolj na stereotipih v zvezi z istospolno usmerjenimi, in podrobnim zaslišanjem o njegovih spolnih navadah, ker taka ocena ne omogoča nacionalnim organom, da upoštevajo njegov individualni položaj in osebne okoliščine. Zato nesposobnost prosilca za mednarodno zaščito, da odgovori na taka vprašanja, sama po sebi ni zadosten razlog za ugotovitev neverodostojnosti prosilca. V zvezi z dokazi, ki jih predloži prosilec za mednarodno zaščito, je Sodišče tudi razsodilo,

⁷⁰ Glej zlasti člen 15(c) Direktive 2004/83.

⁷¹ Direktiva Sveta 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah (UL L 326, str. 13).

da člen 4 Direktive 2004/83 v povezavi s členom 1 Listine o temeljnih pravicah nasprotuje temu, da bi navedeni organi v okviru obravnavanja prošnje za mednarodno zaščito sprejeli dokaze, kot so prosilčeva izvršitev homoseksualnih aktov, njegova oprava „testa“ za ugotovitev njegove istospolne usmerjenosti ali predložitev videoposnetkov takih aktov. Ti dokazi so namreč, poleg tega da nimajo nujno dokazne vrednosti, taki, da pomenijo kršitev človekovega dostojanstva, katerega spoštovanje je zagotovljeno s členom 1 Listine o temeljnih pravicah. Nazadnje je Sodišče pojasnilo, da ob upoštevanju občutljivosti vprašanj, ki se nanašajo na osebno sfero posameznika in med drugim na njegovo spolnost, to, da prosilec svoje istospolne usmerjenosti ni zatrjeval „čim prej“, pristojnemu nacionalnemu organu ne dovoljuje, da ugotovi neverodostojnost glede na upoštevne določbe direktiv 2004/83 in 2005/85.⁷²

Na tretjem mestu je Sodišče v sodbi z dne 18. decembra 2014, *M'Bodj* (C-542/13, EU:C:2014:2452), v velikem senatu podalo razlago Direktive 2004/83 v zadevi, ki se je nanašala na podelitev statusa subsidiarne zaščite osebi s težko boleznijo.⁷³

Belgijsko ustavno sodišče je Sodišču postavilo vprašanje v zvezi z nacionalno zakonodajo iz postopka v glavni stvari, ki določa različno obravnavanje hudo bolnih državljanov tretjih držav glede na to, ali imajo status begunca v skladu z Direktivo 2004/83 ali pa jim je navedena država izdala dovoljenje za prebivanje iz zdravstvenih razlogov. Predložitveno sodišče je zlasti vprašalo, ali ni ob upoštevanju besedila te direktive in sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice v zvezi z odstranitvijo hudo bolnih oseb izdaja takega dovoljenja za prebivanje v resnici subsidiarna oblika mednarodne zaščite, na podlagi katere zato nastane pravica do ekonomskih in socialnih ugodnosti, predvidenih s to direktivo.

Sodišče je razsodilo, da je treba člena 28 in 29 Direktive 2004/83 v povezavi s členi 2(e), 3, 15 in 18 te direktive razlagati tako, da državi članici državljanu tretje države, ki ima dovoljenje za prebivanje v tej državi članici na podlagi nacionalne zakonodaje, ki določa, da se v navedeni državi članici tujcu s težko boleznijo dovoli prebivanje na ozemlju te države članice, kadar v njegovi izvorni državi ali tretji državi, v kateri je prej prebival, ne obstaja nobeno ustrezno zdravljenje, ni treba zagotoviti socialnega in zdravstvenega varstva, če ne gre za namerno odtegnitev zdravstvene oskrbe navedenemu tujcu v tej državi.

Sodišče je pojasnilo, da tveganje poslabšanja zdravstvenega stanja državljana tretje države s težko boleznijo zaradi neobstoja ustreznega zdravljenja v njegovi izvorni državi, ne da bi se temu državljanu tretje države zdravstvena oskrba namerno odtegnila, ne zadostuje za priznanje subsidiarne zaščite tej osebi. Sodišče je ugotovilo, da bi bilo v nasprotju s splošno sistematiko in cilji Direktive 2004/83, če bi se statusa, ki ju ta direktiva predvideva, priznavala državljanom tretjih držav, ki so v položajih, ki nimajo nobene zveze z logiko mednarodne zaščite. Dodelitev takega statusa nacionalne zaščite s strani države članice iz razlogov, ki ne izhajajo iz potrebe po mednarodni zaščiti v smislu člena 2(a) te direktive, torej na podlagi diskrecijske odločitve, ki temelji na razlogih sočutja ali humanitarnosti, ne spadajo na področje njene uporabe. Sodišče je sklenilo, da državljan tretjih držav, ki imajo dovoljenje za prebivanje na podlagi takšne nacionalne zakonodaje, torej niso upravičenci do statusa subsidiarne zaščite, za katere se uporabljata člena 28 in 29 navedene direktive.

⁷² Glej zlasti člen 4(3) Direktive 2004/83 in člen 13(3)(a) Direktive 2005/85.

⁷³ V zvezi z državljan tretjih držav s težko boleznijo glej tudi sodbo z dne 18. decembra 2014, *Abdida* (C-562/13, EU:C:2014:2453), predstavljeno v razdelku VII.3 „Politika priseljevanja“.

3. Politika priseljevanja

V tem letu je bilo izdano veliko odločb, ki se nanašajo na Direktivo 2008/115 (Direktiva o vračanju).⁷⁴

Dve sodbi se nanašata na člen 16 te direktive, v skladu s katerim se pridržanje državljanov tretjih držav, ki čakajo na odstranitev, praviloma izvaja v posebnih centrih za pridržanje, v zaporu pa le izjemoma, pri čemer mora država članica v tem primeru zagotoviti, da so državljani tretjih držav ločeni od navadnih zapornikov.

Veliki senat Sodišča je v sodbah z dne 17. julija 2014, *Pham* (C-474/13, EU:C:2014:2096) in *Bero in Bouzalmate* (C-473/13 in C-514/13, EU:C:2014:2095), obravnaval vprašanje, ali mora država članica nezakonito prebivajoče državljane tretjih držav pridržati v posebnem centru za pridržanje, kadar zvezna dežela, ki je pristojna za odločitev o tem pridržanju in za njegovo izvršitev, ne razpolaga s takim centrom za pridržanje. V zadevi *Pham* se je zastavilo tudi vprašanje privolitve zadevne osebe.

Sodišče je v zvezi s pogoji za izvrševanje pridržanja navedlo, da morajo v skladu z Direktivo o vračanju nacionalni organi zagotoviti, da se pridržanje izvaja v posebnih centrih ne glede na upravno ali ustavno strukturo države članice, katere del so. Tako to, da v nekaterih zveznih deželah države članice pristojni organi lahko izvedejo pridržanje, ne pomeni zadostnega prenosa Direktive o vračanju, če pristojni organi drugih zveznih dežel te države nimajo te možnosti. Zato, čeprav država članica s strukturo zvezne države ni dolžna ustanavljati posebnih centrov za pridržanje v vsaki zvezni deželi, mora vseeno zagotoviti, da lahko pristojni organi zveznih dežel, ki ne razpolagajo s temi centri, državljane tretjih držav nastanijo v posebnih centrih za pridržanje v drugih zveznih deželah.

Sodišče je v zadevi *Pham* dodalo, da država članica ne sme upoštevati volje zadevnega državljana tretje države, da se ga za namene pridržanja nastani v zavodu za prestajanje kazni. V okviru Direktive o vračanju namreč ni določena nobena izjema od obveznosti ločitve nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav od navadnih zapornikov, da bi se tako zagotovilo spoštovanje pravic tujcev na področju pridržanja. Natančneje, obveznost ločitve ne pomeni zgolj posebnega načina izvrševanja pridržanja v zavodih za prestajanje kazni, ampak je materialni pogoj tega pridržanja, brez katerega to načeloma ni v skladu z Direktivo 2008/115.

Sodba z dne 5. junija 2014, *Mahdi* (C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320), se nanaša na sudanskega državljana, ki je bil nastanjen v posebnem centru za pridržanje v Bolgariji zaradi izvršitve ukrepa odstranitve, ki je bil odrejen proti njemu, čeprav se je šestmesečni rok, določen v odločbi o začetnem pridržanju, iztekel. Ker zadevna oseba ni soglašala s prostovoljno vrnitvijo, ji njeno veleposlaništvo ni izdalo potovalnih dokumentov, zaradi česar postopka odstranitve ni bilo mogoče izvršiti.

V okviru nujnega postopka predhodnega odločanja je bolgarsko sodišče Sodišču predložilo postopkovni vprašanje, in sicer, ali mora pristojni upravni organ pri pregledu položaja zainteresirane osebe ob izteku začetnega pridržanja sprejeti nov pravno in dejansko obrazložen pisni akt, in ali nadzor zakonitosti takega akta zahteva, da mora imeti pristojni pravosodni organ možnost o zadevi vsebinsko odločati.

⁷⁴ Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, str. 98).

V zvezi s prvim vprašanjem je Sodišče opozorilo, da je v okviru Direktive o vračanju edina zahteva, ki je izrecno določena v členu 15 navedene direktive glede sprejetja pisnega akta, tista iz odstavka 2 tega člena, in sicer, da mora biti pridržanje odrejeno pisno, z navedbo pravnih in dejanskih razlogov. To zahtevo je treba razlagati tako, da se nanaša tudi na kakršno koli odločbo o podaljšanju pridržanja, saj sta pridržanje in podaljšanje analogna, državljani pa mora biti seznanjeni z razlogi za sprejetje odločbe, ki ga zadeva. Sodišče je zato navedlo, da bi morali bolgarski organi, če so pred začetkom postopka pred upravnim sodiščem odločili o podaljšanju pridržanja, sprejeti pravno in dejansko obrazložen pisni akt. Če pa so bolgarski organi le pregledali položaj B. Mahdija, ne da bi pri tem odločali o predlogu za podaljšanje, pa jim izrecnega akta ni bilo treba sprejeti, saj v Direktivi 2008/115 določb o tem ni.

Poleg tega je Sodišče ugotovilo, da mora pravosodni organ, ki odloča o zakonitosti odločbe o podaljšanju začetnega pridržanja, nujno imeti možnost odločati o vseh dejanskih in pravnih dejavnikih, ki so upoštevni za ugotavljanje utemeljenosti podaljšanja, kar zahteva temeljito preučitev dejstev, ki so upoštevna za to odločitev. Iz tega izhaja, da pooblastila pravosodnega organa v okviru takega nadzora nikakor ne morejo biti omejena le na dokaze, ki jih je predložil upravni organ.

Kar zadeva vsebino, je predložitveno sodišče Sodišču postavilo vprašanje, ali se začetno pridržanje lahko podaljša zgolj zato, ker državljani tretje države nimajo osebnih dokumentov in ker zato obstaja nevarnost, da bo pobegnil. V zvezi s tem je Sodišče opozorilo, da je nevarnost pobega dejavnik, ki ga je treba upoštevati v okviru prvotnega pridržanja. Vendar v zvezi s podaljšanjem pridržanja nevarnost pobega ni eden od dveh pogojev za podaljšanje, navedenih v Direktivi o vračanju. Zato je ta nevarnost upoštevna le pri pregledu pogojev, ki so prvotno privedli do pridržanja. Ta pregled torej zahteva presojo dejanskih okoliščin položaja zadevne osebe, da bi se preučilo, ali proti njej ne bi bilo mogoče učinkovito uporabiti manj prisilnih ukrepov. To, da nima osebnih dokumentov, se lahko upošteva le v primeru nadaljevanja nevarnosti pobega. Iz tega izhaja, da podaljšanja pridržanja ni mogoče utemeljiti zgolj s tem, da nima dokumentov.

Sodba z dne 5. novembra 2014, *Mukarubega* (C-166/13, EU:C:2014:2336), se nanaša na *naravo in obseg pravice do izjave, določene v členu 41(2)(a) Listine o temeljnih pravicah, pred sprejetjem odločbe o vrnitvi na podlagi Direktive 2008/115*. Sodišče je odločalo o vprašanju, ali mora biti državljanka tretje države, ki je bila pravilno zaslišana v zvezi z nezakonitostjo njenega prebivanja, nujno še enkrat zaslišana pred sprejetjem odločbe o vrnitvi.

Sodišče je ugotovilo, da je treba pravico do izjave v vsakem postopku, kot se uporabi v okviru Direktive o vračanju in med drugim njenega člena 6, razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da nacionalni organ državljanu tretje države ne zasliši posebej v zvezi z odločbo o vrnitvi, kadar namerava tako odločbo zoper njega sprejeti po tem, ko na podlagi postopka, v katerem je pravica tega državljanu do izjave popolnoma spoštovana, ugotovi nezakonitost njegovega prebivanja na nacionalnem ozemlju, ne glede na to, ali se ta odločba o vrnitvi izda kot posledica zavrnitve izdaje dovoljenja za prebivanje. Glede tega je Sodišče poudarilo, da je odločba o vrnitvi v skladu z navedeno direktivo tesno povezana z ugotovitvijo nezakonitosti prebivanja in s tem, da je zadevna oseba imela možnost koristno in učinkovito podati svoje stališče glede nezakonitosti svojega prebivanja in razloge, ki bi lahko na podlagi nacionalnega prava upravičili, da navedeni organ ne sprejme odločbe o vrnitvi.

Vendar je Sodišče navedlo, da iz obveznosti sprejetja odločbe o vrnitvi iz člena 6(1) te direktive po poštenem in preglednem postopku izhaja, da morajo države članice v okviru svoje postopkovne avtonomije, prvič, v nacionalnem pravu izrecno določiti obveznost zapustiti ozemlje v primeru nezakonitega prebivanja, in drugič, zagotoviti, da se zadevna oseba ustrezno zasliši v okviru

postopka, ki se nanaša na njeno prošnjo za dovoljenje za prebivanje, ali če gre za tak primer, postopka, ki se nanaša na nezakonitost njenega prebivanja. Glede tega pa velja, da pravice do izjave ni mogoče uporabiti kot instrument za obnavljanje upravnega postopka v nedogled, in sicer zato, da se ohrani ravnotežje med temeljno pravico zadevne osebe do izjave pred sprejetjem odločbe, ki posega v njen pravni položaj, in obveznostjo držav članic, da se borijo proti nezakonitemu priseljevanju.

Nazadnje, Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu, je 18. decembra 2014 izreklo sodbo *Abdida* (C-562/13, EU:C:2014:2453) v okviru spora med belgijskim javnim organom in nigerijskim državljanom, obolelim za aidsom. Spor se je nanašal na procesna jamstva in socialne ugodnosti, ki jih mora država članica na podlagi Direktive o vračanju odobriti državljanu tretje države, čigar zdravstveno stanje zahteva zdravljenje, kadar ta čaka sodbo, s katero bo odločeno o zakonitosti odločbe o zavrnitvi njegove prošnje za izdajo dovoljenja za prebivanje iz zdravstvenih razlogov in odreditvi zapustitve ozemlja.⁷⁵

Sodišče je razsodilo, da člena 5 in 13 Direktive o vračanju v povezavi s členoma 19(2) in 47 Listine o temeljnih pravicah ter s členom 14(1)(b) te direktive nasprotujeta nacionalni zakonodaji, ki za pravno sredstvo, vloženo zoper odločbo, s katero se državljanu tretje države, ki ima težko bolezen, odreja, naj zapusti ozemlje države članice, ne določa suspenzivnega učinka, kadar je lahko zaradi izvršitve te odločbe ta državljan tretje države izpostavljen resnemu tveganju za hudo in nepopravljivo poslabšanje zdravstvenega stanja.⁷⁶

Sodišče je ugotovilo tudi, da zgoraj navedene določbe nasprotujejo nacionalni zakonodaji, ki ne določa zagotavljanja, kolikor je mogoče, osnovnih pogojev za bivanje navedenega državljana tretje države, da bi omogočila, da se lahko nujna zdravstvena oskrba in osnovno zdravljenje učinkovito zagotovita v obdobju, v katerem je ta država članica po vložitvi tega pravnega sredstva dolžna odstranitev tega državljana tretje države odložiti.

VIII. Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah

V zvezi s področjem pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah bo opozorjeno na dve sodbi, ki se nanašata na uporabo načela *ne bis in idem* v schengenskem območju.

Sodišče je v sodbi z dne 27. maja 2014, *Spasic* (C-129/14 PPU, EU:C:2014:586), izdani po nujnem postopku predhodnega odločanja, obravnavalo *združljivost omejitve načela ne bis in idem v schengenskem območju z Listino o temeljnih pravicah*.

To vprašanje je bilo postavljeno v okviru postopka proti srbskemu državljanu, ki je bil v Nemčiji preganjan zaradi goljufije, za katero je bil v Italiji že obsojen na enoletno zaporno kazen in plačilo denarne kazni. Z. Spasic, ki je v Avstriji prestajal zaporno kazen za druga kazniva dejanja, je plačal to denarno kazen, ni pa prestal zaporne kazni. Nemški organi so menili, da se z vidika Konvencije

⁷⁵ V zvezi z državljanji tretjih držav s težko boleznijo glej tudi sodbo z dne 18. decembra 2014 *M'Bodj* (C-542/13, EU:C:2014:2452), predstavljeno v razdelku VII.2 „Azilna politika“.

⁷⁶ Sodišče je pri razlagi člena 19(2) Listine o temeljnih pravicah na podlagi člena 52(3) Listine upoštevalo sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice, zlasti sodbo z dne 27. maja 2008 v zadevi *N proti Združenemu kraljestvu* (pritožba št. 26565/05).

o izvajanju Schengenskega sporazuma (KISS)⁷⁷ načelo *ne bis in idem* ne uporabi, saj zaporna kazen v Italiji še ni bila izvršena.

Medtem ko člen 54 KISS uporabo načela *ne bis in idem* pogojuje s tem, da je bila v primeru obsodbe kazen „izvršena“ ali je „v postopku izvrševanja“, člen 50 Listine o temeljnih pravicah zagotavlja to načelo brez izrecne omembe tega pogoja.

Veliki senat Sodišča je najprej navedel, da se glede načela *ne bis in idem* pojasnila k Listini o temeljnih pravicah izrecno sklicujejo na KISS, tako da ta konvencija omejuje načelo iz Listine. V nadaljevanju je ugotovil, da pogoj izvršitve iz člena 54 KISS pomeni omejitev načela *ne bis in idem*, ki je predpisana z zakonom, v smislu člena 52(1) Listine in ne omaja samega navedenega načela, saj je ta pogoj namenjen zgolj preprečevanju tega, da bi v državi članici utegnile ostati nekaznovane osebe, ki so bile v drugi državi članici obsojene s pravnomočno kazensko sodbo, ki ni bila izvršena. Nazadnje je Sodišče ugotovilo, da je pogoj izvršitve sorazmeren s ciljem zagotovitve visoke ravni varnosti v območju svobode, varnosti in pravice in ne presega tega, kar je nujno za preprečitev nekaznovanosti obsojenih oseb. Vendar pri *in concreto* uporabi ni izključeno, da nacionalna sodišča navežejo stik med seboj in začnejo posvetovanja, da bi preverila, ali država članica prve obsodbe dejansko namerava izvršiti naložene kazni.

Poleg tega je Sodišče ugotovilo, da kadar sta zaporna kazen in denarna kazen izrečeni kot glavni kazni, na podlagi plačila denarne kazni še ni mogoče šteti, da je bila kazen izvršena ali da je v postopku izvrševanja v smislu KISS.

Člen 54 KISS je bil predmet razlage tudi v sodbi z dne 5. junija 2014, *M* (C-398/12, EU:C:2014:1057), v kateri se je Sodišče izreklo o *pomeni sklepa, s katerim sodišče ustavi postopek, z vidika načela ne bis in idem*.

V Belgiji je bil v zvezi z obtožencem glede dejanj nadlegovanja mladoletne osebe izdan sklep o ustavitvi postopka, ki ga je potrdilo Cour de cassation (kasacijsko sodišče). Vendar je bil na podlagi istih dejstev začet kazenski postopek v Italiji.

Sodišče je poudarilo, da je treba za ugotovitev, ali sklep preiskovalnega sodnika pomeni odločbo, s katero je bil sodni postopek zoper osebo pravnomočno končan v smislu člena 54 KISS, preveriti, ali je bila ta odločba izdana po vsebinski presoji zadeve in ali je bil kazenski pregon pravnomočno ustavljen. To velja za sklep, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, na podlagi katerega je bil obtoženec pravnomočno oproščen zaradi pomanjkanja dokazov, ki izključuje vsakršno možnost, da bi se zadeva ponovno obravnavala na podlagi istih dokazov, in ki ima za učinek, da je kazenski pregon pravnomočno ustavljen.

Sodišče je tudi pojasnilo, da možnost, da se obnovi postopek, če se pojavijo novi dokazi, ne omaja značaja pravnomočnosti sklepa o ustavitvi postopka. Ta možnost namreč pomeni izredni začetek, in to na podlagi drugačnih dokazov, drugega postopka, ne pa enostavno nadaljevanje že zaključenega postopka. Poleg tega se lahko nov postopek zoper isto osebo zaradi istih dejstev izvede samo v državi, na ozemlju katere je bil ta sklep izdan.

⁷⁷ Konvencija o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 med vladami držav Gospodarske unije Beneluks, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah, ki je bila podpisana v Schengnu 19. junija 1990 in je začela veljati 26. marca 1995 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 2, str. 9).

Sodišče je na podlagi tega ugotovilo, da je treba sklep o ustavitvi postopka, ki v državi, v kateri je bil ta sklep izdan, pomeni oviro, da bi se za ista dejanja začel nov kazenski pregon zoper osebo, na katero se ta sklep nanaša, razen v primeru novih dejstev in/ali dokazov zoper to osebo, šteti kot odločbo, s katero je bil sodni postopek pravnomočno končan v smislu člena 54 KISS, ki pomeni oviro za to, da bi se začel nov pregon zaradi istih dejstev in zoper isto osebo v drugi državi podpisnici konvencije.

IX. Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah

Na tem področju je treba omeniti mnenje in sodbo, ki se nanašata na civilnopravne vidike mednarodne ugrabitve otrok, ter sodbo, ki se nanaša na Uredbo št. 44/2001.⁷⁸

Veliki senat Sodišča je v mnenju z dne 14. oktobra 2014 (mnenje 1/13, EU:C:2014:2303) presodil, ali je sprejetje pristopa tretje države h Konvenciji o civilnopravnih vidikih mednarodne ugrabitve otrok (v nadaljevanju: Haaška konvencija iz leta 1980)⁷⁹ v izključni pristojnosti Unije.

Na prvem mestu je Sodišče pojasnilo nekatere vidike svoje pristojnosti za izdajo mnenj.⁸⁰ Ugotovilo je, da akt o pristopu in izjava o sprejetju pristopa k mednarodni konvenciji skupaj izražata soglasje volj zadevnih držav in torej pomenita mednarodni sporazum, glede katerega je Sodišče pristojno izdati mnenje. Za to mnenje, ki se lahko nanaša na delitev pristojnosti med Unijo in državami članicami za sklenitev sporazuma s tretjimi državami, je mogoče zaprositi, če je bil predlog Komisije v zvezi s sporazumom predložen Svetu in ob začetku postopka pred Sodiščem ni bil umaknjen. Ni pa treba, da je Svet v tej fazi že izrazil namen skleniti ta sporazum. V teh okoliščinah je namreč mogoče šteti, da je bil predlog za izdajo mnenja vložen na podlagi legitimnih prizadevanj zadevnih institucij za seznanitev z obsegom pristojnosti Unije oziroma držav članic pred sprejetjem odločitve glede zadevnega sporazuma.

Na drugem mestu je Sodišče glede vsebine najprej navedlo, da sta izjava o sprejetju pristopa in zato mednarodni sporazum, katerega del je ta izjava, akcesorna glede na Haaško konvencijo. Poleg tega navedena konvencija spada na področje družinskega prava s čezmejnimi učinki, na katerem ima Unija notranjo pristojnost na podlagi člena 81(3) PDEU. Ker je Unija to pristojnost izvajala s sprejetjem Uredbe št. 2201/2003,⁸¹ ima zunanjo pristojnost na področju, ki je predmet te konvencije. Določbe navedene uredbe se namreč v velikem delu nanašajo na oba postopka, ki sta urejena v Haaški konvenciji iz leta 1980, in sicer na postopek, ki se nanaša na vrnitev otrok, ki so bili nezakonito odpeljani, in na postopek za zagotovitev uveljavljanja pravice do stikov z otrokom.

Nazadnje je Sodišče poudarilo, da kljub primarnosti Uredbe št. 2201/2003 nad navedeno konvencijo obstaja nevarnost, da bo na obseg in učinkovitost skupnih pravil, ki so določena s to uredbo, vplivalo to, da države članice neusklajeno sprejemajo pristope tretjih držav k Haaški konvenciji iz

⁷⁸ Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42).

⁷⁹ Konvencija o civilnopravnih vidikih mednarodne ugrabitve otrok, sklenjena v Haagu 25. oktobra 1980.

⁸⁰ Glede vprašanj dopustnosti predloga za izdajo mnenja glej tudi mnenje 2/13 (EU:C:2014:2454) v razdelku I.1 „Pristop Evropske unije k Evropski konvenciji o človekovih pravicah“.

⁸¹ Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243, in popravek v UL 2009, UL L 70, str. 19).

leta 1980. Nevarnost poseganja v enotno in dosledno uporabo Uredbe št. 2201/2003 bi namreč obstajala vedno, ko bi primer mednarodne ugrabitve otroka zadeval tretjo državo in dve državi članici, od katerih bi ena sprejela pristop te tretje države k tej konvenciji, druga pa ne.

Na istem področju je Sodišče, ki mu je bil predložen predlog za sprejetje predhodne odločbe, za katerega je uporabilo nujni postopek predhodnega odločanja, 9. oktobra 2014 razglasilo sodbo C (C-376/14 PPU, EU:C:2014:2268), ki se nanaša na *pojem neupravičene premestitve ali zadržanja otroka v smislu Uredbe št. 2201/2003 in na postopek, ki se uporablja, če je pred enim od sodišč na podlagi Haaške konvencije iz leta 1980 vložen zahtevek za vrnitev otroka, ki je bil neupravičeno premeščen ali zadržan v drugi državi članici*.

Gospod C, francoski državljan, se je razvezal od svoje žene, ki je britanska državljanica. S sodbo o razglasitvi razveze, ki je bila izdana v Franciji, je bilo določeno običajno prebivališče njunega otroka pri materi, tej pa je bilo dovoljeno, da stalno prebivališče uredi na Irskem, kar je tudi storila. Gospod C je zoper to sodbo vložil pritožbo. Ker je pritožbeno sodišče v Franciji ugodilo zahtevku gospoda C za določitev prebivališča otroka pri njem, je ta pri irskem prvostopenjskem sodišču začel postopek za razglasitev izvršljivosti te odločbe in za odreditev vrnitve otroka v Francijo. Irsko predložitveno sodišče, ki je odločalo o pritožbi zoper zavrnitev zadnjega predloga, je Sodišču postavilo zlasti vprašanje, ali je treba Uredbo št. 2201/2003 razlagati tako, da je v okoliščini, ko je bila premestitev otroka izvedena v skladu z začasno izvršljivo sodno odločbo, ki je bila nato v pritožbenem postopku razveljavljena z odločbo, v kateri je bilo otrokovo prebivališče določeno v državi članici izvora, zavrnitev vrnitve otroka v to državo po izdaji te druge odločbe neupravičena.

Na prvem mestu je Sodišče v zvezi z zahtevkom za vrnitev otroka opozorilo, da se za neupravičeno premestitev ali zadržanje otroka v neki državi zahteva, prvič, da je imel otrok svoje običajno prebivališče v državi članici izvora neposredno pred svojo premestitvijo ali zadržanjem, in drugič, da je ta neupravičena premestitev ali zadržanje posledica kršitve pravice do varstva in vzgoje, dodeljene v skladu s pravom te države članice. Glede tega mora sodišče države članice, v katero je bil otrok premeščen, v tem primeru na Irsko, ki odloča o zahtevku za vrnitev otroka, preveriti, ali je imel otrok neposredno pred domnevno neupravičenim zadržanjem svoje običajno prebivališče še vedno v državi članici izvora (Francija). V tem okviru okoliščina, da je bilo sodno odločbo, s katero je bila dovoljena premestitev, mogoče izvršiti začasno, vendar je bila zoper njo vložena pritožba, ne govori v prid ugotovitvi spremembe otrokovega običajnega prebivališča. Vendar pa jo je treba tehtati z drugimi dejanskimi elementi, ki lahko kažejo na neko otrokovo integracijo v družbeno in družinsko okolje od njegove premestitve, predvsem s časom, ki je pretekel od te premestitve do izdaje sodne odločbe, s katero je bila razveljavljena odločba, izdana na prvi stopnji, in za otrokovo prebivališče določeno prebivališče tistega od staršev, ki živi v državi članici izvora, pri čemer pa se čas, ki je pretekel od izdaje te odločbe, nikakor ne sme upoštevati.

Na drugem mestu, v zvezi z izvršitvijo sodbe pritožbenega sodišča, s katero je bila pravica do varstva in vzgoje dodeljena očetu v državi članici izvora, okoliščina, da bi se otrokovo običajno prebivališče lahko po izdaji sodbe na prvi stopnji spremenilo in da to spremembo glede na okoliščine primera ugotovi sodišče, ki odloča o zahtevku za vrnitev, ne more biti element, na katerega bi se tisti od staršev, ki otroka zadržuje ob kršenju pravice do varstva in vzgoje, lahko skliceval, da bi podaljšal trajanje dejanskega položaja, ki ga je ustvaril z neupravičenim ravnanjem, in da bi nasprotoval izvršitvi odločbe.

Nazadnje je Sodišče v sodbi z dne 11. septembra 2014, A (C-112/13, EU:C:2014:2195),⁸² podalo razlago člena 24 Uredbe št. 44/2001,⁸³ v skladu s katerim *to, da se tožena stranka spusti v postopek brez namena ugovarjati pristojnosti sodišča, ki odloča o sporu, samodejno pomeni dogovor o pristojnosti tega sodišča*, čeprav to sodišče ne bi bilo pristojno na podlagi pravil, uvedenih z navedeno uredbo.

Zadeva iz postopka v glavni stvari se je nanašala na odškodninsko tožbo proti A-ju, ki naj bi imel običajno prebivališče na območju avstrijskega sodišča, ki mu je bila zadeva predložena. Po več neuspešnih poskusih vročitve je to sodišče na predlog tožečih strank postavilo začasnega zastopnika za odsotno toženo stranko, ki je vložil odgovor na tožbo, v katerem je predlagal zavrnitev tožbe in navedel številne vsebinske ugovore, ne da bi izpodbijal mednarodno pristojnost avstrijskih sodišč. Šele po tem je odvetniška pisarna, ki jo je za zastopanje pooblastil A, posredovala za toženo stranko, ki je med tem zapustila Avstrijo, in podala ugovor mednarodne nepristojnosti avstrijskih sodišč.

Sodišče je razsodilo, da to, da se je začasni zastopnik odsotne tožene stranke, ki je bil postavljen v skladu z nacionalnim pravom, spustil v postopek, ne šteje za spustitev v postopek v smislu člena 24 Uredbe št. 44/2001 v povezavi s členom 47 Listine o temeljnih pravicah. Tihi dogovor o pristojnosti na podlagi člena 24, prvi stavek, Uredbe št. 44/2001 namreč temelji na namerni odločitvi strank spora o tej pristojnosti, kar predpostavlja, da je tožena stranka seznanjena s postopkom, ki teče proti njej. Nasprotno pa se za odsotno toženo stranko, ki ji tožba ni bila vročena in ne ve za postopek, ki teče proti njej, ne more šteti, da je tiho privolila v pristojnost sodišča, ki odloča o sporu. Glede tega pravica tožeče stranke do učinkovitega pravnega sredstva, zagotovljena na podlagi člena 47 Listine o temeljnih pravicah, ki jo je treba izvajati hkrati s pravico tožene stranke do obrambe v okviru Uredbe št. 44/2001, ne zahteva drugačne razlage člena 24 te uredbe.

⁸² Ta sodba je predstavljena tudi v razdelku IV.1 „Predhodno odločanje“.

⁸³ Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42).

X. Prevoz

Na področju prevoza je mogoče omeniti tri sodbe.

Na prvem mestu, v sodbi z dne 18. marca 2014, *International Jet Management* (C-628/11, EU:C:2014:171), je Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu, z vidika prepovedi diskriminacije glede na državljanstvo, ki je določena v členu 18 PDEU preučilo nacionalno ureditev države članice, v skladu s katero morajo letalski prevozniki v Uniji, ki nimajo operativne licence, ki jo izda ta država, pridobiti dovoljenje za vsak let iz tretje države.

Sodišče je najprej ugotovilo, da okoliščina, da se zadevne storitve začnejo opravljati v tretji državi članici, ne povzroči, da bi se za ta položaj izključila uporaba Pogodb v smislu člena 18 PDEU, nato pa preučilo skladnost sporne nacionalne ureditve s to določbo. Glede tega je navedlo, da je treba ureditev prve države članice, ki od letalskega prevoznika, ki ima operativno licenco, ki mu jo je izdala druga država članica, zahteva, da pridobi dovoljenje za vstop v zračni prostor prve države članice za lete iz tretjih držav na ozemlje prve države članice, ki niso del rednega zračnega prevoza, čeprav se takšno dovoljenje ne zahteva za letalske prevoznike, ki jim je operativna licenca izdana v tej prvi državi članici, šteti za diskriminatorno. Taka ureditev namreč uvaja merilo razlikovanja, ki ima dejansko enake posledice kot merilo, ki temelji na državljanstvu. Takšna ureditev v praksi v slabši položaj postavlja le letalske prevoznike, ki imajo sedež v drugi državi članici v skladu s členom 4(a) Uredbe št. 1008/2008⁸⁴ in ki jim je operativno licenco izdal pristojni organ zadnje države članice. Sodišče je presodilo, da to še toliko bolj velja za ureditev države članice, ki tem letalskim prevoznikom nalaga, da morajo predložiti izjavo o nerazpoložljivosti, ki potrjuje, da letalski prevozniki z operativno licenco, ki jo izda ta država članica, niso na voljo ali pa ne morejo izvesti zadevnih letov. Sodišče je presodilo, da taka ureditev pomeni diskriminacijo glede na državljanstvo, ki je ni mogoče upravičiti s ciljem zaščite nacionalnega gospodarstva in varnosti.

Na drugem mestu se je Sodišče v sodbi z dne 22. maja 2014, *Glatzel* (C-356/12, EU:C:2014:350), izreklo o veljavnosti točke 6.4 Priloge III k Direktivi 2006/126 o vozniških dovoljenjih⁸⁵ glede na člene 20, 21(1) in 26 Listine o temeljnih pravicah. Šlo je za skladnost zahtev v zvezi z ostrino vida, ki so določene v navedeni direktivi, z načelom prepovedi diskriminacije zaradi invalidnosti. V sporu o glavni stvari namreč tožeča stranka zaradi navedenih zahtev v zvezi z ostrino vida ni mogla opravljati poklica voznika tovornih vozil.

Sodišče je najprej pojasnilo obseg pojma diskriminacije zaradi invalidnosti, kot izhaja iz člena 21(1) Listine o temeljnih pravicah. Navedlo je, da ta določba od zakonodajalca Unije zahteva, da ne uvaja različnega obravnavanja na podlagi omejitve, ki izhaja zlasti iz dolgotrajnih telesnih okvar oziroma umskih ali duševnih motenj in ki zaradi različnih ovir lahko prepreči, da bi zadevna oseba v poklicnem življenju polno in učinkovito sodelovala na podlagi enakopravnosti z drugimi osebami, če tako različno obravnavanje ni objektivno utemeljeno. Sodišče, ki je v nadaljevanju natančneje preučilo veljavnost točke 6.4 Priloge III k Direktivi 2006/126, je ugotovilo, da različno obravnavanje osebe glede na to, ali ima ostrino vida, potrebno za vožnjo motornih vozil, načeloma ni v nasprotju s prepovedjo diskriminacije zaradi invalidnosti v smislu člena 21(1) Listine o temeljnih pravicah, kadar se s takšno zahtevo dejansko zadosti cilju v splošnem interesu, kadar je ta zahteva nujna

⁸⁴ Uredba (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti (prenovitev) (UL L 293, str. 3).

⁸⁵ Direktiva 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vozniških dovoljenjih (UL L 403, str. 18), kakor je bila spremenjena z Direktivo Komisije 2009/113/ES z dne 25. avgusta 2009 (UL L 223, str. 31).

in kadar ne pomeni nesorazmernega bremena. Sodišče pa je ugotovilo, da Direktiva 2006/126, s tem da v Prilogi III določa minimalni prag ostrine vida zlasti za voznike težkih tovornih vozil, poskuša izboljšati prometno varnost in torej ustreza cilju v splošnem interesu za njeno izboljšanje. Za dokaz nujnosti minimalnih standardov v zvezi z vidom voznikov je za zagotovitev prometne varnosti neobhodno potrebno, da imajo osebe, ki se jim izda vozniško dovoljenje, ustrezne fizične sposobnosti, zlasti glede svojega vida, saj ima fizična nesposobnost lahko znatne posledice. Sodišče je torej sklenilo, da je zakonodajalec Unije uravnovesil nujne zahteve prometne varnosti na eni strani in pravice oseb, ki trpijo zaradi vizualne invalidnosti, na drugi strani na način, ki ga ni mogoče šteti za nesorazmernega s cilji, ki se jih poskuša doseči.

Poleg tega je Sodišče pri presoji navedlo, da so določbe Konvencije Združenih narodov o invalidnosti⁸⁶ glede izpolnitve ali učinkov odvisne od nadaljnjih aktov pogodbenic, tako da določbe te konvencije niso nepogojne in dovolj natančne, da bi omogočale nadzor nad veljavnostjo akta prava Unije glede na določbe navedene konvencije.⁸⁷

Sodišče je nazadnje ugotovilo, da čeprav je v členu 26 Listine o temeljnih pravicah določeno, da Unija spoštuje in priznava pravico invalidov do ukrepov za zagotavljanje vključenosti, pa načelo, zagotovljeno s tem členom, ne pomeni, da mora zakonodajalec Unije sprejeti poseben ukrep.

Na zadnjem mestu je veliki senat Sodišča v sodbi z dne 8. julija 2014, *Fonnship in Svenska Transportarbetarförbundet* (C-83/13, EU:C:2014:2053), pojasnil *osebno področje uporabe Uredbe št. 4055/86 o svobodi opravljanja storitev v pomorskem prometu*.⁸⁸

Sodišče je razsodilo, da je treba člen 1 te uredbe razlagati tako, da se družba, ki ima sedež v državi pogodbenici Sporazuma EGP⁸⁹ in je lastnica plovila, ki pluje pod zastavo tretje države in s katerim se opravljajo storitve pomorskega prevoza iz države pogodbenice tega sporazuma ali vanjo, načeloma lahko sklicuje na svobodo opravljanja storitev. To velja, če je mogoče šteti, da je ta družba zato, ker upravlja to plovilo, ponudnica teh storitev, in če imajo prejemniki teh storitev sedeže v drugih državah pogodbenicah navedenega sporazuma kot v državi, v kateri ima sedež navedena družba.

Na uporabo Uredbe št. 4055/86 nikakor ne vpliva okoliščina, da so na plovilu zaposleni delavci, ki so državljani tretjih držav. Poleg tega uporaba te uredbe pomeni, da je treba spoštovati pravila Pogodbe o svobodi opravljanja storitev, kot jih razlaga Sodišče zlasti v sodni praksi v zvezi s skladnostjo sindikalnih ukrepov s svobodo opravljanja storitev.⁹⁰

⁸⁶ Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov, ki je bila v imenu Evropske skupnosti odobrena s Sklepom Sveta z dne 26. novembra 2009 (2010/48/ES) (UL 2010, L 23, str. 35).

⁸⁷ V zvezi z učinki te konvencije v pravnem redu Unije glej tudi sodbo z dne 18. marca 2014, Z. (C-363/12, EU:C:2014:159), predstavljeno v razdelku XIV.2 „Pravica do poročniškega dopusta“.

⁸⁸ Uredba Sveta (EGS) št. 4055/86 z dne 22. decembra 1986 o uporabi načela svobode opravljanja storitev v pomorskem prometu med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami, vključena v Sporazum EGP (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 174).

⁸⁹ Naveden zgoraj v opombi 61.

⁹⁰ Sodba z dne 18. novembra 2007, *Laval un Partneri* (C-341/05, EU:C:2007:809).

XI. Konkurenca

1. Omejevalni sporazumi

V zvezi z razlago in uporabo pravil Unije na področju omejevalnih sporazumov je treba omeniti štiri sodbe Sodišča, od katerih se prva nanaša na pravico do povračila škode, povzročene z omejevalnim sporazumom, dve drugi sodbi se nanašata na ugotovitev omejevalnega sporazuma, zadnja pa se nanaša na postopek uporabe pravil o konkurenci.

Sodba z dne 5. junija 2014, *Kone in drugi* (C-557/12, EU:C:2014:1317), se nanaša na zadevo, v kateri je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari pri tretjih podjetjih, ki niso bila udeležena v omejevalnem sporazumu, ki je prepovedan po konkurenčnem pravu, kupovala dvigala in tekoče stopnice po višjih cenah, kot bi bile določene, če ne bi bilo omejevalnega sporazuma. Po mnenju tožeče stranke iz postopka v glavni stvari so ta tretja podjetja, ki so bila njeni dobavitelji, izkoristila obstoj omejevalnega sporazuma za to, da so določila višje cene. Predložitveno sodišče je Sodišču postavilo vprašanje, *ali na podlagi člena 101 PDEU oseba, ki je utrpela škodo zaradi ravnanja osebe, ki ni bila udeležena v omejevalnem sporazumu, lahko zahteva povračilo od udeležencev omejevalnega sporazuma.*

Sodišče je najprej opozorilo, da bi šlo za poseg v polni in dejanski učinek prepovedi iz člena 101(1) PDEU, če ne bi mogel vsakdo zahtevati odškodnine za škodo, ki mu je nastala zaradi pogodbe ali ravnanja, ki lahko omejuje ali izkrivlja konkurenco. Sodišče je v nadaljevanju ugotovilo, da omejevalni sporazum lahko povzroči, da družbe, ki niso udeležene v njem, povišajo cene zaradi njihove prilagoditve tržnim cenam, ki so posledica omejevalnega sporazuma, česar njegovi udeleženci ne morejo spregledati. Tako, tudi če se določitev cene ponudbe šteje za popolnoma samostojno odločitev, ki jo je sprejelo podjetje, ki ni udeleženo v omejevalnem sporazumu, je bilo to ceno mogoče sprejeti s sklicevanjem na tržno ceno, ki jo je izkrivil ta omejevalni sporazum. Zato, če se dokaže, da je omejevalni sporazum lahko imel za posledico zvišanje cen s strani konkurentov, ki niso bili udeleženi v omejevalnem sporazumu, osebe, ki so bile oškodovane s tem zvišanjem cen, morajo imeti možnost zahtevati povračilo nastale škode od udeležencev omejevalnega sporazuma.

Sodišče je ugotovilo, da bi šlo za poseg v učinkovitost člena 101 PDEU, če bi bila pravica zahtevati povračilo nastale škode v skladu z nacionalnim pravom kategorično in neodvisno od posebnih okoliščin primera pogojena z obstojem neposredne vzročne zveze med omejevalnim sporazumom in škodo, pri čemer pa bi bila ta pravica izključena zaradi dejstva, da zadevna oseba ni bila v pogodbenem razmerju z udeležencem omejevalnega sporazuma, ampak s podjetjem, ki ni bilo udeleženo v omejevalnem sporazumu, čeprav je omejevalni sporazum vplival na njegovo politiko cen.

V sodbi z dne 11. septembra 2014, *MasterCard in drugi/Komisija* (C-382/12 P, EU:C:2014:2201), je Sodišče, ki je odločalo o pritožbi zoper sodbo Splošnega sodišča, s katero je to razsodilo, da so *večstranske medfranšizne provizije (VMP) v sistemu plačevanja s karticami Mastercard v nasprotju s konkurenčnim pravom*,⁹¹ podalo pojasnila glede razlage različnih elementov člena 81 ES.⁹² V obravnavani zadevi večstranske medfranšizne provizije (v nadaljevanju: VMP) ustrezajo deležu cene transakcije s plačilno kartico, ki ga zadržijo banke izdajateljice kartice. Komisija je z utemeljitvijo, da imajo te provizije, ker bremenijo trgovce v splošnejšem okviru stroškov, ki se jim zaračunajo za uporabo plačilnih kartic, za posledico povišanje osnove teh stroškov, ki bi drugače

⁹¹ Sodba Splošnega sodišča z dne 24. maja 2012, *MasterCard in drugi/Komisija* (T-111/08, EU:T:2012:260).

⁹² Postal člen 101 PDEU.

lahko bili nižji, te provizije v odločbi, ki se je izpodbijala pred Splošnim sodiščem, štela za omejitev cenovne konkurence med bankami pridobiteljicami.

Sodišče je v okviru preučitve pogojev na podlagi člena 81 ES najprej ugotovilo, pri čemer je potrdilo razlago, ki jo je podalo Splošno sodišče, da je družbo Mastercard in finančne institucije, ki so bile udeležene v določanju VMP, glede na njihove skupne interese mogoče šteti za „podjetniško združenje“ v smislu člena 81(1) ES. Glede tega je Sodišče zlasti poudarilo, da čeprav člen 81 ES razlikuje med „usklajenimi ravnanji“, „sporazumi med podjetji“ in „sklepi podjetniških združenj“, je njegov namen ta, da se prepreči, da bi se podjetja izognila uporabi pravil o konkurenci samo zaradi oblike, s katero usklajujejo svoje ravnanje.

Sodišče je poleg tega preizkusilo, ali se VMP lahko izognejo prepovedi, določeni v členu 81(1) ES, zaradi njihove pomožne narave v plačilnem sistemu Mastercard. V zvezi s tem je zlasti opozorilo, da omejitev poslovne avtonomije ne spada na področje uporabe načela prepovedi iz člena 81(1) ES, če je objektivno nujna za izvršitev transakcije ali dejavnosti, ki nima te narave, in sorazmerna z njenimi cilji. V tem okviru je Sodišče preverilo, prvič, ali bi bilo delovanje sistema Mastercard nemogoče brez VMP. Glede tega je Sodišče razsodilo, da se, v nasprotju s trditvami pritožnic, zaradi dejstva, da bi bila omenjena transakcija brez zadevne omejitve zgolj težje izvedljiva oziroma manj dobičkonosna, zadevna omejitev ne more šteti za „objektivno nujno“, kar se zahteva za njeno opredelitev kot pomožno. Drugič, Sodišče je v zvezi s sorazmernostjo VMP s cilji sistema Mastercard pojasnilo, da je treba kot hipotetično predpostavko upoštevati ne samo položaj, ki bi nastal v primeru neobstoja zadevne omejitve, ampak tudi alternativne položaje, ki bi lahko nastali, če so te predpostavke realistične.

Glede tega je Sodišče ugotovilo, da Splošno sodišče s tem, da ni obravnavalo možnosti oziroma verjetnosti prepovedi naknadnega določanja cen, če ne bi bilo VMP, ampak se je oprlo le na merilo ekonomske vzdržnosti sistema, ki bi deloval brez navedenih provizij, napačno uporabilo pravo. Ker pa je bila v obravnavani zadevi v skladu s predlogi Komisije edina druga možnost, ki bi lahko omogočala delovanje sistema MasterCard brez VMP, predpostavka, da bi sistem temeljil zgolj na prepovedi naknadnega določanja cen, ta napaka ni vplivala na analizo protikonkurenčnih učinkov VMP, ki jo je opravilo Splošno sodišče, niti na izrek njegove sodbe, v skladu s katerim so imele VMP omejevalni učinek na konkurenco.

Nazadnje je Sodišče preučilo, ali so bile lahko VMP predmet izjeme na podlagi člena 81(3) ES. Poudarilo je, da je treba v obravnavani zadevi upoštevati vse objektivne prednosti, in to ne samo na upoštevnem trgu, ampak tudi na ločenem, vendar povezanem trgu. Splošno sodišče je upoštevalo vlogo VMP pri uravnoteženju strani „izdajanje“ in „pridobivanje“ sistema MasterCard, pri čemer pa je priznalo, da ti dve strani vplivata druga na drugo. Ker pa ni bilo nobenega dokaza o obstoju znatnih objektivnih prednosti VMP na trgu pridobivanja za trgovce, Splošno sodišče ni bilo dolžno preučiti prednosti, ki naj bi jih VMP imele za imetnike kartice, saj te prednosti same po sebi ne morejo odtehtati slabih strani teh provizij.

Zato je Sodišče potrdilo sodbo Splošnega sodišča, s katero je bil ugotovljen omejevalni sporazum, ki ne more biti predmet izjeme.

Sodišče je s sodbo z dne 11. septembra 2014, *CB/Komisija* (C-67/13 P, EU:C:2014:2204), ki se je prav tako nanašala na bančne kartice, razveljavilo sodbo Splošnega sodišča, ker je to neutemeljeno menilo, da so tarifni ukrepi, ki jih je sprejelo *Groupement français des cartes bancaires* (francosko združenje za bančne kartice), že zaradi svoje narave pomenili omejitev konkurence.

Groupement des cartes bancaires (CB) (v nadaljevanju: Groupement), ki so ga ustanovile glavne francoske banke, izdajateljice bančnih kartic, je sprejelo ukrepe glede tarif za pristop k združenju za člane, katerih dejavnost izdajanja kartic CB je presegala dejavnost vključevanja novih trgovcev v sistem, in za neaktivne ali maloaktivne člane.

Splošno sodišče je, enako kot Komisija, menilo, da je Groupement sprejelo sklep združenja podjetij, kar je privedlo do omejevanja konkurence „zaradi cilja“. Zato je menilo, da preučitev učinkov teh ukrepov na trg ni bila potrebna.

Glede tega je Sodišče razsodilo, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da ni pravilno presodilo obstoja omejitve konkurence zaradi cilja, pri čemer je treba ta pojem razlagati ozko in se ga lahko uporabi zgolj za nekatere vrste usklajevanj med podjetji. Natančneje, čeprav je Splošno sodišče navedlo razloge, iz katerih lahko zadevni ukrepi omejujejo konkurenco novih subjektov, ki vstopajo na trg, pa nikakor ni pojasnilo, zakaj je ta omejitev dovolj škodljiva, da se lahko opredeli kot omejitev zaradi cilja. Ker je bil namreč cilj navedenih ukrepov naložiti finančni prispevek članom Groupement, ki izrabljajo trud, ki ga drugi člani vlagajo v razvoj dejavnosti pridobivanja v okviru sistema CB, je Sodišče ugotovilo, da ni mogoče šteti, da je tak cilj že po svoji naravi škodljiv za dobro delovanje običajne konkurence.

Poleg tega je Sodišče ugotovilo, da je Splošno sodišče v okviru presoje možnosti članov Groupement za zagotovitev interoperabilnosti sistemov za plačila in dvige z bančnimi karticami, dejansko presodilo potencialne posledice navedenih ukrepov, ne pa njihovega cilja, pri čemer je samo pokazalo, da ni mogoče šteti, da zadevni ukrepi „po svoji naravi“ škodijo dobremu delovanju običajne konkurence.

Sodišče je zato zadevo vrnilo v odločanje Splošnemu sodišču, da bo ugotovilo, ali je „posledica“ zadevnih sporazumov omejevanje konkurence v smislu člena 81 ES.⁹³

V sodbi z dne 12. junija 2014, *Deltafina/Komisija* (C-578/11 P, EU:C:2014:1742), je Sodišče, ki je odločalo o pritožbi, pojasnilo nekatere vidike postopka uporabe pravil o konkurenci. Razsodilo je, da v zvezi z *zmanjšanjem globe v zameno za sodelovanje podjetja, ki mu je očitana kršitev, s Komisijo*, za podjetje velja obveznost ohranjanja tajnosti sodelovanja. Tako to, da zadevno podjetje razkrije sodelovanje s Komisijo drugim podjetjem, ki so bila udeležena v omejevalnem sporazumu, pomeni kršitev obveznosti sodelovanja.

V tej sodbi je Sodišče tudi preizkusilo, ali je Splošno sodišče kršilo pravico do poštenega sojenja, ker je na obravnavi pridobilo pričanji zastopnikov strank in ker se je oprlo na eno od teh pričanj. Sodišče je ugotovilo, da je Splošno sodišče dejansko prekoračilo to, kar se lahko opravi v okviru redne prakse zaslišanja o tehničnih vprašanjih ali zapletenih dejstvih, čeprav se je to zaslišanje nanašalo na dejstva, ki jih je bilo treba ugotoviti na podlagi uporabe Poslovnika Splošnega sodišča. Vendar je razsodilo, da ta kršitev postopka ne pomeni kršitve pravice do poštenega sojenja, ker sta bili zadevni pričanji upoštevani zgolj kot dopolnitev in ker je bilo ugotovitev Splošnega sodišča mogoče utemeljiti že zgolj z listinskimi dokazi, s katerimi je razpolagalo.

Nazadnje se je Sodišče izreklo tudi o trditvah v zvezi s predolgim trajanjem postopka. Ob potrditvi svoje sodne prakse⁹⁴ je po eni strani opozorilo, da se, če ne obstajajo indici, da je predolgo trajanje postopka pred Splošnim sodiščem vplivalo na rešitev spora, izpodbijana sodba zaradi

⁹³ Postal člen 101 PDEU.

⁹⁴ Sodba Sodišča z dne 26. novembra 2013, *Gascogne Sack Deutschland/Komisija* (C-40/12 P, EU:C:2013:768).

nespoštovanja sojenja v razumnem roku ne razveljavi. Po drugi strani je Sodišče potrdilo, da je to, da Splošno sodišče ni spoštovalo obveznosti iz člena 47, drugi odstavek, Listine o temeljnih pravicah, in sicer da o predloženi zadevi odloči v razumnem roku, mogoče sankcionirati z odškodninsko tožbo. Ta odškodninska tožba se vloži pri Splošnem sodišču, ki odloči v drugi sestavi od tiste, ki je odločala o ničnostni tožbi, saj je taka tožba učinkovito sredstvo.

2. Državne pomoči

Na področju državnih pomoči je Sodišče s sodbo z dne 3. aprila 2014, *Francija/Komisija* (C-559/12 P, EU:C:2014:217), razsodilo, da je Splošno sodišče pravilno zavrnilo ničnostno tožbo Francije⁹⁵ zoper Sklep z dne 26. januarja 2010, v katerem je *Komisija ugotovila, da neomejeno poroštvo, ki ga je Francija odobrila podjetju La Poste, pomeni državno pomoč, nezdržljivo z notranjim trgovom*.⁹⁶ Francosko podjetje La Poste se je, dokler se ni 1. marca 2010 preoblikovalo v delniško družbo z javnim kapitalom, štelo za enakovredno osebi javnega prava industrijske in komercialne narave (v nadaljevanju: EPIC), za katero se ne uporabijo postopki zaradi insolventnosti in stečaja iz splošne ureditve.

V okviru te pritožbe je Francija Splošnemu sodišču zlasti očitala, prvič, da je menilo, da je Komisija smela obrniti dokazno breme za obstoj poroštva, ker za podjetje La Poste ni veljala splošna ureditev glede prisilne poravnave in stečaja podjetij v težavah, in drugič, da ni upoštevalo pravil o dokaznem standardu, potrebnem za dokazovanje obstoja takega poroštva. Vendar je Sodišče navedlo, da Splošno sodišče ni potrdilo nobene uporabe negativnih domnev in obrnitve dokaznega bremena s strani Komisije. Sodišče je namreč ugotovilo, da je Komisija pozitivno preučila obstoj neomejenega poroštva države za podjetje La Poste, tako da je upoštevala več elementov, na podlagi katerih je bilo mogoče sklepati, da je bilo odobreno takšno poroštvo. Sodišče je prav tako potrdilo, da se Komisija za namene dokazovanja obstoja implicitnega poroštva lahko opre na metodo skupka resnih, natančnih in skladnih indicev, da bi preverila, ali je država na podlagi notranjega prava dolžna uporabiti svoja sredstva za kritje izgub EPIC, ki ne izpolnjuje obveznosti, in torej obstaja konkretno ekonomsko tveganje za državni proračun.

Francija je Splošnemu sodišču očitala tudi, da je napačno uporabilo pravo, ker je razsodilo, da je Komisija pravno zadostno dokazala obstoj prednosti, ki naj bi izhajala iz domnevnega državnega poroštva za podjetje La Poste. Glede tega je Sodišče navedlo, da obstaja izpodbojna pravna domneva, da odobritev implicitnega in neomejenega državnega poroštva v korist podjetja, za katero se ne uporabljata običajna postopka prisilne poravnave in stečaja, povzroči izboljšanje njegovega finančnega položaja z zmanjšanjem stroškov, ki običajno bremenijo njegov proračun. Zato za dokaz prednosti, zagotovljene podjetju prejemniku s takim poroštvom, zadostuje, da Komisija dokaže sam obstoj tega poroštva, ne da bi morala dokazati dejanske učinke, ki jih to povzroča od trenutka njegove odobritve.

⁹⁵ Sodba Splošnega sodišča z dne 20. septembra 2012, *Francija/Komisija* (T-154/10, EU:T:2012:452).

⁹⁶ Sklep Komisije z dne 26. januarja 2010 o državni pomoči C 56/07 (ex E 15/05) Francije za La Poste (notificirano pod dokumentarno številko C(2010) 133) (2010/605/EU) (UL L 274, str. 1).

XII. Davčne določbe

Sodišče je v sodbi z dne 16. januarja 2014, *Ibero Tours* (C-300/12, EU:C:2014:8), ugotovilo, da se načela, ki jih je opredelilo v sodbi *Elida Gibbs*⁹⁷ in ki se nanašajo na *upoštevanje rabatov, ki jih proizvajalec odobri po distribucijski verigi, pri določanju davčne osnove za davek na dodano vrednost (DDV)*, ne uporabijo, če potovalna agencija, ki deluje kot posrednik, končnemu potrošniku na lastno pobudo in na lastne stroške ponudi popust na glavno storitev, ki jo opravlja organizator turističnih potovanj.

Sodišče je v sodbi *Elida Gibbs* razsodilo, da je treba – kadar proizvajalec nekega proizvoda, ki ni v pogodbenem razmerju s končnim potrošnikom, temveč je le prvi člen v verigi transakcij, ki se konča pri slednjem, navedenemu končnemu potrošniku da popust na podlagi bonov za popust, ki jih unovčijo prodajalci na drobno, tem pa jih povrne proizvajalec – davčno osnovo za DDV zmanjšati za navedeni popust. V obravnavani zadevi je Sodišče ugotovilo, da za uresničevanje cilja, ki mu sledi posebna ureditev za potovalne agente iz člena 26 Šeste direktive,⁹⁸ nikakor ni treba odstopati od splošnega pravila iz člena 11(A)(1)(a) navedene direktive, ki se za določanje davčne osnove sklicuje na pojem „plačilo, ki ga je prejel ali ga bo prejel [...] izvajalec od [...] naročnika ali tretje osebe“. Na podlagi tega je sklepalo, da se obravnavana zadeva drugače od zadeve *Elida Gibbs* ne nanaša na rabate, ki jih proizvajalec odobri po distribucijski verigi, ampak na to, da potovalna agencija, ki deluje kot posrednik, financira del cene potovanja, kar za končnega potrošnika potovanja pomeni znižanje cene tega potovanja. Ker navedeno znižanje cene ne vpliva niti na plačilo, ki ga organizator turističnih potovanj prejme za prodajo navedenega potovanja, niti na plačilo, ki ga potovalna agencija prejme za svoje posredovanje, je Sodišče ugotovilo, da v skladu s členom 11(A)(1)(a) Šeste direktive tak popust ne povzroči znižanja davčne osnove niti za glavno transakcijo, ki jo zagotavlja organizator potovanja, niti za opravljanje storitev, ki jih zagotavlja potovalna agencija.

Sodba z dne 17. septembra 2014, *Skandia America (USA), filial Sverige* (C-7/13, EU:C:2014:2225), se nanaša na vprašanje, ali in na kakšen način *je treba za storitve, ki jih za plačilo opravi matična družba v tretji državi za podružnico s sedežem v državi članici, plačati DDV na podlagi Direktive 2006/112*,⁹⁹ če je navedena podružnica v navedeni državi članici del skupine za DDV, ustanovljene na podlagi člena 11 navedene direktive.

Sodišče je najprej obravnavalo vprašanje, ali so storitve, ki jih opravi matična družba za svojo podružnico v položaju, kakršen je opisan zgoraj, predmet DDV. Glede tega je Sodišče poudarilo, da čeprav je bila zadevna podružnica odvisna od matične družbe in torej sama ne more biti davčni zavezanec v smislu člena 9 Direktive 2006/112, je bila del skupine za DDV in je zato skupaj z drugimi članicami te skupine, ne pa z matično družbo, en sam davčni zavezanec. Sodišče je na tej podlagi sklepalo, da je opravljanje takih storitev obdavčljiva transakcija v smislu člena 2(1)(c) Direktive o DDV, če je za storitve, ki jih odplačno opravi matična družba za svojo podružnico, treba šteti – zgolj z vidika DDV – kot da so bile dobavljene skupini za DDV. Sodišče je v nadaljevanju razsodilo, da je treba v takem položaju člene 56, 193 in 196 Direktive 2006/112 razlagati tako, da je ta skupina za DDV kot prejemnik storitev, ki so navedene v členu 56 te direktive, dolžna plačati DDV, za katerega

⁹⁷ Sodba Sodišča z dne 24. oktobra 1996, *Elida Gibbs* (C-317/94, EU:C:1996:400).

⁹⁸ Šesta direktiva Sveta z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih - Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (77/388/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 9, zvezek 1, str. 23).

⁹⁹ Direktiva Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 347, str. 1, in popravek v UL 2007, L 335, str. 60).

je nastala obveznost obračuna. Člen 196 navedene direktive namreč določa, da je – kot izjema od splošnega pravila iz člena 193 te direktive, v skladu s katerim je dolžan plačati DDV v državi članici davčni zavezanec, ki opravlja obdavčljivo storitev – DDV dolžan plačati davčni zavezanec, prejemnik teh storitev, če storitve iz člena 56 navedene direktive opravi davčni zavezanec, ki nima sedeža v tej državi članici.

XIII. Približevanje zakonodaj

1. Intelktualna lastnina

Na področju intelektualne lastnine je treba posebej omeniti pet odločb. Prva se nanaša na možnost patentiranja biotehnoloških izumov, naslednje tri se nanašajo na avtorsko pravico in sorodne pravice, peta sodba pa se nanaša na tridimenzionalne znamke.

Sodišče je v sodbi z dne 18. decembra 2014, *International Stem Cell Corporation* (C-364/13, EU:C:2014:2451), v velikem senatu podalo razlago člena 6(2)(c) Direktive 98/44 o pravnem varstvu biotehnoloških izumov,¹⁰⁰ v skladu s katerim *uporabe človeških zarodkov za industrijske ali komercialne namene ni mogoče zaščititi s patentom*, ker bi bilo njihovo izkoriščanje v takšne namene v nasprotju z javnim redom ali moralno.

Glede tega je Sodišče zlasti ugotovilo, da neoplojeno človeško jajčece, katerega delitev in nadaljnji razvoj sta bila spodbujena s partenogenezo, ni „človeški zarodek“ v smislu navedenega člena 6(2)(c), če se ob upoštevanju trenutnih znanstvenih spoznanj kot tako samo po sebi ne more razviti v človeka.

Sodišče je v utemeljitev te ugotovitve najprej opozorilo, da je treba pojem „človeški zarodek“ razumeti široko, saj je zakonodajalec Unije nameraval izključiti vsakršno možnost patentiranja, če bi to vplivalo na spoštovanje človekovega dostojanstva.¹⁰¹ To opredelitev je treba med drugim pripisati neoplojeni človeški jajčni celici, v katero je bilo presajeno celično jedro dozorele človeške celice, in neoplojeni človeški jajčni celici, pri kateri je partenogeneza spodbudila delitev in nadaljnji razvoj, ker ti organizmi zaradi tehnike, uporabljene za njihovo pridobitev, lahko sprožijo proces razvoja človeka kot zarodka, ustvarjenega z oploditvijo jajčeca.

V skladu s temi merili razlage je Sodišče ob upoštevanju dejanskih trditev predložitvenega sodišča ugotovilo, da se navedena izključitev možnosti patentiranja ne uporabi za partenogenetsko aktivirane oocite, ki se sami po sebi ne morejo razviti v človeka.

V zvezi z avtorsko pravico in sorodnimi pravicami je Sodišče v sodbi z dne 23. januarja 2014, *Nintendo in drugi* (C-355/12, EU:C:2014:25), *pojasnilo obseg pravnega varstva, ki ga lahko uveljavlja imetnik avtorske pravice na podlagi Direktive 2001/29 o avtorski in sorodnih pravicah*¹⁰² v boju zoper izognitev tehničnim ukrepom, ki jih je uvedel z namenom, da bi svoje igralne konzole zavaroval pred uporabo ponarejene programske opreme za te konzole.

¹⁰⁰ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 98/44/ES z dne 6. julija 1998 o pravnem varstvu biotehnoloških izumov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 20, str. 395).

¹⁰¹ Sodba Sodišča z dne 18. oktobra 2014, *Brüstle* (C-34/10, EU:C:2011:669).

¹⁰² Navedena zgoraj v opombi 26.

Sodišče je najprej opozorilo, da so video igre kompleksne in ne vključujejo samo računalniških programov, temveč tudi grafične in zvočne elemente, ki imajo, čeprav so zapisani v informacijskem jeziku, lastno ustvarjalno vrednost. Kot avtorjeva lastna intelektualna stvaritev so torej originalni računalniški programi varovani z avtorsko pravico iz Direktive. Sodišče je presodilo, da so tehnični ukrepi, ki so hkrati nameščeni na fizičnih nosilcih video iger in na konzolah in ki potrebujejo povezavo med tema, zajeti s pojmom „dejanski tehnični ukrepi“ iz Direktive 2001/29 in se za njih uporabi varstvo, ki ga ta podeljuje, če je njihov cilj preprečevanje ali omejevanje dejanj, ki posegajo v imetnikove pravice. Takšno pravno varstvo mora upoštevati načelo sorazmernosti, ne da bi prepovedovalo naprave ali dejavnosti, katerih cilj ali uporaba na komercialni ravni ni izognitev tehnični zaščiti v prepovedane namene. V primeru, na kakršnega se nanaša obravnavana zadeva, se presoja obsega zadevnega pravnega varstva ne sme opraviti glede na posebno rabo konzol, kot jo je določil imetnik avtorskih pravic, ampak je treba pri tej presoji upoštevati merila, ki so glede naprav, izdelkov ali komponent, s katerimi se je mogoče izogniti varstvu dejanskih tehničnih ukrepov, določena v členu 6(2) Direktive 2001/29.

V sodbi z dne 27. marca 2014, *UPC Telekabel Wien* (C-314/12, EU:C:2014:192), je Sodišče obravnavalo *upravičenja imetnikov avtorske pravice z vidika varstva temeljnih pravic*. Zadeva se je nanašala na dve družbi za filmsko produkcijo, ki sta imeli pravice na filmih, ki so bili dani na voljo javnosti na spletnem mestu s posredovanjem ponudnika dostopa s sedežem v Avstriji. Avstrijsko sodišče je temu ponudniku prepovedalo zagotavljanje dostopa do mesta, če se na njem javnosti brez njunega soglasja dajejo na voljo kinematografska dela, na katerih imata ti družbi pravico, ki je sorodna avtorski.

Glede tega je Sodišče navedlo, da je ponudnik dostopa do interneta, ki svojim strankam omogoča dostop do varovanih vsebin, ki jih tretje stranke dajejo na voljo javnosti na internetu, posrednik, katerega storitve se uporabljajo pri kršitvi avtorskih ali sorodnih pravic v smislu člena 8(3) Direktive 2001/29. Taka ugotovitev je potrjena s ciljem Direktive. Če se s področja uporabe te določbe izključijo ponudniki dostopa do interneta, bi to bistveno zmanjšalo varstvo imetnikov pravic, ki ga zahteva ta direktiva. Sodišče, ki mu je bilo z vidika temeljnih pravic postavljeno tudi vprašanje glede možnosti izdaje sodne odredbe, ki ne določa, katere ukrepe mora sprejeti ta ponudnik dostopa do interneta, in glede možnosti, da se ta izogne denarnim kaznim zaradi kršitve navedene odredbe s tem, da dokaže, da je sprejel vse razumne ukrepe, je pojasnilo, da zadevni temeljni pravici, in sicer svoboda gospodarske pobude in svoboda obveščanja, ne nasprotujeta takšni odredbi, če sta izpolnjena dva pogoja. Prvič, z ukrepi, ki jih sprejme ponudnik dostopa, se uporabnikom ne sme po nepotrebnem odvzeti možnosti zakonitega dostopa do razpoložljivih informacij. Drugič, ti ukrepi morajo preprečiti ali vsaj otežiti uresničevanje nedovoljenega dostopa do varovanih vsebin in resno odvrniti uporabnike od dostopanja do teh vsebin, ki so jim dane na voljo s kršenjem pravice intelektualne lastnine.

S sodbo z dne 3. septembra 2014, *Deckmyn in Vrijheidsfonds* (C-201/13, EU:C:2014:2132), ki se prav tako nanaša na področje avtorske pravice in sorodnih pravic, je Sodišče v velikem senatu pojasnilo *obseg pojma „parodija“ kot izjeme od pravic do reproduciranja, priobčenja del javnosti in dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic v smislu člena 5(3)(k) Direktive 2001/29*.

Sodišče je najprej navedlo, da je treba pojem „parodija“ šteti za avtonomen pojem prava Unije. Ker pa Direktiva 2001/29 ne vsebuje nikakršne opredelitve tega pojma, je treba pomen in obseg tega izraza določiti v skladu z njegovim običajnim pomenom v vsakdanjem jeziku, pri čemer je treba upoštevati kontekst, v katerem se uporablja, in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je. Sodišče je v nadaljevanju navedlo, da sta bistveni značilnosti parodije, prvič, da spominja na obstoječe delo, hkrati pa se od njega zaznavno razlikuje, in drugič, da ustvarja humor ali posmeh. Pojem „parodija“ ni odvisen od pogojev, v skladu s katerimi bi morala parodija kazati lastno izvirnost poleg tiste

v zvezi z odražanjem zaznavnih razlik v primerjavi s parodiranim izvirnim delom, bi jo moralo biti razumno mogoče pripisati osebi, ki ni avtor samega izvirnega dela, bi se morala nanašati na samo izvirno delo ali bi moral biti pri njej naveden izvor parodiranega dela. Pri uporabi izjeme za parodijo v smislu člena 5(3)(k) Direktive 2001/29 v konkretnem položaju pa je treba spoštovati pravično ravnotežje med interesi in pravicami avtorjev in imetnikov pravic, ki so varovane z Direktivo, na eni strani in svobodo izražanja uporabnika varovanega dela, ki se sklicuje na izjemo za parodijo, na drugi.

Nazadnje je Sodišče na področju znamk v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 10. julija 2014, *Apple* (C-421/13, EU:C:2014:2070), obravnavalo *možnost registracije tridimenzionalne znamke, sestavljene iz predstavitve arhitekture trgovine z večbarvno sliko brez navedbe velikosti ali dimenzij, za storitve, ki se ponujajo v njej*.

Da bi razsodilo, ali je možna registracija zadevnega znaka, je Sodišče najprej opozorilo na pogoje za registracijo znamke v skladu z določbami Direktive 2008/95.¹⁰³ Sodišče je ugotovilo, da predstavitev, s katero je upodobljena ureditev prodajnega mesta s povezano celoto črt, vijug in oblik, lahko sestavlja znamko, če se z njeno pomočjo blago ali storitve nekega podjetja lahko razlikujejo od blaga ali storitev drugih podjetij. Vendar splošna sposobnost znaka, da lahko sestavlja znamko, ne pomeni, da ima ta znak nujno razlikovalni učinek v smislu Direktive. Ta razlikovalni učinek je treba v praksi presojati glede na, prvič, zadevne proizvode ali storitve, in drugič, to, kako znak zaznava upoštevana javnost. Poleg tega je Sodišče pojasnilo, da če nobeden od razlogov za zavrnitev registracije iz Direktive 2008/95 tej ne nasprotuje, je znak, ki predstavlja ureditev vodilnih trgovin proizvajalca blaga, mogoče veljavno registrirati ne samo za te proizvode, ampak tudi za storitve, če te storitve niso sestavni del prodaje proizvodov. Zato je predstavitev ureditve prodajnega mesta zgolj s sliko, brez navedbe velikosti ali dimenzij, mogoče registrirati kot storitveno znamko za storitve, ki so povezane s temi proizvodi, vendar niso sestavni del njihove prodaje, če ta predstavitev omogoča razlikovanje storitev vlagatelja prijave za registracijo od storitev drugih podjetij in če nobeden od razlogov za zavrnitev ne nasprotuje registraciji.

2. Varstvo osebnih podatkov

Sodišče je na področju varstva osebnih podatkov razglasilo tri sodbe, ki jih je treba omeniti. Dve sodbi se nanašata na obveznosti podjetij, ki ponujajo komunikacijske storitve, in podjetij, ki izkoriščajo iskalnik, v zvezi z varstvom teh podatkov. Tretja sodba se nanaša na avtonomijo nacionalnih nadzornih organov za varstvo podatkov.

Povod za sodbo *Digital Rights Ireland in drugi*, (C-293/12 in C-594/12, EU:C:2014:238), ki jo je veliki senat Sodišča razglasil 8. aprila 2014, je bil *predlog za presojo veljavnosti Direktive 2006/24 o hrambi podatkov*¹⁰⁴ *glede na temeljni pravici spoštovanja zasebnega življenja in varstva osebnih podatkov*. Predlog se je nanašal na vprašanje, ali obveznost, ki jo imajo na podlagi te direktive ponudniki javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev ali javnih komunikacijskih omrežij, da v določenem obdobju hranijo podatke o zasebnem življenju osebe in njenih komunikacijah, ter da pristojnim nacionalnim organom dovolijo dostop do njih, pomeni neutemeljeno poseganje v navedeni temeljni pravici.

¹⁰³ Direktiva 2008/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami (Kodificirana različica) (UL L 299, str. 25).

¹⁰⁴ Direktiva 2006/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o hrambi podatkov, pridobljenih ali obdelanih v zvezi z zagotavljanjem javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev ali javnih komunikacijskih omrežij, in spremembi Direktive 2002/58/ES (UL L 105, str. 54).

Sodišče je najprej razsodilo, da določbe Direktive 2006/24 z naložitvijo takih obveznosti tem ponudnikom pomenijo zelo hud poseg v spoštovanje zasebnega življenja in v varstvo osebnih podatkov, ki sta določena v členih 7 in 8 Listine o temeljnih pravicah. V nadaljevanju je Sodišče v skladu s členom 52(1) Listine ugotovilo, da je to poseganje mogoče upravičiti s sledenjem cilju v splošnem interesu, kot je boj proti organiziranemu kriminalu.

Vendar je Sodišče razglasilo neveljavnost Direktive, ker je ugotovilo, da pomeni občutno in posebej hudo poseganje v navedeni temeljni pravici, ne da bi bilo to poseganje natančno omejeno z določbami, s katerimi bi bilo zagotovljeno, da je dejansko omejeno na to, kar je nujno potrebno.

Sodišče je v utemeljitev te ugotovitve navedlo, prvič, da Direktiva 2006/24 na splošno zajema vse osebe in vsa sredstva elektronske komunikacije ter vse podatke o prometu brez razlikovanja, omejitve ali izjeme v zvezi s ciljem boja proti hudim kaznivim dejanjem. Drugič, ta direktiva, kar zadeva dostop pristojnih nacionalnih organov do podatkov in njihovo nadaljnjo uporabo, ne določa objektivnih meril, s katerimi bi bilo mogoče zagotoviti, da se bodo podatki uporabljali zgolj za namene preprečevanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj, ki jih je mogoče šteti za dovolj huda, da upravičujejo tako poseganje, niti vsebinskih in postopkovnih pogojev za tak dostop ali uporabo. Tretjič, v Direktivi je določeno najmanj šestmesečno obdobje hrambe podatkov, brez razlikovanja med vrstami podatkov na podlagi zadevnih oseb ali morebitne koristnosti podatkov glede na zastavljeni cilj.

Poleg tega je Sodišče v zvezi z zahtevami, ki izhajajo iz člena 8(3) Listine o temeljnih pravicah, ugotovilo, da Direktiva 2006/24 ne določa zadostnih jamstev, ki bi omogočala učinkovito varovanje osebnih podatkov pred tveganji zlorabe in nezakonitim dostopom do teh podatkov ter njihovo nezakonito uporabo, ter da ta direktiva prav tako ne določa, da se zadevni podatki hranijo na ozemlju Unije. Zato z njo ni v celoti zagotovljen nadzor neodvisnega organa nad spoštovanjem zahtev za varstvo in varnost, kar se izrecno zahteva z navedenim členom 8.

Omeniti je treba tudi sodbo z dne 13. maja 2014, *Google Spain in Google* (C-131/12, EU:C:2014:317), v kateri je Sodišče v velikem senatu podalo *razlago pogojev za uporabo Direktive 95/46 o varstvu osebnih podatkov*¹⁰⁵ z vidika dejavnosti internetnega iskalnika.

Sodišče je najprej ugotovilo, da upravljavec iskalnika s tem, da samodejno, konstantno in sistematično preiskuje informacije, objavljene na internetu, izvaja postopke, ki jih je treba opredeliti kot „obdelava osebnih podatkov“ v smislu Direktive 95/46, kadar te informacije vsebujejo osebne podatke. Sodišče je presodilo, da se ta upravljavec iskalnika šteje za „upravljavca“ navedene obdelave v smislu navedenega člena 2(d) Direktive, ker sam določi namene in sredstva obdelave. Obdelava teh podatkov s strani tega upravljavca se razlikuje od obdelave, ki jo pred tem izvedejo izdajatelji spletnih mest in s katero se ti podatki vnesejo na internetno stran, in jo dopolnjuje.

Sodišče je v tem okviru pojasnilo, da obdelava osebnih podatkov, ki jo izvede upravljavec iskalnika, lahko bistveno vpliva na temeljne pravice spoštovanja zasebnosti in varstva osebnih podatkov, ker vsakemu internetnemu uporabniku omogoči, da na podlagi seznama zadetkov dobi strukturiran pregled na internetu dostopnih informacij o tej osebi, ki se lahko z več vidikov nanašajo na njeno zasebno življenje in ki jih brez navedenega iskalnika ne bi bilo mogoče (ali pa zelo težko) povezati,

¹⁰⁵ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 355).

in tako sestavi bolj ali manj podroben profil te osebe. Zaradi potencialne teže tega poseganja to ne more biti upravičeno zgolj zaradi gospodarskega interesa, ki ga ima upravljavec.

Sodišče je na vprašanje, ali lahko posameznik, na katerega se osebni podatki nanašajo, v skladu z Direktivo 95/46 zahteva, da se povezave na spletne strani odstranijo iz seznama zadetkov, ker želi, da bi bile informacije na tem seznamu v zvezi z njim po določenem času „pozabljene“, odgovorilo, da je treba, če se na zahtevo posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo, ugotovi, da je vključitev teh povezav na seznam zdaj nezdružljiva z navedeno direktivo, informacije in povezave z navedenega seznama zadetkov izbrisati. Ker lahko posameznik, na katerega se osebni podatki nanašajo, na podlagi členov 7 in 8 Listine o temeljnih pravicah zahteva, da zadevna informacija ni več na voljo splošni javnosti prek vključitve na tak seznam zadetkov, te pravice načeloma prevladajo ne le nad gospodarskim interesom upravljavca iskalnika, ampak tudi nad interesom splošne javnosti, da navedeno informacijo najde z iskanjem na podlagi imena tega posameznika. Tako ne bi bilo samo, če bi se izkazalo, da je iz posebnih razlogov, kot je vloga posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo, v javnem življenju, poseg v njegove temeljne pravice upravičen zaradi prevladujočega interesa navedene javnosti, da ima prek te vključitve dostop do zadevne informacije.

Sodišče je 8. aprila 2014 v velikem senatu izdalo sodbo *Komisija/Madžarska* (C-288/12, EU:C:2014:237), v kateri je odločilo o *tožbi zaradi neizpolnitve obveznosti, ki se je nanašala na predčasno prekinitev mandata madžarskega nadzornega organa za varstvo osebnih podatkov in torej na obveznosti, ki jih imajo države članice na podlagi Direktive 95/46 o varstvu podatkov*.¹⁰⁶

Glede tega je Sodišče opozorilo, da morajo biti na podlagi člena 28(1), drugi pododstavek, Direktive 95/46 nadzorni organi, ustanovljeni v državah članicah, samostojni, tako da lahko svoje naloge izvajajo brez zunanjega vpliva. Ta samostojnost izključuje zlasti vsakršno navodilo in kakršenkoli drug zunanji vpliv, bodisi neposreden bodisi posreden, ki bi lahko usmerjala njihove odločitve in tako ogrožala njihovo opravljanje naloge zagotavljanja pravega ravnotežja med varstvom zasebnosti in prostim pretokom osebnih podatkov. V tem okviru že samo tveganje, da lahko državni nadzorni organi izvajajo politični vpliv na odločitve nadzornih organov, zadostuje, da je ovirano samostojno izvajanje nalog teh organov. Če pa bi lahko vsaka država članica prekinila mandat nadzornega organa pred njegovim prvotno določenim iztekom, ne da bi pri tem spoštovala pravila in jamstva, ki so bila za to predhodno določena z zakonodajo, ki se uporablja, bi lahko nevarnost take predčasne prekinitve, ki bi temu organu grozila med izvrševanjem njegovega mandata, povzročila njegovo poslušnost do politične oblasti, ki ne bi bila v skladu z navedeno zahtevo po samostojnosti. To zahtevo po samostojnosti je treba zato nujno razlagati tako, da vključuje obveznost, da se spoštuje trajanje mandata nadzornih organov do njegovega izteka in da se ta lahko predčasno prekine samo ob spoštovanju pravil in jamstev iz zakonodaje, ki se uporablja. Sodišče je na podlagi tega ugotovilo, da Madžarska s tem, da je predčasno prekinila mandat nadzornega organa, ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi Direktive 95/46.

XIV. Socialna politika

Na področju socialne politike je mogoče omeniti tri sodbe. Prva se nanaša na prepoved diskriminacije na podlagi starosti, ostali dve pa se nanašata na primera mater naročnic, ki jima ni bila priznana pravica do plačanega dopusta, da bi skrbeli za otroka.

¹⁰⁶ Navedena zgoraj v opombi 105.

1. Enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu

V sodbi z dne 11. novembra 2014, *Schmitzer* (C-530/13, EU:C:2014:2359), je Sodišče v velikem senatu obravnavalo zakonodajno reformo, ki je bila sprejeta v Avstriji po izdani sodbi *Hütter*¹⁰⁷ in katere namen je bila odprava diskriminacije na podlagi starosti med javnimi uslužbenci. Sodišče je v zadnje navedeni sodbi ugotovilo, da je Direktiva 2000/78 o enakem obravnavanju pri zaposlovanju in delu¹⁰⁸ nasprotovala avstrijski zakonodaji, v skladu s katero se pri določanju razreda, v katerega so razvrščeni pogodbeni uslužbenci v javnem sektorju, ne upošteva delovne dobe pred 18. letom. Z novo nacionalno zakonodajo se upoštevajo obdobja izobraževanja in delovna doba pred dopolnjenim 18. letom starosti, hkrati pa se z njo le za uslužbence, žrtve te diskriminacije, uvaja podaljšanje dobe, potrebne za napredovanje iz prvega v drugi plačilni razred posamične zaposlitvene in plačne kategorije, za tri leta. Sodišče je presodilo, da glede na to, da to podaljšanje velja le za javne uslužbence z obdobjem izobraževanja ali delovno dobo pred dopolnjenim 18. letom starosti, nova ureditev vsebuje različno obravnavanje na podlagi starosti v smislu člena 2(2)(a) Direktive.

Sodišče je v zvezi z utemeljitvijo tega različnega obravnavanja navedlo, da čeprav so lahko proračunski razlogi podlaga za izbiro socialne politike države članice, sami zase ne morejo pomeniti legitimnega cilja. Nasprotno pa sta spoštovanje pridobljenih pravic in varstvo legitimnih pričakovanj uslužbencev, postavljenih v boljši položaj po prejšnjem sistemu, legitimna cilja zaposlovalne politike in trga dela, ki lahko v prehodnem obdobju upravičita ohranitev prejšnjih plač in posledično diskriminatornega sistema na podlagi starosti. Sodišče je ugotovilo, da ureditev, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, omogoča uresničitev teh ciljev, ker se retroaktivno podaljšanje dobe za napredovanje ne nanaša na navedene uslužbence. Ti cilji pa ne upravičujejo ukrepa, s katerim se dokončno ohranja, četudi le za nekatere osebe, različno obravnavanje na podlagi starosti, ki naj bi bilo s spremembo diskriminatornega sistema odpravljeno. Zato je Sodišče razsodilo, da člena 2(1) in (2)(a) ter 6(1) Direktive 2000/78 nasprotujeta tudi takšni nacionalni zakonodaji.

2. Pravica do porodniškega dopusta

V sodbah z dne 18. marca 2014, *D.* (C-167/12, EU:C:2014:169) in *Z.* (C-363/12, EU:C:2014:159), je Sodišče v velikem senatu presojalo, ali je zavrnitev plačanega dopusta materi naročnici, ki je otroka dobila na podlagi dogovora z nadomestno materjo, v nasprotju z Direktivo 92/85¹⁰⁹ in ali pomeni diskriminacijo na podlagi spola ali na podlagi invalidnosti, ki je v nasprotju z direktivama 2006/54¹¹⁰ in 2000/78¹¹¹. Tožeči stranki iz postopkov v glavni stvari sta otroka dobili s pomočjo nadomestnih mater in jima je bil zavrnjen plačani dopust, ker nikoli nista bili noseči in ker otroka nista bila posvojena.

¹⁰⁷ Sodba Sodišča z dne 18. junija 2009, *Hütter* (C-88/08, EU:C:2009:381).

¹⁰⁸ Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 79).

¹⁰⁹ Direktiva Sveta 92/85/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 110).

¹¹⁰ Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovano) (UL L 204, str. 23).

¹¹¹ Navedena zgoraj v opombi 108.

Sodišče je najprej v zvezi z Direktivo 92/85 navedlo, da državam članicam delavki kot materi naročnici, ki je otroka dobila na podlagi dogovora o nadomestnem materinstvu, na podlagi te direktive ni treba priznati porodniškega dopusta, niti če lahko otroka po rojstvu doji ali če ga dejansko doji. Porodniški dopust iz člena 8 Direktive 92/85 je namreč namenjen varstvu zdravja matere otroka v posebnem ranljivem položaju, ki izhaja iz njene nosečnosti. Čeprav je Sodišče presodilo, da je namen porodniškega dopusta tudi zagotovitev varstva posebnega odnosa med žensko in njenim otrokom, pa se ta cilj nanaša zgolj na obdobje, ki sledi nosečnosti in porodu. Iz navedenega izhaja, da se za priznanje porodniškega dopusta predpostavlja, da je bila delavka, ki ji je ta dopust priznan, noseča in da je otroka rodila. Vendar je Sodišče ugotovilo, da Direktiva 92/85 nikakor ne preprečuje državam članicam, da določijo ugodnejša pravila za varnost in zdravje mater naročnic, na podlagi katerih lahko te izrabijo porodniški dopust.

V zvezi z Direktivo 2006/54 je Sodišče razsodilo, da dejstvo, da delodajalec ne prizna porodniškega dopusta materi naročnici, ki je otroka dobila na podlagi dogovora o nadomestnem materinstvu, ne pomeni neposredne ali posredne diskriminacije zaradi spola. Zlasti v zvezi z zatrjevano posredno diskriminacijo je Sodišče ugotovilo, prvič, da takšna diskriminacija ne obstaja, če na podlagi nobenega elementa ni mogoče sklepati, da bi zavrnitev zadevnega dopusta postavila v manj ugoden položaj zlasti delavke v primerjavi z delavci. Drugič, mati naročnica se po definiciji ne more manj ugodno obravnavati v povezavi s svojo nosečnostjo, glede na to, da s tem otrokom ni bila noseča. V zvezi s priznanjem posvojiteljskega dopusta je Sodišče razsodilo, da ker ta dopust ne spada na področje uporabe Direktive 2006/54, so države članice prav tako svobodne pri tem, da priznajo posvojiteljski dopust ali ne.

V zadevi Z. mati naročnica ni mogla zanositi, zaradi česar je uporabila pomoč nadomestne matere. Sodišče je v zvezi z Direktivo 2000/78 presodilo, da ne gre za diskriminacijo zaradi invalidnosti, če se zavrne plačani dopust, enakovreden porodniškemu ali posvojiteljskemu dopustu. Sama nezmožnost imeti otroka po običajni poti matere naročnice namreč načeloma ne ovira pri dostopu do zaposlitve, opravljanju zaposlitve ali napredovanju pri njej, zaradi česar je ni mogoče šteti za hendikepiranost v smislu navedene direktive. Predložitev sodišče je postavilo vprašanje v zvezi s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov,¹¹² vendar je Sodišče ugotovilo, da veljavnosti Direktive 2000/78 ni mogoče presojati glede na to konvencijo, ki je programska in nima neposrednega učinka. Vendar pa je treba navedeno direktivo, kolikor je mogoče, razlagati v skladu s to konvencijo.

XV. Okolje

Veliki senat Sodišča se je v sodbi z dne 1. julija 2014, *Ålands Vindkraft* (C-573/12, EU:C:2014:2037), izrekel o *razlagi člena 34 PDEU in Direktive 2009/28 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov*¹¹³ ter razsodil, da na podlagi členov 2, drugi odstavek, točka (k), in 3(3) te direktive državam članicam, ki dodelijo pomoč proizvajalcem električne energije iz obnovljivih virov energije, ni treba določiti ukrepov finančne podpore za uporabo zelene energije, proizvedene v drugi državi članici.

¹¹² Navedena zgoraj v opombi 86.

¹¹³ Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L 140, str. 16).

Švedski program podpore iz postopka v glavni stvari določa dodelitev certifikatov, s katerimi se lahko trguje,¹¹⁴ proizvajalcem zelene električne energije za električno energijo, ki se proizvede na območju te države, ter za dobavitelje in nekatere uporabnike električne energije določa obveznost, da kupijo in pristojnemu organu enkrat na leto vrnejo neko količino takih certifikatov, ki ustreza deležu njihove skupne dobavljene ali uporabljene količine električne energije. Ker so švedski organi tožeči stranki zavrnilo dodelitev teh certifikatov za njen park vetrnic, ki je na Finskem, iz razloga, da je te certifikate mogoče podeliti le proizvodnim napravam, ki so na Švedskem, je tožeča stranka zoper zavrnilno odločbo vložila tožbo.

Sodišče je ugotovilo, prvič, da ima zadevni program značilnosti programov podpore, ki so določeni in dovoljeni z določbami Direktive 2009/28, in drugič, da zakonodajalec Unije ni nameraval naložiti državam članicam, naj to upravičenje razširijo na zeleno električno energijo, proizvedeno na ozemlju druge države članice. Vendar je menilo, da utegne takšna ureditev vsaj posredno in potencialno ovirati uvoz zlasti zelene električne energije iz drugih držav članic. Zato takšen program pomeni ukrep z enakim učinkom, kot so količinske omejitve pri uvozu, ki načeloma ni v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz člena 34 PDEU, razen če ga je mogoče objektivno upravičiti. Glede tega je Sodišče razsodilo, da države članice, ker pravo Unije ni uskladilo nacionalnih programov podpore zeleni električni energiji, načeloma lahko omejijo upravičenje do teh programov na proizvodnjo zelene električne energije na njihovem ozemlju, če je cilj teh programov dolgoročno spodbujanje investicij v nove naprave s tem, da se dajo proizvajalcem nekatera jamstva glede prihodnjega poteka njihove proizvodnje zelene električne energije.

¹¹⁴ Gre za program podpore, ki dobaviteljem električne energije in nekaterim potrošnikom nalaga obveznost uporabe zelene električne energije v določenem razmerju.

C – Sestava Sodišča

(Protokolarni vrstni red 9. oktobra 2014)

Prva vrsta, od leve proti desni:

predsednik senata L. Bay Larsen; predsednica senata R. Silva de Lapuerta; podpredsednik Sodišča K. Lenaerts; predsednik Sodišča V. Skouris; predsedniki senatov A. Tizzano, M. Ilešič in T. von Danwitz.

Druga vrsta, od leve proti desni:

predsednica senata K. Jürimäe; predsednika senatov C. Vajda in A. Ó Caoimh; prvi generalni pravobranilec M. Wathelet; predsednika senatov J.-C. Bonichot in S. Rodin; sodnik A. Rosas.

Tretja vrsta, od leve proti desni:

generalni pravobranilec Y. Bot, generalna pravobranilka E. Sharpston; sodnika J. Malenovský in E. Juhász; generalna pravobranilka J. Kokott; sodnik A. Borg Barthet; generalni pravobranilec P. Mengozzi; sodnik E. Levits.

Četrta vrsta, od leve proti desni:

sodnica A. Prechal; generalni pravobranilec N. Jääskinen; sodnik D. Šváby, sodnica C. Toader, sodnik A. Arabadžiev, sodnik M. Safjan; sodnica M. Berger; generalni pravobranilec P. Cruz Villalón.

Peta vrsta, od leve proti desni:

generalna pravobranilca M. Szpunar in N. Wahl; sodniki C. G. Fernlund, E. Jarašiūnas, J. L. da Cruz Vilaça, F. Biltgen in M. C. Lycourgos; sodni tajnik A. Calot Escobar.

1. Člani Sodišča

(po vrstnem redu nastopa funkcije)

Vassilios Skouris

Rojen leta 1948; diploma iz prava s svobodne univerze v Berlinu (1970); doktorat iz ustavnega in upravnega prava z univerze v Hamburgu (1973); docent na univerzi v Hamburgu (1972–1977); profesor javnega prava na univerzi v Bielefeldu (1978); profesor javnega prava na univerzi v Solunu (1982); minister za notranje zadeve (1989 in 1996); član upravnega odbora univerze na Kreti (1983–1987); direktor centra za mednarodno gospodarsko in evropsko pravo v Solunu (1997–2005); predsednik grškega društva za evropsko pravo (1992–1994); član grškega nacionalnega odbora za raziskovanje (1993–1995); član visokega sveta za izbor grških funkcionarjev (1994–1996); član znanstvenega sveta akademije za evropsko pravo v Trierju (od l. 1995); član upravnega odbora grške nacionalne šole za sodnike (1995–1996); član znanstvenega sveta pri ministrstvu za zunanje zadeve (1997–1999); predsednik grškega ekonomsko-socialnega sveta leta 1998; sodnik na Sodišču od 8. junija 1999; predsednik Sodišča od 7. oktobra 2003.

Koen Lenaerts

Rojen leta 1954; diploma in doktorat iz pravnih znanosti (Katholieke Universiteit Leuven); magisterij iz prava, magisterij iz javne uprave (Harvard University); asistent (1979–1983), nato pa profesor evropskega prava na Katholieke Universiteit Leuven (od l. 1983); strokovni sodelavec na Sodišču (1984–1985); profesor na Collège d'Europe v Bruggeju (1984–1989); odvetnik in član bruseljske odvetniške zbornice (1986–1989); gostujoči profesor na Harvard Law School (1989); sodnik na Sodišču prve stopnje od 25. septembra 1989 do 6. oktobra 2003; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2003, podpredsednik Sodišča od 9. oktobra 2012.

Antonio Tizzano

Rojen leta 1940; profesor prava Evropske unije na univerzi La Sapienza v Rimu; profesor na univerzah „Istituto Orientale“ (1969–1979) in „Federico II“ v Neaplju (1979–1992), Catanii (1969–1977) in Mogadišu (1967–1972); odvetnik, ki lahko nastopa pred Corte Suprema di Cassazione; pravni svetovalec pri stalnem predstavništvu Italijanske republike pri Evropskih skupnostih (1984–1992); član italijanske delegacije pri pogajanjih o pristopu Kraljevine Španije in Portugalske republike k Evropskim skupnostim, o Enotnem evropskem aktu in Pogodbi o Evropski uniji; avtor številnih publikacij, med drugim komentarjev k evropskim pogodbam in zbirk predpisov Evropske unije; ustanovitelj in od leta 1996 urednik revije „Il Diritto dell’Unione Europea“; član uredniškega oziroma redakcijskega odbora več pravnih revij; poročevalec na številnih mednarodnih kongresih; konference in predavanja v številnih mednarodnih institucijah, med njimi tudi na akademiji za mednarodno pravo v Haagu (1987); član skupine neodvisnih strokovnjakov za preučitev finančnega poslovanja Komisije Evropskih skupnosti (1999); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2000 do 3. maja 2006; sodnik na Sodišču od 4. maja 2006.

Allan Rosas

Rojen leta 1948; doktorat iz pravnih znanosti z univerze v Turkuju (Finska); profesor prava na univerzi v Turkuju (1978–1981) in na Åbo Akademi (Turku/Åbo) (1981–1996); direktor tamkajšnjega inštituta za človekove pravice (1985–1995); različne odgovorne nacionalne in mednarodne univerzitetne funkcije; član znanstvenih združenj; koordinator več nacionalnih in mednarodnih raziskovalnih projektov in programov, predvsem na teh področjih: pravo Skupnosti, mednarodno pravo, pravo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ustavno pravo in primerjalna javna uprava; predstavnik finske vlade kot član ali svetovalec finskih delegacij na različnih mednarodnih konferencah in srečanjih; strokovne funkcije v finskem pravnem življenju, predvsem v vladnih in parlamentarnih pravnih odborih na Finskem, pa tudi v Združenih narodih, Unescu, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in Svetu Evrope; od leta 1995 glavni pravni svetovalec v pravni službi Evropske komisije, zadolžen za zunanje odnose; od marca 2001 namestnik generalnega direktorja pravne službe Evropske komisije; sodnik na Sodišču od 17. januarja 2002.

Rosario Silva de Lapuerta

Rojena leta 1954; diplomirana pravnica (Universidad Complutense de Madrid); abogado del Estado v Malagi; abogado del Estado v pravni službi ministrstva za promet, turizem in komunikacije, nato v pravni službi ministrstva za zunanje zadeve; abogado del Estado-Jefe v državni pravni službi za postopke pred Sodiščem in pomočnica generalnega direktorja službe za evropsko in mednarodno pravno pomoč pri Abogacía General del Estado (ministrstvo za pravosodje); članica strokovne skupine Komisije za prihodnjo ureditev sodnega sistema Skupnosti; vodja španske delegacije pri skupini „Prijatelji predsedstva“ za reformo sodnega sistema Skupnosti v Pogodbi iz Nice in *ad hoc* skupine Sveta „Sodišče“; profesorica prava Skupnosti na Escuela Diplomática v Madridu; sourednica revije „Noticias de la Unión Europea“; sodnica na Sodišču od 7. oktobra 2003.

Juliane Kokott

Rojena leta 1957; študij prava (univerzi v Bonnu in Ženevi); LL.M. (American University, Washington DC); doktorica pravnih znanosti (univerza v Heidelbergu, 1985; univerza Harvard, 1990); gostujoča profesorica na univerzi Berkeley (1991); profesorica nemškega in tujega javnega prava, mednarodnega prava in evropskega prava na univerzah v Augsburgu (1992), Heidelbergu (1993) in Düsseldorfu (1994); nadomestna arbitra za nemško vlado na mednarodnem Sodišču za spravo in arbitražo pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE); podpredsednica zveznega posvetovalnega sveta o globalnih spremembah (WBGU, 1996); profesorica mednarodnega prava, mednarodnega gospodarskega prava in evropskega prava na univerzi St. Gallen (1999); direktorica inštituta za evropsko pravo in mednarodno gospodarsko pravo na univerzi St. Gallen (2000); namestnica direktorja specialističnega programa gospodarskega prava na univerzi St. Gallen (2001); generalna pravobranilka na Sodišču od 7. oktobra 2003.

Endre Juhász

Rojen leta 1944; diploma iz prava z univerze v Szegedu, Madžarska (1967); madžarski pravniški državni izpit (1970); podiplomski študij primerjalnega prava na univerzi v Strasbourgu, Francija (1969, 1970, 1971, 1972); uradnik v pravni službi ministrstva za zunanjo trgovino (1966–1974), direktor za zakonodajne zadeve (1973–1974); prvi trgovinski ataše madžarskega veleposlaništva v Bruslju, pristojen za vprašanja Skupnosti (1974–1979); direktor na ministrstvu za zunanjo trgovino (1979–1983); prvi trgovinski ataše, nato svetovalec za trgovino madžarskega veleposlaništva v Washingtonu DC, ZDA (1983–1989); generalni direktor na ministrstvu za trgovino in na ministrstvu za mednarodne gospodarske odnose (1989–1991); glavni pogajalec za sklenitev pridružitvenega sporazuma med Republiko Madžarsko ter Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami (1990–1991); generalni sekretar na ministrstvu za mednarodne gospodarske odnose, direktor urada za evropske zadeve (1992); državni sekretar na ministrstvu za mednarodne gospodarske odnose (1993–1994); državni sekretar, predsednik urada za evropske zadeve na ministrstvu za industrijo in trgovino (1994); izredni in pooblaščen veleposlanik, vodja diplomatskega predstavništva Republike Madžarske pri Evropski uniji (januar 1995–maj 2003); glavni pogajalec za pristop Republike Madžarske k Evropski uniji (julij 1998–april 2003); minister brez listnice, pristojen za koordinacijo vprašanj evropske integracije (od maja 2003); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

George Arestis

Rojen leta 1945; diploma iz prava z univerze v Atenah (1968); MA iz Comparative Politics and Government, univerza v Kentu, Canterbury (1970); odvetnik na Cipru (1972–1982); imenovanje na mesto sodnika na District Court (1982); napredovanje na mesto predsednika District Court (1995); Administrative President, District Court v Nikoziji (1997–2003); sodnik na ciprskem Supreme Court (2003); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004 do 8. oktobra 2014.

Anthony Borg Barthet U.O.M.

Rojen leta 1947; doktorat iz pravnih znanosti s kraljeve univerze na Malti (1973); zaposlen v malteški javni upravi kot Notary to the Government (1975); Counsel for the Republic (1978), Senior Counsel for the Republic (1979), Assistant Attorney General (1988) in s strani predsednika Malte imenovan za Attorney General (1989); predavatelj civilnega prava, zaposlen za krajši delovni čas, na univerzi na Malti (1985–1989); član sveta univerze na Malti (1998–2004); član komisije za pravosodje (1994–2004); član odbora guvernerjev arbitražnega centra na Malti (1998–2004); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Marko Ilešič

Rojen leta 1947; doktorat iz pravnih znanosti (Univerza v Ljubljani); specializacija v primerjalnem pravu (univerzi v Strasbourgu in Coimbri); pravniški državni izpit; profesor civilnega, gospodarskega in mednarodnega zasebnega prava; prodekan (1995–2001) in dekan (2001–2004) Pravne fakultete Univerze v Ljubljani; avtor številnih pravnih del; sodnik in predsednik senata na Sodišču združenega dela v Ljubljani (1975–1986); predsednik športnega razsodišča Slovenije (1978–1986); predsednik borznega razsodišča v Ljubljani; arbiter pri Gospodarski zbornici Jugoslavije (do l. 1991) in Slovenije (od l. 1991); arbiter pri mednarodni trgovinski zbornici v Parizu; sodnik na pritožbenem razsodišču UEFA in FIFA; predsednik Zveze društev pravnikov Slovenije (1993–2005); član mednarodne zveze pravnikov, Comité maritime international in več drugih mednarodnih pravnih društev; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Jiří Malenovský

Rojen leta 1950; doktorat iz pravnih znanosti Karlove univerze v Pragi (1975); asistent (1974–1990), prodekan (1989–1991) in vodja oddelka za mednarodno in evropsko pravo (1990–1992) na Masarykovi univerzi v Brnu; sodnik na ustavnem sodišču Češkoslovaške (1992); veleposlanik pri Svetu Evrope (1993–1998); predsednik odbora namestnikov ministrov Sveta Evrope (1995); generalni direktor na ministrstvu za zunanje zadeve (1998–2000); predsednik češke in slovaške sekcije mednarodne zveze pravnikov (1999–2001); sodnik na ustavnem sodišču (2000–2004); član zakonodajnega sveta (1998–2000); član Stalnega arbitražnega sodišča v Haagu (od l. 2000); profesor mednarodnega javnega prava na Masarykovi univerzi v Brnu (2001); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Egils Levits

Rojen leta 1955; diploma iz prava in političnih znanosti z univerze v Hamburgu; znanstveni sodelavec pravne fakultete univerze v Kielu; svetovalec latvijskega parlamenta za vprašanja mednarodnega prava, ustavnega prava in zakonodajne reforme; veleposlanik Republike Latvije v Nemčiji in Švici (1992–1993) ter v Avstriji, Švici in na Madžarskem (1994–1995); podpredsednik vlade in pravosodni minister v funkciji ministra za zunanje zadeve (1993–1994); član upravne komisije na Sodišču za spravo in arbitražo pri OVSE (od l. 1997); član Stalnega arbitražnega sodišča (od l. 2001); leta 1995 izvoljen za sodnika na Evropskem sodišču za človekove pravice, znova izvoljen leta 1998 in 2001; več objavljenih prispevkov s področja ustavnega in upravnega prava, zakonodajne reforme in prava Skupnosti; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Aindrias Ó Caoimh

Rojen leta 1950; diploma iz civilnega prava (National University of Ireland, University College Dublin, 1971); barrister (King's Inns, 1972); diploma specialističnega študija evropskega prava (University College Dublin, 1977); barrister in član odvetniške zbornice Irske (1972–1999); predavatelj evropskega prava (King's Inns, Dublin); Senior Counsel (1994–1999); zastopnik irske vlade v številnih zadevah pred Sodiščem Evropskih skupnosti; sodnik na High Court of Ireland (od l. 1999); bencher (član upravnega odbora) Honorable Society of King's Inns (od l. 1999); podpredsednik irskega društva za evropsko pravo; član mednarodne zveze pravnikov (irska sekcija); sin Andreasa O'Keeffa (Aindriasa Ó Caoimha), sodnika na Sodišču (1974–1985); sodnik na Sodišču od 13. oktobra 2004.

Lars Bay Larsen

Rojen leta 1953; diploma iz političnih ved (1976) in prava (1983) z univerze v Københavnu; uradnik na ministrstvu za pravosodje (1983–1985); predavatelj (1984–1991), nato izredni profesor (1991–1996) za družinsko pravo na univerzi v Københavnu; vodja sekcije pri Advokatsamfund (1985–1986); vodja oddelka na ministrstvu za pravosodje (1986–1991); postal član odvetniške zbornice (1991); vodja enote (1991–1995), vodja oddelka za policijo (1995–1999), vodja pravnega oddelka (2000–2003) na ministrstvu za pravosodje; predstavnik Danske v odboru K-4 (1995–2000), v centralni skupini za Schengen (1996–1998) in v Europol Management Board (1998–2000); sodnik na Højesteret (2003–2006); sodnik na Sodišču od 11. januarja 2006.

Eleanor Sharpston

Rojena leta 1955; študij ekonomije, jezikoslovja in prava na King's College, Cambridge (1973–1977); asistentka in raziskovalka na Corpus Christi College, Oxford (1977–1980); postala članica odvetniške zbornice (Middle Temple, 1980); barrister (1980–1987 in 1990–2005); strokovna sodelavka pri generalnem pravobranilcu in pozneje sodniku siru Gordonu Slynnu (1987–1990); profesorica evropskega in primerjalnega prava (Director of European Legal Studies) na University College London (1990–1992); profesorica (Lecturer) na pravni fakulteti (1992–1998) in pozneje pridružena profesorica (Affiliated Lecturer) (1998–2005) na univerzi v Cambridgeu; Fellow of King's College, Cambridge (1992–2010); Emeritus Fellow of King's College, Cambridge (od l. 2011); pridružena profesorica in raziskovalka (Senior Research Fellow) na Centre for European Legal Studies na univerzi v Cambridgeu (1998–2005); Queen's Counsel (1999); Bencher of Middle Temple (2005); Honorary Fellow of Corpus Christi College, Oxford (2010); LL.D (h.c.) Glasgow (2010) in Nottingham Trent (2011); generalna pravobranilka na Sodišču od 11. januarja 2006.

Paolo Mengozzi

Rojen leta 1938; profesor mednarodnega prava in predstojnik katedre Jean Monnet za pravo Evropskih skupnosti univerze v Bologni; častni doktorat univerze Carlos III v Madridu; gostujoči profesor na univerzah Johns Hopkins (Bologna Center), St. Johns (New York), Georgetown, Paris II in Georgia (Athens) ter na Institut universitaire international (Luxembourg); koordinator programa European Business Law Pallas Program, ki se izvaja na univerzi v Nijmegenu; član posvetovalnega odbora Komisije Evropskih skupnosti za javna naročila; državni podsekretar za industrijo in trgovino med polletnim italijanskim predsedovanjem Svetu; član delovne skupine Evropskih skupnosti o Svetovni trgovinski organizaciji (STO) in direktor zasedanja centra za raziskave akademije mednarodnega prava v Haagu leta 1997, ki je bilo posvečeno STO; sodnik na Sodišču prve stopnje od 4. marca 1998 do 3. maja 2006; generalni pravobranilec na Sodišču od 4. maja 2006.

Yves Bot

Rojen leta 1947; diploma pravne fakultete v Rouenu; doktorat iz pravnih znanosti (univerza Paris II Panthéon-Assas); izredni profesor na pravni fakulteti v Mansu; pomočnik in nato prvi pomočnik državnega tožilca v Mansu (1974–1982); državni tožilec na tribunal de grande instance v Dieppu (1982–1984); namestnik državnega tožilca na tribunal de grande instance v Strasbourgu (1984–1986); državni tožilec na tribunal de grande instance v Bastii (1986–1988); generalni pravobranilec na cour d'appel v Caenu (1988–1991); državni tožilec na tribunal de grande instance v Mansu (1991–1993); vodja delegacije pri ministru za pravosodje (1993–1995); državni tožilec na tribunal de grande instance v Nanterre (1995–2002); državni tožilec na tribunal de grande instance v Parizu (2002–2004); generalni državni tožilec na cour d'appel v Parizu (2004–2006); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Jean-Claude Bonichot

Rojen leta 1955; diploma iz prava z univerze v Metz, diploma z Institut d'études politiques de Paris, nekdanji študent École nationale d'administration; poročevalec (1982–1985), komisar vlade (1985–1987 in 1992–1999); sodnik prisednik (1999–2000); predsednik šestega pododdelka pri section du contentieux Conseil d'État (2000–2006); strokovni sodelavec na Sodišču (1987–1991); direktor kabineta ministra za delo, zaposlovanje in poklicno izobraževanje, nato direktor kabineta ministra za javno upravo in za modernizacijo uprave (1991–1992); vodja pravne delegacije Conseil d'État pri državnem nosilcu zdravstvenega zavarovanja delavcev (2001–2006); izredni profesor na univerzi v Metz (1988–2000), nato na univerzi Paris I Panthéon-Sorbonne (od l. 2000); avtor številnih objav s področja upravnega prava, prava Skupnosti in evropskega prava človekovih pravic; ustanovitelj in predsednik redakcijskega odbora Bulletin de jurisprudence de droit de l'urbanisme, soustanovitelj in član redakcijskega odbora Bulletin juridique des collectivités locales, predsednik znanstvenega sveta raziskovalne skupine za institucije in prostorsko pravo; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Thomas von Danwitz

Rojen leta 1962; študij v Bonnu, Ženevi in Parizu; pravniški državni izpit (1986 in 1992); doktor pravnih znanosti (univerza v Bonnu, 1988); mednarodno priznana diploma iz javne uprave (École nationale d'administration, 1990); habilitacija (univerza v Bonnu, 1996); profesor nemškega javnega prava in evropskega prava (1996–2003), dekan pravne fakultete univerze Ruhr v Bochumu (2000–2001); profesor nemškega javnega prava in evropskega prava (univerza v Kölnu, 2003–2006); direktor inštituta za javno pravo in upravne znanosti (2006); gostujoči profesor na Fletcher School of Law and Diplomacy (2000), na univerzi François Rabelais (Tours, 2001–2006) in na univerzi Paris I Panthéon-Sorbonne (2005–2006); častni doktorat univerze François Rabelais (Tours, 2010); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Aleksander Arabadžiev

Rojen leta 1949; študij prava (univerza St. Kliment Ohridski v Sofiji); sodnik na prvostopenjskem sodišču v Blagoevgradu (1975–1983); sodnik na regionalnem sodišču v Blagoevgradu (1983–1986); sodnik na vrhovnem sodišču (1986–1991); sodnik na ustavnem sodišču (1991–2000); član Evropske komisije za človekove pravice (1997–1999); član evropske Konvencije o prihodnosti Evrope (2002–2003); poslanec (2001–2006); opazovalec v Evropskem parlamentu; sodnik na Sodišču od 12. januarja 2007.

Camelia Toader

Rojena leta 1963; diploma iz prava (1986), doktorica pravnih znanosti (univerza v Bukarešti, 1997); sodnica pripravnica na prvostopenjskem sodišču v Buftei (1986–1988); sodnica na prvostopenjskem sodišču v petem sektorju v Bukarešti (1988–1992); vpisana v imenik odvetniške zbornice v Bukarešti (1992); predavateljica (1992–2005), nato od leta 2005 profesorica civilnega prava in evropskega pogodbenega prava na univerzi v Bukarešti; več doktorskih študijev in raziskovanje na inštitutu Max Planck za mednarodno zasebno pravo v Hamburgu (1992–2004); vodja oddelka za evropsko integracijo na ministrstvu za pravosodje (1997–1999); sodnica na visokem kasacijskem sodišču (1999–2007); gostujoča profesorica na univerzi na Dunaju (2000 in 2011); predavateljica prava Skupnosti na nacionalnem inštitutu za sodnike (2003 in 2005–2006); članica uredniškega odbora več pravnih revij; od leta 2010 pridružena članica mednarodne akademije za primerjalno pravo in častna raziskovalka na centru za študije evropskega prava inštituta za pravne raziskave romunske akademije; sodnica na Sodišču od 12. januarja 2007.

Marek Safjan

Rojen leta 1949; doktor pravnih znanosti (univerza v Varšavi, 1980); habilitiran doktor pravnih znanosti (univerza v Varšavi, 1990); redni profesor prava (1998); direktor inštituta za civilno pravo univerze v Varšavi (1992–1996); prorektor univerze v Varšavi (1994–1997); generalni sekretar poljskega oddelka združenja Henri Capitant des amis de la culture juridique française (1994–1998); predstavnik Poljske v odboru za bioetiko Sveta Evrope (1991–1997); sodnik na ustavnem sodišču (1997–1998), nato predsednik tega sodišča (1998–2006); član mednarodne akademije za primerjalno pravo (od l. 1994) in njen podpredsednik (od l. 2010), član mednarodnega združenja za pravo, etiko in znanost (od l. 1995), član poljskega Helsinškega odbora; član poljske akademije umetnosti; medalja *pro merito*, ki mu jo je podelil generalni sekretar Sveta Evrope (2007); avtor številnih publikacij s področja civilnega, medicinskega in evropskega prava; častni doktor Evropskega univerzitetnega inštituta v Firencah (2012); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Daniel Šváby

Rojen leta 1951; doktor pravnih znanosti (univerza v Bratislavi); sodnik na sodišču prve stopnje v Bratislavi; sodnik na pritožbenem sodišču, zadolžen za civilnopravne zadeve, in podpredsednik pritožbenega sodišča v Bratislavi; član oddelka za civilno in družinsko pravo inštituta za pravo ministrstva za pravosodje; začasni sodnik na vrhovnem sodišču, zadolžen za gospodarskopravne zadeve; član Evropske komisije za človekove pravice (Strasbourg); sodnik na ustavnem sodišču (2000–2004); sodnik na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004 do 6. oktobra 2009; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Maria Berger

Rojena leta 1956; študij prava in ekonomije (1975–1979), doktorica pravnih znanosti; asistentka in predavateljica na inštitutu za javno pravo in politične vede univerze v Innsbrucku (1979–1984); uradnica na zveznem ministrstvu za znanost in raziskave, nazadnje namestnica vodje oddelka (1984–1988); odgovorna za vprašanja v zvezi z Evropsko unijo v uradu kanclerja (1988–1989); vodja službe „Evropska integracija“ v uradu kanclerja (priprave na pristop Republike Avstrije k Evropski uniji) (1989–1992); direktorica Nadzornega organa EFTA v Ženevi in Bruslju (1993–1994); podpredsednica Donau-Universität v Kremsu (1995–1996); poslanka v Evropskem parlamentu (november 1996–januar 2007 in december 2008–julij 2009) in članica pravnega odbora; nadomestna članica evropske Konvencije o prihodnosti Evrope (februar 2002–julij 2003); članica mestnega sveta mesta Perg (september 1997–september 2009); zvezna ministrica za pravosodje (januar 2007–december 2008); avtorica publikacij o različnih temah evropskega prava; častna profesorica evropskega prava na univerzi na Dunaju; gostujoča profesorica na univerzi v Saarbrücknu; častna senatorka univerze v Innsbrucku; sodnica na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Niilo Jääskinen

Rojen leta 1958; diploma iz prava (1980), magisterij iz prava (1982), doktorat univerze v Helsinkih (2008); predavatelj na univerzi v Helsinkih (1980–1986); strokovni sodelavec in začasni sodnik na sodišču prve stopnje v Rovaniemiju (1983–1984); pravni svetovalec (1987–1989), nato vodja oddelka za evropsko pravo (1990–1995) na ministrstvu za pravosodje; pravni svetovalec na ministrstvu za zunanje zadeve (1989–1990); svetovalec in sekretar za evropske zadeve v velikem odboru finskega parlamenta (1995–2000); začasni sodnik (julij 2000–december 2002), nato sodnik (januar 2003–september 2009) na vrhovnem upravnem sodišču; odgovorni za pravna in institucionalna vprašanja med pogajanji za pristop Republike Finske k Evropski uniji; generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Pedro Cruz Villalón

Rojen leta 1946; diploma iz prava (1963–1968) in doktorat iz pravnih znanosti (1975) z univerze v Sevilli; podiplomski študij na univerzi v Freiburgu im Breisgau (1969–1971); redni profesor političnega prava na univerzi v Sevilli (1978–1986); predstojnik katedre za ustavno pravo na univerzi v Sevilli (1986–1992); strokovni sodelavec na ustavnem sodišču (1986–1987); sodnik na ustavnem sodišču (1992–1998); predsednik ustavnega sodišča (1998–2001); fellow na Wissenschaftskolleg v Berlinu (2001–2002); predstojnik katedre za ustavno pravo na neodvisni univerzi v Madridu (2002–2009); izvoljeni član državnega sveta (2004–2009); avtor številnih publikacij; generalni pravobranilec na Sodišču od 14. decembra 2009.

Alexandra (Sacha) Prechal

Rojena leta 1959; študij prava (univerza v Groningenu, 1977–1983); doktorica pravnih znanosti (univerza v Amsterdamu, 1995); predavateljica prava na pravni fakulteti v Maastrichtu (1983–1987); strokovna sodelavka na Sodišču Evropskih skupnosti (1987–1991); predavateljica na Institut Europa na pravni fakulteti univerze v Amsterdamu (1991–1995); profesorica evropskega prava na pravni fakulteti univerze v Tilburgu (1995–2003); profesorica evropskega prava na pravni fakulteti univerze v Utrechtu in članica upravnega sveta na Institut Europa na univerzi v Utrechtu (od l. 2003); članica uredniških odborov več nacionalnih in mednarodnih pravnih revij; avtorica številnih publikacij; članica nizozemske kraljeve akademije znanosti; sodnica na Sodišču od 10. junija 2010.

Egidijus Jarašiūnas

Rojen leta 1952; diploma iz prava z univerze v Vilni (1974–1979); doktorat iz pravnih znanosti z litovske pravne akademije (1999), član litovske odvetniške zbornice (1979–1990); poslanec vrhovnega sveta (parlamenta) Republike Litve (1990–1992), nato član Seimasa (parlament) Republike Litve in član litovskega državnega in pravnega odbora (1992–1996); sodnik na ustavnem sodišču Republike Litve (1996–2005), nato svetovalec predsednika tega sodišča (od l. 2006); asistent na katedri za ustavno pravo pravne fakultete univerze Mykolas Romeris (1997–2000), izredni profesor (2000–2004), nato redni profesor (od l. 2004) na tej katedri in nazadnje njen predstojnik (2005–2007); dekan pravne fakultete univerze Mykolas Romeris (2007–2010); član Beneške komisije (2006–2010); podpisnik akta z dne 11. marca 1990 o ponovni neodvisnosti Litve; avtor številnih pravnih publikacij; sodnik na Sodišču od 6. oktobra 2010.

Carl Gustav Fernlund

Rojen leta 1950; diploma iz prava z univerze v Lundu (1975); sodni tajnik na prvostopenjskem sodišču v Landskroni (1976–1978); sodnik prisednik na pritožbenem upravnem sodišču (1978–1982); nadomestni sodnik na pritožbenem upravnem sodišču (1982); pravni svetovalec v stalnem odboru za ustavna vprašanja švedskega parlamenta (1983–1985); pravni svetovalec na ministrstvu za finance (1985–1990); direktor oddelka za dohodnino na ministrstvu za finance (1990–1996); direktor oddelka za trošarine na ministrstvu za finance (1996–1998); davčni svetovalec na stalnem predstavništvu Kraljevine Švedske pri Evropski uniji (1998–2000); generalni direktor za pravne zadeve na uradu za davke in carine pri ministrstvu za finance (2000–2005); sodnik na vrhovnem upravnem sodišču (2005–2009); predsednik pritožbenega upravnega sodišča v Göteborgu (2009–2011); sodnik na Sodišču od 6. oktobra 2011.

José Luís da Cruz Vilaça

Rojen leta 1944; diploma iz prava in magisterij iz politične ekonomije z univerze v Coimbri; doktor mednarodne ekonomije (univerza Paris I Panthéon-Sorbonne); obvezno služenje vojaškega roka, opravljeno na ministrstvu za mornarico (sodna služba, 1969–1972); profesor na katoliški univerzi in univerzi Nova v Lizboni; nekdanji profesor na univerzi v Coimbri in na univerzi Lusíada v Lizboni (direktor inštituta za evropske študije); član portugalske vlade (1980–1983); državni sekretar na notranjem ministrstvu in na predsedstvu ministrskega sveta, državni sekretar za evropske zadeve; poslanec v portugalskem parlamentu, podpredsednik skupine krščanskih demokratov; generalni pravobranilec na Sodišču (1986–1988); predsednik Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti (1989–1995); odvetnik, vpisan v imenik odvetniške zbornice v Lizboni, specialist za evropsko in konkurenčno pravo (1996–2012); član delovne skupine za prihodnost sodnega sistema Evropskih skupnosti „Groupe Due“ (2000); predsednik disciplinske komisije na Evropski komisiji (2003–2007); predsednik portugalskega združenja za evropsko pravo (od l. 1999); sodnik na Sodišču od 8. oktobra 2012.

Melchior Wathelet

Rojen leta 1949; diplomirani iz prava in ekonomskih znanosti (univerza v Liègeu); Master of Laws (Harvard University, Združene države); častni doktorat (univerza Paris-Dauphine); profesor evropskega prava na univerzi v Leuvnu in univerzi v Liègeu; poslanec (1977–1995); državni sekretar, minister in ministrski predsednik Valonske regije (1980–1988); namestnik ministrskega predsednika, minister za pravosodje ter mala in srednje velika podjetja (1988–1992); namestnik ministrskega predsednika, minister za pravosodje in gospodarske zadeve (1992–1995); namestnik ministrskega predsednika, minister za nacionalno obrambo (1995); župan Verviersa (1995); sodnik na Sodišču Evropskih skupnosti (1995–2003); pravni svetovalec, nato odvetnik (2004–2012); častni minister (ministre d'État) (2009–2012); generalni pravobranilec na Sodišču od 8. oktobra 2012.

Christopher Vajda

Rojen leta 1955; diploma iz prava z univerze v Cambridgeu; licence spéciale iz evropskega prava s svobodne univerze v Bruslju (grande distinction); postal član odvetniške zbornice Anglije in Walesa (Gray's Inn, 1979); barrister (1979–2012); postal član odvetniške zbornice Severne Irske (1996); Queen's Counsel (1997); bencher pri Gray's Inn (2003); recorder pri Crown Court (2003–2012); treasurer pri United Kingdom Association for European Law (2001–2012); prispeval k European Community Law of Competition (Bellamy & Child, 3.–6. izdaja); sodnik na Sodišču od 8. oktobra 2012.

Nils Wahl

Rojen leta 1961; doktor pravnih znanosti, univerza v Stockholmu (1995); izredni profesor (docent) in nosilec katedre Jean Monet za evropsko pravo (1995); profesor za evropsko pravo na univerzi v Stockholmu (2001); generalni direktor izobraževalne ustanove (1993–2004); predsednik Nätverket för europarättslig forskning (švedsko združenje za študije evropskega prava) (2001–2006); član Rådet för konkurrensfrågor (svet za konkurenčno pravo) (2001–2006); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2006 do 28. novembra 2012; generalni pravobranilec na Sodišču od 28. novembra 2012.

Siniša Rodin

Rojen leta 1963; doktor prava (univerza v Zagrebu, 1995); LL.M. (University of Michigan Law School, 1992); Fulbright Fellow in Visiting Scholar na Harvard Law School (2001–2002); asistent, nato profesor na pravni fakulteti univerze v Zagrebu (od l. 1987); predstojnik katedre Jean Monnet in nosilec katedre Jean Monnet *ad personam* (od l. 2011); gostujoči profesor na Cornell Law School (2012); član hrvaške komisije za ustavno reformo, predsednik delovne skupine za pristop k Uniji (2009–2010); član hrvaške pogajalske skupine za pristop Hrvaške k Uniji (2006–2011); avtor številnih publikacij; sodnik na Sodišču od 4. julija 2013.

François Biltgen

Rojen leta 1958; maîtrise en droit (1981) in diplôme d'études approfondies (DEA) iz prava Skupnosti z université de droit d'économie et de sciences sociales Paris II (1982); diploma z Institut d'études politiques de Paris (1982); član luksemburške odvetniške zbornice (1987–1999); član poslanske zbornice (1994–1999); član občinskega sveta mesta Esch sur Alzette (1987–1999); pomočnik župana mesta Esch sur Alzette (1997–1999); nadomestni član luksemburške delegacije pri Odboru regij Evropske unije (1994–1999); minister za delo in zaposlovanje, minister za verske skupnosti, minister za odnose s parlamentom, delegirani minister za komunikacije (1999–2004); minister za delo in zaposlovanje, minister za verske skupnosti, minister za kulturo, visoko šolstvo in raziskovanje (2004–2009); minister za pravosodje, minister za javno upravo in reformo javne uprave, minister za visoko šolstvo in raziskovanje, minister za komunikacije in medije, minister za verske skupnosti (2009–2013); sopredsednik ministrske konference v okviru bolonjskega procesa leta 2005 in 2009; sopredsednik ministrske konference Evropske vesoljske agencije (2012–2013); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2013.

Küllike Jürimäe

Rojena leta 1962; diploma iz prava z univerze v Tartuju (1981–1986); namestnica državnega tožilca v Talinu (1986–1991); diploma estonske diplomatske šole (1991–1992); pravna svetovalka (1991–1993) in generalna svetovalka pri trgovinski in industrijski zbornici (1992–1993); sodnica na višjem sodišču v Talinu (1993–2004); European Master na področju človekovih pravic in demokratizacije na univerzi v Padovi in univerzi v Nottinghamu (2002–2003); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004 do 23. oktobra 2013; sodnica na Sodišču od 23. oktobra 2013.

Maciej Szpunar

Rojen leta 1971; diploma iz prava z univerze v Šleziji in Collège d'Europe v Bruggeju; doktor prava (2000); habilitiran doktor pravnih znanosti (2009); profesor prava (2013); Visiting Scholar na Jesus College, Cambridge (1998), univerzi v Liègeu (1999) in Evropskem univerzitetnem inštitutu v Firencah (2003); odvetnik (2001–2008), član odbora za mednarodno zasebno pravo komisije za kodifikacijo civilnega prava pri pravosodnem ministrstvu (2001–2008); član znanstvenega sveta akademije za evropsko pravo v Trierju (od l. 2008); član raziskovalne skupine veljavnega zasebnega prava Unije „Acquis Group“ (od l. 2006); državni podsekretar na uradu odbora za evropsko integracijo (2008–2009), nato na ministrstvu za zunanje zadeve (2010–2013); podpredsednik znanstvenega sveta pravnega inštituta; agent poljske vlade v številnih zadevah pred sodiščema Evropske unije; vodja poljske pogajalske delegacije za Pogodbo o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji; član uredniškega odbora več pravnih revij; avtor številnih publikacij s področja evropskega prava in mednarodnega zasebnega prava; generalni pravobranilec na Sodišču od 23. oktobra 2013.

Constantinos Lycourgos

Rojen leta 1964; magisterij iz prava Skupnosti (1987) in doktorat iz prava univerze Panthéon-Assas (1991); predavatelj na centru za vseživljenjsko učenje univerze Panthéon-Assas; postal član odvetniške zbornice Cipra (1993); posebni svetovalec ciprskega ministra za zunanje zadeve na področju evropskih zadev (1996–1999); član pogajalske skupine za pristop Cipra k Evropski uniji (1998–2003); svetovalec za pravo Unije v pravni službi Republike Ciper (1999–2002); član grško-ciprskih delegacij v pogajanjih za splošno rešitev ciprskega vprašanja (2002–2014); glavni pravnik (2002–2007), nato glavni pravni svetovalec Republike Ciper (2007–2014) in direktor oddelka pravne službe Republike Ciper za evropsko pravo (2003–2014); agent ciprske vlade pred sodišči Evropske unije (2004–2014); član upravnega odbora evropske organizacije za javno pravo (Atene, Grčija) od leta 2013; sodnik na Sodišču od 8. oktobra 2014.

Alfredo Calot Escobar

Rojen leta 1961; diploma iz prava z univerze v Valenciji (1979–1984); tržni analitik pri svetu gospodarskih zborskih avtonomne skupnosti Valencija (1986); pravnik lingvist na Sodišču (1986–1990); pravnik revizor na Sodišču (1990–1993); administrator v službi za medije in informacije Sodišča (1993–1995); administrator v tajništvu institucionalnega odbora Evropskega parlamenta (1995–1996); pomočnik sodnega tajnika Sodišča (1996–1999); strokovni sodelavec na Sodišču (1999–2000); vodja španskega prevajalskega oddelka na Sodišču (2000–2001); direktor, nato generalni direktor generalnega direktorata za prevajanje na Sodišču (2001–2010); sodni tajnik Sodišča od 7. oktobra 2010.

2. Spremembe v sestavi Sodišča leta 2014

Slavnostna seja 8. oktobra 2014

Po odstopu Georgea Arestisa so predstavniki vlad držav članic Evropske unije s sklepom z dne 24. septembra 2014 imenovali Constantinoso Lycourgosa za preostanek trajanja mandata, to je do 6. oktobra 2018.

Ob prisegi in nastopu funkcije novega sodnika je tega dne na sedežu Sodišča Evropske unije potekala slavnostna seja.

3. Protokolarni vrstni red

od 1. januarja 2014 do 3. julija 2014

V. SKOURIS, predsednik
K. LENAERTS, podpredsednik
A. TIZZANO, predsednik prvega senata
R. SILVA DE LAPUERTA, predsednica drugega senata
M. ILEŠIČ, predsednik tretjega senata
L. BAY LARSEN, predsednik četrtega senata
T. von DANWITZ, predsednik petega senata
P. CRUZ VILLALÓN, prvi generalni pravobranilec
E. JUHÁSZ, predsednik desetega senata
A. BORG BARTHET, predsednik šestega senata
M. SAFJAN, predsednik devetega senata
C. G. FERNLUND, predsednik osmega senata
J. L. da CRUZ VILAÇA, predsednik sedmega senata
A. ROSAS, sodnik
J. KOKOTT, generalna pravobranilka,
G. ARESTIS, sodnik
J. MALENOVSKÝ, sodnik
E. LEVITS, sodnik
A. Ó CAOIMH, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka
P. MENGOSZI, generalni pravobranilec
Y. BOT, generalni pravobranilec
J.-C. BONICHOT, sodnik
A. ARABADŽIEV, sodnik
C. TOADER, sodnica
D. ŠVÁBY, sodnik
M. BERGER, sodnica
N. JÄÄSKINEN, generalni pravobranilec
A. PRECHAL, sodnica
E. JARAŠIŪNAS, sodnik
M. WATHELET, generalni pravobranilec
C. VAJDA, sodnik
N. WAHL, generalni pravobranilec
S. RODIN, sodnik
F. BILTGEN, sodnik
K. JÜRIMÄE, sodnica
M. SZPUNAR, generalni pravobranilec

A. CALOT ESCOBAR, sodni tajnik

od 4. julija 2014 do 8. oktobra 2014

V. SKOURIS, predsednik
K. LENAERTS, podpredsednik
A. TIZZANO, predsednik prvega senata
R. SILVA DE LAPUERTA, predsednica drugega senata
M. ILEŠIČ, predsednik tretjega senata
L. BAY LARSEN, predsednik četrtega senata
T. von DANWITZ, predsednik petega senata
M. WATHELET, prvi generalni pravobranilec
A. Ó CAOIMH, predsednik osmega senata
J.-C. BONICHOT, predsednik sedmega senata
C. VAJDA, predsednik desetega senata
S. RODIN, predsednik šestega senata
K. JÜRIMÄE, predsednica devetega senata
A. ROSAS, sodnik
J. KOKOTT, generalna pravobranilka
E. JUHÁSZ, sodnik
G. ARESTIS, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
J. MALENOVSKÝ, sodnik
E. LEVITS, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka
P. MENGOSZI, generalni pravobranilec
Y. BOT, generalni pravobranilec
A. ARABADŽIEV, sodnik
C. TOADER, sodnica
M. SAFJAN, sodnik
D. ŠVÁBY, sodnik
M. BERGER, sodnica
N. JÄÄSKINEN, generalni pravobranilec
P. CRUZ VILLALÓN, generalni pravobranilec
A. PRECHAL, sodnica
E. JARAŠIŪNAS, sodnik
C. G. FERNLUND, sodnik
J. L. da CRUZ VILAÇA, sodnik
N. WAHL, generalni pravobranilec
F. BILTGEN, sodnik
M. SZPUNAR, generalni pravobranilec

A. CALOT ESCOBAR, sodni tajnik

od 9. oktobra 2014 do 31. decembra 2014

V. SKOURIS, predsednik
M. K. LENAERTS, podpredsednik
A. TIZZANO, predsednik prvega senata
R. SILVA DE LAPUERTA, predsednica drugega senata
M. ILEŠIČ, predsednik tretjega senata
L. BAY LARSEN, predsednik četrtega senata
T. von DANWITZ, predsednik petega senata
M. WATHELET, prvi generalni pravobranilec
A. Ó CAOIMH, predsednik osmega senata
J.-C. BONICHOT, predsednik sedmega senata
C. VAJDA, predsednik desetega senata
S. RODIN, predsednik šestega senata
K. JÜRIMÄE, predsednica devetega senata
A. ROSAS, sodnik
J. KOKOTT, generalna pravobranilka
E. JUHÁSZ, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
J. MALENOVSKÝ, sodnik
E. LEVITS, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka
P. MENGGOZZI, generalni pravobranilec
Y. BOT, generalni pravobranilec
A. ARABADŽIEV, sodnik
C. TOADER, sodnica
M. SAFJAN, sodnik
D. ŠVÁBY, sodnik
M. BERGER, sodnica
N. JÄÄSKINEN, generalni pravobranilec
P. CRUZ VILLALÓN, generalni pravobranilec
A. PRECHAL, sodnica
E. JARAŠIŪNAS, sodnik
C. G. FERNLUND, sodnik
J. L. da CRUZ VILAÇA, sodnik
N. WAHL, generalni pravobranilec
F. BILTGEN, sodnik
M. SZPUNAR, generalni pravobranilec
C. LYCOURGOS, sodnik

A. CALOT ESCOBAR, sodni tajnik

4. Nekdanji člani Sodišča

Massimo Pilotti, sodnik (1952–1958), predsednik od 1952 do 1958
Petrus Serrarens, sodnik (1952–1958)
Adrianus Van Kleffens, sodnik (1952–1958)
Jacques Rueff, sodnik (1952–1959 in 1960–1962)
Otto Riese, sodnik (1952–1963)
Maurice Lagrange, generalni pravobranilec (1952–1964)
Louis Delvaux, sodnik (1952–1967)
Charles Léon Hammes, sodnik (1952–1967), predsednik od 1964 do 1967
Karl Roemer, generalni pravobranilec (1953–1973)
Nicola Catalano, sodnik (1958–1962)
Rino Rossi, sodnik (1958–1964)
Andreas Matthias Donner, sodnik (1958–1979), predsednik od 1958 do 1964
Alberto Trabucchi, sodnik (1962–1972), nato generalni pravobranilec (1973–1976)
Robert Lecourt, sodnik (1962–1976), predsednik od 1967 do 1976
Walter Strauss, sodnik (1963–1970)
Joseph Gand, generalni pravobranilec (1964–1970)
Riccardo Monaco, sodnik (1964–1976)
Josse J. Mertens de Wilmars, sodnik (1967–1984), predsednik od 1980 do 1984
Pierre Pescatore, sodnik (1967–1985)
Alain Louis Dutheillet de Lamothe, generalni pravobranilec (1970–1972)
Hans Kutscher, sodnik (1970–1980), predsednik od 1976 do 1980
Henri Mayras, generalni pravobranilec (1972–1981)
Cearbhall O'Dalaigh, sodnik (1973–1974)
Max Sørensen, sodnik (1973–1979)
Gerhard Reischl, generalni pravobranilec (1973–1981)
Jean-Pierre Warner, generalni pravobranilec (1973–1981)
Alexander J. Mackenzie Stuart, sodnik (1973–1988), predsednik od 1984 do 1988
Aindrias O'Keeffe, sodnik (1974–1985)
Adolphe Touffait, sodnik (1976–1982)
Francesco Capotorti, sodnik (1976), nato generalni pravobranilec (1976–1982)
Giacinto Bosco, sodnik (1976–1988)
Thymen Koopmans, sodnik (1979–1990)
Ole Due, sodnik (1979–1994), predsednik od 1988 do 1994
Ulrich Everling, sodnik (1980–1988)
Alexandros Chloros, sodnik (1981–1982)
Simone Rozès, generalna pravobranilka (1981–1984)
Pieter Verloren van Themaat, generalni pravobranilec (1981–1986)
Sir Gordon Slynn, generalni pravobranilec (1981–1988), nato sodnik (1988–1992)
Fernand Grévisse, sodnik (1981–1982 in 1988–1994)
Kai Bahlmann, sodnik (1982–1988)
Yves Galmot, sodnik (1982–1988)
G. Federico Mancini, generalni pravobranilec (1982–1988), nato sodnik (1988–1999)
Constantinos Kakouris, sodnik (1983–1997)

Marco Darmon, generalni pravobranilec (1984–1994)
René Joliet, sodnik (1984–1995)
Carl Otto Lenz, generalni pravobranilec (1984–1997)
Thomas Francis O'Higgins, sodnik (1985–1991)
Fernand Schockweiler, sodnik (1985–1996)
José Luís Da Cruz Vilaça, generalni pravobranilec (1986–1988)
José Carlos De Carvalho Moithinho de Almeida, sodnik (1986–2000)
Jean Mischo, generalni pravobranilec (1986–1991 in 1997–2003)
Gil Carlos Rodríguez Iglesias, sodnik (1986–2003), predsednik od 1994 do 2003
Manuel Díez de Velasco, sodnik (1988–1994)
Manfred Zuleeg, sodnik (1988–1994)
Walter Van Gerven, generalni pravobranilec (1988–1994)
Giuseppe Tesaro, generalni pravobranilec (1988–1998)
Francis Geoffrey Jacobs, generalni pravobranilec (1988–2006)
Paul Joan George Kapteyn, sodnik (1990–2000)
John L. Murray, sodnik (1991–1999)
Claus Christian Gulmann, generalni pravobranilec (1991–1994), nato sodnik (1994–2006)
David Alexander Ogilvy Edward, sodnik (1992–2004)
Michael Bendik Elmer, generalni pravobranilec (1994–1997)
Günter Hirsch, sodnik (1994–2000)
Georges Cosmas, generalni pravobranilec (1994–2000)
Antonio Mario La Pergola, sodnik (1994 in 1999–2006), generalni pravobranilec (1995–1999)
Jean-Pierre Puissochet, sodnik (1994–2006)
Philippe Léger, generalni pravobranilec (1994–2006)
Hans Ragnemalm, sodnik (1995–2000)
Nial Fennelly, generalni pravobranilec (1995–2000)
Leif Sevón, sodnik (1995–2002)
Melchior Wathelet, sodnik (1995–2003)
Peter Jann, sodnik (1995–2009)
Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer, generalni pravobranilec (1995–2009)
Romain Schintgen, sodnik (1996–2008)
Krateros Ioannou, sodnik (1997–1999)
Siegbert Alber, generalni pravobranilec (1997–2003)
Antonio Saggio, generalni pravobranilec (1998–2000)
Fidelma O'Kelly Macken, sodnica (1999–2004)
Stig Von Bahr, sodnik (2000–2006)
Ninon Colneric, sodnica (2000–2006)
Leendert A. Geelhoed, generalni pravobranilec (2000–2006)
Christine Stix-Hackl, generalna pravobranilka (2000–2006)
Christiaan Willem Anton Timmermans, sodnik (2000–2010)
José Narciso Da Cunha Rodrigues, sodnik (2000–2012)
Luís Miguel Póiares Pessoa Maduro, generalni pravobranilec (2003–2009)
Jerzy Makarczyk, sodnik (2004–2009)
Ján Klučka, sodnik (2004–2009)
Pranas Kūris, sodnik (2004–2010)
Konrad Hermann Theodor Schiemann, sodnik (2004–2012)

Uno Löhmus, sodnik (2004–2013)
Pernilla Lindh, sodnica (2006–2011)
Ján Mazák, generalni pravobranilec (2006–2012)
Verica Trstenjak, generalna pravobranilka (2006–2012)
Jean-Jacques Kasel, sodnik (2008–2013)
Georges Arestis, sodnik (2004–2014)

Predsedniki

Massimo Pilotti (1952–1958)
Andreas Matthias Donner (1958–1964)
Charles Léon Hammes (1964–1967)
Robert Lecourt (1967–1976)
Hans Kutscher (1976–1980)
Josse J. Mertens de Wilmars (1980–1984)
Alexander John Mackenzie Stuart (1984–1988)
Ole Due (1988–1994)
Gil Carlos Rodríguez Iglésias (1994–2003)

Sodni tajniki

Albert Van Houtte (1953–1982)
Paul Heim (1982–1988)
Jean-Guy Giraud (1988–1994)
Roger Grass (1994–2010)

D – Sodna statistika Sodišča

Splošna dejavnost Sodišča

1. Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2010–2014)

Vložene zadeve

2. Vrste postopkov (2010–2014)
3. Predmet pravnega sredstva (2014)
4. Tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države (2010–2014)

Končane zadeve

5. Vrste postopkov (2010–2014)
6. Sodbe, sklepi, mnenja (2014)
7. Sestava (2010–2014)
8. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom (2010–2014)
9. Predmet pravnega sredstva (2010–2014)
10. Predmet pravnega sredstva (2014)
11. Sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti države: izid postopka (2010–2014)
12. Trajanje postopkov (sodbe in sklepi) (2010–2014)

Nerešene zadeve 31. decembra

13. Vrste postopkov (2010–2014)
14. Sestava (2010–2014)

Razno

15. Hitri postopek (2010–2014)
16. Nujni postopek predhodnega odločanja (2010–2014)
17. Začasne odredbe (2014)

Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2014)

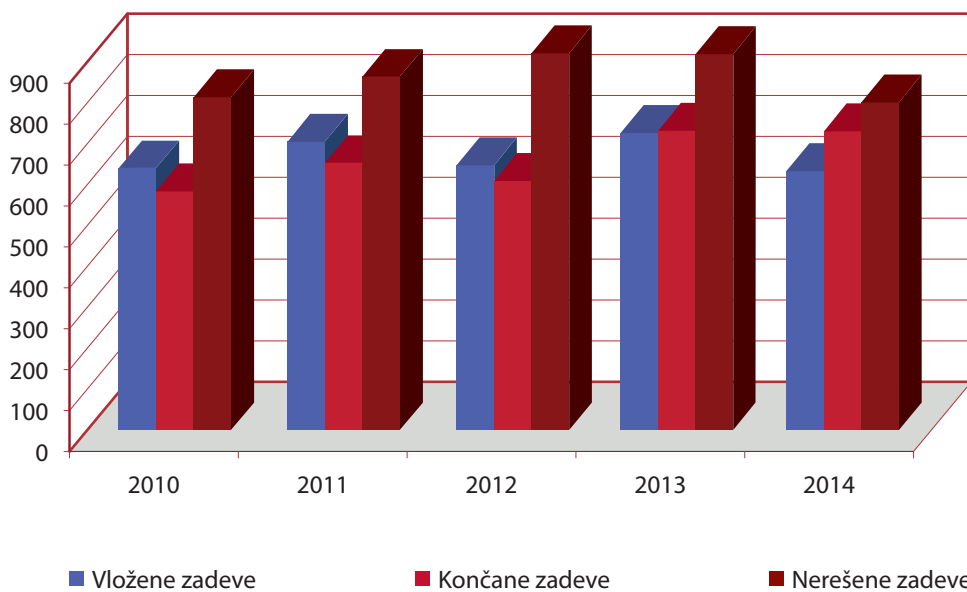
18. Vložene zadeve in sodbe
19. Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po letu)
20. Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po sodišču)
21. Vložene tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države

1. *Splošna dejavnost Sodišča*

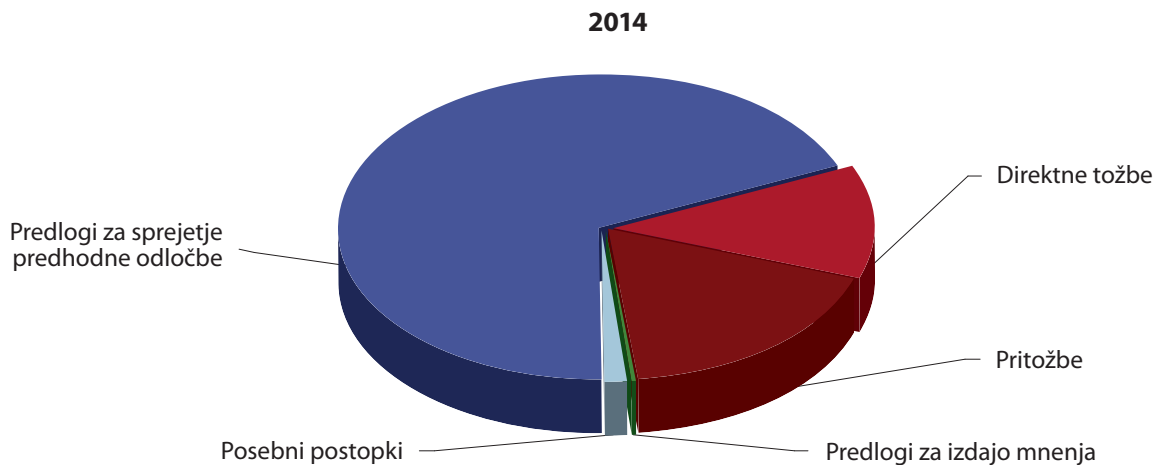
Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2010–2014)¹

	2010	2011	2012	2013	2014
Vložene zadeve	631	688	632	699	622
Končane zadeve	574	638	595	701	719
Nerešene zadeve	799	849	886	884	787

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

2. Končane zadeve – Vrste postopkov (2010–2014)¹

	2010	2011	2012	2013	2014
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	385	423	404	450	428
Direktne tožbe	136	81	73	72	74
Pritožbe	97	162	136	161	111
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	6	13	3	5	
Predlogi za izdajo mnenja			1	2	1
Posebni postopki ²	7	9	15	9	8
Skupaj	631	688	632	699	622
Predlogi za izdajo začasne odredbe	3	3		1	3

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

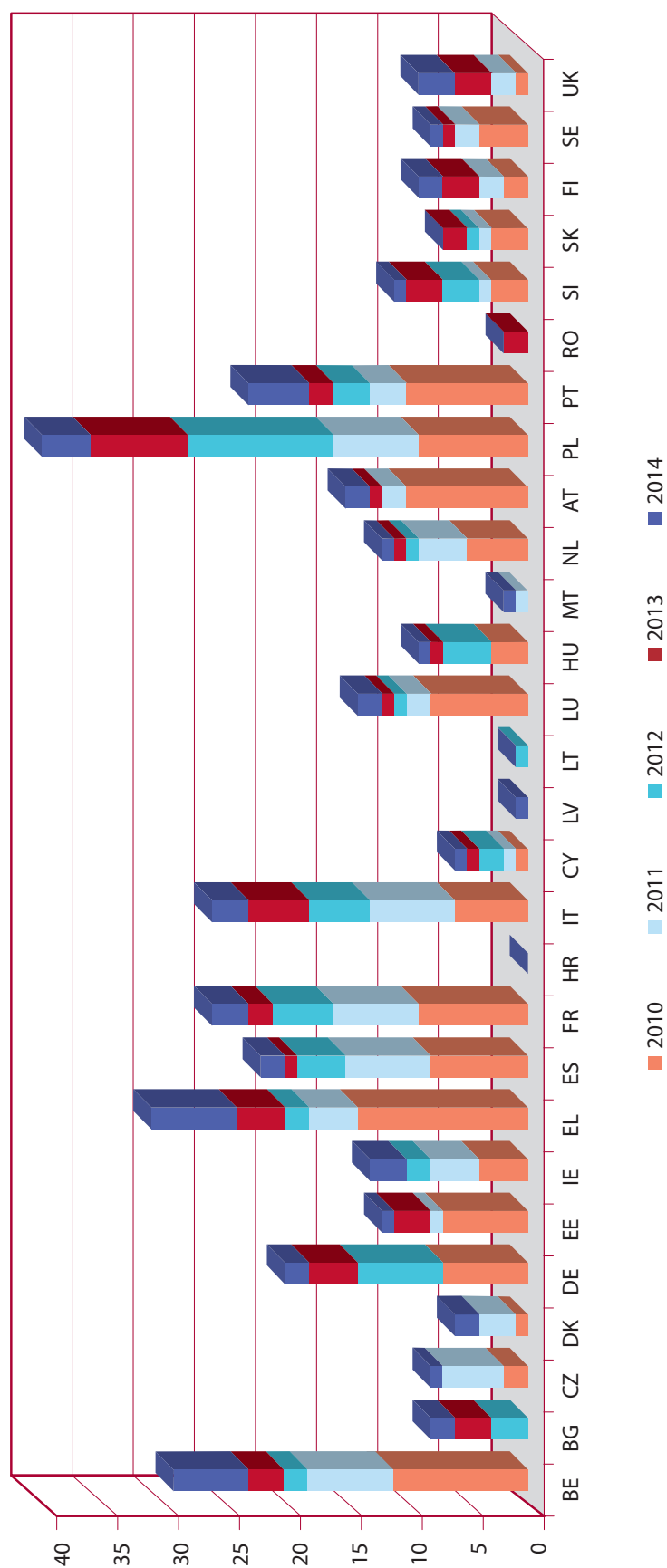
² Za „posebne postopke“ se štejejo: brezplačna pravna pomoč, odmera stroškov, poprava, ugovor zoper zamudno sodbo, ugovor tretjega, razlaga, obnova postopka, preučitev predloga prvega generalnega pravobranilca za preveritev odločbe Splošnega sodišča, postopek rubeža, zadeve v zvezi z imuniteto.

3. Vložene zadeve – Predmet pravnega sredstva (2014)¹

	Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	Direktne tožbe	Pritožbe	Predlogi za izdajo mnenja	Skupaj	Posebni postopki
Carinska unija in skupna carinska tarifa	19		5		24	
Dostop do dokumentov			1		1	
Državljanstvo Unije	7	1	1		9	
Državne pomoči	11	6	15		32	
Ekonomska in monetarna politika	2		1		3	
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija			1		1	
Energija		4			4	
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam ...)	4				4	
Industrijska politika	8	1			9	
Intelektualna in industrijska lastnina	13		34		47	
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport			1		1	
Javna naročila	20		1		21	
Javno zdravje		1	1		2	
Kmetijstvo	9	1	3		13	
Konkurenca	8		15		23	
Načela prava Unije	21	1	1		23	
Obdavčitev	54	3			57	
Območje svobode, varnosti in pravice	49	3	1		53	
Okolje	22	15	4		41	
Pravo institucij	2	12	11		25	2
Približevanje zakonodaje	19	2			21	
Promet	24	5			29	
Prosti pretok blaga	10	1			11	
Prosti pretok kapitala	5	2			7	
Prosto gibanje oseb	6	5			11	
Raziskave, tehnološki razvoj in vesolje			2		2	
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)	2				2	
Skupna ribiška politika			2		2	
Skupna zunanja in varnostna politika	1	1	5		7	
Socialna politika	20	5			25	
Socialna varnost delavcev migrantov	4	2			6	
Svoboda opravljanja storitev	16	1	1	1	19	
Svoboda ustanavljanja	26				26	
Trgovinska politika	8		3		11	
Varstvo potrošnikov	34				34	
Vseevropska omrežja			1		1	
Zaposlovanje			1		1	
Zunanje delovanje Evropske unije	2				2	
PDEU	426	72	111	1	610	2
Kadrovski predpisi za uradnike	1				1	
Postopek						6
Privilegiji in imuniteta	1	1			2	
Razno	2	1			3	6
Pogodba ESAE		1			1	
SKUPAJ	428	74	111	1	614	8

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

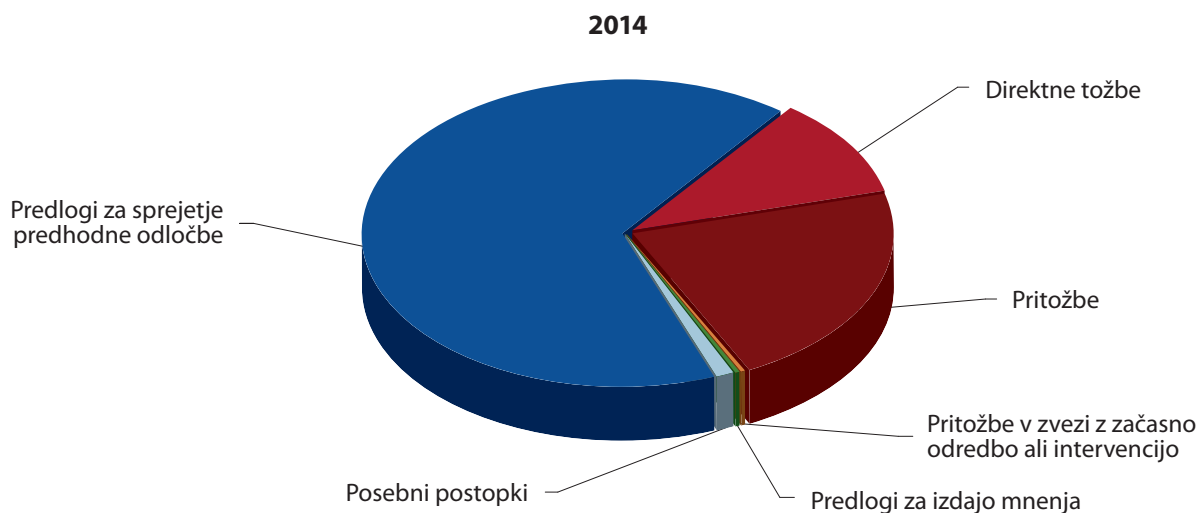
4. Vložene zadeve – Tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države (2010–2014)¹

	2010	2011	2012	2013	2014
Belgija	11	7	2	3	6
Bolgarija			3	3	2
Češka	2	5			1
Danska	1	3			2
Nemčija	7		7	4	2
Estonija	7	1		3	1
Irska	4	4	2		3
Grčija	14	4	2	4	7
Španija	8	7	4	1	2
Francija	9	7	5	2	3
Hrvaška					
Italija	6	7	5	5	3
Ciper	1	1	2	1	1
Latvija					1
Litva			1		
Luksemburg	8	2	1	1	2
Madžarska	3		4	1	1
Malta		1			1
Nizozemska	5	4	1	1	1
Avstrija	10	2		1	2
Poljska	9	7	12	8	4
Portugalska	10	3	3	2	5
Romunija				2	
Slovenija	3	1	3	3	1
Slovaška	3	1	1	2	
Finska	2	2		3	2
Švedska	4	2		1	1
Združeno kraljestvo	1	2		3	3
Skupaj	128	73	58	54	57

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

5. Končane zadeve – Vrste postopkov (2010–2014)¹

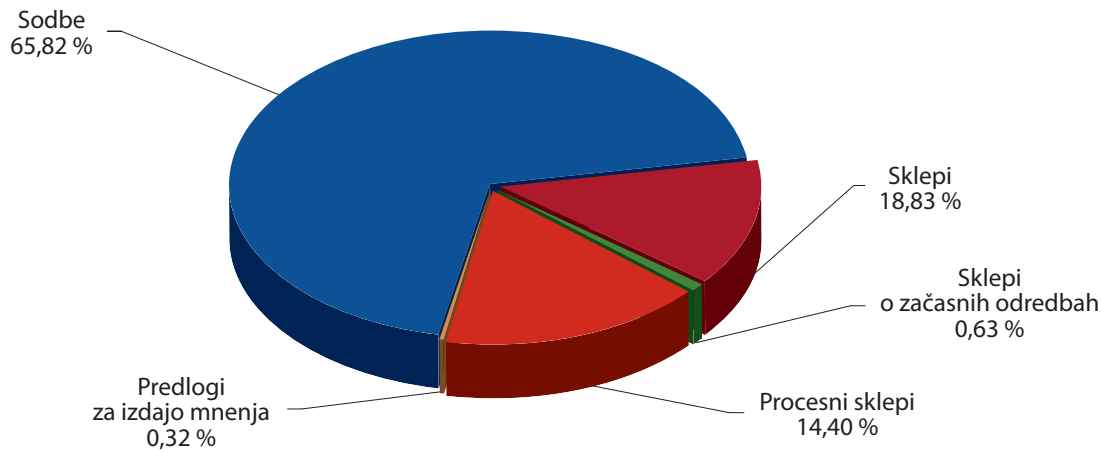

	2010	2011	2012	2013	2014
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	339	388	386	413	476
Direktne tožbe	139	117	70	110	76
Pritožbe	84	117	117	155	157
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	4	7	12	5	1
Predlogi za izdajo mnenja		1		1	2
Posebni postopki	8	8	10	17	7
Skupaj	574	638	595	701	719

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

6. Končane zadeve – Sodbe, sklepi, mnenja (2014)¹

	Sodbe	Sklepi ²	Sklepi o začasnih odredbah ³	Procesni sklepi ⁴	Predlogi za izdajo mnenja	Skupaj
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	296	60		64		420
Direktne tožbe	56			19		75
Pritožbe	64	53	3	8		128
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo			1			1
Predlogi za izdajo mnenja					2	2
Posebni postopki		6				6
Skupaj	416	119	4	91	2	632

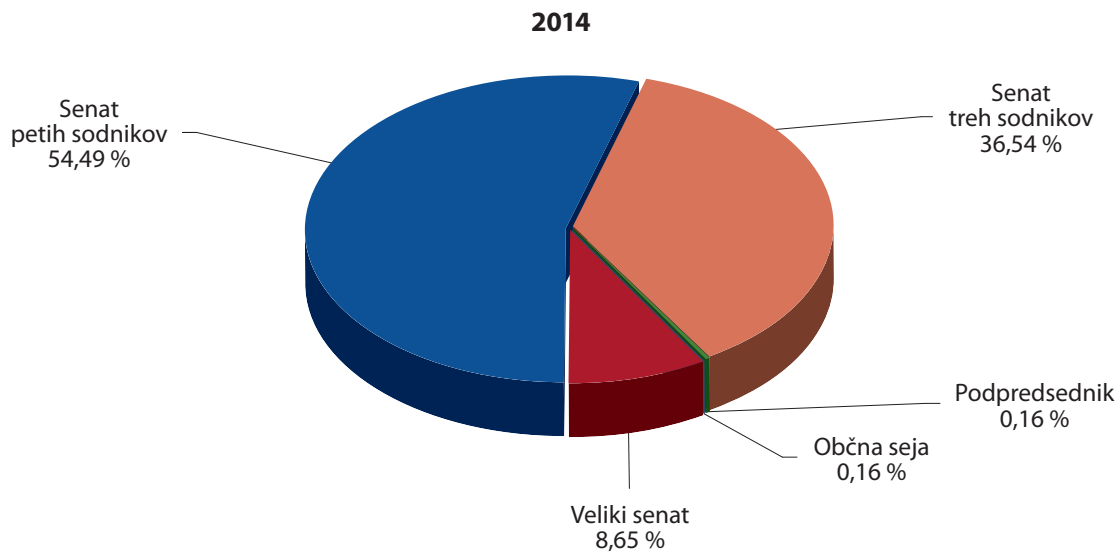
¹ Navedene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitve zaradi povezanosti (en niz združenih zadev = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

³ Sklepi, izdani zaradi predloga na podlagi členov 278 PDEU in 279 PDEU (prejšnja člena 242 ES in 243 ES) ali člena 280 PDEU (prejšnji člen 244 ES) ali ustreznih določb PESAE ali zaradi pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo.

⁴ Sklepi, s katerimi se postopek konča z izbrisom zadeve, z ustavitvijo postopka ali z vrnitvijo zadeve Splošnemu sodišču v ponovno odločanje.

7. Končane zadeve – Sestava (2010–2014)¹

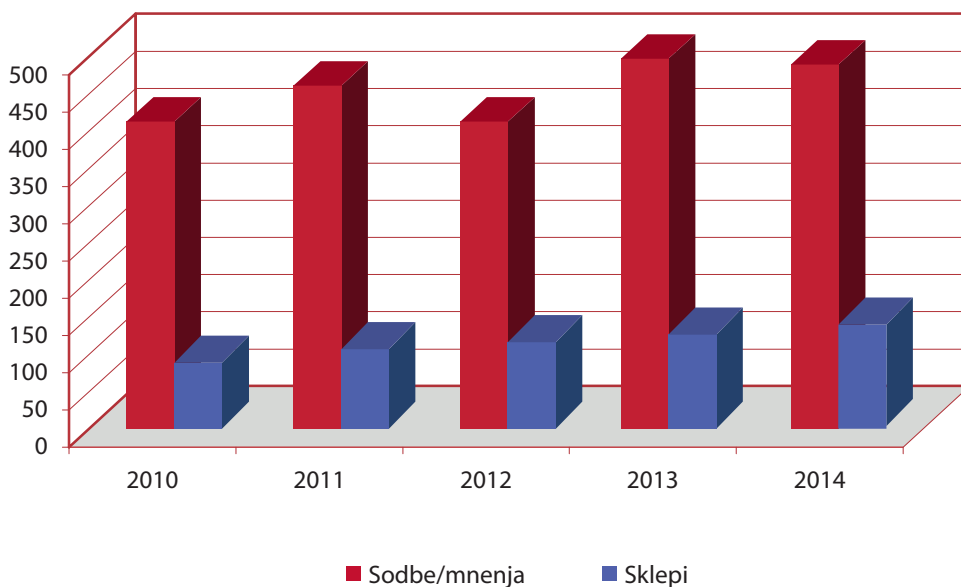

	2010			2011			2012			2013			2014		
	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj
Občna seja				1		1	1		1				1		1
Veliki senat	70	1	71	62		62	47		47	52		52	51	3	54
Senat petih sodnikov	280	8	288	290	10	300	275	8	283	348	18	366	320	20	340
Senat treh sodnikov	56	76	132	91	86	177	83	97	180	91	106	197	110	118	228
Predsednik		5	5		4	4		12	12						
Podpredsednik											5	5		1	1
Skupaj	406	90	496	444	100	544	406	117	523	491	129	620	482	142	624

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

8. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom (2010–2014)^{1 2}

	2010	2011	2012	2013	2014
Sodbe/mnenja	406	444	406	491	482
Sklepi	90	100	117	129	142
Skupaj	496	544	523	620	624

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

9. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom – Predmet pravnega sredstva (2010–2014)¹

	2010	2011	2012	2013	2014
Carinska unija in skupna carinska tarifa ⁴	15	19	19	11	21
Dostop do dokumentov		2	5	6	4
Državljanstvo Unije	6	6	8	12	9
Državne pomoči	16	48	10	34	41
Ekonomska in monetarna politika	1		3		1
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija			3	6	8
Energija	2	2		1	3
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam ...) ²	1	4	3	2	5
Industrijska politika	9	9	8	15	3
Intelktualna in industrijska lastnina	38	47	46	43	69
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport			1		1
Javna naročila		8	12	12	13
Javno zdravje		3	1	2	3
Kmetijstvo	15	23	22	33	29
Konkurenca	13	19	30	42	28
Lastna sredstva Skupnosti ²	5	2			
Načela prava Unije	4	15	7	17	23
Obdavčitev	66	49	64	74	52
Območje svobode, varnosti in pravice	24	24	37	46	51
Okolje ³	9	35	27	35	30
Okolje in potrošniki ³	48	25	1		
Podjetniško pravo	17	8	1	4	3
Pravo institucij	26	20	27	31	18
Približevanje zakonodaje	15	15	12	24	25
Pristop novih držav		1	2		
Promet	4	7	14	17	18
Proračun Skupnosti ²	1				
Prosti pretok blaga	6	8	7	1	10
Prosti pretok kapitala	6	14	21	8	6
Prosto gibanje oseb	17	9	18	15	20
Raziskave, informacije, izobraževanje, statistika	1				
Raziskave, tehnološki razvoj in veselje			1	1	
Regionalna politika	2				
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)		1			5
Skupna carinska tarifa ⁴	7	2			
Skupna ribiška politika	2	1			5
Skupna zunanja in varnostna politika	2	3	9	12	3
Socialna politika	36	36	28	27	51
Socialna varnost delavcev migrantov	6	8	8	12	6
Svoboda opravljanja storitev	30	27	29	16	11

>>>

	2010	2011	2012	2013	2014
Svoboda ustanavljanja	17	21	6	13	9
Trgovinska politika	2	2	8	6	7
Turizem			1		
Varstvo potrošnikov ³	3	4	9	19	20
Zunanje delovanje Evropske unije	10	8	5	4	6
Pogodba ES/DEU	482	535	513	601	617
Pogodba EU	4	1			
Pogodba ESPJ		1			
Kadrovski predpisi za uradnike	4			5	1
Postopek	6	5	7	14	6
Privilegiji in imuniteta		2	3		
Razno	10	7	10	19	7
SKUPAJ	496	544	523	620	624

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

² Rubriki „Proračun Skupnosti“ in „Lastna sredstva Skupnosti“ sta bili za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, združeni v rubriko „Finančne določbe“.

³ Rubrika „Okolje in potrošniki“ je bila za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, razdeljena na dve ločeni rubriki.

⁴ Rubriki „Skupna carinska tarifa“ in „Carinska unija“ sta bili za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, združeni v eno rubriko.

10. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom – Predmet pravnega sredstva (2014)¹

	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj
Carinska unija in skupna carinska tarifa	20	1	21
Dostop do dokumentov	3	1	4
Državljanstvo Unije	7	2	9
Državne pomoči	13	28	41
Ekonomska in monetarna politika	1		1
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	8		8
Energija	3		3
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam ...)	4	1	5
Industrijska politika	2	1	3
Intelektualna in industrijska lastnina	36	33	69
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport		1	1
Javna naročila	11	2	13
Javno zdravje	2	1	3
Kmetijstvo	22	7	29
Konkurenca	26	2	28
Načela prava Unije	10	13	23
Obdavčitev	46	6	52
Območje svobode, varnosti in pravice	47	4	51
Okolje	28	2	30
Podjetniško pravo	2	1	3
Pravo institucij	14	4	18
Približevanje zakonodaje	23	2	25
Promet	17	1	18
Prosti pretok blaga	8	2	10
Prosti pretok kapitala	6		6
Prosto gibanje oseb	20		20
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)		5	5
Skupna ribiška politika	5		5
Skupna zunanja in varnostna politika	2	1	3
Socialna politika	43	8	51
Socialna varnost delavcev migrantov	6		6
Svoboda opravljanja storitev	9	2	11
Svoboda ustanavljanja	9		9
Trgovinska politika	7		7
Varstvo potrošnikov	17	3	20
Zunanje delovanje Evropske unije	4	2	6
Pogodba ES/DEU	481	136	617

>>>

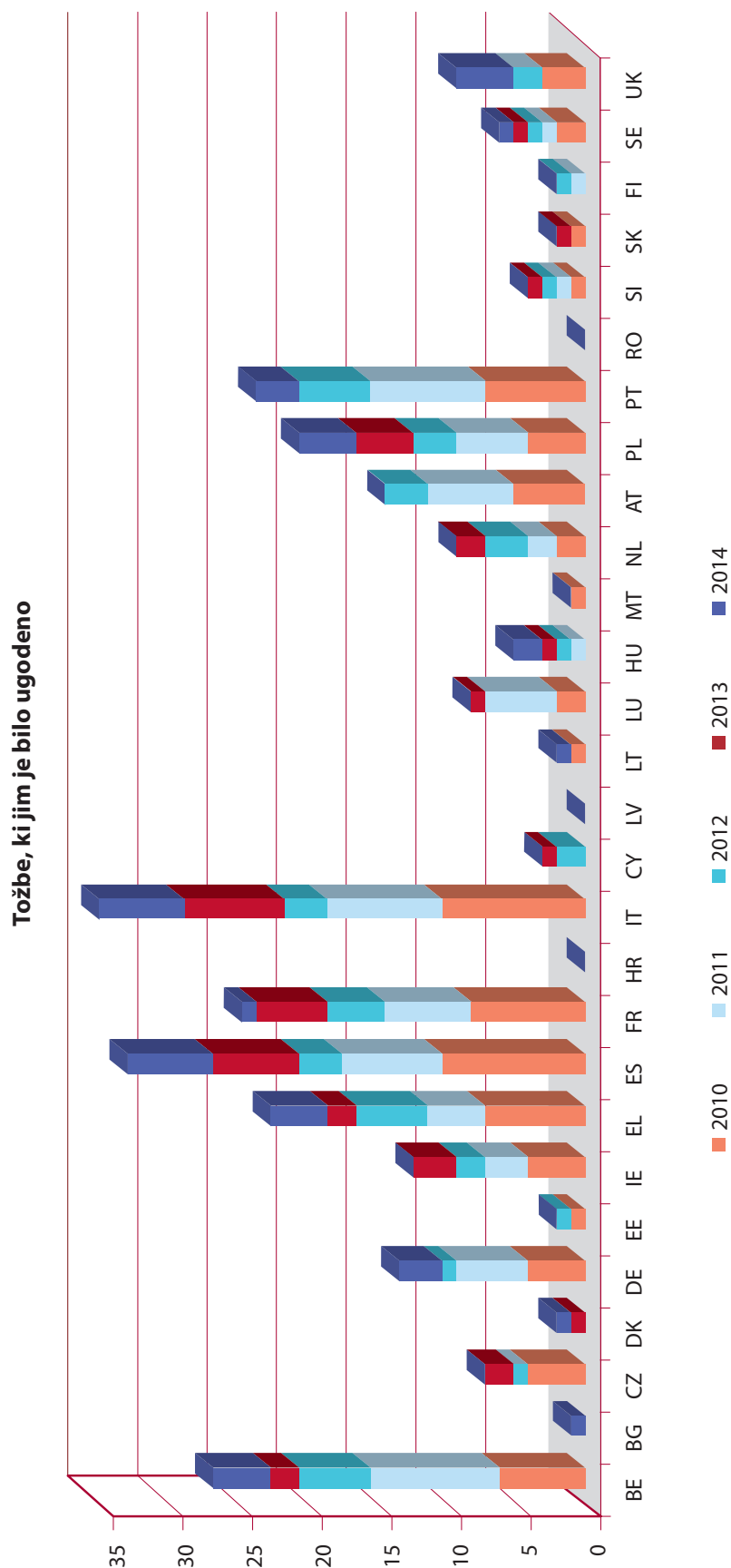

	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj
Kadrovski predpisi za uradnike	1		1
Postopek		6	6
Razno	1	6	7
SKUPAJ	482	142	624

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

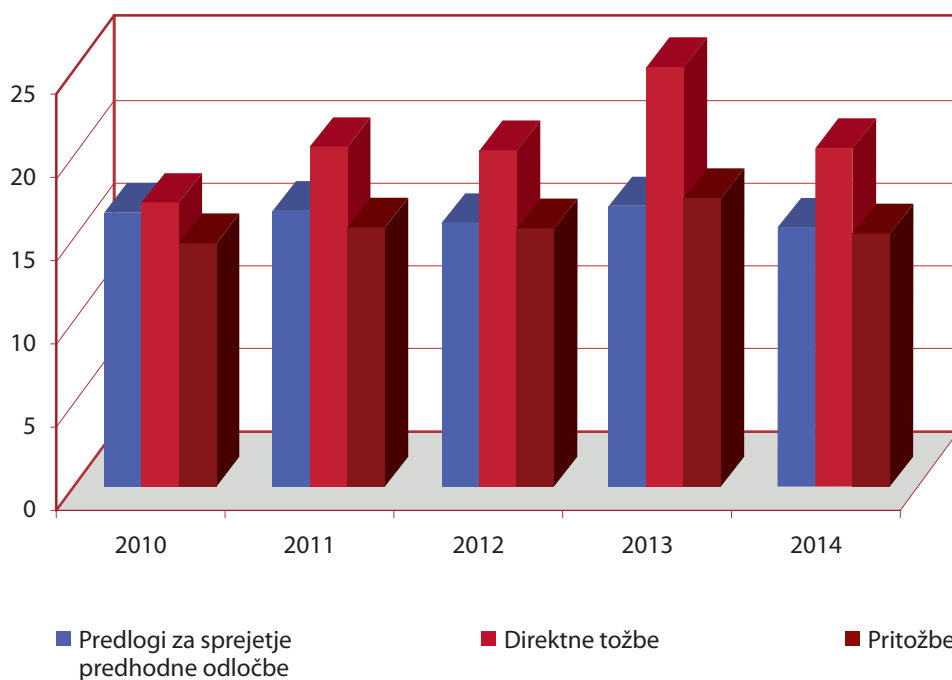
11. Končane zadeve – Sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti države: izid postopka (2010–2014)¹

	2010		2011		2012		2013		2014	
	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev
Belgija	6	1	9	1	5	1	2	1	4	
Bolgarija									1	1
Češka	4				1		2	2		
Danska							1	1	1	
Nemčija	4	2	5		1	2		2	3	1
Estonija	1				1					
Irska	4		3		2		3	1		
Grčija	7		4		5		2	1	4	
Španija	10	2	7	1	3		6		6	
Francija	8	2	6		4		5	3	1	
Hrvaška										
Italija	10		8	1	3		7	1	6	
Ciper				1	2		1			
Latvija										
Litva	1								1	
Luksemburg	2		5				1	1		
Madžarska			1	1	1		1		2	
Malta	1	1		1						
Nizozemska	2	1	2		3	1	2	2		1
Avstrija	5		6		3			1		
Poljska	4	1	5		3		4	2	4	
Portugalska	7	1	8	1	5			1	3	
Romunija				1						
Slovenija	1		1		1		1			
Slovaška	1			1		1	1			
Finska			1		1			2		
Švedska	2		1		1		1	1	1	
Združeno kraljestvo	3	1			2			1	4	
Skupaj	83	12	72	9	47	5	40	23	41	3

¹ Navedene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitve zaradi povezanosti (en niz združenih zadev = ena zadeva).

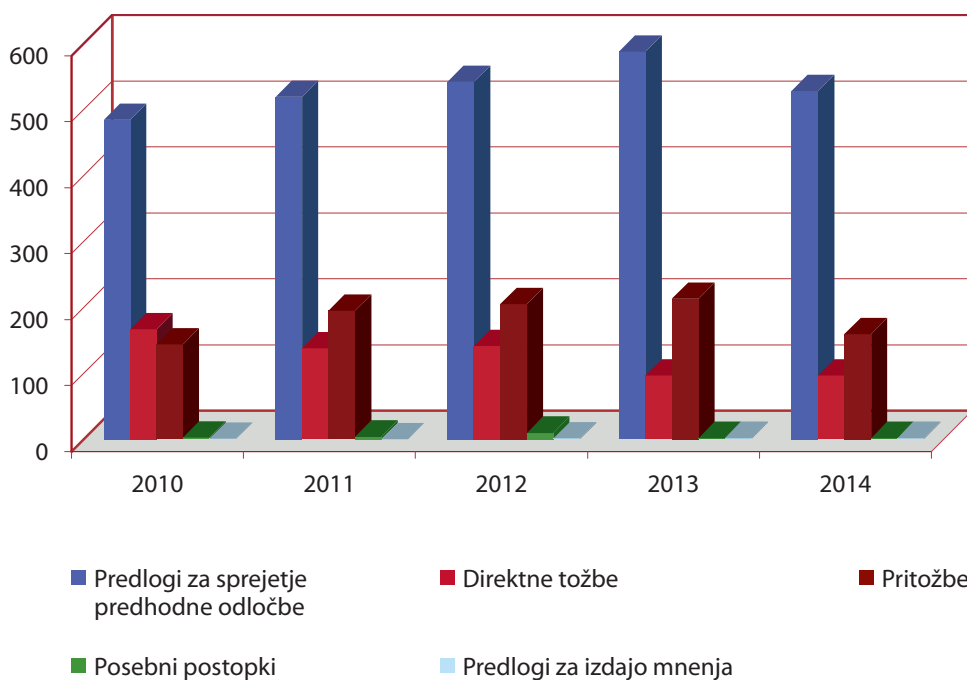
12. Končane zadeve – Trajanje postopkov (2010–2014)¹ (sodbe in sklepi)

	2010	2011	2012	2013	2014
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	16,1	16,3	15,6	16,3	15,0
Nujni postopek predhodnega odločanja	2,2	2,5	1,9	2,2	2,2
Direktne tožbe	16,7	20,3	19,7	24,3	20,0
Pritožbe	14,0	15,1	15,2	16,6	14,5

¹ Pri izračunu trajanja postopkov so izključeni: zadeve, v katerih je bila izdana vmesna sodba ali v katerih so bili izvedeni pripravljalni ukrepi, mnenja, posebni postopki (in sicer: brezplačna pravna pomoč, odmera stroškov, poprava, ugovor zoper zamudno sodbo, ugovor tretjega, razlaga, obnova postopka, preučitev predloga prvega generalnega pravobranilca za preveritev odločbe Splošnega sodišča, postopek rubeža in zadeve v zvezi z imuniteto), postopki, ki se končajo s sklepom o izbrisu zadeve, s sklepom o ustavitvi postopka ali s sklepom o vrnitvi zadeve v ponovno odločanje Splošnemu sodišču, postopki za izdajo začasne odredbe ter pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo.

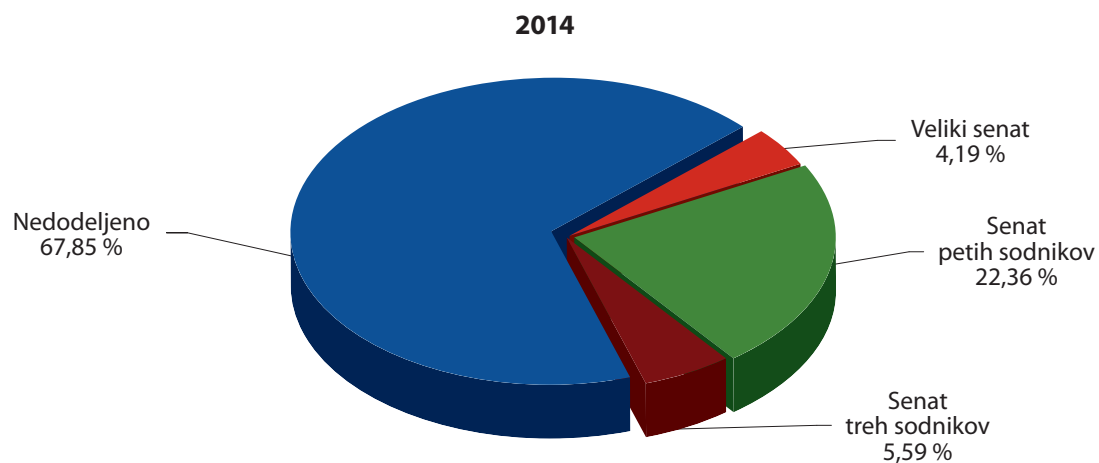
13. Nerešene zadeve 31. decembra – Vrste postopkov (2010–2014)¹

	2010	2011	2012	2013	2014
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	484	519	537	574	526
Direktne tožbe	167	131	134	96	94
Pritožbe	144	195	205	211	164
Posebni postopki	3	4	9	1	2
Predlogi za izdajo mnenja	1		1	2	1
Skupaj	799	849	886	884	787

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

14. Nerešene zadeve 31. decembra – Sestava (2010–2014)¹

	2010	2011	2012	2013	2014
Občna seja	1				
Veliki senat	49	42	44	37	33
Senat petih sodnikov	193	157	239	190	176
Senat treh sodnikov	33	23	42	51	44
Predsednik	4	10			
Podpredsednik			1	1	
Nedodeljeno	519	617	560	605	534
Skupaj	799	849	886	884	787

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

15. Razno – Hitri postopek (2010–2014)

	2010		2011		2012		2013		2014	
	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev
Direktne tožbe		1			1			1		
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	4	8	2	7	1	5		16	2	10
Pritožbe				5		1				
Skupaj	4	9	2	12	2	6		17	2	10

16. Razno – Nujni postopek predhodnega odločanja (2010–2014)

	2010		2011		2012		2013		2014	
	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev	Ugoditev	Zavrnitev
Območje svobode, varnosti in pravice	5	4	2	5	4	1	2	3	4	1
Približevanje zakonodaje										1
Skupaj	5	4	2	5	4	1	2	3	4	2

17. Razno – Začasne odredbe (2014)¹

	Predlogi za izdajo začasne odredbe	Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	Izid postopka	
			Zavrnitev	Ugoditev
Državne pomoči	1		2	
Pravo institucij	1		1	
Trgovinska politika	1		1	
SKUPAJ	3		4	

¹ Navedene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitve zaradi povezanosti (en niz združenih zadev = ena zadeva).

18. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2014) – Vložene zadeve in sodbe

Leto	Vložene zadeve ¹							Sodbe/mnenja ²
	Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	Direktne tožbe	Pritožbe	Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	Predlogi za izdajo mnenja	Skupaj	Predlogi za izdajo začasne odredbe	
1953		4				4		
1954		10				10		2
1955		9				9	2	4
1956		11				11	2	6
1957		19				19	2	4
1958		43				43		10
1959		46			1	47	5	13
1960		22			1	23	2	18
1961	1	24			1	26	1	11
1962	5	30				35	2	20
1963	6	99				105	7	17
1964	6	49				55	4	31
1965	7	55				62	4	52
1966	1	30				31	2	24
1967	23	14				37		24
1968	9	24				33	1	27
1969	17	60				77	2	30
1970	32	47				79		64
1971	37	59				96	1	60
1972	40	42				82	2	61
1973	61	131				192	6	80
1974	39	63				102	8	63
1975	69	61			1	131	5	78
1976	75	51			1	127	6	88
1977	84	74				158	6	100
1978	123	146			1	270	7	97
1979	106	1 218				1 324	6	138
1980	99	180				279	14	132
1981	108	214				322	17	128
1982	129	217				346	16	185
1983	98	199				297	11	151
1984	129	183				312	17	165
1985	139	294				433	23	211
1986	91	238				329	23	174
1987	144	251				395	21	208
1988	179	193				372	17	238
1989	139	244				383	19	188

>>>

Leto	Vložene zadeve ¹							Sodbe/mnenja ²
	Predlogi za sprejetje začasne odločbe	Direktne tožbe	Pritožbe	Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	Predlogi za izdajo mnenja	Skupaj	Predlogi za izdajo začasne odredbe	
1990	141	221	15	1		378	12	193
1991	186	140	13	1	2	342	9	204
1992	162	251	24	1	2	440	5	210
1993	204	265	17			486	13	203
1994	203	125	12	1	3	344	4	188
1995	251	109	46	2		408	3	172
1996	256	132	25	3		416	4	193
1997	239	169	30	5		443	1	242
1998	264	147	66	4		481	2	254
1999	255	214	68	4		541	4	235
2000	224	197	66	13	2	502	4	273
2001	237	187	72	7		503	6	244
2002	216	204	46	4		470	1	269
2003	210	277	63	5	1	556	7	308
2004	249	219	52	6	1	527	3	375
2005	221	179	66	1		467	2	362
2006	251	201	80	3		535	1	351
2007	265	221	79	8		573	3	379
2008	288	210	77	8	1	584	3	333
2009	302	143	105	2	1	553	1	376
2010	385	136	97	6		624	3	370
2011	423	81	162	13		679	3	370
2012	404	73	136	3	1	617		357
2013	450	72	161	5	2	690	1	434
2014	428	74	111		1	614	3	416
Skupaj	8710	8901	1689	106	23	19.429	359	10.213

¹ Bruto številke; brez posebnih postopkov.

² Neto številke.

19. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2014) – Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po letu)

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Drugo ¹	Skupaj
1961																			1											1
1962																			5											5
1963																1			5											6
1964												2							4											6
1965					4				2										1											7
1966																			1											1
1967	5				11				3							1			3											23
1968	1				4				1		1								2											9
1969	4				11				1		1					1														17
1970	4				21				2		2								3											32
1971	1				18				6		5					1			6											37
1972	5				20				1		4								10											40
1973	8				37				4		5					1			6											61
1974	5				15				6		5								7											39
1975	7			1	26				15		14					1			4									1		69
1976	11				28			1	8		12								14								1			75
1977	16			1	30		2		14		7								9								5			84
1978	7			3	46		1		12		11								38								5			123
1979	13			1	33		2		18		19					1			11								8			106
1980	14			2	24		3		14		19								17								6			99
1981	12			1	41				17		11					4			17								5			108
1982	10			1	36				39		18								21								4			129
1983	9			4	36		2		15		7								19								6			98
1984	13			2	38		1		34		10								22								9			129
1985	13				40		2		45		11					6			14								8			139
1986	13			4	18		4	2	1	19	5					1			16								8			91
1987	15			5	32		2	17	1	36	5					3			19								9			144

>>>

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Drugo ¹	Skupaj
1988	30			4	34				1	38		28				2			26									16		179
1989	13			2	47		1	2	2	28		10				1			18			1						14		139
1990	17			5	34		4	2	6	21		25				4			9			2						12		141
1991	19			2	54		2	3	5	29		36				2			17			3						14		186
1992	16			3	62			1	5	15		22				1			18			1						18		162
1993	22			7	57		1	5	7	22		24				1			43			3						12		204
1994	19			4	44		2		13	36		46				1			13			1						24		203
1995	14			8	51		3	10	10	43		58				2			19	2		5					6	20		251
1996	30			4	66			4	6	24		70				2			10	6		6				3	4	21		256
1997	19			7	46		1	2	9	10		50				3			24	35		2				6	7	18		239
1998	12			7	49		3	5	55	16		39				2			21	16		7				2	6	24		264
1999	13			3	49		2	3	4	17		43				4			23	56		7				4	5	22		255
2000	15			3	47		2	3	5	12		50							12	31		8				5	4	26	1	224
2001	10			5	53		1	4	4	15		40				2			14	57		4				3	4	21		237
2002	18			8	59			7	3	8		37				4			12	31		3				7	5	14		216
2003	18			3	43		2	4	8	9		45				4			28	15		1				4	4	22		210
2004	24			4	50		1	18	8	21		48				1	2		28	12		1				4	5	22		249
2005	21		1	4	51		2	11	10	17		18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221
2006	17		3	3	77		1	14	17	24		34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10		251
2007	22	1	2	5	59	2	2	8	14	26		43			1		2		19	20	7	3	1			1	5	6	16	265
2008	24		1	6	71	2	1	9	17	12		39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14		288
2009	35	8	5	3	59	2		11	11	28		29	1	4	3		10	1	24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
2010	37	9	3	10	71		4	6	22	33		49		3	2	9	6		24	15	8	10	17	1	5	6	6	29		385
2011	34	22	5	6	83	1	7	9	27	31		44		10	1	2	13		22	24	11	11	14	1	3	12	4	26		423
2012	28	15	7	8	68	5	6	1	16	15		65		5	2	8	18	1	44	23	6	14	13		9	3	8	16		404
2013	26	10	7	6	97	3	4	5	26	24		62	3	5	10		20		46	19	11	14	17	1	4	4	12	14		450
2014	23	13	6	10	87		5	4	41	20	1	52	2	7	6		23		30	18	14	8	28	4	3	8	3	12		428
Skupaj	762	78	40	165	2137	15	77	170	354	906	1	1279	7	37	29	83	107	2	909	447	74	124	91	9	27	91	114	573	2	8710

¹ Zadeva Campina Melkunie, C-265/00 (Cour de justice Benelux/Benelux Gerichtshof).
Zadeva Miles in drugi, C-196/09 (Odbor za pritožbe Evropskih šol).

20. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2014) – Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po sodišču)

			Skupaj
Belgija	Cour constitutionnelle	30	
	Cour de cassation	91	
	Conseil d'État	71	
	Druga sodišča	570	762
Bolgarija	Върховен касационен съд	1	
	Върховен административен съд	13	
	Druga sodišča	64	78
Češka	Ústavní soud		
	Nejvyšší soud	3	
	Nejvyšší správní soud	20	
	Druga sodišča	17	40
Danska	Højesteret	35	
	Druga sodišča	130	165
Nemčija	Bundesverfassungsgericht	1	
	Bundesgerichtshof	194	
	Bundesverwaltungsgericht	116	
	Bundesfinanzhof	303	
	Bundesarbeitsgericht	26	
	Bundessozialgericht	76	
	Druga sodišča	1421	2137
Estonija	Riigikohus	5	
	Druga sodišča	10	15
Irska	Supreme Court	26	
	High Court	25	
	Druga sodišča	26	77
Grčija	Άρειος Πάγος	10	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	54	
	Druga sodišča	106	170
Španija	Tribunal Constitucional	1	
	Tribunal Supremo	53	
	Druga sodišča	300	354
Francija	Conseil constitutionnel	1	
	Cour de cassation	110	
	Conseil d'État	93	
	Druga sodišča	702	906
Hrvaška	Ustavni sud		
	Vrhovni sud		
	Visoki upravni sud		
	Visoki prekršajni sud		
	Druga sodišča	1	1

>>>

			Skupaj
Italija	Corte Costituzionale	2	
	Corte suprema di Cassazione	130	
	Consiglio di Stato	107	
	Druga sodišča	1040	1279
Ciper	Ανώτατο Δικαστήριο	4	
	Druga sodišča	3	7
Latvija	Augstākā tiesa	21	
	Satversmes tiesa		
	Druga sodišča	16	37
Litva	Konstitucinis Teismas	1	
	Aukščiausiasis Teismas	11	
	Vyriausiasis administracinis teismas	9	
	Druga sodišča	8	29
Luksemburg	Cour supérieure de justice	10	
	Cour de cassation	12	
	Cour administrative	10	
	Druga sodišča	51	83
Madžarska	Kúria	17	
	Fővárosi Ítéltábla	5	
	Szegedi Ítéltábla	2	
	Druga sodišča	83	107
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l- Appel		
	Druga sodišča	2	2
Nizozemska	Hoge Raad	253	
	Raad van State	101	
	Centrale Raad van Beroep	59	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	151	
	Tariefcommissie	35	
	Druga sodišča	310	909
Avstrija	Verfassungsgerichtshof	5	
	Oberster Gerichtshof	103	
	Verwaltungsgerichtshof	81	
	Druga sodišča	258	447
Poljska	Trybunał Konstytucyjny		
	Sąd Najwyższy	9	
	Naczelny Sąd Administracyjny	28	
	Druga sodišča	37	74
Portugalska	Supremo Tribunal de Justiça	4	
	Supremo Tribunal Administrativo	53	
	Druga sodišča	67	124

>>>

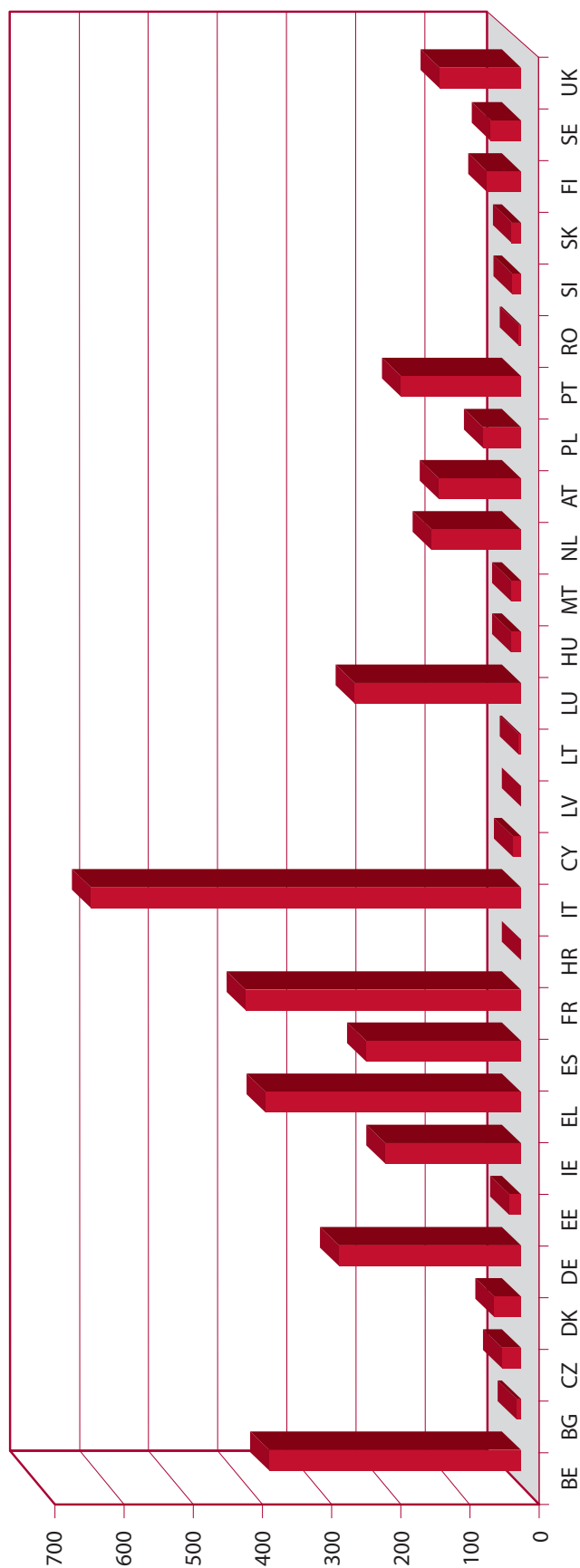
			Skupaj
Romunija	Înalta Curte de Casație și Justiție	7	
	Curtea de Apel	45	
	Druga sodišča	39	91
Slovenija	Ustavno sodišče	1	
	Vrhovno sodišče	5	
	Druga sodišča	3	9
Slovaška	Ústavný súd		
	Najvyšší súd	9	
	Druga sodišča	18	27
Finska	Korkein oikeus	16	
	Korkein hallinto-oikeus	45	
	Työtuomioistuin	3	
	Druga sodišča	27	91
Švedska	Högsta Domstolen	18	
	Högsta förvaltningsdomstolen	7	
	Marknadsdomstolen	5	
	Arbetsdomstolen	3	
	Druga sodišča	81	114
Združeno kraljestvo	House of Lords	40	
	Supreme Court	5	
	Court of Appeal	74	
	Druga sodišča	454	573
Drugo	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof ¹	1	
	Odbor za pritožbe Evropskih šol ²	1	2
Skupaj			8710

¹ Zadeva Campina Melkunie, C-265/00.

² Zadeva Miles in drugi, C-196/09.

21. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2014) – Vložene tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države

1952–2014

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Skupaj
1952–2014	382	8	28	40	278	22	205	396	241	415		641	12	1	3	264	15	15	146	136	71	195	3	13	13	57	54	137	3791

Poglavje II

Splošno sodišče

A – Dejavnost Splošnega sodišča leta 2014

Marc Jaeger, predsednik

V letu 2014 je Splošno sodišče sijajno praznovalo svojo 25. obletnico, ta dogodek je namreč skupaj s svojimi nekdanjimi člani v prisrčnem ozračju proslavilo z enodnevnim kolokvijem, namenjenim refleksiji, ki je dal koristna spoznanja, obenem pa je mogoče izraziti tudi zadovoljstvo zaradi velikih dosežkov v preteklem letu.

Njegova sestava je ostala nespremenjena, kar je redka okoliščina – in zagotovilo za učinkovitost in nemoteno delo – ki je prispevala k do sedaj še nedoseženim rezultatom, ki so bili zabeleženi v tem letu. Ta kontinuiteta je namreč na eni strani omogočila, da so se kar najbolj izkoristila prizadevanja iz preteklih let in uvedene reforme, in na drugi okrepitev, do katere je prišlo z zaposlitvijo devetih dodatnih strokovnih sodelavcev (po enega v vsakem senatu) na začetku leta.

Splošno sodišče je tako uspelo **rešiti 814 zadev**, kar je zelo dober dosežek. Ne gre zgolj za rekord, ampak predvsem tudi za občutno povečanje (za 16 %) glede na povprečje zadnjih treh let, ki so že bila najbolj storilna v zgodovini tega sodišča. Gledano celoviteje, ta analiza triletnega povprečja pokaže, da se je od leta 2008 storilnost povečala za več kot 50 % (s 479 leta 2008 na 735 leta 2014).

Veliko povečanje obsega storilnosti Splošnega sodišča se odraža tudi v **številu obravnavanih zadev** v letu 2014 (velik del katerih bo rešen v letu 2015), ki jih je bilo 390, kar je več kot 40-odstotni porast glede na leto 2013.

Porast zadev se je prav tako občutno povečal (zlasti zaradi velikih skupin povezanih zadev na področju državnih pomoči in omejevalnih ukrepov) in je tako dosegel še nedoseženo raven (912 zadev). Zato se je kljub izjemnim uspehom število nerešenih zadev (1423 zadev) povečalo za skoraj 100 zadev v primerjavi z letom 2013. Po drugi strani pa je zanimiv podatek, da je razmerje med številom nerešenih in številom rešenih zadev (razmerje, ki je pokazatelj teoretično predvidenega trajanja postopka) najnižje v zadnjih skoraj desetih letih.

Ta pozitivna tendenca se odraža v **povprečnem trajanju postopka** v zadevah, rešenih v letu 2014. To se je zmanjšalo za 3,5 meseca (s 26,9 meseca leta 2013 na 23,4 leta 2014), kar je več kot 10-odstotno izboljšanje, s čimer so bile ponovno dosežene vrednosti izpred desetih let.

Splošno sodišče je torej uspelo obvladati posledice neprestanega povečevanja števila sporov, sproženih pred njim, k čemur je pripomogel razvoj njegovih metod dela in zmerno povečanje njegovih virov. V kratkem bo lahko izkoristilo tudi **posodobitev svojega postopkovnega okvira**, saj so bila dela v zvezi s predlogom novega poslovnika v okviru Sveta zaključena konec leta 2014. Ta akt, ki naj bi začel veljati v letu 2015, bo vseboval številne nove določbe, ki bodo Splošnemu sodišču omogočile, da še izboljša učinkovitost svojih postopkov in da se sooči s težavami, povezanimi z naraščanjem števila pred njim sproženih sporov. Kot primer je mogoče navesti možnost, da se zadeve s področja intelektualne lastnine dodelijo sodniku posamezniku, možnost odločiti s sodbo brez oprave obravnave, ureditev sistema intervencije in obravnavanje podatkov ali listin, ki zadevajo varnost Unije ali njenih držav članic.

Splošno sodišče, ki se neprestano nadgrajuje, tako nadaljuje izpolnjevanje svojega poslanstva, predano zagotavljanju temeljnih pravic vseh oseb in iskanju občutljivega ravnotežja med hitrostjo in kakovostjo sodnega nadzora.

I. Spori o zakonitosti

Dopustnost tožb na podlagi člena 263 PDEU

V letu 2014 sta bila v sodni praksi Splošnega sodišča podrobneje pojasnjena pojma izpodbojnega akta in predpisa, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov, v smislu člena 263 PDEU.

1. Pojem izpodbojnega akta

V sodbi z dne 13. novembra 2014, *Španija/Komisija* (T-481/11, ZOdl., EU:T:2014:945), je Splošno sodišče v okviru tožbe za razglasitev delne ničnosti izvedbene uredbe na področju kmetijstva obravnavalo pojem izključno potrditvenega akta.

Splošno sodišče je glede tega navedlo, da je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da se nek akt šteje za akt, ki izključno potrjuje predhodni akt, kadar v primerjavi s predhodnim aktom ne vsebuje nobenega novega elementa in pred njegovo izdajo položaj naslovnika tega predhodnega akta ni bil znova preučen. To sodno prakso, ki se nanaša na individualne akte, je treba prav tako uporabiti za normativne akte, saj razlikovanje glede zadnjenavedenih aktov ni z ničemer utemeljeno. Po presoji Splošnega sodišča se za akt šteje, da je bil sprejet po ponovni preučitvi položaja, kadar je bil sprejet bodisi na predlog zadevne osebe bodisi na lastno pobudo njegovega avtorja, na podlagi bistvenih elementov, ki niso bili upoštevani pri sprejetju predhodnega akta. Po drugi strani pa Splošno sodišče navaja, da je novi akt, če dejanski in pravni elementi, na katerih temelji ta akt, niso drugačni od tistih, ki so utemeljili sprejetje predhodnega akta, izključno potrditveni akt predhodnega akta.

Glede okoliščin, v katerih je elemente mogoče šteti za nove in bistvene, Splošno sodišče pojasnjuje, da je treba element opredeliti kot nov, ne glede na to, ali je obstajal ob sprejetju predhodnega akta, kadar iz katerega koli razloga, vključno s pomanjkljivo skrbnostjo avtorja predhodnega akta, tak element pri sprejemanju tega akta ni bil upoštevan. V zvezi z bistvenostjo Splošno sodišče navaja, da se zahteva, da ta element lahko bistveno spremeni pravni položaj, kot so ga upoštevali avtorji predhodnega akta.

Splošno sodišče poleg tega navaja, da mora biti omogočeno, da se za ukrep, ki je pogojen s tem, da so podane dejanske in pravne okoliščine, ki so privedle do njegovega sprejetja, lahko predlaga ponovna preučitev, da se preveri, ali je njegova ohranitev upravičena. Meni, da ima nova preučitev, katere namen je preveriti, ali je predhodno sprejeti ukrep še vedno utemeljen glede na pravne ali dejanske okoliščine, ki so se medtem spremenile, za posledico sprejetje akta, ki ne potrjuje zgolj predhodnega akta, temveč je izpodbojni akt, ki je lahko predmet ničnostne tožbe v skladu s členom 263 PDEU.

2. Pojem predpisa, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov

Splošno sodišče je imelo v sodbi z dne 26. septembra 2014, *Dansk Automat Brancheforening/Komisija* (T-601/11, ZOdl., pod pritožbo, EU:T:2014:839), priložnost obravnavati pojem predpisa, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov, v smislu člena 263, četrta odstavka, PDEU. Pri Splošnem sodišču je tožbo vložilo združenje podjetij in družb, pooblaščenih za namestitve in upravljanje igralnih avtomatov, zoper sklep Komisije, s katerim je bila uvedba davkov, ki so za spletne igre nižji kot za igralnice in igralne salone, do katere je prišlo na Danskem, razglašena za združljivo z notranjim trgov.

Splošno sodišče, ki je v okviru te tožbe preučilo argument tožeče stranke, da izpodbijani sklep pomeni predpis, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov, v smislu zadnjega dela četrtega odstavka člena 263 PDEU, je poudarilo, da je iz sodne prakse Sodišča in zlasti iz sodbe *Telefónica/Komisija*¹ razvidno, da je ta pojem treba razlagati ob upoštevanju načela učinkovitega sodnega varstva. Navedlo je tudi, da so fizične ali pravne osebe, ki zaradi pogojev za dopustnost iz člena 263, četrty odstavka, PDEU predpisa Unije ne morejo neposredno izpodbijati pri sodišču Unije, pred uporabo takega akta zanje zaščitene tako, da lahko izpodbijajo izvedbene ukrepe, ki jih ta akt potrebuje.

Glede na to, prvič, da v spornem sklepu niso bile opredeljene specifične in konkretne posledice tega sklepa za vsakega od davčnih zavezancev in, drugič, da je bilo iz njegovega besedila razvidno, da so nacionalni organi začetek veljavnosti zakona o davku od iger v skladu s členom 108(3) PDEU odložili, dokler Komisija ne sprejme dokončne odločitve v obravnavani zadevi, je Splošno sodišče presodilo, da navedeni sklep potrebuje izvedbene ukrepe. Specifične in konkretne posledice takega sklepa so se namreč za davčne zavezance udejanjile z nacionalnimi predpisi, in sicer z zakonom o davku od iger ter s predpisi, sprejetimi za izvedbo tega zakona, ki določajo višino davkov, ki jih morajo plačati davčni zavezanci, in ki kot taki pomenijo izvedbene ukrepe v smislu člena 263, četrty odstavka, zadnji del stavka, PDEU. Ker je bilo navedene akte mogoče izpodbijati pred nacionalnim sodiščem, so davčni zavezanci imeli možnost dostopa do sodišča, ne da bi morali kršiti pravo, saj bi lahko neveljavnost izpodbijanega sklepa zatrjevali v okviru tožbe pred nacionalnim sodiščem in potencialno dosegli, da to sodišče Sodišču predloži vprašanja za predhodno odločanje na podlagi člena 267 PDEU. Zato tožba zoper ta sklep ni izpolnjevala pogojev za dopustnost iz člena 263, četrty odstavka, PDEU.

Dopustnost tožb na podlagi člena 265 PDEU

V zadevi, v kateri je bila 21. marca 2014 izdana sodba *Yusef/Komisija* (T-306/10, ZOdl., EU:T:2014:141), je Splošno sodišče odločalo o tožbi zaradi nedelovanja, s katero se je predlagalo, naj se ugotovi, da Komisija nezakonito ni zbrisala imena tožeče stranke s seznama oseb, za katere veljajo omejevalni ukrepi na podlagi Uredbe (ES) št. 881/2002,² po njeni zahtevi za ponovno preučitev njene uvrstitve na ta seznam.

Splošno sodišče je najprej ugotovilo, da tožeči stranki ni dovoljeno zaobiti poteka roka za vložitev ničnostne tožbe na podlagi člena 263 PDEU, vložene zoper akt institucije, z „izkrivljenjem postopka“ tožbe zaradi nedelovanja na podlagi člena 265 PDEU, vložene zoper zavrnitev te institucije, da navedeni akt razveljavi ali prekliče. Po mnenju Splošnega sodišča pa je treba upoštevati tudi poseben časovni vidik zadevnega akta v obravnavanem primeru, saj je veljavnost ukrepa zamrznitve sredstev na podlagi Uredbe št. 881/2002 v vsakem trenutku odvisna od tega, ali so dejanske in pravne okoliščine, na podlagi katerih je bil sprejet, še vedno podane, ter nujnost ohranitve ukrepa v veljavi, da bi se njegov cilj uresničil. Iz tega sledi, da mora biti v nasprotju z aktom, katerega namen je zagotoviti trajne učinke, zoper tak ukrep mogoče v vsakem trenutku vložiti zahtevo za ponovno preučitev, da se preveri, ali je njegova ohranitev upravičena, zoper opustitev Komisije, da taki zahtevi ugotovi, pa mora biti mogoče vložiti tožbo zaradi nedelovanja. V zvezi s tem je Splošno sodišče ugotovilo, da so bili novi elementi dveh vrst, in sicer, prvič, sodba

¹ Sodba z dne 19. decembra 2013, *Telefónica/Komisija* (C-274/12 P, ZOdl., EU:C:2013:852, točka 27 in naslednje).

² Uredba Sveta (ES) št. 881/2002 z dne 27. maja 2002 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte, povezane z Osama bin Ladm, mrežo Al-Kaida in talibani, in o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 467/2001 o prepovedi izvoza nekaterega blaga in storitev v Afganistan, o poostritvi prepovedi poletov in podaljšanju zamrznitve sredstev in drugih finančnih virov talibanov iz Afganistana (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 1, str. 294).

*Kadi in Al Barakaat International Foundation/Svet in Komisija*³ in, drugič, okoliščina, da je vlada Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska ugotovila, da niso bila izpolnjena merila za vključitev tožeče stranke na ta seznam, in izrazila namen, da doseže izbris imena te stranke z navedenega seznama. V tem okviru je Splošno sodišče presodilo, da je treba upoštevati ne le zgoraj navedeno sodbo *Kadi I* (EU:C:2008:461), temveč tudi in predvsem spremembo odnosa in ravnanja Komisije, ki jo je ta sodba neizbežno povzročila in ki sama po sebi pomeni novo in bistveno dejstvo. Komisija je namreč takoj po izreku te sodbe korenito spremenila svoj pristop in omogočila to, da opravi ponovno preučitev vseh drugih primerov zamrznitve sredstev na podlagi Uredbe št. 881/2002, če ne na lastno pobudo, pa vsaj na izrecni predlog zadevnih oseb.

Čeprav bi Komisija štela, da je bila in ostaja uvedba omejevalnih ukrepov, določenih v Uredbi št. 881/2002, proti tožeci stranki vsebinsko utemeljena, bi bila vsekakor zavezana kakor hitro je mogoče odpraviti očitno kršitev načel, ki se uporabljajo v okviru postopka vpisa tožeče stranke na navedeni seznam, potem ko je ugotovila, da je bila ta kršitev v bistvu enaka kršitvi enakih načel, ki sta jo ugotovila Sodišče v zgoraj navedeni sodbi *Kadi I* (EU:C:2008:461) in sodbi *Komisija in drugi/Kadi*⁴ ter Splošno sodišče v sodbah *Kadi/Svet in Komisija* in *Kadi/Komisija*.⁵ Tako je po mnenju Splošnega sodišča treba ugotoviti, da Komisija ni delovala, kar se je nadaljevalo tudi ob koncu ustnega dela postopka, ker ugotovljene nepravilnosti še vedno niso bile ustrezno odpravljene.

Pravila o konkurenci, ki veljajo za podjetja

1. Splošno

a) Zahteva po informacijah

Splošno sodišče je leta 2014 odločilo o več tožbah, ki so jih vložila podjetja, ki delujejo v sektorju cementa, za razglasitev ničnosti odločb o zahtevi po informacijah, ki jih je Komisija nanje naslovila na podlagi člena 18(3) Uredbe (ES) št. 1/2003.⁶ Te tožbe so Splošnemu sodišču omogočile, da je med drugim podalo pojasnila glede značilnosti indicov, ki upravičujejo zahtevo po informacijah, glede tega, v kolikšni meri privilegij zoper samoobtožbo omogoča zavrnitev odgovora na tako zahtevo, in glede postulata, da je zahteva sorazmerna.

– Dovolj velika resnost indicov, ki upravičuje zahtevo

V sodbi z dne 14. marca 2014, *Cementos Portland Valderrivas/Komisija* (T-296/11, ZOdl., EU:T:2014:121), je Splošno sodišče pojasnilo, da mora Komisija za to, da bi lahko sprejela zahtevo po informacijah, imeti dovolj resne indice za sum na kršitev pravil o konkurenci.

Čeprav Komisiji ni mogoče naložiti, naj v predhodni preiskovalni fazi navede indice, na podlagi katerih sklepa na možno kršitev člena 101 PDEU, pa iz tega ne izhaja, da Komisiji ni treba imeti elementov, na podlagi katerih sklepa na možno kršitev člena 101 PDEU, preden sprejme tako odločbo. Za izpolnitev zahteve po varstvu pred samovoljnimi ali nesorazmernimi posegi javnih

³ Sodba z dne 3. septembra 2008, *Kadi in Al Barakaat International Foundation/Svet in Komisija* (C-402/05 P in C-415/05 P, ZOdl., v nadaljevanju: sodba *Kadi I*, EU:C:2008:461).

⁴ Sodba z dne 18. julija 2013, *Komisija in drugi/Kadi* (C-584/10 P, C-593/10 P in C-595/10 P, ZOdl., EU:C:2013:518).

⁵ Sodbi z dne 21. septembra 2005, *Kadi/Svet in Komisija* (T-315/01, ZOdl., EU:T:2005:332) in z dne 30. septembra 2010 *Kadi/Komisija* (T-85/09, ZOdl., EU:T:2010:418).

⁶ Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101 PDEU in 102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205).

organov na področje zasebne dejavnosti fizične ali pravne osebe mora biti odločba o zahtevi po informacijah namenjena zbiranju dokumentacije, ki je potrebna za preverjanje obstoja in obsega posameznih dejanskih ter pravnih položajev, o katerih Komisija že ima informacije, ki pomenijo dovolj resne indice za sum na kršitev pravil o konkurenci. Ker je bil v obravnavani zadevi Splošnemu sodišču predložen predlog v povezavi s tem in ker je tožeča stranka navedla nekatere elemente, na podlagi katerih je mogoče podvomiti o tem, da so bili indici, ki jih je imela Komisija, dovolj resni za sprejetje odločbe na podlagi člena 18(3) Uredbe št. 1/2003, je to sodišče presodilo, da mora te indice preučiti in preizkusiti, ali so dovolj resni. Po mnenju Splošnega sodišča je treba to presojo opraviti upoštevajoč okoliščino, da je bila izpodbijana odločba sprejeta v okviru predhodne preiskovalne faze, katere namen je Komisiji omogočiti, da zbere vse upoštevne elemente, ki bi potrdili ali ovrgli obstoj kršitve pravil o konkurenci, in da sprejme prvo stališče o usmeritvi ter glede nadaljevanja postopka. Zato v tej fazi od Komisije ni mogoče zahtevati, da ima pred sprejetjem odločbe o zahtevi po informacijah na voljo elemente, ki dokazujejo obstoj kršitve. Za to, da bi Komisija lahko zahtevala predložitev dodatnih informacij z odločbo, sprejeto na podlagi člena 18(3) Uredbe št. 1/2003, torej zadošča, da navedeni indici porajajo utemeljen sum, da je prišlo do domnevnih kršitev. Ker so indici, ki jih je predložila Komisija, ustrezali tej opredelitvi, je Splošno sodišče tožbo zavrnilo.

– Sorazmernost zahteve

Poleg tega je Splošno sodišče v sodbi z dne 14. marca 2014, *Buzzi Unicem/Komisija* (T-297/11, ZOdl., EU:T:2014:122), imelo priložnost poudariti, da za to, da odločba o zahtevi po informacijah spoštuje načelo sorazmernosti, ne zadošča, da je zahtevana informacija povezana s predmetom preiskave. Potrebno je tudi, da podjetju naložena obveznost, da predloži informacije, zanj ne pomeni nesorazmerne obremenitve glede na potrebe preiskave. Po mnenju Splošnega sodišča je treba iz tega sklepati, da se za odločbo, s katero je naslovniku naloženo, naj ponovno predloži predhodno zahtevane informacije, ker so po mnenju Komisije samo nekatere od njih napačne, lahko šteje, da pomeni nesorazmerno obremenitev glede na potrebe preiskave in da zato ni v skladu z načelom sorazmernosti. Tudi poizkušanje doseči lažje obravnavanje odgovorov, ki jih predložijo podjetja, ne more upravičiti, da se jim naloži, naj v novi obliki predložijo informacije, ki jih Komisija že ima. V obravnavani zadevi je Splošno sodišče, čeprav je ugotovilo, da količina zahtevanih informacij in zelo visoka raven podrobnosti pri obliki odgovorov, ki jo je zahtevala Komisija, povzročata veliko delovno obremenitev, kljub temu presodilo, da to breme ni nesorazmerno glede na potrebe preiskave in obseg zadevnih kršitev.

Vprašanje sorazmernosti zahteve po informacijah se je postavilo tudi v okviru zadeve, v kateri je bila 14. marca 2014 izdana sodba *Schwenk Zement/Komisija* (T-306/11, ZOdl., pod pritožbo, EU:T:2014:123). V tej zadevi se je moralo Splošno sodišče med drugim opredeliti o morebitni nesorazmernosti bremena, ki je bilo naloženo tožeči stranki, podjetju, ki je moralo na vrsto vprašanj odgovoriti v roku dveh tednov.

Splošno sodišče navaja, da je treba pri taki presoji upoštevati, da je bila tožeča stranka kot naslovnica odločbe o zahtevi po informacijah na podlagi člena 18(3) Uredbe št. 1/2003 soočena s tveganjem, da ji bo naložena ne samo globa ali periodična denarna kazen zaradi predložitve nepopolnih informacij, prepozne predložitve informacij ali nepredložitve informacij, ampak tudi globa zaradi predložitve informacij, ki bi jih Komisija opredelila kot napačne ali zavajajoče. Tako Splošno sodišče pojasnjuje, da je preizkus ustreznosti roka, ki je določen v odločbi o zahtevi po informacijah, še posebej pomemben, saj mora ta rok naslovniku omogočiti ne samo, da dejansko predloži odgovor, ampak tudi, da se prepriča, da so predložene informacije popolne, pravilne in nezavajajoče.

b) Pritožba – Zaveze

V sodbi z dne 6. februarja 2014, *CEEES in Asociación de Gestores de Estaciones de Servicio/Komisija* (T-342/11, ZOdl., EU:T:2014:60), je Splošno sodišče odločalo glede pritožbe dveh podjetniških združenj, v kateri sta ti zatrjevali, da neka naftna družba ne spoštuje zavez, ki jih je dala Komisiji v postopku izvajanja pravil o konkurenci. Tožeči stranki trdita, da bi Komisija, ker ta družba ni spoštovala svojih zavez, morala ponovno začeti postopek proti njej in ji naložiti globo ali periodično denarno kazen.

Splošno sodišče je to argumentacijo zavrnilo. Pojasnilo je, da kadar podjetje ne spoštuje odločbe o zavezah iz člena 9(1) Uredbe št. 1/2003, Komisija ni dolžna ponovno začeti postopka proti navedenemu podjetju, temveč ima v zvezi s tem diskrecijsko pravico. Komisija ima diskrecijsko pravico tudi pri uporabi členov 23(2)(c) in 24(1)(c) Uredbe št. 1/2003, na podlagi katerih lahko podjetjem, kadar ne izpolnjujejo zavez, ki so postale obvezne na podlagi odločbe iz člena 9, naloži globo ali periodične denarne kazni.

Poleg tega Splošno sodišče navaja, da ker je Komisija vprašanje, ali je nadaljnja obravnava pritožbe v interesu Unije, zavezana preučiti glede na upoštevne pravne in dejanske okoliščine primera, mora upoštevati okoliščino, da je položaj, ko se pritožba nanaša na morebitno nespoštovanje odločbe o zavezah, lahko drugačen od položaja, ko se nanaša na morebitno kršitev členov 101 PDEU ali 102 PDEU. Ker je namreč nespoštovanje zavez običajno lažje dokazati kot kršitev členov 101 PDEU ali 102 PDEU, bo obseg preiskovalnih ukrepov, ki so potrebni za ugotovitev takega nespoštovanja zavez, načeloma manjši. Vendar pa iz tega ni mogoče sklepati, da bi morala Komisija v vsakem takem primeru sistematično ponovno začeti postopek in naložiti globo ali periodično denarno kazen. Posledica takega pristopa bi bila namreč, da bi se njene pristojnosti iz členov 9(2), 23(2)(c) in 24(1)(c) Uredbe št. 1/2003 spremenile v vezane pristojnosti, kar ne bi bilo v skladu s temi določbami. Splošno sodišče v tem okviru pojasnjuje, da mora Komisija pri presoji, ali je v interesu Unije, da proti nekemu podjetju zaradi nespoštovanja njegovih zavez ponovno začne postopek, da bi mu naložila globo ali periodično denarno kazen, upoštevati ukrepe, ki jih je nacionalni organ, pristojen za konkurenco, sprejel proti temu podjetju. Splošno sodišče je na podlagi teh ugotovitev sklenilo, da v obravnavani zadevi odločitev Komisije, da postopka ne začne ponovno in da podjetju, na katerega se je nanašala pritožba, ne naloži globo ali periodične denarne kazni, ni pomenila očitne napake pri presoji.

2. Prispevek sodne prakse na področju člena 101 PDEU

a) Ozemeljska pristojnost Komisije

V zadevi, v kateri je bila 27. februarja 2014 izdana sodba *InnoLux/Komisija* (T-91/11, ZOdl., pod pritožbo, EU:T:2014:92), je Splošno sodišče odločalo o ničnostni tožbi zoper Sklep Komisije v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP).⁷ S tem sklepom je Komisija tožečo stranko sankcionirala zaradi udeležbe pri omejevalnem sporazumu na svetovnem trgu zaslonov s tekočimi kristali (v nadaljevanju: LCD). Tožeča stranka je v utemeljitev svoje tožbe med drugim trdila, da je Komisija pri določitvi vrednosti upoštevne prodaje za izračun zneska globo uporabila pravno napačen pojem, in sicer „neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov“. Po njenem mnenju je Komisija z uporabo tega pojma

⁷ Sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3).

umetno spremenila kraj, v katerem je do te prodaje dejansko prišlo, in tako kršila meje svoje ozemeljske pristojnosti.

V zvezi s tem Splošno sodišče navaja, da kršitev člena 101 PDEU vključuje dva elementa ravnanja, in sicer vzpostavitev omejevalnega sporazuma in njegovo izvedbo. Če je pogoj v zvezi z izvedbo izpolnjen, je pristojnost Komisije za uporabo pravil Unije o konkurenci v zvezi s temi ravnanji zajeta z načelom teritorialnosti, ki je splošno priznано v mednarodnem javnem pravu.⁸

Kadar pa ima omejevalni sporazum svetovnih razsežnosti protikonkurenčni cilj, se izvaja na notranjem trgu že zato, ker se proizvodi, na katere se je nanašal kartel, prodajajo na tem trgu. Splošno sodišče namreč poudarja, da izvedba omejevalnega sporazuma ne pomeni nujno, da ustvarja dejanske učinke, saj je vprašanje, ali je omejevalni sporazum dejansko vplival na cene, ki jih zaračunavajo udeleženci, upoštevno le v okviru določitve teže omejevalnega sporazuma za izračun globe, kadar se Komisija odloči, da se bo oprla na to merilo. V tem okviru koncept izvedbe v bistvu temelji na pojmu podjetja v konkurenčnem pravu, ki mu je treba priznati odločilno vlogo pri določitvi mej ozemeljske pristojnosti Komisije za uporabo navedenega prava. Če je bilo torej podjetje, ki mu pripada tožeča stranka, udeleženo pri omejevalnem sporazumu, ki je bil zasnovan zunaj EGP, mora Komisija imeti možnost začeti postopek v zvezi s posledicami, ki jih je imelo ravnanje tega podjetja na konkurenco na notranjem trgu, in mu naložiti globo, sorazmerno s škodljivostjo tega omejevalnega sporazuma za konkurenco na navedenem trgu. Iz tega po mnenju Splošnega sodišča sledi, da Komisija v obravnavani zadevi z upoštevanjem „neposredne prodaje v EGP prek predelanih proizvodov“ ni nezakonito razširila svoje ozemeljske pristojnosti, da bi preganjala kršitve pravil o konkurenci, določenih v Pogodbah.

b) Izračun globe

– Vrednost prodaje – Sestavni deli in končni proizvodi

V zgoraj navedeni zadevi *InnoLux/Komisija* je bilo Splošnemu sodišču predlagano tudi, naj določi vrednost prodaje, na katero je vplival omejevalni sporazum in ki jo je Komisija uporabila pri izračunu osnovnega zneska naložene globe. Tožeča stranka je v zvezi s tem trdila, da je Komisija upoštevala prodajo končnih proizvodov, v katere so vgrajeni kartelni zasloni LCD, v zvezi s temi končnimi proizvodi pa ni bila v spornem sklepu ugotovljena nikakršna kršitev in niso neposredno niti posredno povezani s kršitvijo, ugotovljeno v tem sklepu.

Splošno sodišče je navedlo, da če Komisija ne bi uporabila te metode, pri izračunu zneska globe ne bi mogla upoštevati znatnega dela prodaje kartelnih zaslonov LCD, ki so jo opravili udeleženci omejevalnega sporazuma, ki spadajo med vertikalno integrirana podjetja, čeprav je ta prodaja negativno vplivala na konkurenco v EGP. Po mnenju Splošnega sodišča je Komisija morala upoštevati razsežnost kršitve na upoštevнем trgu in je za to lahko uporabila promet, ki ga je tožeča stranka ustvarila s kartelnimi zasloni LCD, kot objektivni element, ki ustrezno kaže na škodljivost njene udeležbe pri omejevalnem sporazumu za normalno konkurenco, pod pogojem, da je ta promet rezultat prodaje, ki je, kot v obravnavani zadevi, povezana z EGP. Poleg tega ni bilo mogoče ugotoviti, da je Komisija uporabila preiskavo, ki jo je opravila glede kartelnih zaslonov LCD, da bi ugotovila kršitev v zvezi s končnimi proizvodi, v katere so bili vgrajeni zasloni LCD. Komisija je namreč, daleč od tega, da bi enačila kartelne zaslone LCD s končnimi proizvodi, katerih sestavni

⁸ V zvezi z ozemeljsko pristojnostjo Komisije glej tudi v nadaljevanju navedbe v zvezi s sodbo z dne 12. junija 2014, *Intel/Komisija* (T-286/09, ZOdl. (odlomki), pod pritožbo, EU:T:2014:547), podrazdelek „3. Prispevek sodne prakse na področju člena 102 PDEU“.

deli so bili, zgolj za izračun globe ugotovila le, da je glede vertikalno integriranih podjetij, kot je tožeča stranka, kraj prodaje končnih proizvodov sovpadal s krajem prodaje sestavnega dela, ki je bil predmet omejevalnega sporazuma, tretji osebi, ki torej ne spada v okvir istega podjetja, ki je proizvedlo ta sestavni del.

– Metoda izračuna in smernice

Sodba z dne 6. februarja 2014, *AC-Treuhand/Komisija* (T-27/10, ZOdl., pod pritožbo, EU:T:2014:59), je Splošnemu sodišču omogočila, da je natančneje pojasnilo obseg diskrecijske pravice Komisije pri uporabi Smernic iz leta 2006 o načinu določanja glob.⁹ V obravnavani zadevi je tožeča stranka navajala, da je Komisija kršila Smernice iz leta 2006 o načinu določanja glob, saj naj, prvič, globi, ki sta bili tožeči stranki naloženi v izpodbijani odločbi, ne bi smeli biti določeni pavšalno, temveč na podlagi prejetega plačila za opravljanje storitev, povezanih s kršitvama, in drugič, naj bi Komisija morala upoštevati njeno zmožnost plačila.

Splošno sodišče poudarja, da čeprav Smernic iz leta 2006 o načinu določanja glob ni mogoče opredeliti za pravna pravila, ki bi jih uprava vsekakor morala spoštovati, pa vseeno pomenijo pravila ravnanja, ki kažejo na prakso, ki ji je treba slediti in od katere uprava v konkretnem primeru ne more odstopiti, ne da bi to utemeljila. Vendar samoomejevanje diskrecijske pravice Komisije, ki je posledica sprejetja Smernic iz leta 2006 o načinu določanja glob, ni nezdržljivo z ohranitvijo njenega širokega polja proste presoje. Iz točke 37 Smernic iz leta 2006 o načinu določanja glob je namreč razvidno, da lahko Komisija zaradi posebnosti posamezne zadeve ali potrebe po zagotavljanju odvrčilnega učinka v posamezni zadevi utemeljeno odstopi od splošne metodologije za določanje glob, opredeljene v navedenih smernicah. Splošno sodišče pa je v obravnavani zadevi ugotovilo, da tožeča stranka ni bila dejavna na trgih, ki jih zadeva kršitev, tako da je bila vrednost prodaje njenih storitev, neposredno ali posredno povezanih s kršitvijo, nič oziroma ni predstavljala učinka udeležbe tožeče stranke pri zadevnih kršitvah na upoštevne trge. Zato Komisija ni mogla uporabiti vrednosti prodaje tožeče stranke na upoštevni trgih, niti zneska plačil, ki jih je prejela tožeča stranka, saj ta nikakor niso predstavljala navedene vrednosti. Te posebne okoliščine obravnavane zadeve so Komisiji omogočile oziroma so od nje zahtevale, da je na podlagi točke 37 Smernic iz leta 2006 o načinu določanja glob odstopila od metodologije, opredeljene v navedenih smernicah. Splošno sodišče je tako razsodilo, da je Komisija v obravnavani zadevi upravičeno odstopila od metodologije, opredeljene v Smernicah iz leta 2006 o načinu določanja glob s tem, da je višino glob določila pavšalno in navsezadnje pod zgornjo mejo iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003.

– Vrednost prodaje – Malomarnost – Neomejena pristojnost

V zgoraj navedeni sodbi *InnoLux/Komisija* (EU:T:2014:92) je Splošno sodišče natančneje pojasnilo obseg svoje neomejene pristojnosti v primeru nesodelovanja podjetja, v zvezi s katerim poteka postopek izvajanja pravil o konkurenci.

Splošno sodišče v zvezi s tem navaja, da je podjetje, na katero Komisija naslovi zahtevo po informacijah na podlagi določb člena 18 Uredbe št. 1/2003, dolžno aktivno sodelovati in se ga lahko sankcionira s posebno globo, določeno v členu 23(1) te uredbe, ki lahko znaša do 1 % njegovega celotnega prometa, če namerno ali iz malomarnosti posreduje napačne ali izkrivljene informacije. Iz tega izhaja, da sme Splošno sodišče pri izvajanju neomejene pristojnosti upoštevati nesodelovanje

⁹ Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe (ES) št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2).

podjetja in zato povečati znesek globe, ki mu je bila naložena zaradi kršitve členov 101 PDEU ali 102 PDEU, razen če je bilo to podjetje za isto ravnanje sankcionirano s posebno globo na podlagi določb člena 23(1) Uredbe št. 1/2003. Splošno sodišče pa je v obravnavani zadevi ugotovilo, da na podlagi tega, da je tožeča stranka storila napake, ko je Komisiji predložila podatke, potrebne za izračun vrednosti upoštevne prodaje, saj je v to prodajo vključila prodajo proizvodov, ki niso kartelni proizvodi, ni mogoče ugotoviti, da tožeča stranka v tolikšni meri ni izpolnila obveznosti sodelovanja, da bi bilo to treba upoštevati pri določitvi zneska globe. Z uporabo iste metode, kot jo je uporabila Komisija v izpodbijani odločbi, je Splošno sodišče presodilo, da je treba znesek globe znižati na 288 milijonov EUR.

– Obteževalne okoliščine – Ponovitev kršitve

V sodbi z dne 27. marca 2014, *Saint-Gobain Glass France in drugi/Komisija* (T-56/09 in T-73/09, ZOdl., EU:T:2014:160), v zvezi z omejevalnim sporazumom na trgu avtomobilskega stekla se je Splošno sodišče opredelilo glede posledic ponovitve kršitve za znesek globe, ki jo naloži Komisija. Na eno od sankcioniranih podjetij sta se namreč nanašali prejšnji odločbi Komisije, izdani leta 1984 in 1988 zaradi podobnih kršitev. Tožeče stranke so prerekale, da bi bilo glede njih mogoče ugotoviti, da gre za ponovitev kršitve.

Splošno sodišče v zvezi s tem navaja, da ni mogoče dopustiti, da bi Komisija v okviru ugotavljanja obteževalne okoliščine ponovitve kršitve lahko ugotovila, da je treba podjetje šteti za odgovorno za prejšnjo kršitev, za katero ni bilo sankcionirano z odločbo Komisije in v okviru ugotavljanja katere ni prejelo obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, zaradi česar to podjetje v postopku, ki je pripeljal do sprejetja odločbe o ugotovitvi prejšnje kršitve, ni moglo predstaviti svojih argumentov, s katerim bi lahko izpodbilo morebitni obstoj gospodarske enote, in sicer med sabo in eno od družb, na katere je bila naslovljena prejšnja odločba. Zato je Splošno sodišče v obravnavani zadevi presodilo, da Komisija odločbe iz leta 1988 ne more upoštevati za to, da bi ugotovila ponovitev kršitve. Nasprotno pa Komisija ni storila napake s tem, da se je z enakim namenom oprla na odločbo iz leta 1984. Po mnenju Splošnega sodišča namreč dejstvo, da je od sprejetja te odločbe do začetka kršitve, sankcionirane z izpodbijano odločbo, preteklo približno 13 let in 8 mesecev, Komisiji ne preprečuje, da bi lahko ugotovila, da je podjetje, ki ga tvorijo tožeče stranke, nagnjeno h kršitvam pravil o konkurenci, ne da bi s tem kršila načelo sorazmernosti.

Poleg tega je Splošno sodišče pojasnilo, da je glede na to, da je mogoče pri ugotovitvi ponovitve kršitve zakonito upoštevati le to zadnjenavedeno odločbo in da je ta odločba časovno bolj oddaljena od začetka kršitve, na katero se nanaša izpodbijana odločba, treba šteti, da ima ponovitev kršitve tožečih strank manjšo težo, kot jo je ugotovila Komisija. Splošno sodišče je zato odločilo, da je treba odstotek povečanja zneska globe zaradi ponovitve kršitve zmanjšati na 30 % in zato znižati znesek globe, naložene tožečim strankam.

3. Prispevek sodne prakse na področju člena 102 PDEU

Dejavnost Sodišča je bila v tem letu zaznamovana z zadevo, v kateri je bila 12. junija 2014 izdana sodba *Intel/Komisija* (T-286/09, ZOdl. (odlomki), pod pritožbo, EU:T:2014:547). Splošno sodišče je odločalo o tožbi zoper odločbo, s katero je Komisija ameriškem proizvajalcu mikroprocesorjev Intel Corp. naložila rekordno globo v višini 1,06 milijarde EUR, ker je v nasprotju s pravili Unije o konkurenci med letoma 2002 in 2007 zlorabil svoj prevladujoči položaj na svetovnem trgu procesorjev s tem, da je izvajal strategijo, da bi s trga izrinil svojega edinega resnega konkurenta. Ta zadeva je Splošnemu sodišču omogočila, da je dalo pomembna pojasnila v zvezi z ozemeljsko

pristojnostjo Komisije,¹⁰ dokaznimi sredstvi za dokaz kršitve, popusti, imenovanimi „popusti zaradi izključnosti“, ravnanji, imenovanimi „neprikrite omejitve“ („naked restrictions“), in izračunom zneska naložene globe.

Splošno sodišče je najprej potrdilo, da za utemeljitev pristojnosti Komisije glede na mednarodno javno pravo zadošča bodisi dokazati kvalificirane (to je neposredne, znatne in predvidljive) učinke ravnanj, ki pomenijo zlorabo, bodisi izvedbo teh ravnanj v EGP. Ta dva načina sta torej alternativna, ne pa kumulativna. V zvezi s tem Komisiji ni treba dokazati dejanskih učinkov. Po mnenju Splošnega sodišča za ugotovitev, ali so učinki ravnanj, ki pomenijo zlorabo, v Uniji znatni, ni treba ločeno preučiti posameznih ravnanj, ki sestavljajo enotno in trajajočo kršitev. Zadošča, da bi enotna kršitev kot celota lahko imela znatne učinke.

Splošno sodišče je nato poudarilo, da ni treba določiti splošnega pravila, da izjava tretjega podjetja, da je podjetje s prevladujočim položajem ravnalo na nek način, v nobenem primeru ne more zadoščati za dokaz dejstev, ki pomenijo kršitev člena 102 PDEU. V primeru, kot je ta v obravnavani zadevi, v katerem ne kaže, da bi imelo tretje podjetje kakršen koli interes neupravičeno obdolžiti podjetje s prevladujočim položajem, lahko načeloma izjava tretjega podjetja sama po sebi zadošča za dokaz obstoja kršitve.

Splošno sodišče je poleg tega v zvezi tem, da se odobritve popustov podjetja s prevladujočim položajem opredelijo za zlorabo, navedlo, da je mogoče razlikovati tri kategorije popustov: količinske popuste, popuste zaradi izključnosti in popuste, ki lahko zagotavljajo zvestobo. Popusti zaradi izključnosti, odobritev katerih je vezana na pogoj, da se stranka s proizvodi, ki jih potrebuje, v celoti ali v znatnem delu oskrbuje pri podjetju s prevladujočim položajem, so, kadar jih daje tako podjetje, nezdružljivi s ciljem neizkrivljene konkurence na notranjem trgu. Protikonkurenčnost popusta je v tem, da lahko stranko spodbudi, da se odloči za izključno dobavo. Obstoj take spodbude pa ni odvisen od vprašanja, ali se popust dejansko zmanjša ali odpravi v primeru kršitve pogoja izključnosti. Popusti zaradi izključnosti namreč razen v izjemnih primerih ne temeljijo na ekonomski transakciji, ki upravičuje tako finančno ugodnost, ampak je njihov namen odprava ali omejitev možnosti kupca, da svobodno izbere svoje vire oskrbe, in preprečitev dostopa drugim proizvajalcem na trg. Ta vrsta popustov pomeni zlorabo prevladujočega položaja, če ni objektivne utemeljitve za njihovo odobritev. Popusti zaradi izključnosti, ki jih da podjetje s prevladujočim položajem, so sami po sebi zmožni omejiti konkurenco in izriniti konkurente s trga. Zato po mnenju Splošnega sodišča Komisiji v obravnavani zadevi ni bilo treba presoditi zadevnih okoliščin, da bi dokazala, da je bil dejanski ali potencialni učinek popustov izrinjenje konkurentov s trga. Splošno sodišče v zvezi s tem navaja, da to, da neizogibni poslovni partner, kot je dobavitelj s prevladujočim položajem, odobri popust zaradi izključnosti, strukturno oteži možnost konkurenta, da ponudi privlačno ceno in tako pride na trg. V tem okviru morebitna majhnost tržnih deležev, na katere se nanašajo popusti zaradi izključnosti, ki jih daje podjetje s prevladujočim položajem, ne more izključiti njihove nezakonitosti. Podjetje s prevladujočim položajem torej odobritve popustov zaradi izključnosti nekaterim strankam ne more utemeljiti z okoliščino, da lahko konkurenti svobodno oskrbujejo druge stranke. Poleg tega podjetje s prevladujočim položajem ne more odobritve popusta pod pogojem skoraj izključne dobave neki stranki na določenem segmentu trga utemeljevati z okoliščino, da se lahko ta stranka svobodno oskrbuje pri konkurentih, kar zadeva njene potrebe, ki se nanašajo na druge segmente trga. Splošno sodišče poleg tega ugotavlja, da ni treba s testom, imenovanim „as efficient competitor test“, preučiti, ali je Komisija pravilno preverila, ali je s popusti mogoče izriniti konkurenta, ki je tako učinkovit kot tožeča stranka.

¹⁰ V zvezi z ozemeljsko pristojnostjo Komisije glej tudi zgoraj navedbe v zvezi z zgoraj navedeno sodbo *InnoLux/Komisija* (T-91/11, EU:T:2014:92), podrazdelek „2. Prispevek sodne prakse na področju člena 101 PDEU“.

Splošno sodišče poleg tega navaja, da ravnanja, imenovana „neprikrite omejitve“, ki jih pomenijo plačila strankam podjetja s prevladujočim položajem, ki so pogojena s tem, da te stranke odložijo, prenehajo ali kakor koli omejijo trženje proizvoda konkurenta, lahko otežijo dostop tega konkurenta na trg nekaterih proizvodov in posežejo v strukturo konkurence. Izvedba vsakega od teh ravnanj pomeni zlorabo prevladujočega položaja v smislu člena 102 PDEU. Po presoji Splošnega sodišča namreč do izrivanja ne pride samo, kadar je dostop do trga konkurentom onemogočen, ampak tudi, kadar je ta dostop otežen. Splošno sodišče poudarja tudi, da sta pri uporabi člena 102 PDEU dokaz protikonkurenčnega cilja in protikonkurenčnega učinka lahko združena. Če je dokazano, da je bil cilj, ki se ga je poskušalo doseči z ravnanjem podjetja s prevladujočim položajem, omejiti konkurenco, bi tako ravnanje lahko imelo tudi tak učinek. Podjetje s prevladujočim položajem poskuša doseči protikonkurenčni cilj, kadar načrtno ovira trženje proizvodov, opremljenih s proizvodom določenega konkurenta, saj je edini interes, ki bi ga lahko imelo, temu konkurentu škodovati. Podjetje s prevladujočim položajem je še posebej odgovorno, da ne poseže v učinkovito in neizkrivljeno konkurenco na skupnem trgu z ravnanjem, ki je v nasprotju s konkurenco na podlagi sposobnosti. Plačila strankam v zameno za omejitve trženja proizvodov, opremljenih s proizvodom določenega konkurenta, pa očitno ne pomenijo konkurence na podlagi sposobnosti.

Splošno sodišče nazadnje navaja, da Komisiji, kadar določa delež vrednosti prodaje, ki se upošteva v odvisnosti od teže kršitve, v skladu s točko 22 Smernic iz leta 2006 o načinu določanja glob, neobstoja dejanskega vpliva ni treba upoštevati kot olajševalnega dejavnika, če navedeni delež utemeljujejo drugi dejavniki, ki lahko vplivajo na določitev teže kršitve. Kadar pa Komisija nasprotno meni, da je smiselno upoštevati dejanski vpliv kršitve na trg in na njegovi podlagi ta delež zvišati, mora navesti konkretne, verodostojne in zadostne indice, ki omogočajo presojo dejanskega vpliva, ki ga je kršitev lahko imela na konkurenco na navedenem trgu. Splošno sodišče je tožbo v celoti zavrnilo ter potrdilo odločbo Komisije in globo, naloženo podjetju Intel, ki je najvišja globa, ki je bila kadar koli naložena enemu samemu podjetju v okviru postopka ugotavljanja kršitve pravil o konkurenci.

4. Prispevek sodne prakse na področju koncentracij

V zadevi, v kateri je bila 5. septembra 2014 izdana sodba *Éditions Odile Jacob/Komisija* (T-471/11, ZOdl., pod pritožbo, EU:T:2014:739), je Splošno sodišče odločalo o tožbi zoper odločbo, s katero je Komisija družbo Wendel Investissement SA znova in retroaktivno potrdila kot kupca sredstev, prodanih zaradi zavez, povezanih z odločbo Komisije o odobritvi koncentracije Lagardère/Natexis/VUP.

Splošno sodišče navaja, da načeli varstva legitimnih pričakovanj in pravne varnosti ne nasprotujeta temu, da Komisija prekliče sporno odločbo o pogojni odobritvi, kadar se ji to zdi potrebno, in ugotavlja, da čeprav drugo od teh načel na splošno nasprotuje temu, da bi nek akt začel veljati preden je objavljen, pa je lahko izjemoma drugače, če to zahteva cilj, ki se ga poskuša doseči. V obravnavani zadevi je bil namen sprejetja nove odločbe o retroaktivni potrditvi doseči več ciljev v splošnem interesu. Z novo odločbo se je namreč poskušalo odpraviti nezakonitost, ki jo je ugotovilo Splošno sodišče, kar pomeni cilj v splošnem interesu. Poleg tega je bil namen nove odločbe zapolniti pravno praznino, ki je nastala zaradi razglasitve ničnosti prve odločbe o potrditvi, in tako zagotoviti pravno varnost podjetij, za katera se uporablja Uredba (EGS) št. 4064/89.¹¹ Splošno sodišče v tem okviru poleg tega pojasnjuje, da čeprav mora po razglasitvi ničnosti upravnega akta njegov avtor sprejeti nov nadomestni akt s tem, da se časovno postavi na točko, ko

¹¹ Uredba Sveta (EGS) št. 4064/89 z dne 21. decembra 1989 o nadzoru koncentracij podjetij (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 31).

je bil upravni akt sprejet, torej na podlagi določb, ki so takrat veljale, in takrat upoštevni dejstev, pa lahko vseeno v novi odločbi navede druge razloge od tistih, s katerimi je utemeljil prvo odločbo. Nadzor nad koncentracijami namreč zahteva analizo prihodnjega stanja konkurence, do katerega bi lahko prišlo po izvedbi koncentracije. Po mnenju Splošnega sodišča bi Komisija v obravnavani zadevi svojo analizo stanja konkurence, do katerega je prišlo po izvedbi koncentracije, brez dvoma morala opraviti *a posteriori*, zato je bilo upravičeno, da je preučila, ali njeno analizo, opravljeno na podlagi elementov, ki so ji bili znani na dan sprejetja odločbe, ki je bila razglašena za nično, potrjujejo podatki, ki zadevajo obdobje po tem sprejetju.

Kar poleg tega zadeva pogoj neodvisnosti pridobitelja sredstev, ki se odprodajo, Splošno sodišče navaja, da je namen tega pogoja v okviru koncentracije zlasti zagotoviti, da pridobitelj na trgu lahko ravna kot učinkovit in neodvisen konkurent, ne da bi odsvojitelj lahko vplival na njegovo strategijo in na njegove odločitve. To neodvisnost je mogoče presojati na podlagi preučitve kapitalskih, finančnih, poslovnih, osebnih in materialnih povezav med družbama. V obravnavani zadevi je Splošno sodišče presodilo, da okoliščina, da je bil eden od članov upravnega odbora pridobitelja hkrati tudi član nadzornega sveta in revizijske komisije odsvojitelja, ni nezdružljiva z navedenim pogojem neodvisnosti. Po njegovem mnenju je bil ta pogoj izpolnjen, saj se je pridobitelj na zahtevo Komisije pred sprejetjem prve odločbe o potrditvi formalno zavezal, prvič, da bo ta oseba svoje funkcije v tej družbi prenehala opravljati v roku enega leta od potrditve vloge te družbe za potrditev nakupa sredstev in, drugič, da v tem času ne bo sodelovala pri sprejemanju odločitev upravnega odbora in drugih notranjih komisij, kadar bodo te odločitve zadevale dejavnosti skupine na področju založništva, in ne bo od članov upravnega odbora ali od drugega vodstvenega osebja prejemala nobenih zaupnih informacij v zvezi s sektorjem založništva.

Državne pomoči

1. Dopustnost

Sodna praksa iz tega leta vsebuje koristna pojasnila tudi glede pojma posamičnega nanašanja na področju državnih pomoči.¹²

V zadevi, v kateri je bila 17. julija 2014 izdana sodba *Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband/Komisija* (T-457/09, ZOdl., EU:T:2014:683), se je postavilo vprašanje, ali je mogoče šteti, da se odločba, da je pomoč pod nekaterimi pogoji združljiva z notranjim trgov, posamično nanaša na delničarja banke, upravičenke do te pomoči.

Splošno sodišče je najprej navedlo, da v skladu z ustaljeno sodno prakso posameznik, razen če lahko izkaže, da ima pravni interes, ki je ločen od interesa družbe, na katero se nanaša akt Unije in v kateri ima delež, svoje interese glede tega akta lahko zaščiti zgolj z uveljavljanjem pravic, ki jih ima kot imetnik deleža te družbe, pri čemer ima ta družba pravico vložiti tožbo; nato pa je Splošno sodišče preučilo, ali je mogoče v zvezi z razglasitvijo ničnosti izpodbijane odločbe šteti, da je pravni interes tožeče stranke ločen od pravnega interesa banke, upravičenke do pomoči. V zvezi s tem je navedlo, da je glede obveznosti prodaje, določene v prilogi k izpodbijani odločbi, ta interes zagotovo drugačen. Ta obveznost se je namreč nanašala zgolj na delničarje, ki so bili zavezani v predpisanem roku odpovedati se lastninski pravici na banki, upravičenki do pomoči, da

¹² V zvezi s pojmom predpisa, ki potrebuje izvedbene ukrepe, na področju državnih pomoči, glej tudi zgoraj navedbe v zvezi z zgoraj navedeno sodbo z dne 26. septembra 2014, *Dansk Automat Brancheforening/Komisija* (EU:T:2014:839), podrazdelek „Dopustnost tožb na podlagi člena 263 PDEU“.

bi bila ta pomoč odobrena. Navedeni banki pa nasprotno ni bilo treba ničesar storiti na podlagi te obveznosti, ki ni vplivala na njeno premoženje in ni pogojevala njenega ravnanja na trgu. Za druge pogoje, določene v izpodbijani odločbi, med drugim za pogoje glede zmanjšanja bilance banke, upravičenke do pomoči, pa je Splošno sodišče ugotovilo, da se nanašajo na poslovno dejavnost navedene banke. Ta banka bi lahko sama v okviru tožbe, vložene zoper izpodbijano odločbo, navedla kateri koli argument v zvezi z nezakonitostjo ali nepotrebnostjo teh pogojev. Splošno sodišče je sklenilo, da je, kar zadeva pogoje, določene v izpodbijani odločbi, razen pogoja glede obveznosti prodaje, pravni interes tožeče stranke enak pravnemu interesu banke, upravičenke do pomoči, in da se zato navedena določba nanjo ne nanaša posamično. Nasprotno pa je ugotovilo, da se ta odločba na tožečo stranko nanaša posamično v delu, v katerem je bila odobritev pomoči pogojena z izpolnitvijo obveznosti prodaje.

2. Vsebinska vprašanja

a) Pojem državne pomoči

V sodbah z dne 7. novembra 2014, *Autogrill España/Komisija* (T-219/10, ZOdl., EU:T:2014:939) in *Banco Santander in Santusa/Komisija* (T-399/11, ZOdl., EU:T:2014:938), se je Splošno sodišče opredelilo o pojmu selektivnosti, ki pomeni odločilno merilo za opredelitev ukrepa za državno pomoč.

Šlo je za sklep Komisije, v katerem je ta ugotovila, da španska davčna shema amortizacije v zvezi s pridobitvijo deležev v tujih družbah ni združljiva z notranjim trgov. Ta sklep so pred Splošnim sodiščem izpodbijala tri podjetja s sedežem v Španiji, ki so nasprotovala opredelitvi zadevne sheme za državno pomoč v izpodbijanem sklepu, kar so med drugim utemeljevala z neselektivnostjo navedene sheme.

Splošno sodišče je presodilo, da Komisija ni dokazala, da je zadevna shema selektivna. Glede tega je najprej navedlo, da obstoj, tudi če se ga šteje za dokazan, odstopanja ali izjeme od referenčnega okvira – v obravnavani zadevi splošnega sistema davka od dohodkov pravnih oseb in, natančneje, pravil o davčni obravnavi finančnega dobrega imena – sam po sebi ne dokazuje, da nek ukrep daje prednost „posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga“ v smislu prava Unije, saj je ta ukrep *a priori* dostopen vsakemu podjetju. Splošno sodišče je nato navedlo, da se sporna shema ni nanašala na nobeno posebno kategorijo podjetij ali proizvodnje blaga, ampak na kategorijo gospodarskih poslov. Nanašala se je namreč na vse pridobitve vsaj 5-odstotnega deleža v tujih družbah, ki so bili neprekinjeno obdržani najmanj eno leto.

Splošno sodišče je poleg tega zavrnilo argument, da je shema selektivna zato, ker daje prednost le nekaterim skupinam družb, ki izvajajo nekatere naložbe v tujini. Tak pristop bi namreč lahko vodil k ugotovitvi obstoja selektivnosti za vse davčne ukrepe, katerih pridobitev je odvisna od izpolnjevanja nekaterih pogojev, čeprav podjetja, ki so upravičena do teh ukrepov, ne bi imela skupne nobene lastnosti, ki bi jih ločevala od drugih podjetij, razen tega, da izpolnjujejo pogoje, od katerih je odvisna dodelitev ukrepa.

Nazadnje je Splošno sodišče navedlo, da ukrep, ki brez razlikovanja lahko koristi vsem družbam na ozemlju zadevne države članice, z vidika merila selektivnosti ne more pomeniti državne pomoči. Poleg tega mora ugotovitev selektivnosti ukrepa temeljiti zlasti na različnem obravnavanju kategorij podjetij, za katere se uporablja zakonodaja iste države članice, in ne na različnem obravnavanju podjetij iz ene države članice in podjetij iz drugih držav članic. Splošno sodišče je iz tega izpeljalo, da to, da ukrep daje prednost podjetjem, obdavčljivim v eni državi članici, v primerjavi s podjetji, ki so obdavčljiva v drugih državah članicah, zlasti ker olajšuje, da podjetja s sedežem na nacionalnem ozemlju pridobijo deleže podjetij s sedežem v tujini, ne vpliva na

analizo merila selektivnosti in, po potrebi, omogoča zgolj ugotovitev vpliva na konkurenco in trgovino.

Pogoj selektivnosti ukrepa je bil v žarišču razprav tudi v zadevi, v kateri je bila 9. septembra 2014 izdana sodba *Hansestadt Lübeck/Komisija* (T-461/12, ZOdl. (odlomki), pod pritožbo, EU:T:2014:758). V tej zadevi je bilo sporno, ali je za državno pomoč treba opredeliti pravilnik o pristojbinah letališča Lübeck (Nemčija), kar je Komisija ugotovila v sklepu o začetku postopka iz člena 108(2) PDEU glede različnih ukrepov v zvezi z navedenim letališčem. Mesto Lübeck je to opredelitev izpodbijalo, saj naj spornega pravilnika ne bi bilo mogoče šteti za selektivnega.

Splošno sodišče, ki mu je bil predložen predlog za delno razglasitev ničnosti navedenega sklepa, je navedlo, da je treba, da bi se lahko presojalo o selektivnosti nekega ukrepa, preučiti, ali v okviru danega pravnega reda ta ukrep pomeni prednost za nekatera podjetja v primerjavi z drugimi podjetji, ki so v dejansko in pravno primerljivem položaju. Vendar Splošno sodišče pojasnjuje, da pojem državne pomoči ne vključuje državnih ukrepov, ki uvajajo razlikovanje med podjetji in so zato na prvi pogled selektivni, kadar to razlikovanje izhaja iz narave ali ureditve sistema, katerega del so.

V tem okviru je treba pri presoji morebitne selektivnosti, ki jo za nekatera podjetja pomeni cenik, ki ga je sestavil javni organ za uporabo specifičnega proizvoda ali storitve v nekem sektorju, zlasti upoštevati vsa podjetja, ki uporabljajo ali bi lahko uporabljala ta proizvod ali storitev, in preučiti, ali so samo nekatera od njih upravičena ali bi lahko bila upravičena do morebitne prednosti. Položaj podjetij, ki ne želijo ali ne morejo uporabljati zadevnih proizvodov ali storitev, torej ni neposredno upošteven za presojo obstoja prednosti. Z drugimi besedami, selektivnost ukrepa, ki ga pomeni cenik, ki ga je sestavil državni organ za uporabo proizvoda ali storitve, ki jo daje ta organ na voljo, je mogoče presojati samo glede na sedanje ali potencialne stranke tega organa in zadevnega specifičnega proizvoda ali storitve, ne pa, med drugim, glede na stranke drugih podjetij tega sektorja, ki ponujajo podobne proizvode in storitve. Da bi torej morebitna ugodnost, ki jo podeli javni organ v okviru dobave specifičnih proizvodov ali storitev, dajala prednost nekaterim podjetjem, je treba, da nekatera podjetja, ki ta proizvod ali storitev uporabljajo ali želijo uporabljati, niso ali ne morejo biti deležna te ugodnosti od tega organa v tem posebnem okviru.

Splošno sodišče je glede na te ugotovitve sklenilo, da v obravnavani zadevi zgolj okoliščina, da se sporni pravilnik uporablja samo za letalske družbe, ki uporabljajo letališče Lübeck, ni upoštevno merilo, da bi se lahko štelo, da je ta pravilnik selektiven.

b) Storitve splošnega gospodarskega pomena

V sodbi z dne 11. julija 2014, *DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisija* (T-533/10, ZOdl., pod pritožbo, EU:T:2014:629), je imelo Splošno sodišče priložnost opredeliti načela, ki veljajo za nadzor nad odločbami Komisije, ki ga opravlja sodišče Unije, na področju storitev splošnega gospodarskega pomena (v nadaljevanju: SSGP) in zlasti na področju storitev radiotelevizije.

Ta sodba se navezuje na tožbo zoper sklep, s katerim je Komisija za združljivo z notranjim trgom razglasila državno pomoč, ki jo je Kraljevina Španija nameravala dati javni radioteleviziji in ki je temeljila na zakonu o spremembi sistema financiranja javne službe radiotelevizije.

Splošno sodišče navaja, da imajo države članice široko diskrecijsko pravico pri opredelitvi nalog javne službe radiotelevizije in določitvi njene organizacije. Zato je nadzor Komisije glede tega omejen. Ker se presoja Komisije nanaša na zapletena gospodarska dejstva, je nadzor Splošnega sodišča nad odločbo Komisije na tem področju še bolj omejen. Omejen je na preverjanje, ali je

zadevni ukrep očitno neprimeren glede na cilj, ki se ga skuša doseči. Glede na široko polje proste presoje, ki ga imajo države članice pri opredelitvi javne službe radiotelevizije, člen 106(2) PDEU ne nasprotuje temu, da se država članica odloči za široko opredelitev te javne službe in da radijski in televizijski organizaciji naloži zagotavljanje uravnovešenega in pestrega programa, ki lahko vključuje prenos športnih prireditev in predvajanje filmov. Zato zgolj dejstvo, da javna služba radiotelevizije konkurira zasebnim gospodarskim subjektom na trgu za pridobitev vsebin in v nekaterih primerih nad njimi prevladuje, samo po sebi ne more biti dokaz za očitno napako pri presoji Komisije.

Po mnenju Splošnega sodišča pa ne bi bilo v skladu s členom 106(2) PDEU, če bi radijska in televizijska organizacija ravnala protikonkurenčno v razmerju do zasebnih gospodarskih subjektov na trgu, na primer s prakso sistematično boljše ponudbe na trgu za pridobitev vsebin. Takšno ravnanje ne more škodovati za nujno za opravljanje njenih nalog javne službe.

Poleg tega iz drugega stavka te določbe izhaja, da opravljanje nalog javne službe ne sme vplivati na trgovino v obsegu, ki je v nasprotju z interesi Unije, iz Protokola št. 29 o sistemu javne radiotelevizije v državah članicah, ki dopolnjuje Pogodbi EU in DEU, pa je razvidno, da financiranje javne radiotelevizije ne sme spreminjati trgovinskih pogojev in konkurence v Uniji do te mere, da bi bilo to v nasprotju s skupnimi interesi. Iz tega sledi, da je za to, da se za sistem pomoči v korist gospodarskega subjekta, ki opravlja naloge javne službe, lahko šteje, da ne izpolnjuje teh pogojev, potrebno, da ta sistem znatno vpliva na trgovino in konkurenco in to očitno nesorazmerno glede na cilje, ki jim sledijo države članice. Da bi bilo mogoče sklepati o obstoju takega vpliva, bi bilo treba ugotoviti, da je dejavnost za zasebni gospodarski subjekt na nacionalnem trgu radiotelevizije izključena ali izjemno otežena, kar pa v obravnavani zadevi ni bilo dokazano.

Tudi sodbi z dne 16. julija 2014, *Zweckverband Tierkörperbeseitigung/Komisija* (T-309/12, pod pritožbo EU:T:2014:676), in z dne 16. julija 2014, *Nemčija/Komisija* (T-295/12, pod pritožbo, EU:T:2014:675), izdana na podlagi tožbe, ki jo je nemška država vložila zoper sklep Komisije, o katerem je potekal postopek v zadevi *Zweckverband Tierkörperbeseitigung/Komisija*, sta Splošnemu sodišču omogočili, da ponovno obravnava opredelitev SSGP.

Splošno sodišče v zvezi s tem navaja, da imajo v skladu z ustaljeno sodno prakso države članice široko diskrecijsko pravico glede opredelitve SSGP. Zato lahko Komisija opredelitev teh storitev, ki jo določi država članica, izpodbija le v primeru očitne napake. Vendar mora storitev, da bi se jo lahko opredelilo za tako, biti v splošnem gospodarskem interesu, ki ima posebne značilnosti glede na interes, značilen za druge gospodarske dejavnosti. V tem okviru Splošno sodišče pojasnjuje, da se načelo, ki izhaja iz sodbe *GEMO*,¹³ v skladu s katerim je treba finančno breme, ki nastane zaradi odstranjevanja živalskih trupel in klavnih odpadkov, šteti za strošek, ki je del gospodarske dejavnosti rejcev in klavnic, uporablja tudi za stroške, ki nastanejo zaradi ohranitve rezervnih zmogljivosti za primer epizootskih bolezni. Poleg tega do enakega sklepa privede tudi uporaba načela „onesnaževalec plača“. Tako po mnenju Splošnega sodišča Komisija ni kršila členov 107(1) PDEU in 106(2) PDEU s tem, da je ugotovila, da so pristojni nemški organi z opredelitvijo ohranitve rezervnih zmogljivosti odstranjevanja za primer epizootskih bolezni za SSGP storili očitno napako pri presoji. Komisija tudi ni napačno uporabila prava s tem, da je ugotovila obstoj gospodarske ugodnosti za tožečo stranko, saj v obdobju, na katerega se nanaša izpodbijani sklep, merila, določena v sodbi *Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg*,¹⁴ niso bila v nobenem trenutku vsa hkrati izpolnjena.

¹³ Sodba z dne 20. novembra 2003, *GEMO* (C-126/01, Recueil, EU:C:2003:622).

¹⁴ Sodba z dne 24. julija 2003, *Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, Recueil, EU:C:2003:415).

c) Državna pomoč, ki je združljiva z notranjim trgov

V tem letu kaže glede tematike državnih pomoči, združljivih z notranjim trgov, izpostaviti zlasti tri sodbe.

Na prvem mestu se je v zgoraj navedeni sodbi *Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband/Komisija* (EU:T:2014:683) Splošno sodišče moralo opredeliti o zakonitosti odločbe, s katero je Komisija ugotovila, da je pomoč, ki jo je nemška država odobrila za prestrukturiranje finančne institucije, pod nekaterimi pogoji združljiva z notranjim trgov v skladu s členom 107(3)(b) PDEU.

Splošno sodišče je navedlo, da Komisiji, kadar pri izvajanju široke diskrecijske pravice, ki jo ima pri presoji združljivosti državnih pomoči z notranjim trgov na podlagi člena 107(3) PDEU, za odobritev pomoči zahteva, da se država članica zaveže, da bo izpolnila načrt, ki omogoča doseg nekaterih jasno določenih in legitimnih ciljev, ni treba pojasniti potrebnosti vsakega posameznega ukrepa, predvidenega v tem načrtu, niti poskušati naložiti zgolj ukrepov, ki so najmanj omejujoči od teh, ki lahko zagotovijo, prvič, obnovo dolgoročne sposobnosti preživetja upravičenca do pomoči in, drugič, da pomoč ne bo povzročila prekomernega izkrivljanja konkurence. To mora storiti le, kadar se je zadevna država članica že pred tem zavezala, da bo izpolnila manj omejujoč načrt prestrukturiranja, ki je tudi primeren za doseg teh ciljev, ali kadar je država članica ugovarjala vključitvi nekaterih ukrepov v navedeni načrt in se je za njegovo izpolnitev zavezala zgolj, ker ji je Komisija brez dvoma dala vedeti, da pomoč brez teh ukrepov ne bo odobrena, saj v teh primerih odločitve, da se zagotovitev pomoči veže na pogoj spoštovanja navedenih ukrepov, ni mogoče pripisati zadevni državi članici. Ker je Komisija v obravnavani zadevi ugotovila, da bi bilo garancijo, ki jo je dalo Severno Porenje-Vestfalija (Nemčija), mogoče odobriti samo, če bi obstajal načrt prestrukturiranja, v katerem bi bila predvidena izvedba določenih ukrepov, je Splošno sodišče presodilo, da ne bi bilo logično od Komisije zahtevati, da navede razloge, iz katerih je morala biti njena odločba o odobritvi pomoči pogojena z izvedbo teh ukrepov. Na podlagi podobnega razlogovanja je ugotovilo tudi, da spoštovanje načela sorazmernosti ne zahteva, da Komisija odobritev pomoči za prestrukturiranje pogojuje z ukrepi, ki so nujno potrebni za ponovno vzpostavitev sposobnosti preživetja upravičenca do pomoči in izognitev prekomernemu izkrivljanju konkurence, kadar so ti ukrepi del načrta prestrukturiranja, za izpolnitev katerega se je zavezala zadevna država članica.

Splošno sodišče nazadnje navaja, da člen 345 PDEU, v skladu s katerim „[p]ogodbi v ničemer ne posega[ta] v lastninskopravno ureditev v državah članicah“, Komisiji ne preprečuje, da za odobritev državne pomoči, namenjene podjetju, ki ga je treba prestrukturirati, določi pogoj, da se to podjetje proda, kadar je namen tega zagotoviti njegovo dolgoročno sposobnost preživetja.

Na drugem mestu je v zadevi, v kateri je bila 8. aprila 2014 izdana sodba *ABN Amro Group/Komisija* (T-319/11, ZOdl., EU:T:2014:186), postopek potekal v zvezi s sklepom Komisije, v katerem je ta ukrepe, ki jih je nizozemska država izvedla za tožečo stranko, razglasila za združljive z notranjim trgov. Ta sklep je vseboval prepoved pridobitev deležev v roku treh let, razen pridobitev deležev nekaterih vrst in določene minimalne velikosti, ta rok pa bi se podaljšal na pet let, če bi po treh letih nizozemska država še vedno imela v lasti več kot 50 % tožeče stranke.

Splošno sodišče, ki mu je bila predložena tožba zoper navedeno odločbo, je potrdilo analizo Komisije, v skladu s katero mora biti cilj pridobitev deležev zagotovitev sposobnosti preživetja upravičenke do pomoči, kar pomeni, da vsaka pridobitev deleža, financirana z državno pomočjo, ki ni nujno potrebna za zagotovitev obnove dolgoročne sposobnosti preživetja družbe upravičenke, krši načelo omejitve pomoči na strogo najmanjšo potrebno. Ker je bil cilj v obravnavani zadevi zagotoviti, da se sredstva banke upravičenke uporabijo za vrnitev pomoči, preden ta opravi kakršno koli novo pridobitev deleža, je Splošno sodišče ugotovilo, da je prepoved pridobitev 5-odstotnih ali

večjih deležev v podjetjih katerega koli sektorja združljiva z načeli, navedenimi v različnih sporočilih Komisije, zlasti v sporočilu o prestrukturiranjih.¹⁵ Kar zadeva trajanje prepovedi, ker namreč sporočilo o prestrukturiranju izrecno ne določa trajanja prepovedi pridobitev deležev, naloženih s ciljem zagotavljanja omejitve pomoči na najmanjšo potrebno, je Splošno sodišče pojasnilo, da ker se točka 23 sporočila o prestrukturiranju nanaša na prestrukturiranje upravičenca, je iz tega mogoče sklepati, da se tak ukrep lahko šteje za utemeljen, dokler takšne okoliščine obstajajo. Na podlagi tega je zaključilo, da ni mogoče ugotoviti, da je Komisija ravnala v nasprotju s sporočili, zlasti s sporočilom o prestrukturiranjih, s tem, da je določila, da lahko sporna prepoved traja največ pet let.

Splošno sodišče je nazadnje poudarilo, da izpodbijani sklep ne enači državnega lastništva z državno pomočjo in opredeljuje objektivni razlog, iz katerega je večinsko državno lastništvo banke uporabljeno kot referenčni element, zato ni mogoče sklepati, da gre za diskriminacijo v razmerju do državnega lastništva.

Na tretjem mestu je Splošno sodišče v sodbi z dne 3. decembra 2014, *Castelnuovo Energia/Komisija* (T-57/11, ZOdl., EU:T:2014:1021), pojasnilo pogoje, pod katerimi je treba v okviru nadzora državnih pomoči, ki ga opravlja Komisija, upoštevati pravila Unije na področju varstva okolja. V obravnavani zadevi je tožeča stranka na podlagi več določb prava Unije na področju varstva okolje izpodbijala sklep, v katerem je Komisija shemo, ki jo je uvedla Kraljevina Španija in je dajala prednost proizvodnji električne energije iz premoga, pridobljenega v Španiji, razglasila za združljivo z notranjim trgom.

Splošno sodišče v zvezi s tem navaja, da mora Komisija, kadar izvaja postopek glede državnih pomoči, na podlagi splošne sistematike Pogodbe zagotoviti, da se določbe, ki urejajo državne pomoči, uporabljajo v skladu z drugimi posebnimi določbami, ki ne zadevajo državnih pomoči, ter torej presoјati združljivost zadevne pomoči s temi posebnimi določbami. Vendar ima tako obveznost Komisija zgolj v zvezi z vidiki pomoči, ki so tako nerazdružljivo povezani s predmetom pomoči, da jih ni mogoče presoјati ločeno. Splošno sodišče v tem okviru navaja, da čeprav v skladu s sodno prakso Komisija pri presoјi ukrepa pomoči glede na pravila Unije na področju državnih pomoči lahko upošteva zahteve varstva okolja iz člena 11 PDEU, pa je sodišče Unije določilo, da to mora storiti pri presoјi pomoči, s katerimi se poskuša doseči cilje glede varstva okolja, saj so te pomoči lahko razglašene za združljive z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(b) ali (c) PDEU. Nasprotno pa Komisiji v okviru presoје ukrepa pomoči, s katerim se ne poskuša doseči okoljskega cilja, pri preučitvi pomoči in vidikov, ki so z njo nerazdružljivo povezani, ni treba upoštevati ureditve na področju varstva okolja.

Poleg tega, če bi bila pomoč, namenjena zagotovitvi zanesljive oskrbe z električno energijo, kot je bila pomoč v obravnavani zadevi, razglašena za nezdružljivo z notranjim trgom zaradi kršitve določb prava Unije na področju varstva okolja, čeprav bi bila v skladu s pogoji uporabe člena 106(2) PDEU, bi to pomenilo poseg v polje proste presoје, ki ga imajo nacionalni organi v zvezi z vzpostavitvijo SSGP, in istočasno razširitev pristojnosti Komisije, ki jih ima na podlagi členov od 106 PDEU do 108 PDEU. Pristojnosti, ki jih Komisija izvaja v tem okviru, in posebni postopek preučitve združljivosti pomoči pa ne moreta nadomestiti postopka zaradi neizpolnitve obveznosti, s katerim Komisija zagotavlja, da države članice spoštujejo celoto določb prava Unije. Vsekakor pa je Splošno sodišče poudarilo, da je Komisija utemeljeno ugotovila, da to, da je navedeni ukrep povzročil povečanje emisij ogljikovega dioksida (CO₂) iz termoelektrarn na domači premog in povišanje cene pravic do emisij, ne bi vodilo k povečanju skupnih emisij CO₂ v Španiji.

¹⁵ Sporočilo Komisije o ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja in oceni ukrepov prestrukturiranja v finančnem sektorju v sedanji krizi na podlagi pravil o državni pomoči (UL 2009, C 195, str. 9).

Intelektualna lastnina

1. Znamka Skupnosti

a) Absolutni razlogi za zavrnitev

V letu 2014 je bil v sodni praksi Splošnega sodišča podrobneje pojasnjen absolutni razlog za zavrnitev registracije zaradi neobstoja razlikovalnega učinka v smislu člena 7(1)(b) Uredbe (ES) št. 207/2009.¹⁶

V zadevah, v katerih sta bili 16. januarja 2014 izdani sodbi *Steiff/UUNT (Kovinski gumb na sredini ušesa plišaste živali)* (T-433/12, EU:T:2014:8) in *Steiff/UUNT (Etiketa s kovinskim gumbom na sredini ušesa plišaste živali)* (T-434/12, EU:T:2014:6), je Splošno sodišče odločalo o tožbah zoper odločbi, s katerima je prvi odbor za pritožbe Urada za usklajevanje na notranjem trgu (znamke in modeli) (UUNT) zavrnil registracijo znakov, in sicer namestitve gumba na sredino ušesa plišaste živali in namestitve etikete s pomočjo gumba na sredino ušesa plišaste živali, kot znamk Skupnosti, ker prijavljeni znamki nista imeli razlikovalnega učinka.

V zvezi s tem je Splošno sodišče najprej ugotovilo, da se prijavljeni znamki zlivata z enim od možnih izgledov plišastih živali. Kot „pozicijski znamki“ se namreč nujno zlivata z izgledom plišastih živali, saj brez fiksne namestitve gumba in etikete na točno določenem mestu označenih proizvodov ne bi obstajali. Poleg tega gumbi in male etikete pomenijo oblikovne elemente, ki se pogosto uporabljajo na plišastih živalih. Ker potrošniki navadno ne domnevajo tržnega porekla proizvodov na podlagi znakov, ki se zlivajo z izgledom teh proizvodov, bi bilo torej treba, da se prijavljeni znamki znatno razlikujeta od standarda ali navad v sektorju.

Ker pa po eni strani gumbi in etikete pomenijo oblikovne elemente, ki se pogosto uporabljajo na plišastih živalih, in ker so po drugi strani potrošniki navajeni na zelo veliko raznolikost teh proizvodov, njihovih dizajnov in mogočih konfiguracij, je Splošno sodišče presodilo, da namestitve gumbov in etiket na uho plišaste živali, ki dejansko pomeni vsakdanjo kombinacijo, ki jo bo javnost dojemala kot dekorativni element, nikakor ni mogoče šteti za izjemno. Zato po mnenju Splošnega sodišča ciljna javnost na njegovi podlagi ne bi mogla domnevati, da gre za označbo tržnega porekla. Na podlagi tega je prišlo do sklepa, da zadevni znamki nimata minimalno zahtevanega razlikovalnega učinka.

b) Relativni razlogi za zavrnitev

V sodbi z dne 9. aprila 2014, *Pico Food/UUNT – Sobieraj (MILANÓWEK CREAM FUDGE)* (T-623/11, ZOdl., EU:T:2014:199), je Splošno sodišče presojalo verjetnost zmede glede več figurativnih znamk, ki upodabljajo kravo in vsebujejo besedne elemente.

Splošno sodišče je poudarilo, da čeprav so si nasprotujoči si znaki nekoliko vizualno podobni, ker imajo vsi figurativni element, ki prikazuje kravo, pa je ta element v obravnavanem primeru le namig v zvezi z zadevnimi proizvodi in ima torej manjši razlikovalni učinek. Poleg tega je navedlo, da tudi če se predpostavi, da so prejšnje znamke imele razlikovalni učinek, ki je bil povečan z uporabo na upoštevnem ozemlju, pa odbor za pritožbe ni napravil napake s tem, da je v obravnavanem primeru štel, da za ciljno javnost ni obstajala verjetnost zmede, in to kljub temu, da so zadevni

¹⁶ Uredba Sveta (ES) št. 207/2009 z dne 26. februarja 2009 o blagovni znamki Skupnosti (Kodificirano besedilo) (UL L 78, str. 1).

proizvodi enaki. Po mnenju Splošnega sodišča je odbor za pritožbe nedvomno upošteval dejstvo, da so lahko prejšnje znamke eventualno pridobile razlikovalni učinek, povečan z uporabo na upoštevem ozemlju, vendar pa je upravičeno ugotovil, da na podlagi te eventualne okoliščine ni mogoče ugotoviti verjetnosti zmede. Glede tega Splošno sodišče pojasnjuje, da obstaja razlika med tem, da se v okviru primerjave znakov šteje, da ima eden od elementov sestavljene znamke majhen razlikovalni učinek, in tem, da se v okviru celovite presoje verjetnosti zmede šteje, da je prejšnja znamka imela oziroma ni imela povečanega razlikovalnega učinka, pridobljenega z uporabo.

V zadevi, v kateri je bila 11. decembra 2014 izdana sodba *Coca-Cola/UUNT – Mitico (MASTER)* (T-480/12, ZOdl., EU:T:2014:1062), je bilo Splošnemu sodišču predlagano, naj preuči zakonitost odločbe, s katero je drugi odbor za pritožbe UUNT potrdil zavrnitev ugovora, ki ga je tožeča stranka vložila zoper zahtevo za registracijo figurativne znamke Skupnosti Master.

Splošno sodišče je najprej ugotovilo, da so med nasprotujočima si znakoma, in sicer, prvič, prejšnjimi znaki, ki jih sestavljata stilizirano oblikovani besedi „coca-cola“ ali stilizirana velika črka „C“, in drugič, prijavljenim znakom, ki ga sestavlja stilizirano oblikovana beseda „master“, nad katero je arabski izraz, očitne vizualne razlike. Vendar pa je poudarilo, da imata ta znaka tudi elemente vizualne podobnosti, ker je pri obeh uporabljena enaka oblika pisave, ki ni prav pogosta v sodobnem gospodarskem prometu. Splošno sodišče je na podlagi celovite presoje elementov podobnosti in elementov različnosti nasprotujočih si znakov ugotovilo, da čeprav so si prejšnje figurativne znamke Skupnosti „Coca-Cola“ in prijavljena znamka „Master“, malo podobne, so njihove fonetične in konceptualne razlike izravnane z elementi splošne vizualne podobnosti, ki so bolj izraziti. Nasprotno pa je Splošno sodišče ugotovilo, da se prejšnja nacionalna znamka „C“, zlasti ob upoštevanju njene kratkosti, razlikuje od prijavljene znamke.

Splošno sodišče je opozorilo, da je obstoj podobnosti, čeprav majhne, med nasprotujočima si znakoma pogoj za uporabo člena 8(5) Uredbe št. 207/2009 ter da je stopnja te podobnosti dejavnik, ki se upošteva pri presoji povezave med navedenimi znaki, in ugotovilo, da celovita presoja za ugotovitev, ali upoštevna javnost povezuje nasprotujoče si znamke, na podlagi člena 8(5) Uredbe št. 207/2009 vodi do sklepa, da glede na stopnjo podobnosti, čeprav majhne, med temi znamkami obstaja verjetnost, da bi ta javnost lahko vzpostavila tako povezavo. Ob ugotovitvi, da odbor za pritožbe ni odločal o vseh pogojih za uporabo člena 8(5) Uredbe št. 207/2009, je Splošno sodišče navedlo, da samo ne more o tem prvič odločati v okviru nadzora zakonitosti izpodbijane odločbe. Sklenilo je, mora odbor za pritožbe preizkusiti navedene pogoje za uporabo ob upoštevanju stopnje podobnosti nasprotujočih si znakov, ki je gotovo majhna, a kljub vsemu zadostna, da upoštevna javnost te znake povezuje.

Splošno sodišče, ki mu je bilo predlagano tudi, naj presoja pojem izkoriščanja razlikovalnega učinka ali ugleda prejšnje znamke, je poudarilo, da gre za tako izkoriščanje zlasti v primerih poizkusov očitnega izkoriščanja in parazitstva slavne znamke in da se za ta koncept uporablja pojem „verjetnost parazitstva“. Glede tega je Splošno sodišče ugotovilo, da presoja odbora za pritožbe v obravnavani zadevi ni v skladu z načelom, opredeljenim v sodni praksi, v skladu s katerim se verjetnost parazitstva na podlagi člena 8(5) Uredbe št. 207/2009 lahko ugotovi zlasti na podlagi logičnih sklepanj, ki izhajajo iz preučitve verjetnosti in ki upoštevajo običajne prakse v upoštevem gospodarskem sektorju ter vse druge okoliščine obravnavane zadeve, vključno z rabo – s strani imetnika prijavljene znamke – embalaže, ki je podobna embalaži proizvodov imetnika prejšnjih znamk. Ker ta sodna praksa omogoča upoštevanje vseh dokazov, s katerimi se lahko opravi navedena preučitev verjetnosti v zvezi z nameni imetnika prijavljene znamke, je Splošno sodišče presodilo, da je odbor za pritožbe napravil napako s tem, da ni upošteval dokazov v zvezi s komercialno rabo prijavljene znamke, ki jih je predložila tožeča stranka. Argumenta, da bi tožeča stranka te dokaze lahko navedla v okviru tožbe zaradi kršitve, vložene na podlagi člena 9(1)(c)

Uredbe št. 207/2009, ni mogoče upoštevati, ker je v nasprotju s sistematiko navedene uredbe in namenom postopka z ugovorom iz člena 8 te uredbe, ki je, da se zaradi pravne varnosti in dobrega upravljanja zagotovi, da se znamke, katerih uporaba bi bila lahko pozneje uspešno izpodbijana pred sodišči, ne registrirajo.

c) Postopkovna vprašanja

V sodbi z dne 5. marca 2014, *HP Health Clubs Iberia/UUNT – Shiseido (ZENSATIONS)* (T-416/12, EU:T:2014:104), je Splošno sodišče pojasnilo, da to, da je na podlagi člena 76 Uredbe št. 207/2009 v postopku v zvezi z relativnimi razlogi za zavrnitev registracije preizkus omejen na zahtevani ukrep in na dejstva, dokaze in navedbe, ki so jih podale stranke, ne pomeni, da mora UUNT ugotoviti, da je vsaka navedba, ki jo poda ena stranka, utemeljena, če je druga stranka ne izpodbija.

Poleg tega je Splošno sodišče v sodbi z dne 25. septembra 2014, *Peri/UUNT (Oblika napenjalnika)* (T-171/12, ZOdl., EU:T:2014:817), pojasnilo, da zožitev – v smislu člena 43(1) Uredbe št. 207/2009 – seznama proizvodov ali storitev iz prijave znamke Skupnosti, do katere pride po sprejetju izpodbijane odločbe odbora za pritožbe, načeloma ne more vplivati na zakonitost navedene odločbe, saj se pred Splošnim sodiščem izpodbija samo ta odločba. Vendar je po mnenju Splošnega sodišča treba poudariti tudi to, da je odločbo odbora za pritožbe UUNT mogoče v nekaterih primerih pred njim izpodbijati le v delu, ki zadeva nekatere proizvode ali storitve s seznama v okviru zadevne zahteve za registracijo znamke Skupnosti. V takem primeru ta odločba postane pravnomočna za preostale proizvode ali storitve z istega seznama. Tako je izjavo, ki jo je prijavitelj znamke podal pri Splošnem sodišču, torej po sprejetju odločbe odbora za pritožbe, da umika svojo prijavo za nekatere proizvode, navedene v prvotni zahtevi, mogoče šteti za izjavo, da se izpodbijana odločba izpodbija le v delu, ki se nanaša na preostale zadevne proizvode, ali kot delni odstop, če je taka izjava podana v poznejši fazi postopka pred Splošnim sodiščem.

Če pa prijavitelj znamke z zožitvijo seznama proizvodov, navedenih v prijavi znamke Skupnosti, ne želi umakniti enega ali več proizvodov s tega seznama, ampak spremeniti njihovo lastnost ali več lastnosti, ni mogoče izključiti, da bi ta sprememba lahko vplivala na preizkus znamke Skupnosti, ki ga opravijo organi UUNT v upravnem postopku. V teh okoliščinah bi bilo priznanje te spremembe v fazi tožbe pred Splošnim sodiščem enako spremembi predmeta spora med postopkom, ki je prepovedana s členom 135(4) Poslovnika tega sodišča. Zato Splošno sodišče take zožitve ne more upoštevati pri preizkusu utemeljenosti tožbe.

V sodbi z dne 8. oktobra 2014, *Fuchs/UUNT – Les Complices (Zvezda v krogu)* (T-342/12, ZOdl., EU:T:2014:858), se je Splošno sodišče opredelilo glede vprašanja ohranitve pravnega interesa tožeče stranke za izpodbijanje odločbe, s katero je bil sprejet ugovor, vložen zoper njeno zahtevo za registracijo znamke, in sicer po tem, ko je UUNT sprejel odločbo, s katero je bila prejšnja znamka Skupnosti, na kateri je temeljil ugovor, razveljavljena.

Splošno sodišče glede tega najprej poudarja, da ker pogoji za dopustnost tožbe, zlasti obstoj pravnega interesa, spadajo med absolutne procesne predpostavke, mora Splošno sodišče po uradni dolžnosti preveriti, ali tožeča stranka še vedno ohrani interes za dosego razveljavitve take odločbe. Splošno sodišče v okviru te preveritve navaja, da razveljavitev znamke, na kateri temelji ugovor, kadar do nje pride šele po odločbi odbora za pritožbe, ki je ugodil ugovoru, ki je temeljil na navedeni znamki, ne pomeni niti preklica niti razveljavitve zadnjenavedene odločbe. V primeru razveljavitve znamke se namreč v skladu s členom 55(1) Uredbe št. 207/2009 šteje, da znamka Skupnosti od dne vložitve zahteve za razveljavitev ni imela učinkov, določenih s to uredbo. Nasprotno pa ima znamka Skupnosti do tega dne vse učinke, ki izhajajo iz tega varstva in ki so določeni v oddelku 2 naslova VI te uredbe. Zato bi, če bi se štelo, da ni več predmeta spora, kadar

je bila med postopkom sprejeta odločba o razveljavitvi znamke, to pomenilo, da bi moralo Splošno sodišče upoštevati razloge, ki so nastali po sprejetju izpodbijane odločbe in ki ne vplivajo niti na utemeljenost te odločbe niti ne učinkujejo na postopek z ugovorom, v zvezi z katerim je bila vložena ničnostna tožba.

Poleg tega v primeru, da Splošno sodišče tako odločbo razveljavi, lahko njena neveljavnost z učinkom *ex tunc* tožeči stranki prinese koristi, ki ji jih ne bi prinesla ustavitev postopka. Če bi namreč Splošno sodišče moralo ustaviti postopek, bi lahko tožeča stranka pri UUNT vložila le novo zahtevo za registracijo svoje znamke, pri tem pa ne bi bilo več mogoče vložiti ugovora na podlagi prejšnje znamke Skupnosti, ki je bila razveljavljena. Če pa bi nasprotno Splošno sodišče moralo meritorno odločiti in ugoditi tožbi, ker bi ugotovilo, da ni verjetnosti zmede glede nasprotujočih si znamk, ne bi nič preprečevalo registracije prijavljene znamke. Splošno sodišče poleg tega navaja, da zgolj okoliščina, da imajo pritožbe zoper odločbe oddelka za ugovore in tožbe zoper odločbe odbora za pritožbe v skladu s členoma 58(1), drugi stavek, in 64(3) Uredbe št. 207/2009 suspenzivni učinek, ni zadostna, da bi v tem primeru omajala pravni interes tožeče stranke. V skladu s členom 45 Uredbe št. 207/2009 se namreč znamka registrira kot znamka Skupnosti samo, kadar je bil ugovor zavržen z dokončno odločbo.

V zadevi, v kateri je bila 21. oktobra 2014 izdana sodba *Szajner/UUNT-Forge de Laguiole (LAGUIOLE)* (T-453/11, ZOdl., pod pritožbo, EU:T:2014:901), je imelo Splošno sodišče prav tako priložnost presojati, ali lahko tožeča stranka, ki izpodbija zakonitost odločbe UUNT, pred njim zaradi razlage nacionalnega prava, na katerega napotuje pravo Unije, predloži elemente v zvezi z nacionalno zakonodajo ali sodno prakso, ki niso bili predloženi pred UUNT.

Splošno sodišče je v zvezi s tem navedlo, da niti strankam niti njemu samemu ni mogoče preprečiti, da bi se oprli na take elemente, ker ne gre za to, da bi se odboru za pritožbe očitalo, da ni upošteval dejstev iz točno določene sodbe nacionalnega sodišča, temveč za navajanje zakonskih določb ali sodb v utemeljitev tožbenega razloga, ki se nanaša na to, da naj bi odbor za pritožbe napačno uporabil določbo nacionalnega prava. Čeprav je v zvezi s tem res, da mora stranka, ki zahteva uporabo nacionalnega pravila, UUNT predložiti elemente, iz katerih je razvidna vsebina tega pravila, pa to ne pomeni, da Splošno sodišče uporabe nacionalnega pravila, ki ga uporabi UUNT, ne sme nadzirati ob upoštevanju sodbe nacionalnega sodišča, ki je bila razglašena po sprejetju odločbe UUNT in na katero se je stranka postopka prvič sklicevala pred Splošnim sodiščem.

Po mnenju Splošnega sodišča ta ugotovitev velja tudi v primeru, da se z zadevno sodbo nacionalnega sodišča spremeni sodna praksa. Take spremembe se namreč za obstoječe položaje načeloma uporabijo retroaktivno. To načelo utemeljuje preudarek, da sodna razlaga določbe, dana v nekem trenutku, ne more biti drugačna glede na čas zadevnega dejanskega stanja in da se nihče ne more sklicevati na to, da je pridobil pravico do nespremenljivosti sodne prakse. Čeprav se to načelo lahko omili, saj lahko sodišča v izjemnih okoliščinah od njega odstopijo, da bi spremenila časovni učinek retroaktivnosti spremembe, pa retroaktivnost sprememb ostaja načelo. Zato sodba nacionalnega sodišča, čeprav se z njo spreminja sodna praksa in kot taka pomeni novo dejstvo, zgolj podaja razlago nacionalnega prava, kot bi ga moral uporabiti UUNT in kot ga mora uporabiti Splošno sodišče.

d) Reformatorično pooblastilo

V sodbi z dne 26. septembra 2014, *Koscher + Würtz/UUNT – Kirchner & Wilhelm (KW SURGICAL INSTRUMENTS)* (T-445/12, ZOdl., EU:T:2014:829), je Splošno sodišče ponovno obravnavalo pogoje za izvajanje reformatoričnega pooblastila, ki mu ga daje člen 65(3) Uredbe št. 207/2009.

Splošno sodišče v zvezi s tem navaja, da mu reformatorično pooblastilo, ki ga ima na podlagi tega člena 65(3), ne daje možnosti, da opravi presojo glede elementa, do katerega se odbor za pritožbe še ni opredelil. Izvajanje reformatoričnega pooblastila mora biti zato načeloma omejeno na položaje, v katerih Splošno sodišče po izvedbi nadzora nad presojo odbora za pritožbe na podlagi že ugotovljenih dejanskih in pravnih okoliščin lahko sprejme odločitev, ki bi jo moral sprejeti odbor za pritožbe. Glede na to načelo je Splošno sodišče ugotovilo, da mu v obravnavani zadevi ni treba opraviti nobene presoje glede resne in dejanske uporabe prejšnje znamke, saj odbor za pritožbe o tem ni odločil. Nasprotno pa je Splošno sodišče presodilo, da mora preučiti drugi tožbeni razlog, ki se je nanašal na neobstoje verjetnosti zmede in ki ga je tožeča stranka navedla v utemeljitev svojega predloga za razveljavitev, saj bi ta tožbeni razlog, če bi se ugotovilo, da je utemeljen, tožeči stranki omogočil, da doseže celovito rešitev spora. Splošno sodišče je poleg tega pojasnilo, da čeprav je v obravnavani zadevi iz njegove preučitve razvidno, da je treba ta drugi tožbeni razlog in predlog tožeče stranke za uporabo reformatoričnega pooblastila zavrniti, pa bo moral UUNT po preučitvi vprašanja resne in dejanske uporabe prejšnje znamke po potrebi znova odločiti o verjetnosti zmede glede nasprotujočih si znamk. Torej bo moral na podlagi primerjave teh dveh znamk določiti posledice morebitnega neobstoja resne in dejanske uporabe prejšnje znamke za nekatere proizvode, na katere se nanaša.

e) Dokaz resne in dejanske uporabe znamke

Na prvem mestu je v zadevi, v kateri je bila 27. marca 2014 izdana sodba *Intesa Sanpaolo/UUNT – equinet Bank (EQUITER)* (T-47/12, ZOdl., EU:T:2014:159), Splošno sodišče presojalo vprašanje resne in dejanske uporabe prejšnje znamke zgolj za del proizvodov ali storitev, za katere je bila registrirana.

Po mnenju Splošnega sodišča je namen postopka z ugovorom, ki temelji na členu 8(1)(b) Uredbe št. 207/2009, omogočiti UUNT, da presodi obstoj verjetnosti zmede, ki v primeru podobnosti nasprotujočih si znamk pomeni preizkus podobnosti proizvodov in storitev, ki jih te znamke označujejo. V okviru tega se, če se je prejšnja znamka Skupnosti uporabljala le za del proizvodov ali storitev, za katere je registrirana, pri preizkusu ugovora v skladu s členom 42(2), zadnji stavek, Uredbe št. 207/2009 šteje, da je registrirana le za ta del proizvodov ali storitev. V istem okviru mora odbor za pritožbe, kadar je dokaz o uporabi predložen le za del proizvodov ali storitev, ki spadajo v kategorijo, za katero je prejšnja znamka registrirana in na kateri temelji ugovor, presoditi tudi, ali ta kategorija vsebuje samostojne podkategorije, v katere bi spadali proizvodi in storitve, glede katerih je uporaba dokazana, tako da bi bilo treba šteti, da je bil navedeni dokaz predložen zgolj za to podkategorijo proizvodov ali storitev, ali pa da, nasprotno, takšne podkategorije niso mogoče. Splošno sodišče zato pojasnjuje, da je naloga ugotavljanja, ali se znamka, ki se navaja kot razlog za ugovor, resno in dejansko uporablja v smislu člena 42(2) Uredbe št. 207/2009, sestavljena iz dveh neločljivih delov. Namen prvega je ugotoviti, ali se zadevna znamka resno in dejansko uporablja v Uniji, pa čeprav v obliki, ki se razlikuje v elementih, ki ne spreminjajo razlikovalnega učinka te znamke v obliki, v kateri je bila registrirana. Namen drugega dela je ugotoviti, za katere proizvode ali storitve, za katere je prejšnja znamka registrirana in na katerih temelji ugovor, je dokazana resna in dejanska uporaba.

Na drugem mestu je Splošno sodišče v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba *KW SURGICAL INSTRUMENTS* (EU:T:2014:829), imelo priložnost navesti, da je učinek vložitve zahteve, naj vložnik ugovora dokaže resno in dejansko uporabo prejšnje znamke, ta, da vložnik ugovora nosi breme dokazovanja resne in dejanske uporabe svoje znamke, če mu to ne uspe, pa se njegov ugovor zavrne. Kadar torej prijavitelj znamke sproži vprašanje resne in dejanske uporabe prejšnje znamke, mora biti to vprašanje načeloma rešeno pred odločitvijo o samem ugovoru. Tako zahteva za dokaz o resni in dejanski uporabi prejšnje znamke v postopek z ugovorom vnaša posebno in predhodno vprašanje ter v tem smislu spreminja njegovo vsebino. Glede na ta preudarek je

Splošno sodišče presodilo, da je v obravnavani zadevi odbor za pritožbe UUNT napačno uporabil pravo s tem, da je prijavitelju znamke odrekel varstvo mednarodne registracije, ki jo je pridobil, kot znamke Skupnosti, ne da bi pred tem preizkusil vprašanje resne in dejanske uporabe prejšnje znamke Skupnosti, čeprav je ta prijavitelj pred oddelkom za ugovore podal zahtevo za dokaz take uporabe.

Na tretjem mestu je v posebnem primeru tridimenzionalne znamke Splošno sodišče v sodbi z dne 11. decembra 2014, *CEDC International/UUNT – Underberg (Oblika travne bilke v steklenici)* (T-235/12, ZOdl., EU:T:2014:1058), presodilo, da tridimenzionalnost znamke nasprotuje statičnemu pogledu v dveh dimenzijah in narekuje dinamično dojemanje v treh dimenzijah. Upoštevni potrošnik lahko tako tridimenzionalno znamko načeloma dojema z več strani. Dokaze o uporabi take znamke je torej treba upoštevati ne kot ponazoritev njene vidnosti v dveh dimenzijah, temveč kot ponazoritev tega, kako jo upoštevni potrošnik dojema v treh dimenzijah. Iz tega sledi, da so lahko ponazoritve tridimenzionalne znamke s strani in od zadaj načeloma resnično upoštevne pri presoji resne in dejanske uporabe navedene znamke in se jih ne sme izločiti zgolj zato, ker ne pomenijo ponazoritve od spredaj.

2. Modeli

V zadevi, v kateri je bila 9. septembra 2014 izdana sodba *Biscuits Poult/UUNT – Banketbakkerij Merba (Piškot)* (T-494/12, ZOdl., EU:T:2014:757), je Splošno sodišče pojasnilo, da člen 4(2) Uredbe (ES) št. 6/2002¹⁷ določa posebno pravilo, ki se nanaša posebej na modele, uporabljene ali vgrajene v izdelek, ki je sestavni del kompleksnega izdelka v smislu člena 3(c) te uredbe. V skladu s tem pravilom so ti modeli varovani le, če, prvič, sestavni del, potem ko je vgrajen v kompleksni izdelek, ob normalni uporabi tega izdelka ostane viden in če, drugič, vidne značilnosti sestavnega dela same po sebi izpolnjujejo zahteve glede novosti in individualne narave. Zaradi posebne narave sestavnih delov kompleksnega izdelka v smislu člena 3(c) Uredbe št. 6/2002, ki jih je mogoče proizvajati in tržiti ločeno od kompleksnega izdelka, lahko namreč zakonodajalec zanje utemeljeno prizna možnost, da se registrirajo kot modeli, vendar le, če so po vgradnji v kompleksni izdelek vidni in le za vidne dele zadevnih sestavnih delov ob normalni uporabi kompleksnega izdelka ter če so ti deli novi in imajo individualno naravo. Splošno sodišče je iz tega sklepalo, da kadar nek proizvod – v obravnavani zadevi piškot – ni kompleksni izdelek v smislu člena 3(c) Uredbe št. 6/2002, ker ni sestavljen iz več sestavnih delov, ki jih je mogoče zamenjati, tako da se lahko izdelek razstavi in ponovno sestavi, odbor za pritožbe ne stori napake s tem, da ugotovi, da nevidnih značilnosti izdelka, ki se ne nanašajo na njegov izgled, ni mogoče upoštevati pri ugotovitvi, ali je sporni model lahko predmet varstva.

Nazadnje je v sodbi z dne 3. oktobra 2014, *Cezar/UUNT – Poli-Eco (Vložek)* (T-39/13, ZOdl., EU:T:2014:852), Splošno sodišče ugotovilo, da novosti in individualne narave modela Skupnosti ni mogoče presojati na podlagi primerjave tega modela s prejšnjim modelom, ki kot sestavni del kompleksnega izdelka ob njegovi uporabi ni viden. Merilo vidnosti, ki je navedeno v uvodni izjavi 12 Uredbe št. 6/2002 in v skladu s katerim varstva modelov Skupnosti ni mogoče razširiti na tiste sestavne dele, ki med normalno uporabo izdelka niso vidni, niti na tiste značilnosti dela, ki niso vidne, kadar je ta del pritrjen, se torej uporabi za prejšnji model. Splošno sodišče je na podlagi tega sklenilo, da je odbor za pritožbe pri primerjavi zadevnih modelov storil napako pri presoji, ker je odločbo utemeljil na prejšnjem modelu, ki kot sestavni del kompleksnega izdelka ob njegovi normalni uporabi ni bil viden.

¹⁷ Uredba Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 27, str. 142).

Skupna zunanja in varnostna politika (SZVP) – Omejevalni ukrepi

V zvezi s spori glede omejevalnih ukrepov na področju skupne zunanje in varnostne politike je v letu 2014 prišlo do znatnega razvoja.

Zlasti je treba omeniti dve zadevi v zvezi z omejevalnimi ukrepi, sprejetimi proti Sirski arabski republiki, eno zadevo v zvezi z zamrznitvijo sredstev nekaterih oseb in subjektov zaradi boja proti terorizmu¹⁸ in eno zadevo v zvezi z omejevalnimi ukrepi, sprejetimi proti Islamski republiki Iran zaradi preprečevanja širjenja jedrskega orožja.

V sodbi z dne 3. julija 2014, *Alchaar/Svet* (T-203/12, EU:T:2014:602), je šlo za omejevalne ukrepe, sprejete proti bivšemu ministru sirske vlade, ki so bili ohranjeni tudi po tem, ko je odstopil s svoje ministrske funkcije.

Splošno sodišče je najprej poudarilo, da je bila prvotna uvrstitev tožeče stranke na seznam oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, legitimna, ker je temeljila na njenem opravljanju funkcije ministra, saj je treba člane vlade šteti za solidarno odgovorne za represivno politiko vlade. Nasprotno pa je glede razlogov za ohranitev tožeče stranke na seznamu, ki so temeljili na tem, da je bivši minister, Splošno sodišče presodilo, da bi se lahko domnevalo, da je tudi po svojem odstopu vzdrževala tesne stike s sirskim režimom, pod pogoji, da bi bilo to domnevo mogoče ovreči, da bi bila sorazmerna s ciljem, ki se ga poskuša doseči, in da bi bila v njenem okviru spoštovana pravica do obrambe. V obravnavani zadevi pa Svet Evropske unije ni navedel zadostnih indicij, iz katerih bi bilo mogoče utemeljeno sklepati, da je tožeča stranka ohranila tesne stike z režimom tudi po svojem odstopu, zaradi česar je neupravičeno obrnil dokazno breme in storil očitno napako pri presoji.

Splošno sodišče je poleg tega ugotovilo, da Svet ni skrbno in nepristransko preučil elementov, ki jih je tožeča stranka predložila med postopkom, zlasti njenih častnih izjav, v katerih je bilo navedeno med drugim, da je vedno nasprotovala uporabi sile. Po mnenju Splošnega sodišča ni bilo nobenega razloga za dvom v verodostojnost informacij, navedenih v teh izjavah, in še manj za domnevo nepoštenosti tožeče stranke. Poleg tega je presodilo, da bi zaradi mednarodnega ugleda tožeče stranke Svet moral pretehtati razloge za njen odstop s funkcije ministra, ne pa domnevati, da je ta zaradi kratkotrajnega opravljanja te funkcije povezana s sirskim režimom.

Zadeva *Mayaleh/Svet* (sodba z dne 5. novembra 2014, T-307/12 in T-408/13, ZOdl., EU:T:2014:926) je dala Splošnemu sodišču priložnost, da natančneje pojasni ta pristop.¹⁹ V tej zadevi je Splošno

¹⁸ V zvezi z zamrznitvijo sredstev nekaterih oseb in subjektov zaradi boja proti terorizmu glej tudi zgoraj navedbe v zvezi z zgoraj navedeno sodbo z dne 21. marca 2014, *Yusef/Komisija* (EU:T:2014:141), podrazdelek „Dopustnost tožb na podlagi člena 265 PDEU“.

¹⁹ S to sodbo je imelo Splošno sodišče tudi priložnost, da pojasni pravila obveščanja naslovnikov o ukrepih, ki se nanašajo na njih, in pravila za izračun roka za vložitev tožbe. Splošno sodišče je tako presodilo, da zgolj takrat, kadar zadevne stranke ni mogoče posamično obvestiti o aktu, s katerim se v zvezi z njo sprejmejo omejevalni ukrepi ali se ti ohranijo, začne rok za vložitev tožbe teči od objave obvestila v *Uradnem listu Evropske unije*. Kadar ima Svet naslov stalnega prebivališča osebe, ki jo zadevajo omejevalni ukrepi, in ji na ta naslov pravilno dostavi akte, ki vsebujejo te ukrepe, ni mogoče nikakršnega pomena pripisati dejstvu, da bi bil rok za vložitev tožbe za to osebo lahko ugodnejši, če bi tekel od objave akta, ki vsebuje te ukrepe, v Uradnem listu, zlasti zato, ker člen 102(1) Poslovnika določa, da se pri izračunu roka za vložitev tožbe upošteva dodatnih štirinajst dni, kadar ta rok teče od objave akta v Uradnem listu. Poleg tega, kadar mora biti akt predmet uradnega obvestila, da rok za vložitev tožbe začne teči, mora biti to obvestilo načeloma naslovljeno na naslovnika tega akta, ne pa na odvetnike, ki ga zastopajo, razen če je s predpisi ali s sporazumom med strankama določeno drugače.

sodišče odločalo o ničnostni tožbi zoper več aktov Sveta, s katerimi je ta uvedel ali ohranil omejevalne ukrepe proti tožeči stranki, ki je guverner Centralne banke Sirije.

Splošno sodišče je glede omejevalnih ukrepov, sprejetih proti osebam, ki podpirajo sirski režim, ugotovilo, da čeprav pojem „podpora režimu“ v upoštevanih določbah ni opredeljen, nikakor ni mogoče sklepati, da se omejevalni ukrepi lahko nanašajo le na osebe, ki sirski režim podpirajo prav z namenom omogočiti mu nadaljevanje njegovih dejavnosti zatiranja civilnega prebivalstva. Ker pa ni sporno, da je poslanstvo navedene banke med drugim biti banka vlade te države, ni mogoče zanikati, da finančno podpira sirski režim. Splošno sodišče ugotavlja, da tožeča stranka kot guverner opravlja ključne naloge v Centralni banki Sirije, in nato navaja, da je za osebo, ki opravlja funkcijo, na podlagi katere je pristojna za vodenje subjekta, na katerega se nanašajo omejevalni ukrepi, mogoče načeloma šteti, da je sama udeležena pri dejavnostih, ki utemeljujejo sprejetje omejevalnih ukrepov v zvezi z zadevnim subjektom. Iz tega sledi, da se je Svet lahko, na da bi kršil načelo sorazmernosti, oprl na funkcijo tožeče stranke pri ugotovitvi, da je ta na močnem in vplivnem položaju, kar zadeva finančno podporo sirskega režimu, ki jo zagotavlja Centralna banka Sirije.

Splošno sodišče nazadnje navaja, da je s predpisi, ki urejajo omejevalne ukrepe proti Sirski arabski republiki, priznana izključna pristojnost držav članic v zvezi z uporabo zadevnih omejitev za njihove lastne državljane. Iz tega sledi, da za osebo, ki ima poleg sirskega državljanstva tudi francosko državljanstvo, pravo Unije francoskim organom ne nalaga, naj ji prepovejo vstop na francosko ozemlje. Poleg tega, čeprav člen 21(1) PDEU določa, da ima vsak državljan Unije pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, pa to velja le v okviru omejitev in pogojev, določenih s Pogodbama in ukrepi, ki so bili sprejeti za njuno uveljavitev. Ker so omejitve vstopa, določene v sklepih, ki so bili sprejeti na podlagi člena 29 PEU, očitno določbe, sprejete na podlagi Pogodbe EU, je Splošno sodišče ugotovilo, da je Svet s sprejetjem aktov, ki spadajo v okvir skupne zunanje in varnostne politike, v obravnavani zadevi glede na nujnost, primernost in časovno omejenost sprejetih ukrepov mogel omejiti pravico do prostega gibanja v Uniji, ki jo ima tožeča stranka zaradi svojega statusa državljan Unije. v tem kontekstu je treba določbe o omejitvah vstopa v delu, v katerem se nanašajo na državljane Unije, šteti za *lex specialis* v razmerju do Direktive 2004/38/ES,²⁰ tako da te določbe prevladajo nad to direktivo v primerih, ki jih posebej urejajo.

Poleg tega je v sodbi z dne 16. oktobra 2014, *LTTE/Svet* (T-208/11 in T-508/11, ZOdl., pod pritožbo, EU:T:2014:885), Splošno sodišče odločalo o tožbi, ki jo je vložilo gibanje, ki se je v nasilnih spopadih zoperstavilo šrilanški vladi, zoper akte, s katerimi je Svet odločil, da ohrani omejevalne ukrepe, sprejete proti navedenemu gibanju.

Ker je tožeča stranka ohranitvi teh ukrepov nasprotovala zlasti iz razloga, da naj bi bili njeni konflikti z navedeno vlado „oboroženi spopad“, za katerega se uporabi le mednarodno humanitarno pravo, ne pa predpisi za boj proti terorizmu, Splošno sodišče poudarja, da obstoj oboroženega spopada v smislu mednarodnega humanitarnega prava ne izključuje uporabe določb prava Unije v zvezi s terorizmom za morebitna teroristična dejanja, storjena v tem okviru.

Splošno sodišče je v okviru preučitve argumenta, da je ohranitev navedenih ukrepov temeljila na neverodostojnih razlogih, ki niso izhajali iz odločb pristojnih organov v smislu Skupnega stališča

²⁰ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46).

2001/931/SVZP,²¹ navedlo, je organ države, ki ni v Uniji, lahko pristojni organ v smislu tega stališča. Vendar mora Svet, preden se opre na odločbo organa tretje države, skrbno preveriti, ali upoštevna ureditev te države zagotavlja varstvo pravice do obrambe in pravice do učinkovitega sodnega varstva, ki je enakovredno varstvu, zagotovljenemu v Uniji. Poleg tega Skupno stališče 2001/931 zaradi varstva zadevnih oseb in ob upoštevanju neobstoja lastnih preiskovalnih sredstev Unije zahteva, da dejanska podlaga sklepa Unije o zamrznitvi sredstev na področju terorizma ne temelji na elementih, ki jih Svet pridobi prek tiska ali interneta, temveč na elementih, ki so bili konkretno preučeni in uporabljeni v odločbah pristojnih nacionalnih organov v smislu tega skupnega stališča. Da bi se zagotovila učinkovitost boja proti terorizmu, morajo torej države članice Svetu redno posredovati odločbe pristojnih organov, sprejete v navedenih državah članicah, ter obrazložitev teh odločb, Svet pa jih mora zbirati. Splošno sodišče v zvezi s tem navaja, da če Svet kljub temu posredovanju informacij ne razpolaga z odločbo pristojnega organa v zvezi s konkretnim dejstvom, ki bi lahko pomenilo teroristično dejanje, mora, ob tem da nima lastnih preiskovalnih sredstev, pristojni nacionalni organ pozvati, naj opravi presojo v zvezi s tem in sprejme odločbo.

Nazadnje je Splošno sodišče v sodbi z dne 25. novembra 2014, *Safa Nicu Sepahan/Svet* (T-384/11, ZOdl., EU:T:2014:986), v okviru tožbe tožeče stranka zaradi razglasitve ničnosti aktov, s katerimi je Svet proti njej sprejel omejevalne ukrepe na podlagi Uredbe (EU) št. 961/2010²² in Uredbe (EU) št. 267/2012,²³ odločalo o odškodninskem zahtevku te stranke zaradi nepremoženjske in premoženjske škode, ki naj bi ji nastala zaradi sprejetja navedenih ukrepov.

Splošno sodišče se je osredotočilo na pogoje za nastanek nepogodbene odgovornosti Unije in je najprej preučilo nezakonitost ravnanja, očitane Svetu. V zvezi s tem je Splošno sodišče, prvič, navedlo, da je bilo sprejetje spornih omejevalnih ukrepov v nasprotju z upoštevni določbami Uredbe št. 961/2010 in Uredbe št. 267/2012, ki vsebujeta določbe, katerih namen je zagotoviti varstvo individualnih interesov zadevnih oseb, tako da se omejuje primere uporabe, obseg ali intenzivnost omejevalnih ukrepov, ki se lahko zakonito sprejmejo za te osebe. Take določbe je treba obravnavati kot pravna pravila, katerih namen je podeliti pravice posameznikom. Drugič, Splošno sodišče navaja, da spoštovanje temeljnih pravic zadevnih oseb oziroma subjektov, zlasti njihove pravice do učinkovitega sodnega varstva, nalaga obveznost Svetu, da dokaže utemeljenost sprejetih omejevalnih ukrepov, kar pomeni, da Svet v zvezi s tem nima polja proste presoje. Tretjič, Splošno sodišče ugotavlja, da pravilo, s katerim je Svetu naloženo, da dokaže utemeljenost sprejetih omejevalnih ukrepov, ne zadeva posebej kompleksnega položaja in je jasno in natančno, tako da pri uporabi ali razlagi ne povzroča težav. Glede na vse te elemente je Splošno sodišče ugotovilo, da bi morala v okoliščinah obravnavanega primera običajno pozorna in skrbna uprava ob sprejetju prvega izpodbijanega akta ugotoviti, da mora zbrati informacije oziroma dokaze, ki utemeljujejo omejevalne ukrepe, ki se nanašajo na tožečo stranko, da bi bilo mogoče v primeru izpodbijanja izkazati utemeljenost navedenih ukrepov s predložitvijo navedenih informacij ali navedenih dokazov sodišču Unije. Ker Svet ni ravnal tako, je odgovoren za dovolj resno kršitev pravnega pravila, katerega namen je posameznikom podeliti pravice.

V zvezi s škodo, ki je nastala tožeči stranki, Splošno sodišče poudarja, da kadar se za subjekt zaradi podpore, ki jo je domnevno nudil pri širjenju jedrskega orožja, uporabljajo omejevalni ukrepi, je ta

²¹ Skupno stališče Sveta z dne 27. decembra 2001 o uporabi posebnih ukrepov za boj proti terorizmu (2001/931/SVZP) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 1, str. 217).

²² Uredba Sveta (EU) št. 961/2010 z dne 25. oktobra 2010 o omejevalnih ukrepih proti Iranu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 423/2007 (UL, L 281, str. 1).

²³ Uredba Sveta (EU) št. 267/2012 z dne 23. marca 2012 o omejevalnih ukrepih proti Iranu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 961/2010 (UL L 88, str. 1).

javno povezan z ravnanjem, ki se šteje za resno grožnjo miru in mednarodni varnosti, zaradi česar se ga sramoti in vzbuja nezaupljivost do njega, kar krni njegov ugled in mu je zato povzročena nepremoženjska škoda, ki je še toliko večja, ker je posledica uradnega stališča institucije Unije. Zato je Splošno sodišče presodilo, da je nezakonito sprejetje in ohranitev omejevalnih ukrepov, ki se nanašajo na tožečo stranko, tej povzročilo nepremoženjsko škodo, ki je ločena od premoženjske škode, nastale zaradi vpliva na njene poslovne odnose, in da ji je zato treba priznati pravico do odškodnine za to škodo. Zlasti glede na to, da je očitek Sveta zoper tožečo stranko še posebej resen in da ni bil podkrepjen z nobenim upoštevničnim dokazom, je Splošno sodišče pri odmeri nepremoženjske škode, nastale tožeči stranki, *ex aequo et bono*, ocenilo, da znesek 50.000 EUR pomeni primerno odškodnino.

Javno zdravje

V sodbi z dne 14. maja 2014, *Nemčija/Komisija* (T-198/12, ZOdl., pod pritožbo, EU:T:2014:251), je imelo Splošno sodišče priložnost natančneje pojasniti načela, ki urejajo nadzor, ki ga opravlja nad dejavnostjo uprave Unije na področju javnega zdravja. Tožba je bila vložena zoper sklep Komisije, s katerim je bila delno zavrnjena prošnja Zvezne republike Nemčije za neupoštevanje mejnih vrednosti za nekatere kemične snovi v igračah, ki so določene v Direktivi 2009/48/ES.²⁴ Čeprav je Zvezna republika Nemčija želela ohraniti mejne vrednosti, določene v svojih predpisih, za svinec, barij, antimon, arzen in živo srebro, je Komisija njeno prošnjo glede zadnjih treh snovi zavrnila in je dovolila ohranitev nacionalnih mejnih vrednosti za prvi dve snovi samo do 21. julija 2013.

Splošno sodišče, ki je v glavni stvari odločalo po tem, ko je predsednik Splošnega sodišča izdal začasno odredbo,²⁵ najprej opozarja, da država članica lahko zaprosi za ohranitev obstoječih nacionalnih določb, kadar meni, da je treba tveganje za javno zdravje oceniti drugače, kot ga je ocenil zakonodajalec Unije pri sprejetju evropskega usklajevalnega ukrepa. Pri tem mora država članica, ki je prošnjo vložila, dokazati, da navedene nacionalne določbe zagotavljajo višjo raven zaščite javnega zdravja kot usklajevalni ukrep Unije in da ne presegajo tega, kar je potrebno za uresničitev tega cilja. V obravnavani zadevi je Splošno sodišče primerjalo nemške mejne vrednosti in mejne vrednosti, določene v Direktivi 2009/48, ter ugotovilo, da so v tej direktivi določene mejne vrednosti migracije, pri čemer se šteje, da je tveganje za zdravje povezano z določeno količino škodljive snovi, ki se lahko sprosti iz igrače in jo nato otrok absorbira. Splošno sodišče je poleg tega navedlo, da so v Direktivi določene različne mejne vrednosti migracije, opredeljene glede na vrsto materiala, prisotnega v igračah (in sicer suh, lomljiv, prahast ali prožen material, tekoč ali lepljiv material in postrgan material), medtem ko so nemške mejne vrednosti izražene v biološki dostopnosti. Mejne vrednosti biološke dostopnosti opredeljujejo največjo dopustno količino kemične snovi, ki se zaradi uporabe igrač lahko absorbira in je na voljo za biološke procese v človeškem telesu, in se uporabljajo za vse vrste igrač, ne glede na konsistenco njihovega materiala.

Po mnenju Splošnega sodišča glede na to, da so mejne vrednosti migracije v Direktivi 2009/48 od pretvorjenih nemških mejnih vrednosti dostopnosti višje samo za material, ki ga je mogoče postrgati z igrače, Komisiji ni mogoče očitati, da je zavrnila prošnjo za ohranitev nemških mejnih vrednosti, ki se uporabljajo ne glede na konsistenco materiala igrače. Iz tega je sklepalo, da Zvezna republika Nemčija glede arzena, antimona in živega srebra ni dokazala, da nacionalne mejne vrednosti zagotavljajo višjo raven zaščite kot Direktiva. Nasprotno pa je Splošno sodišče v zvezi

²⁴ Direktiva 2009/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o varnosti igrač (UL L 170, str. 1).

²⁵ Sklep z dne 15. maja 2013, *Nemčija/Komisija* (T-198/12 R, ZOdl., EU:T:2013:245), s katerim je bilo Komisiji naloženo, naj dovoli ohranitev petih nemških mejnih vrednosti do odločitve Splošnega sodišča v glavni stvari.

s svincem izpodbijani sklep razveljavilo v delu, v katerem je bila z njim odobritev nemških mejnih vrednosti za to težko kovino omejena do 21. julija 2013. Ugotovilo je, da je Komisija kršila svojo obveznost obrazložitve, saj je njen sklep v zvezi s tem vseboval notranje protislovje, ki bi lahko onemogočilo pravilno razumevanje razlogov, na katerih temelji.

Registracija kemikalij

V zadevi, v kateri je bila 2. oktobra 2014 izdana sodba *Spraylat/ECHA* (T-177/12, ZOdl., EU:T:2014:849), je Splošno sodišče odločalo o predlogu za razglasitev ničnosti odločbe Evropske agencije za kemikalije (ECHA), s katero je bila tožeči stranki v zvezi s pristojbino, ki jo je treba plačati za registracijo kemične snovi, naložena upravna taksa, več kot 17-krat višja od navedene pristojbine. Ta taksa je bila naložena, ker se je ugotovilo, da tožeča stranka v nasprotju z izjavo, ki jo je dala, ne izpolnjuje pogojev za znižanje pristojbine, predvideno za mala podjetja v sklepu MB/D/29/2010 upravnega odbora ECHA o klasifikaciji storitev, za katere se pobira taksa. Tožeča stranka se je zlasti sklicevala na kršitev načela sorazmernosti.

Splošno sodišče je ugotovilo, da tožeča stranka v okviru sklicevanja na kršitev tega načela uveljavlja ugovor nezakonitosti sklepa MB/D/29/2010, in navedlo, da je v uvodni izjavi 11 Uredbe (ES) št. 340/2008²⁶ pojasnjeno, da bi „[p]redložitev napačnih informacij [...] morala [ECHA] preprečiti z zaračunavanjem upravne takse ali po potrebi države članice z odvračilnimi kaznimi“. Čeprav je po presoji Splošnega sodišča iz te uvodne izjave razvidno, da naložitev upravne takse prispeva k dosegu cilja odvracjanja podjetij od predložitve napačnih informacij, pa je iz te uvodne izjave razvidno tudi, da se upravne takse ne sme izenačevati z globo. Ker je bila upravna taksa, določena v obravnavani zadevi, precej višja od finančne koristi, ki bi jo tožeča stranka lahko pridobila zaradi svoje lažne izjave, je Splošno sodišče ocenilo, da negativnih ekonomskih posledic za tožečo stranko zaradi določitve take takse ni mogoče upravičiti s cilji ureditve. Iz tega sledi, da je sklep MB/D/29/2010, kakor je bil uporabljen za tožečo stranko, očitno presegal to, kar je bilo nujno za doseg cilja upravne takse, ki se ga je poskušalo doseči z veljavnimi predpisi, zaradi česar je treba torej ugotoviti, da se ne uporablja in zato ugoditi predlogom tožeče stranke ter izpodbijano odločbo iz tega razloga razglasiti za nično.

Dostop do dokumentov institucij

V sodbi z dne 7. oktobra 2014, *Schenker/Komisija* (T-534/11, ZOdl., EU:T:2014:854), se Splošno sodišče opredeljuje o razlagi pojma prevladujočega javnega interesa, ki utemeljuje razkritje dokumentov, v smislu člena 4(2) Uredbe (ES) št. 1049/2001²⁷ na področju konkurence in o pogojih, pod katerimi se rok, določen za odločitev o prošnji za dostop, lahko podaljša. V obravnavani zadevi je tožeča stranka predlagala razglasitev ničnosti odločbe Komisije, s katero ji je bil zavrnjen dostop do upravnega spisa v zvezi z dokončnim sklepom glede omejevalnega sporazuma, ki je zadeval storitve letalskega tovornega prevoza, do neokrnjene različice in do nezaupne različice tega sklepa.

Splošno sodišče glede tega poudarja, da mora biti javnosti omogočeno, da se seznani z delovanjem Komisije na področju konkurence, in da torej obstaja prevladujoč javni interes za to, da se javnost

²⁶ Uredba Komisije (ES) št. 340/2008 z dne 16. aprila 2008 o pristojbinah in taksah, plačljivih Evropski agenciji za kemikalije na podlagi Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) (UL L 107, str. 6).

²⁷ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 3, str. 331).

lahko seznanjeni z nekaterimi bistvenimi elementi delovanja Komisije na tem področju. Vendar obstoj tega javnega interesa Komisije ne obvezuje k temu, da na podlagi Uredbe št. 1049/2001 odobri splošen dostop do vseh informacij, pridobljenih v okviru postopka izvajanja člena 101 PDEU. Tak splošen dostop bi namreč lahko ogrozil ravnovesje, ki ga je zakonodajalec Unije želel zagotoviti med obveznostjo zadevnih podjetij, da Komisiji posredujejo potencialno občutljive poslovne informacije, in jamstvom okrepljenega varstva informacij, ki so bile posredovane Komisiji, iz naslova poklicne tajnosti in poslovne skrivnosti. Zato javni interes za seznanitev z dejavnostjo Komisije na področju konkurence sam po sebi ne utemeljuje niti razkritja spisa o preiskavi niti razkritja neokrnjene različice sprejetega sklepa, ker ti dokumenti niso potrebni za seznanitev z bistvenimi elementi dejavnosti Komisije, kot sta rezultat postopka in razlogi, na podlagi katerih je Komisija usmerjala svoje delovanje. Komisija namreč lahko zagotovi zadostno seznanitev s tem rezultatom in s temi razlogi zlasti z objavo nezaupne različice zadevnega sklepa.

Za določitev informacij, ki so potrebne za zadostitev temu prevladujočemu javnemu interesu, Splošno sodišče navaja, da mora Komisija v skladu s členom 30(1) in (2) Uredbe št. 1/2003, ob upoštevanju legitimnega interesa podjetij, da se ne razkrijejo njihove poslovne skrivnosti, objaviti odločbe, ki jih sprejme na podlagi člena 7 te uredbe, z navedbo imena strank in glavno vsebino odločbe, vključno z naloženimi sankcijami. Zato temu prevladujočemu javnemu interesu ne more biti zadoščeno zgolj z objavo obvestila za medije, v katerem se obvešča o sprejetju zadevne odločbe, saj s takim obvestilom ni podano bistvo odločb, sprejetih na podlagi člena 7 Uredbe št. 1/2003. Ta prevladujoči javni interes zahteva objavo nezaupne različice teh odločb. Glede na te ugotovitve je Splošno sodišče presodilo, da je bila v obravnavani zadevi Komisija dolžna tožeci stranki na prošnjo, ki jo je ta vložila, posredovati nezaupno različico spornega sklepa, kar pomeni delni dostop do te odločbe v smislu člena 4(6) Uredbe št. 1049/2001.

Komisija se mora truditi, da tako različico pripravi v najkrajšem možnem času in, v vsakem primeru, v razumnem roku, ki ga je treba določiti glede na specifične okoliščine vsake zadeve in zlasti glede na večje ali manjše število zahtev zadevnih podjetij za zaupno obravnavo ter njihovo tehnično in pravno kompleksnost. V obravnavani zadevi je Splošno sodišče ugotovilo, da Komisiji nič ni preprečevalo, da tožeci stranki posreduje del nezaupne različice spornega sklepa, ki ni bil predmet nobene zahteve za zaupno obravnavo. Zato je bila Komisija tožeci stranki dolžna posredovati tako nezaupno različico izpodbijanega sklepa, ne da bi čakala, da bi se dokončno rešile vse zahteve zadevnih podjetij za zaupno obravnavo.

II. Odškodninski spori

V zadevi, v kateri je bila 18. septembra 2014 izdana sodba *Holcim (Romania)/Komisija* (T-317/12, ZOdl., pod pritožbo, EU:T:2014:782), je Splošno sodišče odločalo o predlogu za povrnitev škode, ki naj bi tožeci stranki nastala, ker ji Komisija ni razkrila informacij o pravicah do emisije toplogrednih plinov, ki naj bi ji bile odvzete, in ni prepovedala vseh transakcij v zvezi s temi pravicami. Tožeča stranka je predlagala ugotovitev odgovornosti Unije primarno na podlagi krivdne odgovornosti in podredno na podlagi objektivne odgovornosti.

Glede dopustnosti predloga Splošno sodišče navaja, da je v skladu s sodbo Sodišča *Roquette frères/Komisija*²⁸ dopustnost odškodninske tožbe, določene v členu 268 PDEU in členu 340, drugi odstavek, PDEU, v nekaterih primerih lahko pogojena z izčrpanjem nacionalnih pravnih sredstev, ki obstajajo za povrnitev škode od nacionalnih organov, če ta sredstva v nacionalnem pravu

²⁸ Sodba z dne 30. maja 1989, *Roquette frères/Komisija* (20/88, Recueil, EU:C:1989:221).

dejansko zagotavljajo varstvo zadevnih posameznikov, tako da lahko privedejo do povrnitve zatrjevane škode. Uporaba izraza „lahko“ v tej opredelitvi načela kaže na to, da zaradi neizčrpanja „nacionalnih pravnih sredstev, ki obstajajo za povrnitev škode s strani nacionalnih organov“, sodišče Unije nedopustnosti ne ugotovi sistematično. Vendar Splošno sodišče ugotavlja, da obstaja le en primer, v katerem okoliščina, da o odškodninski tožbi, vloženi pri nacionalnem sodišču, še ni bilo pravnomočno odločeno, nujno pomeni, da je odškodninska tožba, vložena pri sodišču Unije, nedopustna. Gre za primer, ko ta okoliščina sodišču Unije onemogoča, da opredeli naravo in obseg škode, ki se zatrjuje pred njim. Ker je presodilo, da v obravnavani zadevi ni tako, Splošno sodišče tožbe ni zavrglo kot nedopustne.

Glede preučitve utemeljenosti tožbe Splošno sodišče pojasnjuje, da kadar oseba vloži dve odškodninski tožbi za isto škodo, eno proti nacionalnemu organu pri nacionalnem sodišču in drugo proti instituciji ali organu Unije pri sodišču Unije, obstaja tveganje, da bi lahko navedena oseba, ker bi sodišči, ki odločata o zadevi, to škodo različno ocenili, prejela nezadostno ali preveliko odškodnino. Sodišče Unije mora pred odločanjem o škodi počakati, da nacionalno sodišče s končno odločbo odloči o tožbi, ki je bila vložena pri njem. Nasprotno pa lahko celo preden nacionalno sodišče odloči, odloča, ali je očitano ravnanje tako, da je podana nepogodbena odgovornost Unije.

III. Pritožbe

Med sodbami, ki jih je v letu 2014 izrekel pritožbeni senat Splošnega sodišča, je treba posebej izpostaviti tri.

Na prvem mestu je v sodbi z dne 21. maja 2014, *Mocová/Komisija* (T-347/12 P, ZOdl. (odlomki), EU:T:2014:268), Splošno sodišče potrdilo pristop Sodišča za uslužbence, po mnenju katerega je treba ob upoštevanju razvijajoče se narave predhodnega postopka pri preučitvi zakonitosti prvotnega akta, ki posega v položaj, upoštevati obrazložitev iz odločbe o zavrnitvi pritožbe, saj se šteje, da ta obrazložitev s tem aktom sovпада. To je posledica sodne prakse, ki se nanaša na ugotavljanje izpodbojnosti odgovorov na pritožbo in iz katere je razvidno, da organ za imenovanja ali organ, pooblaščen za sklepanje pogodb o zaposlitvi, v odločbi o zavrnitvi pritožbe svojo odločbo lahko dopolni ali celo spremeni.

Na drugem mestu je v sodbi z dne 21. maja 2014, *Komisija/Macchia* (T-368/12 P, ZOdl. JU, EU:T:2014:266), Splošno sodišče natančneje pojasnilo značilnosti obveznosti institucije v primeru nepodaljšanja pogodbe za določen čas začasnega uslužbenca. V obravnavani zadevi je Splošno sodišče presodilo, da je Sodišče za uslužbence, prvič, napačno razlagalo dolžnost uprave, da ravna skrbno, in drugič, napačno uporabilo sodbo z dne 8. marca 2012, *Huet* (C-251/11, ZOdl., EU:C:2012:133). V zvezi z dolžnostjo skrbnega ravnanja je Splošno sodišče presodilo, da Sodišče za uslužbence s tem, da je navedeno dolžnost preširoko razlagalo tako, da upravi nalaga obveznost predhodne preučitve možnosti prerazporeditve zadevnega uslužbenca, in je s tem zanjo določilo obveznost, ki ni predvidena v Pogojih za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, ni spoštovalo meja svoje pristojnosti, ki je preučiti, ali je zadevni organ deloval v okviru razumnih meja in ali svoje diskrecijske pravice ni uporabil očitno napačno. V zvezi z zgoraj navedeno sodbo *Huet* (EU:C:2012:133) Splošno sodišče pojasnjuje, da navedena sodba za pogodbeno osebje ne določa obstoja pravice do določene [mere] kontinuitete zaposlitve, temveč je v njej navedeno zgolj, da je cilj „okvirnega sporazuma“ o delu za določen čas, sklenjenega 18. marca 1999, preprečiti zlorabo pogodb za določen čas.

Na tretjem mestu je Splošno sodišče v sodbi z dne 16. oktobra 2014, *Schönberger/Računsko sodišče* (T-26/14 P, ZOdl. JU, EU:T:2014:887), presodilo, da Sodišče za uslužbence s tem, da je tožbeni razlog

zavrnilo na podlagi razlage upoštevne odločbe, ki ne ustreza razlagi, ki jo je uprava uporabila v obrazložitvi sporne odločbe, ni le nadomestilo obrazložitve, ampak je to zavrnitev tudi oprlo na dejanske in pravne elemente, o katerih se pred njim ni razpravljalo, s čimer je kršilo načelo kontradiktornosti.

IV. Predlogi za izdajo začasne odredbe

Na Splošno sodišče je bilo leta 2014 vloženih 45 predlogov za izdajo začasne odredbe, kar je precejšnje povečanje glede na število predlogov, ki so bili vloženi v letu 2013 (31). Splošno sodišče je v tem letu odločilo o 48 predlogih,²⁹ v letu 2013 pa o 27. Predsednik Splošnega sodišča je ugodil štirim predlogom, in sicer s sklepi z dne 13. februarja 2014, *Luxembourg Pamol (Cyprus) in Luxembourg Industries/Komisija* (T-578/13 R, EU:T:2014:103), z dne 13. junija 2014, *SACE in Sace BT/Komisija* (T-305/13 R, EU:T:2014:595), z dne 25. julija 2014, *Deza/ECHA* (T-189/14 R, EU:T:2014:686), in z dne 4. decembra 2014, *Vanbreda Risk & Benefits/Komisija* (T-199/14 R, ZOdl. (odlomki), EU:T:2014:1024).

Zgoraj navedena sklepa *Luxembourg Pamol (Cyprus) in Luxembourg Industries/Komisija* (EU:T:2014:103), ki zadevata problematiko razkritja domnevno zaupnih informacij, ki sta ga nameravali opraviti Komisija in ECHA, pretežno sledita vzoru podobnih sklepov, sprejetih v letih 2012 in 2013.³⁰ Predsednik splošnega sodišča je najprej potrdil obstoj *fumus boni juris*: presoja zaupnosti se je nanašala na znatno število kemijskih (zadeva T-189/14 R), fizikalno-kemijskih, bioloških in farmacevtskih (zadeva T-578/13 R) podatkov ter je vsebovala kompleksna in obširna znanstvena vprašanja, ki jih *prima facie* ni bilo mogoče šteti za očitno neupoštevna, temveč je odgovor na njih zahteval poglobljeno preučitev v postopku v glavni stvari.

Kar zadeva nujnost, je predsednik Splošnega sodišča ugotovil, da je zatrjevana škoda resna, in poudaril, da je treba za potrebe postopka za izdajo začasne odredbe domnevati, da so sporne informacije zaupne. Te informacije, ki zadevajo proizvodno in poslovno dejavnost tožečih strank, pomenijo neopredmetena sredstva, ki bi se jih lahko uporabilo v konkurenčne namene in katerih vrednost bi bila znatno zmanjšana, če bi prenehala biti skrivnost. Kar zadeva nepopravljivost te škode, je predsednik Splošnega sodišča presodil, da škode, ki bi jo povzročila spletna objava spornih informacij, ni mogoče ovrednotiti, saj je internet dosegljiv neomejenemu številu ljudi na vsem svetu. Kar pa zadeva škodo, ki bi jo povzročilo razkritje spornih informacij tretji osebi, ki je za to zaprosila na podlagi Uredbe št. 1049/2001, je predsednik Splošnega sodišča presodil, da bi to tožeče stranke postavilo v vsaj tako ranljiv položaj kot spletna objava. Ta tretja oseba bi se namreč nemudoma seznanila z navedenimi informacijami in bi jih lahko takoj izkoristila v kakršen koli namen, zlasti konkurenčen, od katerega bi imela koristi, in s tem oslabil konkurenčni položaj

²⁹ Dva sklepa sta sprejela sodnika začasne odredbe, ki sta predsednika Splošnega sodišča nadomestila v skladu s členom 106 Poslovnika: sklepa z dne 4. februarja 2014, *Serco Belgium in drugi/Komisija* (T-644/13 R, EU:T:2014:57), in z dne 27. oktobra 2014, *Diktyo Amyntikon Viomichanion Net/Komisija* (T-703/14 R, EU:T:2014:914).

³⁰ Sklepi z dne 16. novembra 2012, *Evonik Degussa/Komisija* (T-341/12 R, EU:T:2012:604) in *Akzo Nobel in drugi/Komisija* (T-345/12 R, EU:T:2012:605), ter z dne 29. novembra 2012, *Alstom/Komisija* (T-164/12 R, EU:T:2012:637), zoper katere ni bila vložena pritožba (glej letno poročilo 2012, str. 161 in 162), sklep z dne 11. marca 2013, *Pilkington Group/Komisija* (T-462/12 R, ZOdl., EU:T:2013:119), ki je bil v postopku na podlagi pritožbe potrjen, in sklepa z dne 25. aprila 2013, *AbbVie/EMA* (T-44/13 R, EU:T:2013:221) in *InterMune UK in drugi/EMA* (T-73/13 R, EU:T:2013:222) (glej Letno poročilo 2013, str. 148 in 149). Zadnjenavedena sklepa je Sodišče v postopku na podlagi pritožbe razveljavilo. Po vrnitvi zadev v odločanje Splošnemu sodišču so tožeče stranke odstopile od predlogov za izdajo začasne odredbe, zaradi česar sta bili zadevi T-44/13 R in T-73/13 R 8. aprila in 21. maja 2014 izbrisani iz sodnega registra.

tožečih strank. Te škode po mnenju predsednika Splošnega sodišča ni mogoče ovrednotiti, saj bi tožeče stranke morale računati s tem, da bo nedoločeno in teoretično neomejeno število dejanskih in potencialnih konkurentov na vsem svetu pridobilo sporne informacije, zato da bi jih kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno zelo velikokrat uporabili.

V okviru tehtanja interesov predsednik Splošnega sodišča poudarja, da bi sodba, s katero bi bila za nično razglašena odločba, s katero je bila zanikana zaupnost spornih informacij, postala neizvedljiva in bi ji bil odvzet polni učinek, če bi bila predloga za izdajo začasne odredbe zavrnjena, saj bi ta zavrnitev omogočila takojšnje razkritje navedenih informacij in tako *de facto* prejudicirala smer prihodnje odločitve v glavni stvari.

Predmet zadeve, v kateri je bil izdan zgoraj navedeni sklep *SACE in Sace BT/Komisija* (EU:T:2014:595), je sklep Komisije, s katerim je ta, prvič, kapitalske injekcije, ki jih je Servizi assicurativi del commercio estero SpA (SACE SpA), italijanska javna zavarovalnica, dala svoji hčerinski družbi Sace BT SpA, ki jo je matična družba kot ločeni subjekt ustanovila, da bi ločila upravljanje nekaterih tveganj, opredelila za nezakonite in z notranjim trgov nezdružljive državne pomoči in, drugič, italijanskim organom naložila, naj od družbe Sace BT izterjajo vrnitev izplačanih pomoči v višini 78 milijonov EUR.

V sklepu z dne 13. junija 2014 je predsednik Splošnega sodišča ugotovil, da je pogoj v zvezi s *fumus boni juris* izpolnjen, saj sta tožeči stranki dokazali, da tožbeni razlog, navajan v sporu o glavni stvari – ki se nanaša na kršitev člena 107 PDEU, saj naj bi Komisija napačno ugotovila, da je mogoče sporne ukrepe pripisati italijanski državi – vzbuja zelo resne dvome glede zakonitosti izpodbijanega sklepa, ki jih v okviru postopka za izdajo začasne odredbe niso mogle odpraviti navedbe druge stranke. Zlasti, argumentaciji tožečih strank – da Komisija ni upoštevala poslovne in strateške samostojnosti družbe SACE – Komisija ni nasprotovala, saj se v okviru postopka za izdajo začasne odredbe ni izrekla o *fumus boni juris*. Glede na načelo dispozitivnosti, v skladu s katerim lahko stranki svobodno razpolagata s predmetom spora, sodnik za izdajo začasne odredbe ni mogel ne upoštevati tega postopkovnega ravnanja Komisije.

Kar zadeva nujnost, sta tožeči stranki uspeli dokazati, da bi družbi Sace BT nastala resna in nepopravljiva škoda, če predlagani odlog izvršitve ne bi bil odrejen. Predsednik Splošnega sodišča je namreč poudaril, prvič, da je Komisija sama priznala, da bi izvršitev sklepa, s katerim je naložena izterjava domnevnih državnih pomoči, v celoti, če bi privedla do likvidacije družbe Sace BT pred razglasitvijo sodbe v glavni stvari, tej družbi povzročila resno in nepopravljivo škodo, in drugič, da bi vračilo celotnega zneska pomoči povzročilo, da družba Sace BT ne bi več izpolnjevala pogojev, ki jih določa italijanska zavarovalniška ureditev, in bi morala biti likvidirana kot zavarovalnica.

V okviru tehtanja interesov predsednik Splošnega sodišča navaja, da mora v zvezi z obveznostjo izterjave nezakonito izplačanih pomoči, ki so bile razglašene za nezdružljive z notranjim trgov, interes Komisije običajno prevladati nad interesom prejemka pomoči, da pa ta prejemnik lahko v izjemnih okoliščinah doseže odreditev začasnih ukrepov. Ker sta v obravnavani zadevi tožeči stranki dokazali nujnost in obstoj *fumus boni juris*, je predsednik Splošnega sodišča ugotovil, da imata legitimen interes za doseg predlaganega odloga izvršitve. Ker se je poleg tega pisni postopek v glavni stvari končal že pred več meseci, je predsednik Splošnega sodišča presodil, da bo Splošno sodišče sodbo verjetno razglasilo v bližnji prihodnosti, in ugotovil, da gre za izredno postopkovno okoliščino, ki jo lahko upošteva v okviru tehtanja interesov. Vendar je predsednik Splošnega sodišča glede na interes Unije na eni strani, da dejansko pride do vrnitve državnih pomoči, in glede na trditev tožečih strank na drugi, da družba Sace BT potrebuje le minimalna neto sredstva za zagotovitev svojega nadaljnjega obstoja, odobril le delni odlog izvršitve.

Zgoraj navedeni sklep *Vanbreda Risk & Benefits/Komisija* (EU:T:2014:1024) se je nanašal na javni razpis v zvezi z naročilom nepremičninskih zavarovanj, ki ga je Komisija objavila avgusta 2013 v svojem imenu in v imenu več institucij in agencij Unije. Namen javnega razpisa je bil nadomestiti takrat veljavno pogodbo, ki je bila sklenjena s konzorcijem, katerega zavarovalni zastopnik je bila tožeča stranka, družba Vanbreda Risk & Benefits. Komisija je 30. januarja 2014 tožečo stranko obvestila, da njene ponudbe ni sprejela, ker ni ponudila najnižje cene, in da je naročilo oddala družbi Marsh SA, zavarovalnemu zastopniku. Tožeča stranka je vložila, prvič, tožbo za razglasitev ničnosti te odločbe in za prisoditev odškodnine v višini 1 milijona EUR in, drugič, predlog za izdajo začasne odredbe, v katerem je predsedniku Splošnega sodišča predlagala, naj odredi odlog izvršitve izpodbijane odločbe. S sklepom z dne 1. decembra 2014 je predsednik Splošnega sodišča temu predlogu ugodil.

Predsednik Splošnega sodišča je ugotovil, da obstaja še posebej resen *fumus boni juris*. Eden od bistvenih pogojev javnega razpisa je bil namreč, da ponudnik, ki predloži skupno ponudbo, zagotovi solidarno odgovornost vseh partnerjev iz ponudbe za izvedbo naročila. Prvotna ponudba družbe Marsh pa te zahteve ni izpolnjevala, saj so se zavarovalnice, ki so pooblastile tega zavarovalnega zastopnika, individualno zavezale vsaka zgolj za del pogodbe, izpolnitev katerega je ponudila. To, da so kasneje ob podpisu pogodbe vse zavarovalnice ponudnice sprejele klavzulo glede solidarnosti, je bila posledica *prima facie* nezakonite spremembe ponudbe, do katere je prišlo po predložitvi ponudb zaradi dvostranskih stikov med Komisijo in družbo Marsh. Poleg tega je po odstopu ene od zavarovalnic, ki bi morala sodelovati pri ponudbi družbe Marsh, Komisija tej družbi dovolila, da po oddaji naročila med podpisnike pogodbe vključi dve novi zavarovalnici, katerih niti ekonomski in finančni položaj niti tehnična sposobnost niso bili ocenjeni pred oddajo naročila in izločitvijo ponudb drugih ponudnikov. Po mnenju predsednika Splošnega sodišča to na prvi pogled vzbuja resne dvome v spoštovanje zakonitosti postopka oddaje naročil.

Kar zadeva pogoj glede nujnosti, je predsednik Splošnega sodišča priznal, da je zatrjevana finančna škoda resna, vendar je ugotovil, da tožeča stranka ni dokazala nepopravljivosti te škode, saj v skladu z ustaljeno sodno prakso finančne škode običajno ni mogoče šteti za nepopravljivo, ker je na splošno lahko predmet poznejšega denarnega nadomestila. Kar natančneje zadeva spore glede oddaje javnih naročil, je neuspelemu ponudniku iz sistemskih razlogov, povezanih s to vrsto spora, celo izredno težko dokazati nevarnost nastanka nepopravljive škode. Tak rezultat pa je v nasprotju z zahtevami učinkovitega začasnega varstva na področju javnih naročil. Predsednik Splošnega sodišča je zato ocenil, da je treba sprejeti nov pristop, prilagojen posebnosti tega spora. Kadar torej neuspeši ponudnik uspe dokazati obstoj še posebej resnega *fumus boni juris*, od njega ni mogoče zahtevati, da dokaže tudi, da bi mu zaradi zavrnitve predloga za izdajo začasne odredbe lahko nastala nepopravljiva škoda, saj bi sicer prišlo do prekomernega in neupravičenega posega v pravico do učinkovitega sodnega varstva, ki jo ima na podlagi člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Tak *fumus boni juris* je podan, kadar kaže na obstoj dovolj očitne in resne nezakonitosti, nastanek ali podaljšanje učinkov katere je treba čim prej preprečiti, razen če tehtanje interesov temu nedvomno ne nasprotuje. V teh izjemnih okoliščinah zgolj dokaz resnosti škode, ki bi nastala brez odloga izvršitve izpodbijane odločbe, zadošča za izpolnitev pogoja glede nujnosti, saj je treba preprečiti učinkovanje take nezakonitosti. V obravnavani zadevi je predsednik Splošnega sodišča ugotovil, da so bile *prima facie* storjene resne kršitve, zaradi katerih je bila izbrana ponudba nezakonita, in da je treba ravnanje Komisije šteti za dovolj očitno in resno kršitev prava Unije, da je treba preprečiti nastanek njegovih prihodnjih učinkov.

Kar zadeva tehtanje interesov, je predsednik Splošnega sodišča presodil, da se nagiba v korist tožeče stranke ter da njen interes ohraniti svojo pravico do učinkovitega pravnega sredstva, zaščita finančnih interesov Unije in potreba preprečiti učinke ugotovljene nezakonitosti pretehtajo nad interesom Komisije za ohranitev izpodbijane odločbe. Predsednik Splošnega sodišča je v zvezi

s tem zavrnil argument Komisije, da bi bila v primeru odložitve izvršitve izpodbijane odločbe izpostavljena katastrofalnim posledicam za finančne interese Unije. V zvezi z nevarnostjo, povezano z neobstojem zavarovanj zadevnih stavb, se je namreč izkazalo, da obstaja več rešitev, ki lahko zagotovijo, da se stavbe zavarujejo na podlagi trenutno veljavne pogodbe.

Predsednik Splošnega sodišča je zato ugotovil, da okoliščine obravnavane zadeve zahtevajo, da se odredi odlog izvršitve izpodbijane odločbe. Glede na to, da je šlo za spremembo pristopa, in glede na načelo pravne varnosti pa je ta odlog odredil zgolj do izteka roka za pritožbo.³¹

³¹ Ostali predlogi za izdajo začasne odredbe, ki so bili vloženi na področju javnih naročil, so bili zavrnjeni zaradi neobstoja *fumus boni juris*, ne da bi bil preučen pogoj v zvezi z nujnostjo (sklepi z dne 4. februarja 2014, *Serco Belgium in drugi/Komisija* (T-644/13 R, EU:T:2014:57), z dne 5. decembra 2014, *AF Steelcase/UUNT* (T-652/14 R, EU:T:2014:1026), in z dne 8. decembra 2014, *STC/Komisija* (T-355/14 R, EU:T:2014:1046).

B – Sestava Splošnega sodišča

(Protokolarni vrstni red 31. decembra 2014)

Prva vrsta, od leve proti desni:

predsedniki senatov G. Berardis, M. Van der Woude, A. Dittrich in S. Papasavvas; podpredsednik Splošnega sodišča H. Kanninen, predsednik Splošnega sodišča M. Jaeger; predsednica senata M. E. Martins Ribeiro, predsedniki senatov M. Prek, S. Frimodt Nielsen in D. Gratsias.

Druga vrsta, od leve proti desni:

sodnika E. Buttigieg in A. Popescu, sodnici I. Labucka in I. Wiszniewska-Białęcka, sodniki F. Dehousse, N. J. Forwood in O. Czúcz, sodnica I. Pelikánová, sodnik J. Schwarcz; sodnica M. Kančeva.

Tretja vrsta, od leve proti desni:

sodniki L. Madise, I. Ulloa Rubio in V. Kreuschitz; sodnica V. Tomljenović, sodniki C. Wetter, E. Bieliūnas, A. M. Collins in S. Gervasoni; sodni tajnik E. Coulon.

1. Člani Splošnega sodišča

(po vrstnem redu nastopa funkcije)

Marc Jaeger

Rojen leta 1954; diploma iz prava z univerze Robert Schuman v Strasbourgu; študij na Collège d'Europe; sprejem v luksemburško odvetniško zbornico (1981); svetovalec pri generalnem tožilcu, Luxembourg (1983); sodnik na okrožnem sodišču v Luxembourg (1984); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1986–1996); predsednik Institut universitaire international de Luxembourg (IUIL); sodnik na Splošnem sodišču od 11. julija 1996; predsednik Splošnega sodišča od 17. septembra 2007.

Heikki Kanninen

Rojen leta 1952; diploma šole za visoke poslovne študije v Helsinkih in pravne fakultete univerze v Helsinkih; strokovni sodelavec na vrhovnem upravnem sodišču Finske; generalni sekretar odbora za reformo pravnega varstva v javni upravi; glavni administrator na vrhovnem upravnem sodišču; generalni sekretar pri odboru za reformo upravnega spora, svetovalec direktorata za zakonodajo ministrstva za pravosodje; namestnik sodnega tajnika Sodišča EFTE; strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti; sodnik na vrhovnem upravnem sodišču (1998–2005); član odbora za pritožbe beguncev; podpredsednik odbora za razvoj finskih sodnih institucij; sodnik na Sodišču za javne uslužbenke (6. oktober 2005–6. oktober 2009); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2009; podpredsednik Splošnega sodišča od 17. septembra 2013.

Nicholas James Forwood

Rojen leta 1948; diploma z univerze v Cambridgeu (BA 1969, MA 1973) (strojne znanosti in pravo); od leta 1970 vpisan v imenik angleške odvetniške zbornice, odvetnik v Londonu (1971–1999) in v Bruslju (1979–1999); od leta 1981 vpisan v imenik irske odvetniške zbornice; leta 1987 pridobil naziv Queen's Counsel; leta 1998 imenovan za člana uprave (bencher) Middle Temple; zastopnik angleške in valižanske odvetniške zbornice pri svetu odvetniških združenj Evropske unije (CCBE) in predsednik stalne delegacije CCBE pri Sodišču (1995–1999); član vodstvenega organa World Trade Law Association in European Maritime Law Organisation (1993–2002); sodnik na Splošnem sodišču od 15. decembra 1999.

Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro

Rojena leta 1956; študij v Lizboni, Bruslju in Strasbourgu; odvetnica na Portugalskem in v Bruslju; svobodna raziskovalka na Institut d'études européennes de l'université libre de Bruxelles; strokovna sodelavka pri J. C. Moitinho de Almeidi, portugalskem sodniku na Sodišču (1986–2000), nato pri predsedniku Splošnega sodišča B. Vesterdorfu (2000–2003); sodnica na Splošnem sodišču od 31. marca 2003.

Franklin Dehousse

Rojen leta 1959; diploma iz prava (univerza v Liègeu, 1981); sodelavec (Fonds national de la recherche scientifique, 1985–1989); pravni svetovalec v poslanski zbornici (1981–1990); doktor pravnih znanosti (univerza v Strasbourgu, 1990); profesor (univerzi v Liègeu in Strasbourgu, Collège d'Europe, Institut royal supérieur de Défense, univerza Montesquieu v Bordeauxu; Collège Michel Servet univerz v Parizu; fakultete Notre-Dame de la Paix v Namurju); posebni predstavnik ministra za zunanje zadeve (1995–1999); direktor evropskih študij na Institut royal des relations internationales (1998–2003); sodnik prisednik na Conseil d'État (2001–2003); svetovalec Evropske komisije (1990–2003); član Observatoire Internet (2001–2003); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2003.

Ottó Czúcz

Rojen leta 1946; doktorat iz pravnih znanosti z univerze v Szegedu (1971); referent na ministrstvu za delo (1971–1974); predavatelj in profesor (1974–1989), dekan pravne fakultete (1989–1990), prorektor (1992–1997) univerze v Szegedu; odvetnik; član uprave nacionalne pokojninske zavarovalnice; podpredsednik evropskega inštituta za socialno varnost (1998–2002); član znanstvenega sveta mednarodnega združenja za socialno varnost; sodnik na ustavnem sodišču (1998–2004); sodnik na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Irena Wiszniewska-Białecka

Rojena leta 1947; diploma iz prava z univerze v Varšavi (1965–1969); raziskovalka (asistentka, docentka, profesorica) na inštitutu pravnih znanosti poljske akademije znanosti (1969–2004); raziskovalka na Inštitutu Max Planck za tuje in mednarodno patentno, avtorsko in konkurenčno pravo v Münchnu (štipendija Foundation AvH; 1985–1986); odvetnica (1992–2000); sodnica na vrhovnem upravnem sodišču (2001–2004); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Irena Pelikánová

Rojena leta 1949; doktorica pravnih znanosti, asistentka za gospodarsko pravo (pred 1989), nato doktorica znanosti, profesorica gospodarskega prava (od l. 1993) na pravni fakulteti Karlove univerze v Pragi; članica vodstvenega organa komisije za vrednostne papirje (1999–2002); odvetnica; članica zakonodajnega sveta češke vlade (1998–2004); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Ingrida Labucka

Rojena leta 1963; diploma iz prava z univerze v Latviji (1986); inšpektorica na ministrstvu za notranje zadeve za regijo Kirov in mesto Riga (1986–1989); sodnica na sodišču prve stopnje v Rigi (1990–1994); odvetnica (1994–1998 in julij 1999–maj 2000); ministrica za pravosodje (november 1998–julij 1999 in maj 2000–oktober 2002); članica Stalnega arbitražnega sodišča v Haagu (2001–2004); poslanka (2002–2004); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Savvas Papasavvas

Rojen leta 1969; študij na univerzi v Atenah (Ptychion leta 1991); podiplomski študij na univerzi Paris II (magisterij iz javnega prava leta 1992) in na univerzi Aix-Marseille III (doktorat iz pravnih znanosti leta 1995); vpisan v imenik ciprske odvetniške zbornice, član odvetniške zbornice v Nikoziji od leta 1993; predavatelj na univerzi na Cipru (1997–2002), docent za ustavno pravo od septembra 2002; raziskovalec na evropskem centru za javno pravo (2001–2002); sodnik na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Miro Prek

Rojen leta 1965; diploma iz prava (1989); pravniški državni izpit (1994); različne naloge in položaji v javni upravi, zlasti v Službi Vlade RS za zakonodajo (državni podsekretar in namestnik direktorja ter vodja oddelka za evropsko in primerjalno pravo) in v Službi Vlade RS za evropske zadeve (državni podsekretar); član pogajalske skupine za pridružitveni sporazum (1994–1996) in za pristop k Evropski uniji (1998–2003), odgovoren za pravne zadeve; odvetnik; vodja projektov za prilagoditev evropski zakonodaji in za evropsko integracijo, zlasti na Zahodnem Balkanu; vodja oddelka na Sodišču Evropskih skupnosti (2004–2006); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2006.

Alfred Dittrich

Rojen leta 1950; študij prava na univerzi Erlangen-Nürnberg (1970–1975); sodniški pripravnik na območju višjega regionalnega sodišča v Nürnbergu (1975–1978); referent na zveznem ministrstvu za gospodarstvo (1978–1982); referent na stalnem predstavništvu Zvezne republike Nemčije pri Evropskih skupnostih (1982); referent na zveznem ministrstvu za gospodarstvo, pristojen za vprašanja prava Skupnosti in konkurence (1983–1992); vodja oddelka „Pravo Evropske unije“ (1992–2007) na ministrstvu za pravosodje; vodja nemške delegacije v okviru delovne skupine „Sodišče“ pri Svetu; agent nemške vlade v številnih zadevah pred Sodiščem Evropskih skupnosti; sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2007.

Sten Frimodt Nielsen

Rojen leta 1963; diploma iz prava z univerze v Københavnu (1988); uradnik na ministrstvu za zunanje zadeve (1988–1991); predavatelj mednarodnega in evropskega prava na univerzi v Københavnu (1988–1991); sekretar veleposlaništva pri stalnem predstavništvu Danske pri Združenih narodih v New Yorku (1991–1994); uradnik v pravni službi ministrstva za zunanje zadeve (1994–1995); izredni profesor na univerzi v Københavnu (1995); svetovalec in nato glavni svetovalec službe predsednika vlade (1995–1998); ministrski svetnik stalnega predstavništva Danske pri Evropski uniji (1998–2001); posebni svetovalec službe predsednika vlade za pravna vprašanja (2001–2002); vodja oddelka in pravni svetovalec službe predsednika vlade (marec 2002–julij 2004); državni podsekretar in pravni svetovalec službe predsednika vlade (avgust 2004–avgust 2007); sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2007.

Juraj Schwarcz

Rojen leta 1952; doktor pravnih znanosti (univerza Comenius v Bratislavi, 1979); pravni svetovalec v podjetju (1975–1990); sodni tajnik za trgovinski register na okrožnem sodišču v Košicah (1991); sodnik na okrožnem sodišču v Košicah (januar–oktober 1992); sodnik in predsednik senata regionalnega sodišča v Košicah (november 1992–2009); sodnik, dodeljen na vrhovno sodišče Slovaške republike, oddelek za gospodarsko pravo (oktober 2004–september 2005); predsednik senata za gospodarsko pravo regionalnega sodišča v Košicah (oktober 2005–september 2009); zunanji član oddelka za trgovinsko in gospodarsko pravo univerze P. J. Šafárik v Košicah (1997–2009); zunanji član predavateljskega zbora pravne akademije (2005–2009); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2009.

Marc van der Woude

Rojen leta 1960; študij prava (univerza v Groninguenu, 1983); študij na Collège d'Europe (1983–1984); asistent na Collège d'Europe (1984–1986); predavatelj na univerzi v Leidnu (1986–1987); poročevalec pri generalnem direktoratu Komisije Evropskih skupnosti za konkurenco (1987–1989); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1989–1992); politični koordinator pri generalnem direktoratu Komisije Evropskih skupnosti za konkurenco (1992–1993); član pravne službe Komisije Evropskih skupnosti (1993–1995); odvetnik, član odvetniške zbornice v Bruslju od leta 1995; profesor na univerzi Érasme v Rotterdamu od leta 2000; avtor številnih strokovnih del; sodnik na Splošnem sodišču od 13. septembra 2010.

Dimitrios Gratsias

Rojen leta 1957; diploma iz prava z univerze v Atenah (1980); magisterij iz javnega prava z univerze Paris I, Panthéon-Sorbonne (1981); potrdilo univerzitetnega centra za skupnostne in evropske študije (univerza Paris I) (1982); strokovni sodelavec pri državnem svetu (1985–1992); višji strokovni sodelavec pri državnem svetu (1992–2005); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1994–1996); nadomestni član grškega vrhovnega sodišča posebne pristojnosti (1998 in 1999); član državnega sveta (2005); član posebnega sodišča za obravnavo disciplinskih zadev v zvezi s sodniki (2006); član vrhovnega upravnosodnega sveta (2008); inšpektor za upravna sodišča (2009 in 2010); sodnik na Splošnem sodišču od 25. oktobra 2010.

Andrei Popescu

Rojen leta 1948; diploma iz prava z univerze v Bukarešti (1971); podiplomski študij mednarodnega delovnega prava in evropskega socialnega prava, univerza v Ženevi (1973–1974); doktorat iz pravnih znanosti z univerze v Bukarešti (1980); asistent pripravnik (1971–1973), asistent (1974–1985) in nato predavatelj delovnega prava na univerzi v Bukarešti (1985–1990); glavni raziskovalec na inštitutu za znanstvene raziskave na področju dela in socialne varnosti (1990–1991); namestnik generalnega direktorja (1991–1992), nato direktor (1992–1996) na ministrstvu za delo in socialno varnost; docent (1997), nato profesor na nacionalni šoli za politične in upravne študije v Bukarešti (2000); državni sekretar na ministrstvu za evropsko integracijo (2001–2005); vodja oddelka na zakonodajnem svetu Romunije (1996–2001 in 2005–2009); direktor in ustanovitelj romunske revije za evropsko pravo; predsednik romunskega društva za evropsko pravo (2009–2010); agent romunske vlade pred sodišči Evropske unije (2009–2010); sodnik na Splošnem sodišču od 26. novembra 2010.

Marijana Kančeva

Rojena leta 1958; diploma iz prava z univerze v Sofiji (1979–1984); dodatni magisterij iz evropskega prava z Inštituta za evropske študije svobodne univerze v Bruslju (2008–2009); specializaciji iz gospodarskega prava in prava intelektualne lastnine; sodnica pripravnica na regionalnem sodišču v Sofiji (1985–1986); pravna svetovalka (1986–1988); odvetnica, vpisana pri odvetniški zbornici v Sofiji (1988–1992); generalna direktorica urada za diplomatski zbor pri ministrstvu za zunanje zadeve (1992–1994); opravljanje odvetniškega poklica v Sofiji (1994–2011) in Bruslju (2007–2011); arbitrica v Sofiji v okviru reševanja gospodarskih sporov; udeležba pri redakciji različnih zakonodajnih besedil kot pravna svetovalka v bolgarskem parlamentu; sodnica na Splošnem sodišču od 19. septembra 2011.

Guido Berardis

Rojen leta 1950; diploma iz prava (univerza La Sapienza v Rimu, 1973), podiplomski študij evropskega prava na Collège d'Europe (Brugge, 1974–1975), uradnik Komisije Evropskih skupnosti (direktorat „Mednarodne zadeve“ pri generalnem direktoratu za kmetijstvo, 1975–1976); član pravne službe Komisije Evropskih skupnosti (1976–1991 in 1994–1995); predstavnik pravne službe Komisije Evropskih skupnosti v Luxembourg (1990–1991); strokovni sodelavec pri sodniku G. F. Manciniju na Sodišču Evropskih skupnosti (1991–1994); pravni svetovalec članov Komisije Evropskih skupnosti M. Montija (1995–1997) in F. Bolkesteina (2000–2002); direktor direktorata „Javna naročila“ (2002–2003), direktorata „Storitve, intelektualna in industrijska lastnina, mediji in varstvo podatkov“ (2003–2005) in direktorata „Storitve“ (2005–2011) pri generalnem direktoratu Komisije Evropskih skupnosti za notranji trg; glavni pravni svetovalec in vodja skupine „Pravica, svoboda in varnost, civilno in kazensko pravo“ v pravni službi Evropske komisije (2011–2012); sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2012.

Eugène Buttigieg

Rojen leta 1961; doktor prava (univerza na Malti); magisterij iz evropskega prava (univerza v Exetru); doktorat iz konkurenčnega prava (univerza v Londonu); pravnik na ministrstvu za pravosodje (1987–1990); vodja pravne službe na ministrstvu za zunanje zadeve (1990–1994); član Copyright Board (odbor za avtorsko pravo) (1994–2005); pravnik revizor na ministrstvu za pravosodje in lokalne skupnosti (2001–2002); referent pri Malta Resources Authority (malteški organ za upravljanje virov) (2001–2009); svetovalec na področju evropskega prava (od leta 1994); pravni svetovalec na področju konkurenčnega in potrošniškega prava na ministrstvu za finance, gospodarstvo in investicije (2000–2010); svetovalec na področju konkurenčnega in potrošniškega prava pri predsedniku vlade (2010–2011), svetovalec pri Malta Competition and Consumer Affairs Authority (malteški organ za konkurenco in potrošništvo) (2012); asistent (1994–2001), docent (2001–2006), nato izredni profesor (od leta 2007) in predstojnik katedre Jean Monnet za evropsko pravo (od leta 2009) na univerzi na Malti; soustanovitelj in podpredsednik Maltese Association for European Law (malteško združenje za evropsko pravo); sodnik na Splošnem sodišču od 8. oktobra 2012.

Carl Wetter

Rojen leta 1949; diploma iz ekonomije (Bachelor of Arts, 1974) in prava (Master of Laws, 1977) z univerze v Uppsali; referent na ministrstvu za zunanje zadeve (1977); član švedske odvetniške zbornice (od leta 1983); član švedske delovne skupine za konkurenčno pravo pri Mednarodni trgovinski zbornici (ICC); predavatelj konkurenčnega prava (univerzi v Lundu in Stockholmu); avtor številnih strokovnih del; sodnik na Splošnem sodišču od 18. marca 2013.

Vesna Tomljenović

Rojena leta 1956; diploma z univerze na Reki (1979); magisterij in doktorat iz pravnih znanosti z univerze v Zagrebu (1984 in 1996); asistentka (1980–1998), izredna profesorica (2003–2009) in profesorica (2009–2013) na pravni fakulteti univerze na Reki; asistentka na ekonomski fakulteti univerze na Reki (1990–2013); predsednica hrvaškega društva za primerjalno pravo (2006–2013); sodnica na Splošnem sodišču od 4. julija 2013.

Egidijus Bieliūnas

Rojen leta 1950; diplomiral iz prava na univerzi v Vilni (1973); doktorat iz prava (1978); asistent, višji predavatelj in nato docent na pravni fakulteti univerze v Vilni (1977–1992); svetovalec na pravnem oddelku državnega zbora Republike Litve (1990–1992); svetovalec na veleposlaništvu Litve v Belgiji (1992–1994); svetovalec na veleposlaništvu Litve v Franciji (1994–1996); član Evropske komisije za človekove pravice (1996–1999); sodnik na vrhovnem sodišču v Litvi (1999–2011); docent na katedri za kazensko pravo na univerzi v Vilni (2003–2013); predstavnik Republike Litve pri Skupnem nadzornem organu Eurojusta (2004–2011); sodnik na ustavnem sodišču Republike Litve (2011–2013); sodnik na Splošnem sodišču od 16. septembra 2013.

Viktor Kreuschitz

Rojen leta 1952; doktorat iz prava z univerze na Dunaju (1981); uradnik v uradu zveznega kanclerja – služba za ustavne zadeve (1981–1997); svetovalec pri pravni službi Evropske komisije (1997–2013); sodnik na Splošnem sodišču od 16. septembra 2013.

Anthony Michael Collins

Rojen leta 1960; diplomiral na Trinity College, Dublin (pravne znanosti, 1984) in Honourable Society of the King's Inns, Dublin (barrister 1986 in bencher od 2013); Barrister (1986–1990 in 1997–2003) in Senior Counsel (2003–2013) pri odvetniški zbornici Irske; strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1990–1997); direktor Irish Centre for European Law (ICEL, Trinity College, Dublin, 1997–2000) in zdaj član njegovega odbora direktorjev; podpredsednik Council of European National Youth Committees (CENYC, 1979–1981); generalni sekretar Zveze evropskih dijaških organizacij (OBESSU, 1977–1984); generalni sekretar Irish Union of School Students (IUSS, 1977–1979); mednarodni podpredsednik Union of Students in Ireland (USI, 1982–1983); član stalnega predstavništva Sveta odvetniških združenj Evrope (CCBE) pri Sodišču Evropske unije in Sodišču Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA) (2006–2013); sodnik na Splošnem sodišču od 16. septembra 2013.

Ignacio Ulloa Rubio

Rojen leta 1967; diploma iz prava z odliko (1985–1990) in doktorski študij (1990–1993) na univerzi Complutense v Madridu; državni tožilec (2000–2003) v Geroni; svetovalec za pravosodje in človekove pravice pri začasnih koalicijskih oblasteh, Bagdad, Irak (2003–2004); sodnik za civilne zadeve na prvi stopnji in preiskovalni sodnik (2003–2007), nato sodnik svetnik, Gerona (2008); namestnik vodje integrirane misije vladavine prava EUJUST LEX za Irak pri Svetu Evropske unije (2005–2006); strokovni sodelavec na ustavnem sodišču Španije (2006–2011 in 2013); državni sekretar za varnost (2012–2013); civilni strokovnjak za področje vladavine prava in reforme sektorja varnosti pri Svetu Evropske unije (2005–2011); zunanji strokovni sodelavec za področje temeljnih pravic in kazenskega prava pri Evropski komisiji (2011–2013); predavatelj in avtor več publikacij; sodnik na Splošnem sodišču od 16. septembra 2013.

Stéphane Gervasoni

Rojen leta 1967; diploma z Institut d'études politiques de Grenoble (1988) in École nationale d'administration (1993); auditeur pri Conseil d'État (sodnik poročevalec pri section du contentieux, 1993–1997, in član section sociale, 1996–1997), maître des requêtes pri Conseil d'État (1996–2008); docent na Institut d'études politiques de Paris (1993–1995); komisar vlade pri posebni pritožbeni komisiji za pokojnine (1994–1996); pravni svetovalec na ministrstvu za javne uslužbence in za mesto Pariz (1995–1997); generalni sekretar prefekture departmaja Yonne, podprefekt okrožja Auxerre (1997–1999); generalni sekretar prefekture departmaja Savoja, podprefekt okrožja Chambéry (1999–2001); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (2001–2005); stalni član komisije za pritožbe Organizacije severnoatlantske pogodbe (NATO) (2001–2005); sodnik na Sodišču za uslužbence Evropske unije (2005–2011, predsednik senata 2008–2011); conseiller d'État, namestnik predsednika osmega senata section du contentieux (2011–2013); član komisije za pritožbe Evropske vesoljske agencije (2011–2013); sodnik na Splošnem sodišču od 16. septembra 2013.

Lauri Madise

Rojen leta 1974; diploma iz prava (univerzi v Tartuju in Poitiersu); svetovalec ministra za pravosodje (1995–1999); vodja sekretariata ustavne komisije estonskega parlamenta (1999–2000); sodnik na pritožbenem sodišču v Talinu (od leta 2002); član sodniške izpitne komisije (od leta 2005); sodelovanje pri ustavnopravnih in upravnopravnih zakonodajnih dejavnostih; sodnik na Splošnem sodišču od 23. oktobra 2013.

Emmanuel Coulon

Rojen leta 1968; študij prava (univerza Panthéon-Assas, Pariz); študij managementa (univerza Paris-Dauphine); Collège d'Europe (1992); sprejemni izpit za regionalni center za izobraževanje za odvetniški poklic v Parizu; potrdilo odvetniške zbornice v Bruslju o sposobnosti za opravljanje odvetniškega poklica; opravljanje odvetniškega poklica v Bruslju; uspešno opravljen splošni natečaj Komisije Evropskih skupnosti; strokovni sodelavec na Sodišču prve stopnje (kabinet predsednika A. Saggia, 1996–1998; kabinet predsednika B. Vesterdorfa, 1998–2002); vodja kabineta predsednika Sodišča prve stopnje (2003–2005); sodni tajnik na Splošnem sodišču od 6. oktobra 2005.

2. Spremembe v sestavi Splošnega sodišča leta 2014

Leta 2014 se sestava Splošnega sodišča ni spremenila.

3. Protokolarni vrstni red

od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2014

M. JAEGER, predsednik Splošnega sodišča
H. KANNINEN, podpredsednik
M. E. MARTINS RIBEIRO, predsednica senata
S. PAPASAVVAS, predsednik senata
M. PREK, predsednik senata
A. DITTRICH, predsednik senata
S. FRIMODT NIELSEN, predsednik senata
M. VAN DER WOUDE, predsednik senata
D. GRATSIAS, predsednik senata
G. BERARDIS, predsednik senata
N. J. FORWOOD, sodnik
F. DEHOUSSE, sodnik
O. CZÚCZ, sodnik
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica
I. PELIKÁNOVÁ, sodnica
I. LABUCKA, sodnica
J. SCHWARCZ, sodnik
A. POPESCU, sodnik
M. KANČEVA, sodnica
E. BUTTIGIEG, sodnik
C. WETTER, sodnik
V. TOMLJENOVIC, sodnica
E. BIELIŪNAS, sodnik
V. KREUSCHITZ, sodnik
A. COLLINS, sodnik
I. ULLOA RUBIO, sodnik
S. GERVASONI, sodnik
L. MADISE, sodnik

E. COULON, sodni tajnik

4. Nekdanji člani Splošnega sodišča

Edward David Alexander Ogilvy (1989–1992)
Christos Yeraris (1989–1992)
José Luís Da Cruz Vilaça (1989–1995), predsednik (1989–1995)
Jacques Biancarelli (1989–1995)
Donal Patrick Michael Barrington (1989–1996)
Romain Alphonse Schintgen (1989–1996)
Heinrich Kirschner (1989–1997)
Antonio Saggio (1989–1998), predsednik (1995–1998)
Cornelis Paulus Briët (1989–1998)
Koen Lenaerts (1989–2003)
Bo Vesterdorf (1989–2007), predsednik (1998–2007)
Rafael García-Valdecasas y Fernández (1989–2007)
Andreas Kalogeropoulos (1992–1998)
Christopher William Bellamy (1992–1999)
André Potocki (1995–2001)
Rui Manuel Gens de Moura Ramos (1995–2003)
Pernilla Lindh (1995–2006)
Virpi Tiili (1995–2009)
Josef Azizi (1995–2013)
John D. Cooke (1996–2008)
Jörg Pirrung (1997–2007)
Paolo Mengozzi (1998–2006)
Arjen W. H. Meij (1998–2010)
Mihalis Vilaras (1998–2010)
Hubert Legal (2001–2007)
Verica Trstenjak (2004–2006)
Daniel Šváby (2004–2009)
Ena Cremona (2004–2012)
Vilenas Vadapalas (2004–2013)
Küllike Jürimäe (2004–2013)
Enzo Moavero Milanesi (2006–2011)
Nils Wahl (2006–2012)
Teodor Čipev (2007–2010)
Valeriu M. Ciucă (2007–2010)
Santiago Soldevila Fragoso (2007–2013)
Laurent Truchot (2007–2013)
Kevin O'Higgins (2008–2013)

Predsedniki

José Luís Da Cruz Vilaça (1989–1995)

Antonio Saggio (1995–1998)

Bo Vesterdorf (1998–2007)

Sodni tajnik

Hans Jung (1989–2005)

C – Sodna statistika Splošnega sodišča

Splošna dejavnost Splošnega sodišča

1. Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2010–2014)

Vložene zadeve

2. Vrste postopkov (2010–2014)
3. Vrsta pravnega sredstva (2010–2014)
4. Predmet pravnega sredstva (2010–2014)

Končane zadeve

5. Vrste postopkov (2010–2014)
6. Predmet pravnega sredstva (2014)
7. Predmet pravnega sredstva (2010–2014) (sodbe in sklepi)
8. Sestava (2010–2014)
9. Trajanje postopkov v mesecih (2010–2014) (sodbe in sklepi)

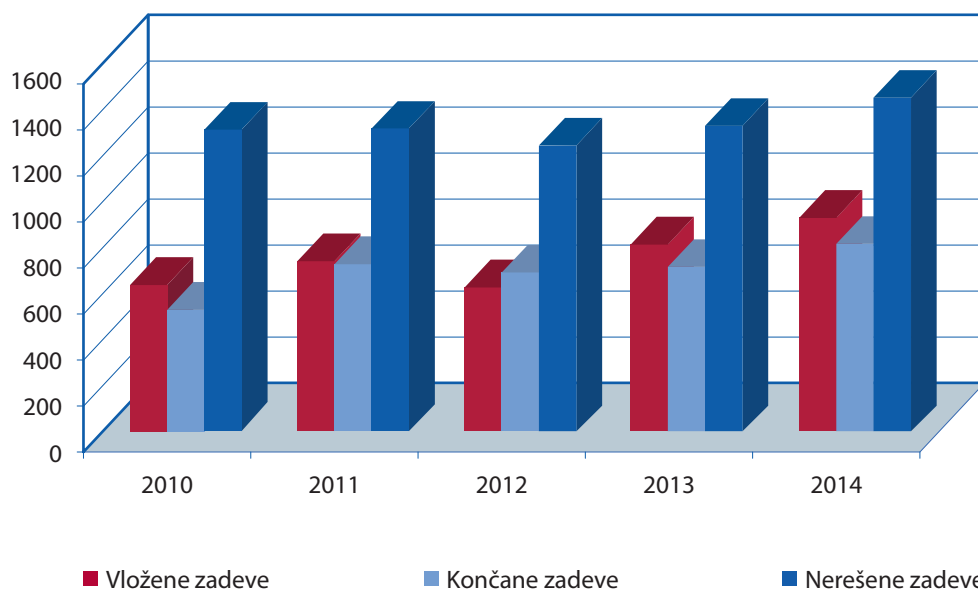
Nerešene zadeve 31. decembra

10. Vrste postopkov (2010–2014)
11. Predmet pravnega sredstva (2010–2014)
12. Sestava (2010–2014)

Razno

13. Začasne odredbe (2010–2014)
14. Hitri postopki (2010–2014)
15. Odločbe Splošnega sodišča, zoper katere je bila pri Sodišču vložena pritožba (1990–2014)
16. Porazdelitev pritožb, predloženih Sodišču, glede na vrsto postopka (2010–2014)
17. Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2014) (sodbe in sklepi)
18. Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2010–2014) (sodbe in sklepi)
19. Splošni razvoj (1989–2014) (vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve)

1. *Splošna dejavnost Splošnega sodišča – Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2010–2014)*^{1 2}

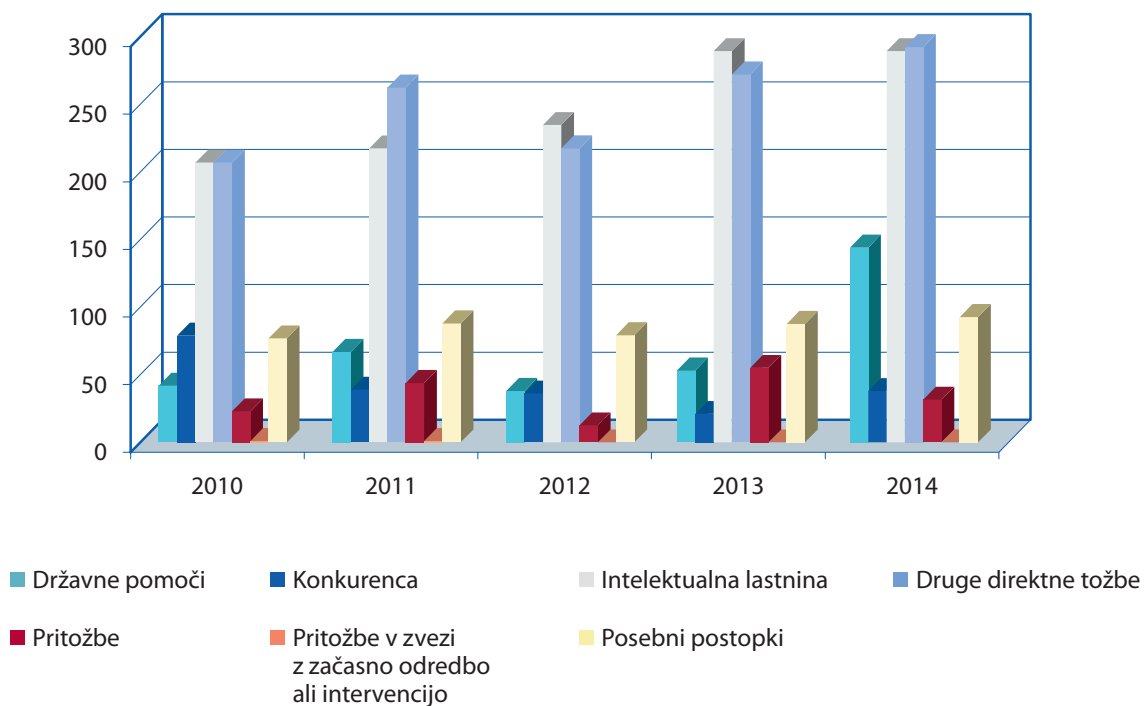
	2010	2011	2012	2013	2014
Vložene zadeve	636	722	617	790	912
Končane zadeve	527	714	688	702	814
Nerešene zadeve	1300	1308	1237	1325	1423

¹ Če ni drugače označeno, so v tej in naslednjih tabelah upoštevani posebni postopki.

Za „posebne postopke“ se štejejo: ugovor zoper sodbo (člen 41 Statuta Sodišča; člen 122 Poslovnika Splošnega sodišča); ugovor tretjega (člen 42 Statuta Sodišča; člen 123 Poslovnika Splošnega sodišča); obnova postopka (člen 44 Statuta Sodišča; člen 125 Poslovnika Splošnega sodišča); razlaga sodbe (člen 43 Statuta Sodišča; člen 129 Poslovnika Splošnega sodišča); odmera stroškov (člen 92 Poslovnika Splošnega sodišča); pravna pomoč (člen 96 Poslovnika Splošnega sodišča) in poprava sodbe (člen 84 Poslovnika Splošnega sodišča).

² Če ni drugače označeno, se v tej in naslednjih tabelah ne upoštevajo postopki za izdajo začasnih odredbe.

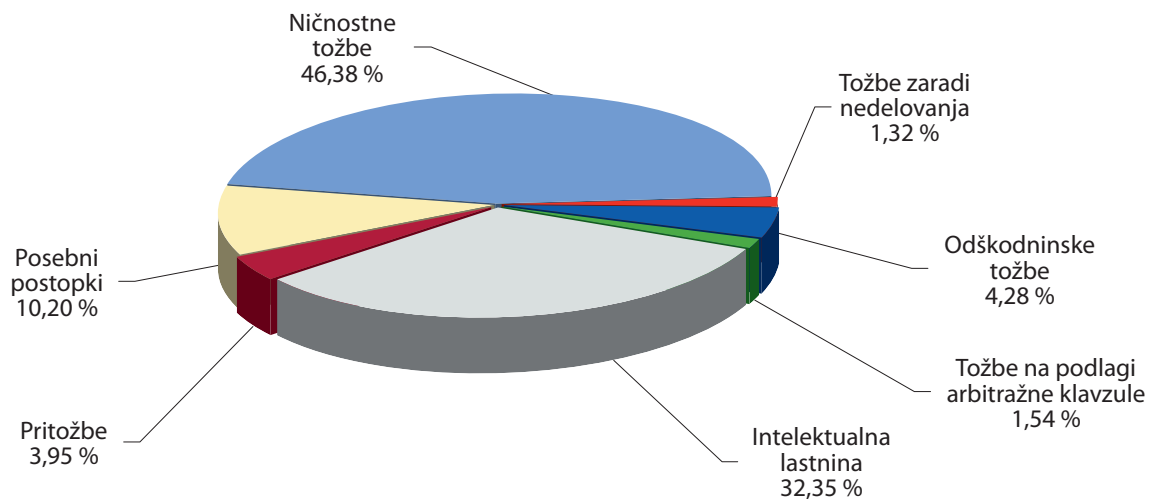
2. Vložene zadeve – Vrste postopkov (2010–2014)

	2010	2011	2012	2013	2014
Državne pomoči	42	67	36	54	148
Konkurenca	79	39	34	23	41
Intelktualna lastnina	207	219	238	293	295
Druge direktne tožbe	207	264	220	275	299
Pritožbe	23	44	10	57	36
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	1	1	1		
Posebni postopki	77	88	78	88	93
Skupaj	636	722	617	790	912

3. Vložene zadeve – Vrsta pravnega sredstva (2010–2014)

Porazdelitev v letu 2014

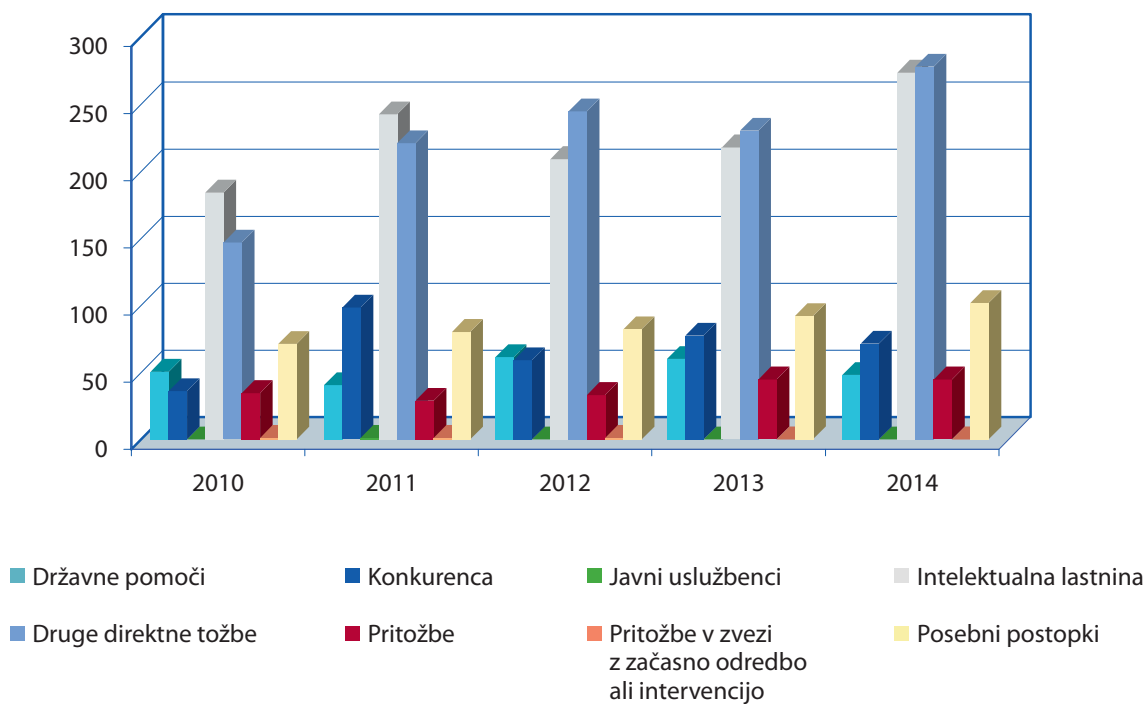
	2010	2011	2012	2013	2014
Ničnostne tožbe	304	341	257	319	423
Tožbe zaradi nedelovanja	7	8	8	12	12
Odškodninske tožbe	8	16	17	15	39
Tožbe na podlagi arbitražne klavzule	9	5	8	6	14
Intelektualna lastnina	207	219	238	293	295
Pritožbe	23	44	10	57	36
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	1	1	1		
Posebni postopki	77	88	78	88	93
Skupaj	636	722	617	790	912

4. Vložene zadeve – Predmet pravnega sredstva (2010–2014)

	2010	2011	2012	2013	2014
Arbitražna klavzula	9	5	8	6	14
Carinska unija in skupna carinska tarifa	4	10	6	1	7
Dostop do dokumentov	19	21	18	20	17
Državljanstvo Unije					1
Državne pomoči	42	67	36	54	148
Ekonomska in monetarna politika	4	4	3	15	4
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	24	3	4	3	3
Energija		1		1	3
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)			1		5
Industrijska politika					2
Intelektualna in industrijska lastnina	207	219	238	294	295
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport		2	1	2	
Javna naročila	15	18	23	15	17
Javno zdravje	4	2	12	5	11
Kmetijstvo	24	22	11	27	15
Konkurenca	79	39	34	23	41
Kultura				1	
Obdavčitev	1	1	1	1	1
Območje svobode, varnosti in pravice		1		6	1
Okolje	15	6	3	11	10
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	21	93	59	41	68
Podjetniško pravo					1
Pravica do ustanavljanja					1
Pravo institucij	17	44	41	44	67
Približevanje zakonodaje				13	
Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj				1	
Pristop novih držav				1	
Promet	1	1		5	1
Prosti pretok blaga				1	
Prosto gibanje oseb	1				
Raziskave, tehnološki razvoj in veselje	3	4	3	5	2
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)	8	3	2	12	3
Skupna ribiška politika	19	3		3	3
Skupna varnostna in zunanja politika	1			2	
Socialna politika	4	5	1		
Socialna varnost delavcev migrantov				1	
Svoboda opravljanja storitev	1		1		1
Trgovinska politika	9	11	20	23	31
Turizem				2	
Varstvo potrošnikov				1	1
Vseevropska omrežja				3	
Zaposlovanje				2	
Zunanje delovanje Evropske unije	1	2	1		3
Skupaj Pogodba ES/PDEU	533	587	527	645	777
Skupaj Pogodba AE	1				
Kadrovski predpisi za uradnike	25	47	12	57	42
Posebni postopki	77	88	78	88	93
SKUPAJ	636	722	617	790	912

5. Končane zadeve – Vrste postopkov (2010–2014)

	2010	2011	2012	2013	2014
Državne pomoči	50	41	63	60	51
Konkurenca	38	100	61	75	72
Javni uslužbenci		1			
Intelktualna lastnina	180	240	210	217	275
Druge direktne tožbe	149	222	240	226	279
Pritožbe	37	29	32	39	42
Pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo	1	1	1		
Posebni postopki	72	80	81	85	95
Skupaj	527	714	688	702	814

6. Končane zadeve – Predmet pravnega sredstva (2014)

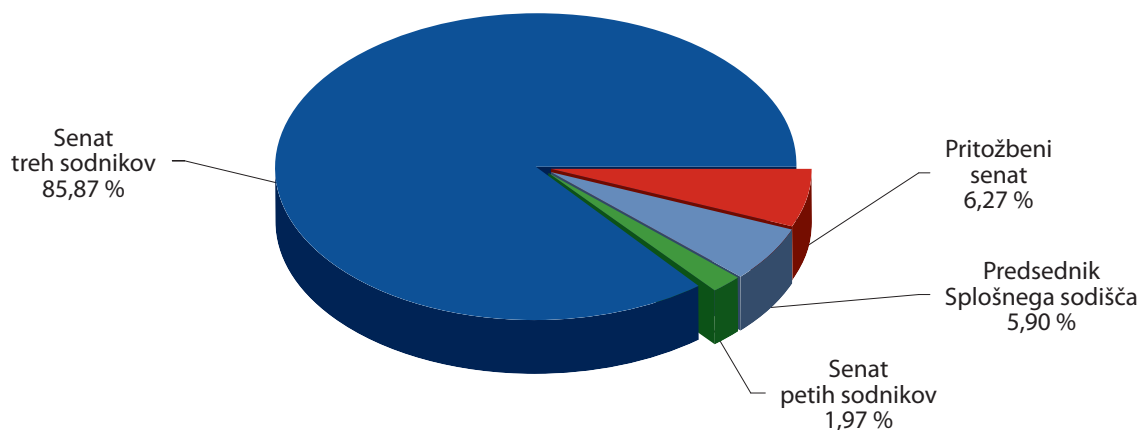
	Sodbe	Sklepi	Skupaj
Arbitražna klavzula	5	5	10
Carinska unija in skupna carinska tarifa		6	6
Dostop do dokumentov	8	15	23
Državljanstvo Unije		1	1
Državne pomoči	30	21	51
Ekonomska in monetarna politika		13	13
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	1		1
Energija		3	3
Intelktualna in industrijska lastnina	207	68	275
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport	2		2
Javna naročila	16	2	18
Javno zdravje	4	6	10
Kmetijstvo	8	7	15
Konkurenca	54	18	72
Obdavčitev		2	2
Območje svobode, varnosti in pravice		1	1
Okolje	5	5	10
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	38	30	68
Pravo institucij	6	27	33
Približevanje zakonodaje		13	13
Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj		1	1
Promet	1	2	3
Raziskave, tehnološki razvoj in vesolje		1	1
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)	1	2	3
Skupna ribiška politika	12	3	15
Skupna varnostna in zunanja politika		2	2
Svoboda opravljanja storitev		1	1
Trgovinska politika	8	10	18
Turizem	1		1
Vseevropska omrežja		1	1
Skupaj Pogodba ES/PDEU	407	266	673
Kadrovski predpisi za uradnike	21	25	46
Posebni postopki		95	95
SKUPAJ	428	386	814

7. Končane zadeve – Predmet pravnega sredstva (2010–2014) (sodbe in sklepi)

	2010	2011	2012	2013	2014
Arbitražna klavzula	12	6	11	8	10
Carinska unija in skupna carinska tarifa	4	1	6	9	6
Dostop do dokumentov	21	23	21	19	23
Državljanstvo Unije					1
Državne pomoči	50	41	63	59	51
Ekonomska in monetarna politika	2	3	2	1	13
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	2	9	12	14	1
Energija	2			1	3
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)			2		
Intelktualna in industrijska lastnina	180	240	210	218	275
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport	1	1	1	1	2
Javna naročila	16	15	24	21	18
Javno zdravje	2	3	2	4	10
Kmetijstvo	16	26	32	16	15
Konkurenca	38	100	61	75	72
Obdavčitev	1		2		2
Območje svobode, varnosti in pravice			2	7	1
Okolje	6	22	8	6	10
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	10	32	42	40	68
Podjetniško pravo	1				
Pravo institucij	26	36	41	35	33
Približevanje zakonodaje					13
Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj					1
Promet	2	1	1		3
Prosti pretok blaga				1	
Prosto gibanje oseb		2	1		
Raziskave, tehnološki razvoj in veselje	3	5	3	4	1
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)		4	1	6	3
Skupna ribiška politika		5	9	2	15
Skupna varnostna in zunanja politika					2
Socialna politika	6	5	1	4	
Socialna varnost delavcev migrantov				1	
Svoboda opravljanja storitev	2	3	2		1
Trgovinska politika	8	10	14	19	18
Turizem				1	1
Varstvo potrošnikov	2	1			
Vseevropska omrežja					1
Zaposlovanje				2	
Zunanje delovanje Evropske unije	4	5		2	
Skupaj Pogodba ES/PDEU	417	599	574	576	673
Skupaj Pogodba PJ				1	
Skupaj Pogodba AE		1			
Kadrovski predpisi za uradnike	38	34	33	40	46
Posebni postopki	72	80	81	85	95
SKUPAJ	527	714	688	702	814

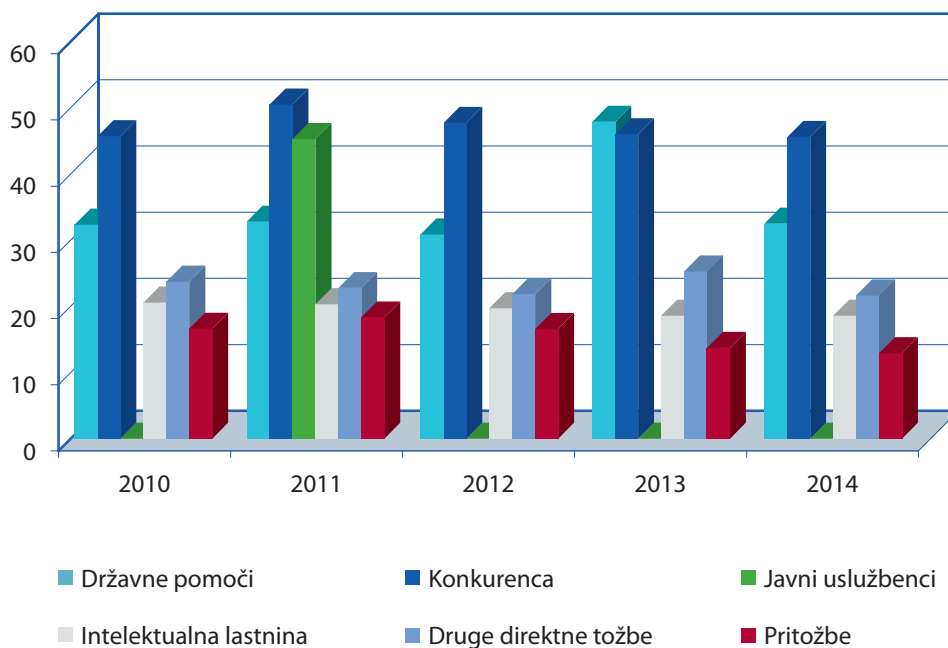
8. Končane zadeve – Sestava (2010–2014)

Porazdelitev v letu 2014

	2010			2011			2012			2013			2014		
	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj
Veliki senat		2	2												
Pritožbeni senat	22	15	37	15	14	29	17	20	37	13	45	58	21	30	51
Predsednik Splošnega sodišča		54	54		56	56		50	50		40	40		48	48
Senat petih sodnikov	8		8	19	6	25	9		9	7	1	8	9	7	16
Senat treh sodnikov	255	168	423	359	245	604	328	264	592	378	218	596	398	301	699
Sodnik posameznik	3		3												
Skupaj	288	239	527	393	321	714	354	334	688	398	304	702	428	386	814

9. Končane zadeve – Trajanje postopkov v mesecih (2010–2014)¹ (sodbe in sklepi)

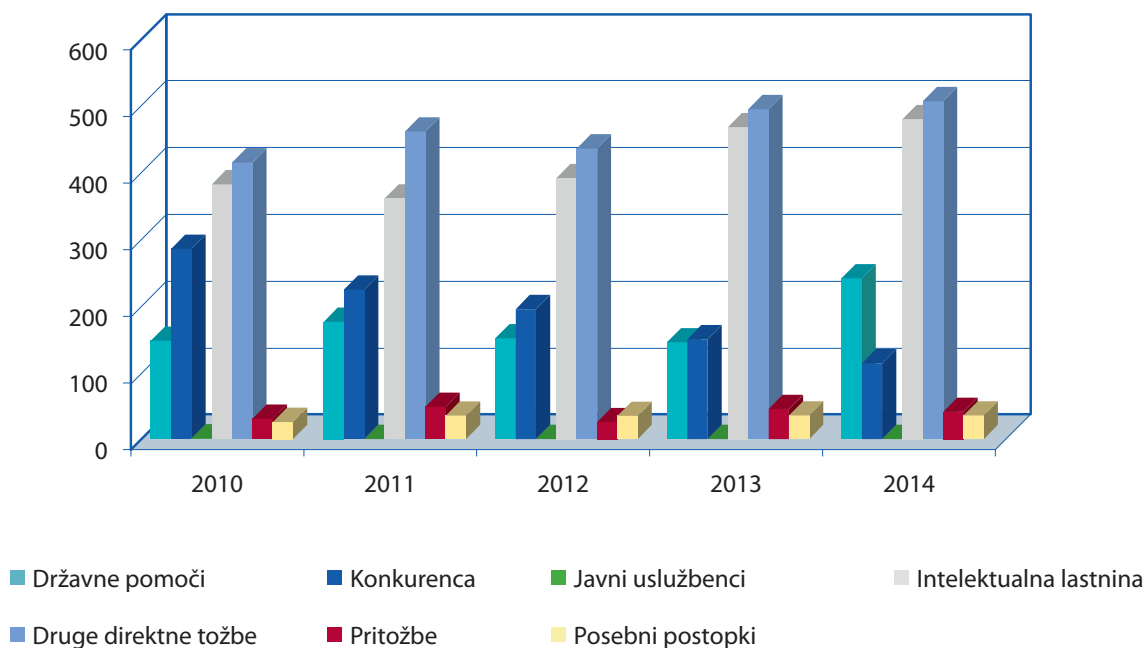

	2010	2011	2012	2013	2014
Državne pomoči	32,4	32,8	31,5	48,1	32,5
Konkurenca	45,7	50,5	48,4	46,4	45,8
Javni uslužbenci		45,3			
Intelktualna lastnina	20,6	20,3	20,3	18,7	18,7
Druge direktne tožbe	23,7	22,8	22,2	24,9	22,1
Pritožbe	16,6	18,3	16,8	13,9	12,8

¹ Pri izračunu povprečnega trajanja postopkov se ne upoštevajo: zadeve, v katerih je izdana vmesna sodba; posebni postopki; pritožbe v zvezi z začasno odredbo ali intervencijo.

Trajanje je izraženo v mesecih in desetinah mesecev.

10. Nerešene zadeve 31. decembra – Vrste postopkov (2010–2014)

	2010	2011	2012	2013	2014
Državne pomoči	153	179	152	146	243
Konkurenca	288	227	200	148	117
Javni uslužbenci	1				
Intelektualna lastnina	382	361	389	465	485
Druge direktne tožbe	416	458	438	487	507
Pritožbe	32	47	25	43	37
Posebni postopki	28	36	33	36	34
Skupaj	1300	1308	1237	1325	1423

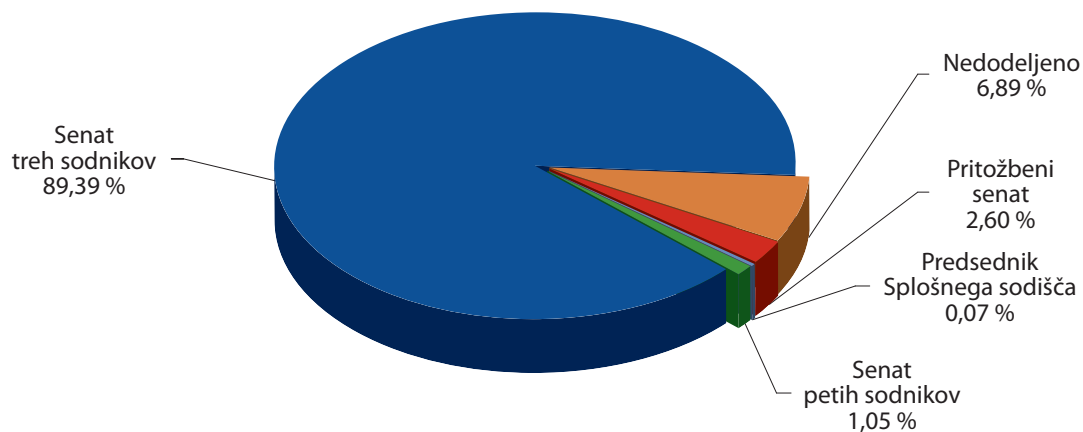

11. Nerešene zadeve 31. decembra – Predmet pravnega sredstva (2010–2014)

	2010	2011	2012	2013	2014
Arbitražna klavzula	19	18	15	13	17
Carinska unija in skupna carinska tarifa	6	15	15	7	8
Dostop do dokumentov	42	40	37	38	32
Državne pomoči	152	178	151	146	243
Ekonomska in monetarna politika	2	3	4	18	9
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	38	32	24	13	15
Energija		1	1	1	1
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)	2	2	1	1	6
Industrijska politika					2
Intelektualna in industrijska lastnina	382	361	389	465	485
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport		1	1	2	
Javna naročila	40	43	42	36	35
Javno zdravje	6	5	15	16	17
Kmetijstvo	65	61	40	51	51
Konkurenca	288	227	200	148	117
Kultura				1	1
Obdavčitev		1		1	
Območje svobode, varnosti in pravice	2	3	1		
Okolje	34	18	13	18	18
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	28	89	106	107	107
Podjetniško pravo					1
Pravica do ustanavljanja					1
Pravo institucij	33	41	41	50	84
Približevanje zakonodaje				13	
Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj				1	
Pristop novih držav				1	1
Promet	1	1		5	3
Prosto gibanje oseb	3	1			
Raziskave, tehnološki razvoj in vesolje	8	7	7	8	9
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)	8	7	8	14	14
Skupna ribiška politika	27	25	16	17	5
Skupna varnostna in zunanja politika	1	1	1	3	1
Socialna politika	4	4	4		
Svoboda opravljanja storitev	4	1			
Trgovinska politika	34	35	41	45	58
Turizem				1	
Varstvo potrošnikov	1			1	2
Vseevropska omrežja				3	2
Zunanje delovanje Evropske unije	5	2	3	1	4
Skupaj Pogodba ES/PDEU	1235	1223	1176	1245	1349
Skupaj Pogodba PJ	1	1	1		
Skupaj Pogodba AE	1				
Kadrovski predpisi za uradnike	35	48	27	44	40
Posebni postopki	28	36	33	36	34
SKUPAJ	1300	1308	1237	1325	1423

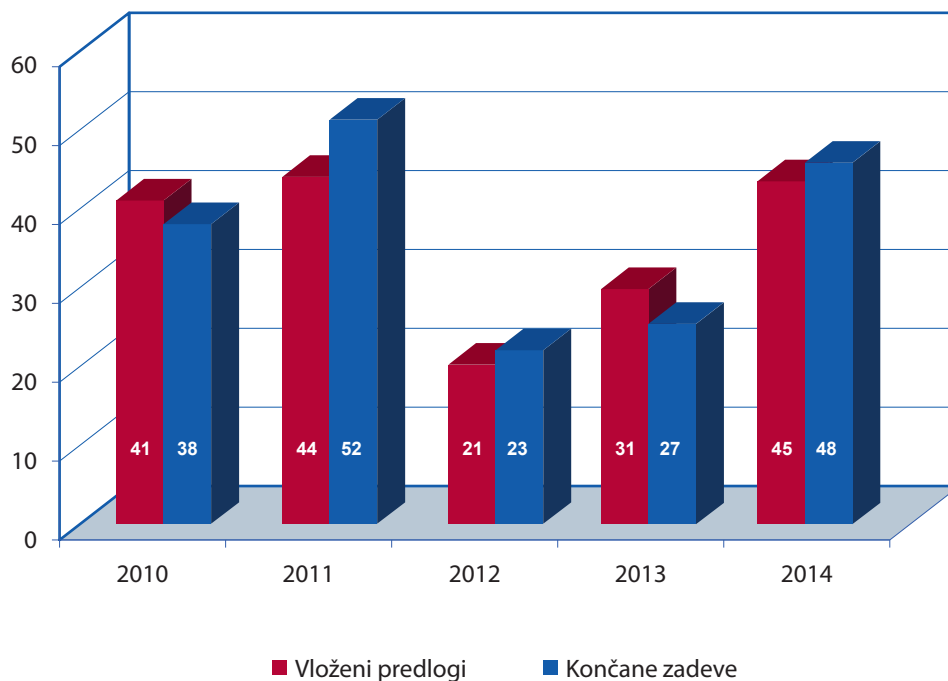
12. Nerešene zadeve 31. decembra – Sestava (2010–2014)

Porazdelitev v letu 2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Pritožbeni senat	32	51	38	51	37
Predsednik Splošnega sodišča	3	3	3	1	1
Senat petih sodnikov	58	16	10	12	15
Senat treh sodnikov	1132	1134	1123	1146	1272
Nedodeljeno	75	104	63	115	98
Skupaj	1300	1308	1237	1325	1423

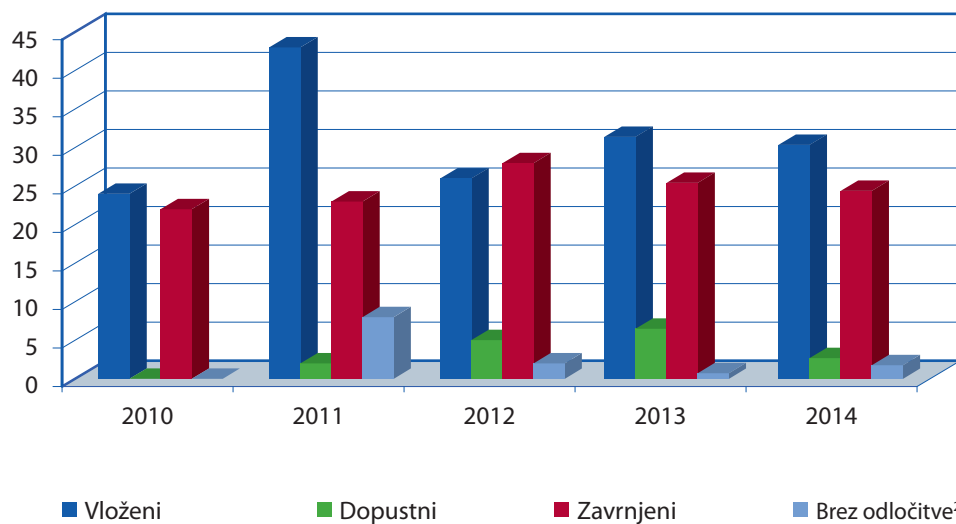
13. Razno – Začasne odredbe (2010–2014)

Porazdelitev v letu 2014

	Vloženi predlogi za izdajo začasne odredbe	Končani postopki za izdajo začasne odredbe	Vrsta odločitve		
			Ugodeno	Izbris zadeve/ustavitev postopka	Zavrnjeno
Arbitražna klavzula	1	1			1
Dostop do dokumentov	1	3	1	2	
Državne pomoči	29	27	1	2	24
Javna naročila	5	4	1		3
Javno zdravje	1	1			1
Kmetijstvo		1	1		
Okolje		1			1
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	2	2			2
Pravo institucij	3	4		2	2
Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj		1			1
Raziskave, tehnološki razvoj in vesolje	1	1			1
Trgovinska politika	2	2			2
Skupaj	45	48	4	6	38

14. Končane zadeve – Trajanje postopkov v mesecih (2010–2014)¹

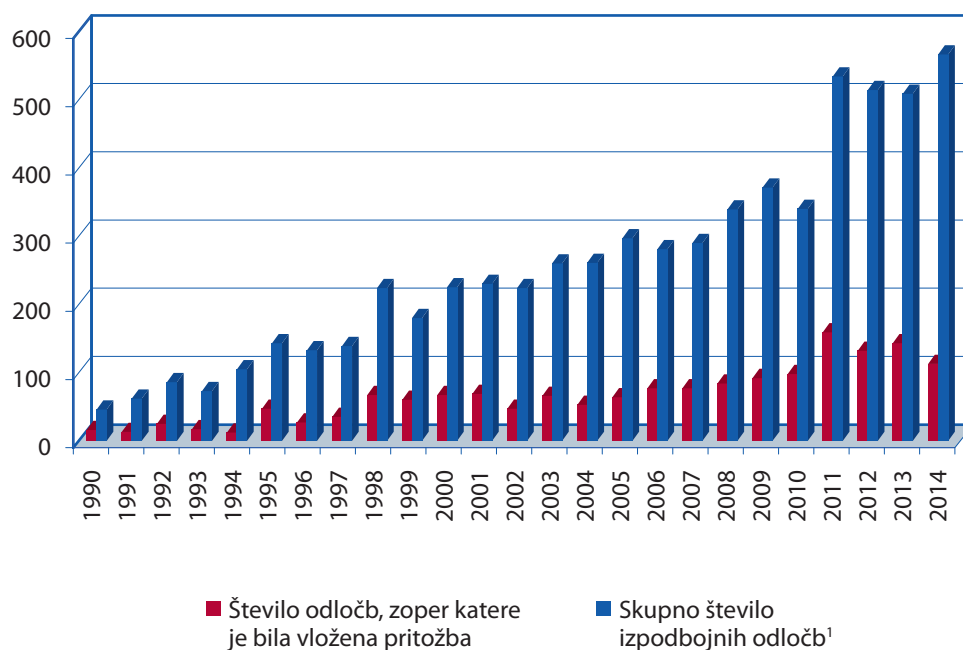

	2010				2011				2012				2013				2014			
	Vloženi	Vrsta odločitve			Vloženi	Vrsta odločitve			Vloženi	Vrsta odločitve			Vloženi	Vrsta odločitve			Vloženi	Vrsta odločitve		
		Dopustni	Zavrnjeni	Brez odločitve²		Dopustni	Zavrnjeni	Brez odločitve²		Dopustni	Zavrnjeni	Brez odločitve²		Dopustni	Zavrnjeni	Brez odločitve²		Dopustni	Zavrnjeni	Brez odločitve²
Carinska unija in skupna carinska tarifa									1		1									
Dostop do dokumentov					2	1			1	2			1	1			2	2		
Državne pomoči	7	5			2				2			2					13	2	10	
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	1	1							1	1										
Energija													1	1						
Javna naročila	2	2											2	1			1	2		
Javno zdravje									5	1	3		1	2			3	1	1	1
Kmetijstvo													1	1						
Konkurenca	3	3			4	4			2	2			2	2			1	1		
Okolje					2	2							5	5			1			
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	10	10			30	2	12	7	10	4	16		4	4			9	9		
Pravo institucij					1			1	1		1						1			1
Socialna politika					1			1												
Trgovinska politika					3	2			3	2			15	2	14	1				
Zunanje delovanje Evropske unije	1	1																		
Skupaj	24	22	43	2	23	9	26	5	28	2	32	7	26	1	31	3	25	2		

¹ Hitro obravnavanje zadeve pred Splošnim sodiščem je mogoče na podlagi člena 76a Poslovnika. Ta določba velja od 1. februarja 2001.

² V kategorijo „brez odločitve“ spadajo ti primeri: umik predloga, odstop in primeri, v katerih je postopek končan s sklepom, preden je odločeno o zahtevi za hitri postopek.

15. Razno – Odločbe Splošnega sodišča, zoper katere je bila pri Sodišču vložena pritožba (1990–2014)

	Število odločb, zoper katere je bila vložena pritožba	Skupno število izpodbojnih odločb ¹	Odstotek odločb, zoper katere je bila vložena pritožba
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	25	86	29 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	143	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	224	30 %
1999	60	180	33 %
2000	67	225	30 %
2001	69	230	30 %
2002	47	225	21 %
2003	66	260	25 %
2004	53	261	20 %
2005	64	297	22 %
2006	77	281	27 %
2007	78	290	27 %
2008	84	339	25 %
2009	92	371	25 %
2010	98	338	29 %
2011	158	533	30 %
2012	132	514	26 %
2013	144	510	28 %
2014	110	561	20 %

¹ Skupno število izpodbojnih odločb – sodbe, začasne odredbe in sklepi o zavrnitvi intervencije ter vsi sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve in prenosu – za katere se je rok za vložitev pritožbe iztekel ali zoper katere je bila vložena pritožba.

16. Razno – Porazdelitev pritožb, predloženih Sodišču, glede na vrsto postopka (2010–2014)

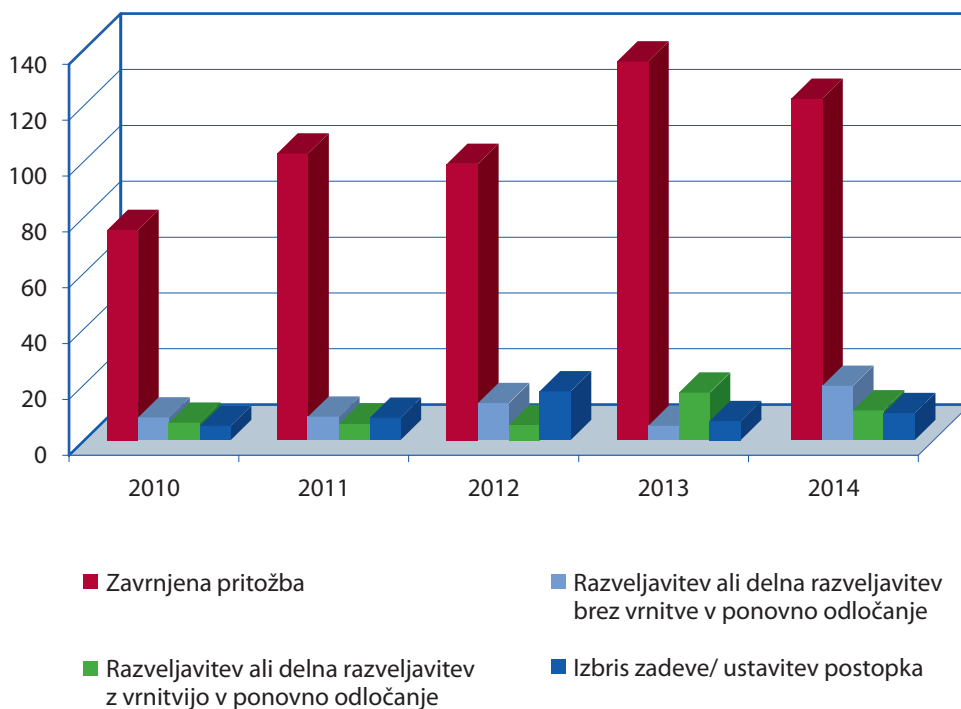
	2010			2011			2012			2013			2014		
	Odločbe, zoper katere je bila vložena pritožba	Izpodbrojne odločbe	Pritožbe v %	Odločbe, zoper katere je bila vložena pritožba	Izpodbrojne odločbe	Pritožbe v %	Odločbe, zoper katere je bila vložena pritožba	Izpodbrojne odločbe	Pritožbe v %	Odločbe, zoper katere je bila vložena pritožba	Izpodbrojne odločbe	Pritožbe v %	Odločbe, zoper katere je bila vložena pritožba	Izpodbrojne odločbe	Pritožbe v %
Državne pomoči	17	34	50 %	10	37	27 %	18	52	35 %	16	52	31 %	15	77	19 %
Konkurenca	15	33	45 %	49	90	54 %	24	60	40 %	28	73	38 %	15	44	34 %
Javni uslužbenci				1	1	100 %									
Intelektualna lastnina	32	140	23 %	39	201	19 %	41	190	22 %	38	183	21 %	33	209	16 %
Druge direktne tožbe	34	131	26 %	59	204	29 %	47	208	23 %	62	202	31 %	47	231	20 %
Pritožbe								2	0 %						
Posebni postopki							2	2	100 %						
Skupaj	98	338	29 %	158	533	30 %	132	514	26 %	144	510	28 %	110	561	20 %

17. Razno – Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2014) (sodbe in sklepi)

	Zavržena pritožba	Razveljavitev ali delna razveljavitev brez vrnitve v ponovno odločanje	Razveljavitev ali delna razveljavitev z vrnitvijo v ponovno odločanje	Izbris zadeve/ustavitev postopka	Skupaj
Dostop do dokumentov	2	2		2	6
Državne pomoči	30		2		32
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	2	5			7
Intelektualna in industrijska lastnina	40	2	5	5	52
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport	1				1
Javna naročila	1				1
Javno zdravje	1				1
Kadrovski predpisi za uradnike	1				1
Kmetijstvo	8				8
Konkurenca	13	8	3		24
Načela prava Unije	1				1
Območje svobode, varnosti in pravice	1				1
Pravo institucij	5	1			6
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)	5				5
Skupna ribiška politika	3				3
Skupna varnostna in zunanja politika	1				1
Socialna politika	3				3
Trgovinska politika	3			2	5
Skupaj	121	18	10	9	158

18. Razno – Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2010–2014) (sodbe in sklepi)

	2010	2011	2012	2013	2014
Zavrnjena pritožba	73	101	98	134	121
Razveljavitev ali delna razveljavitev brez vrnitve v ponovno odločanje	6	9	12	5	18
Razveljavitev ali delna razveljavitev z vrnitvijo v ponovno odločanje	5	6	4	15	10
Izbris zadeve/ ustavitev postopka	4	8	15	6	9
Skupaj	88	124	129	160	158

19. Razno – Splošni razvoj (1989–2014)

Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve

	Vložene zadeve ¹	Končane zadeve ²	Nerešene zadeve 31. decembra
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1117
1998	238	348	1007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1174
2005	469	610	1033
2006	432	436	1029
2007	522	397	1154
2008	629	605	1178
2009	568	555	1191
2010	636	527	1300
2011	722	714	1308
2012	617	688	1237
2013	790	702	1325
2014	912	814	1423
Skupaj	11.652	10.229	

¹ 1989: Sodišče je 153 zadev odstopilo v odločanje novoustanovljenemu Splošnemu sodišču.

1993: Sodišče je 451 zadev odstopilo zaradi prve širitve pristojnosti Splošnega sodišča.

1994: Sodišče je 14 zadev odstopilo zaradi druge širitve pristojnosti Splošnega sodišča.

2004–2005: Sodišče je 25 zadev odstopilo zaradi tretje širitve pristojnosti Splošnega sodišča.

² 2005–2006: Splošno sodišče je 118 zadev odstopilo v odločanje novoustanovljenemu Sodišču za uslužbenke.

Poglavje III

Sodišče za uslužbence

A – Dejavnost Sodišča za uslužbence leta 2014

Sean Van Raepenbusch, predsednik

1. Iz sodnih statistik Sodišča za uslužbence za leto 2014 je razvidno, da se je število vloženih zadev (157) očitno ustalilo glede na statistike iz leta 2011 (159) in leta 2013 (160), čeprav so bile zabeležene prve zadeve, za katere se uporablja reforma Kadrovskih predpisov Evropske unije (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi), ki je začela veljati 1. januarja 2014. Sodišče je leta 2012 zabeležilo 178 novih tožb, toda z današnjega vidika se to leto kaže kot izjema.

Število končanih zadev leta 2014 (152) pa je v primerjavi z lanskim letom (184), v katerem je Sodišče za uslužbence sicer doseglo količinsko najboljši izid od svoje ustanovitve, upadlo. Ta upad je mogoče pojasniti s potekom mandata dveh sodnikov 30. septembra 2014 in s tem, da se morajo sodniki, ki jim poteče mandat, pred tem potekom osredotočiti na dokončanje zadev, ki bi lahko bile pred njihovim odhodom končane, s čimer zadeve, ki ne bi mogle biti končane, ostanejo nerešene. Ko se je septembra 2014 izkazalo, da Svet Evropske unije ne bo dosegel soglasja glede prihodnjih imenovanj, sta zadevna sodnika, ki svoje naloge odtlej opravljata na podlagi člena 5, tretji odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije, nadaljevala z obravnavo novih zadev, vendar teh pred koncem leta ni bilo mogoče končati.

Iz navedenega je razvidno, da je število nerešenih zadev rahlo naraslo glede na preteklo leto (216 leta 2014 v primerjavi z 211 31. decembra 2013). Vendar je treba opozoriti, da je bilo leta 2014 prekinjenih 99 zadev, leta 2013 pa 26, tako da je bilo 31. decembra zadevnega leta število nerešenih zadev 117. Poudariti je treba, da je bila večina teh zadev prekinjena v pričakovanju sodb Splošnega sodišča Evropske unije. To velja tudi za 64 zadev, ki so se nanašale na spor v zvezi s prenosom pokojninskih pravic, in za 14 drugih zadev po reformi Kadrovskih predpisov.

Povprečno trajanje postopka, brez trajanja morebitne prekinitve, pa se je s 14,7 meseca leta 2013 zmanjšalo na 12,7 meseca leta 2014. Razlog za to je število prekinjenih zadev in sorazmerno pogostejša uporaba sklepov pri rešitvi sporov kot v preteklosti (55 % leta 2014 v primerjavi s 50 % leta 2013).

V obravnavanem obdobju je predsednik Sodišča za uslužbence poleg tega sprejel 5 začasnih odredb v primerjavi s 3 leta 2013 in 11 leta 2012.

Iz sodnih statistik za leto 2014 je tudi razvidno, da je bilo zoper odločbe Sodišča za uslužbence pri Splošnem sodišču Evropske unije vloženih 36 pritožb, kar pomeni zmanjšanje glede na leto 2013 (56), in sicer tudi v odstotku glede na izpodbojne odločbe (36,36 % v primerjavi s 38,89 %). Poleg tega je bilo od 42 pritožb, ki so bile obravnavane leta 2014, 33 zavrženih, osmim pa je bilo delno ali v celoti ugodeno; 5 od zadev, v katerih je bila odločba razveljavljena, je bilo poleg tega vrnjenih v razsojanje temu sodišču. Le ena pritožba je bila izbrisana.

Poleg tega se je 12 zadev končalo z mirno rešitvijo spora na podlagi Poslovnika v primerjavi z 9 v prejšnjem letu, kar je skupaj z letom 2010 najboljši izid, ki ga je Sodišče za uslužbence doseglo s tega vidika.

2. Poudariti je treba tudi, da je Sodišče za uslužbence 21. maja 2014 sprejelo nov poslovnik, nova navodila sodnemu tajniku in nova praktična navodila za stranke. Ta besedila so začela veljati 1. oktobra 2014.

3. V nadaljevanju bodo opisane najpomembnejše odločbe Sodišča za uslužbence.

I. Postopkovna vprašanja

Pristojnost

Sodišče za uslužbence je moralo v preteklem letu pojasniti obseg svoje pristojnosti za odločanje o sporih v zvezi z zastopanostjo osebja.

Najprej, v zadevi *Colart in drugi/Parlament* (F-31/14, EU:F:2014:264) je Sodišče za uslužbence opozorilo, da je na področju volilnih sporov v zvezi s sestavo odbora uslužbencev sodišče Unije na podlagi členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov pristojno za odločanje le o tožbah proti zadevni instituciji, katerih predmet so dejanja ali opustitve organa za imenovanja (v nadaljevanju: OI), v okviru dolžnosti, da prepreči ali graja očitne nepravilnosti organov, zadolženih za potek volitev, z namenom, da se uradnikom zagotovi možnost, da povsem svobodno določijo svoje predstavnike ob upoštevanju določenih pravil. Zato je v okviru sodnega nadzora dejanj ali opustitev OI ob upoštevanju njegove obveznosti, da zagotovi pravilnost volitev, dolžnost sodišča Unije, da preuči, ali so akti, ki jih sprejme volilni odbor, nezakoniti, zgolj postranska.

Razdelitev pristojnosti med Splošnim sodiščem Evropske unije in Sodiščem za uslužbence pa je bila pojasnjena v sklepu *Colart in drugi/Parlament* (F-87/13, EU:F:2014:53). Tožeče stranke so zatrjevale, da so zakoniti pooblaščenki sindikalne ali poklicne organizacije (v nadaljevanju: SPO) in so izpodbijale to, da Parlament določi osebe, ki imajo dostop do elektronskega poštnega nabiralnika te organizacije. Sodišče za uslužbence je tožbo zavrglo kot nedopustno, pri čemer je v bistvu štelo, da mora SPO sama vložiti ničnostno tožbo na podlagi člena 263 PDEU pri Splošnem sodišču Evropske unije prek predstavnikov, ki so ustrezno pooblaščenki za sprejem odločitve o vložitvi te tožbe, kar tožeče stranke trdijo, da so.

Pogoji za dopustnost

1. Akt, ki posega v položaj

Iz členov 90(2) in 91(1) Kadrovskih predpisov je razvidno, da lahko uradniki zoper vsakršen „ukrep splošne narave“, ki posega v njihov položaj, vložijo pritožbo in nato tožbo. Na podlagi tega se je oblikovala sodna praksa, da imajo zadevne osebe pravico vložiti tožbo zoper ukrep OI splošne narave, ki posega v njihov položaj, prvič če ta ukrep za to, da bi imel pravne učinke, ne zahteva izvedbenega ukrepa ali organom, ki so zadolženi za njegovo izvedbo, pri uporabi tega ukrepa ne pušča nikakršnega polja proste presoje, in, drugič, če takoj vpliva na interese uradnikov tako, da bistveno spremeni njihov pravni položaj. Sodišče za uslužbence je to sodno prakso v sodbi *Julien-Malvy in drugi/ESZD* (F-100/13, EU:F:2014:224) ter v sodbi *Osorio in drugi/ESZD* (F-101/13, EU:F:2014:223, zoper katero je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču Unije) uporabilo za odločbo, ki jo je sprejel OI na podlagi člena 10 Priloge X h Kadrovskim predpisom, s katero je bil ukinjen dodatek za življenjske razmere za uslužbence, zaposlene na nekaterih delegacijah in uradih Unije v tretjih državah. Dopustnost tožbe je potrdilo, ker je bila odločba očitno dovolj natančna in brezpogojna, tako da ni zahtevala nikakršnega posebnega izvedbenega ukrepa. Njena izvedba je sicer res zahtevala sprejetje posamičnih upravnih ukrepov za prenehanje izplačevanja dodatka zadevnim uslužbencem. Toda sodišče Unije je ugotovilo, da sprejetje teh vmesnih ukrepov ne more biti posledica kakršnega koli polja proste presoje organov za upravljanje in da se s tem sprejetjem torej ne ovira takojšnosti poseganja v pravni položaj tožečih strank.

Poleg tega v skladu z ustaljeno sodno prakso dopis, v katerem je uslužbenec samo opozorjen na določbe svoje pogodbe o datumu izteka te pogodbe in ki tako ne vsebuje nobenega novega elementa v primerjavi z navedenimi določbami, ni akt, ki posega v položaj. Kljub temu pa je Sodišče

za uslužbence v sodbi *Drakeford/EMA* (F-29/13, EU:F:2014:10, zoper katero je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču Unije) opozorilo, da če je pogodbo mogoče podaljšati, potem je odločba, ki jo sprejme uprava po ponovni preučitvi in s katero se pogodba ne podaljša, akt, ki posega v položaj, in je ločen od zadevne pogodbe, ter se je mogoče zoper njega pritožiti oziroma celo vložiti tožbo v rokih, določenih v Kadrovskih predpisih. To velja predvsem za dopis, v katerem se zgolj formalno „opozori“ na datum izteka pogodbe, ki pa spada v okvir, v katerem je bilo to pogodbo mogoče podaljšati, in ki se sklene po internem postopku na podlagi člena 8 Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije (v nadaljevanju: PZDU).

2. Upoštevanje predhodnega postopka

V sodni praksi je iz člena 91(2) Kadrovskih predpisov izpeljano pravilo o skladnosti pritožbe v smislu te določbe in tožbe, ki se vloži potem. V skladu s tem pravilom mora biti tožbeni razlog, ki se navede pred sodiščem Unije, pred tem že naveden v okviru predhodnega postopka – sicer se šteje, da je nedopusten – da se OI lahko seznani z grajami, ki jih zadevna oseba oblikuje zoper izpodbijano odločbo. Vendar je Sodišče za uslužbence v sodbah *CR/Parlament* (F-128/12, EU:F:2014:38) in *Cerafogli/ECB* (F-26/12, EU:F:2014:218, zoper katero je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču) menilo, da se to pravilo o skladnosti ne uporablja pri ugovoru nezakonitosti, ki je bil prvič podan v tožbi. V zvezi s tem je sodišče navedlo, prvič, da v skladu z načelom domneve zakonitosti aktov institucij Evropske unije OI ne more prosto odločiti, da ne bo uporabil veljavnega splošnega akta, s katerim bi bilo po njegovem mnenju kršeno hierarhično višje pravilo. Drugič, opozorilo je, da je ugovor nezakonitosti po naravi odraz splošnega načela, s katerim se skuša uravnotežiti načelo zakonitosti in načelo pravne varnosti. Tretjič, ugotovilo je, da člen 277 PDEU določa možnost izpodbijanja splošnega akta po izteku roka za vložitev tožbe samo v primeru spora pred sodiščem Unije, tako da ta ugovor v okviru pritožbenega upravnega postopka ne more imeti polnih učinkov. Nazadnje, četrtič, menilo je, da bi nedopustnost ugovora nezakonitosti, ki je bil prvič podan v tožbi, pomenila omejitev pravice do učinkovitega sodnega varstva, ki ne bi bila sorazmerna s ciljem pravila o skladnosti, in sicer omogočiti mirno rešitev sporov med zadevnim uradnikom in upravo. Ugovor nezakonitosti namreč po naravi zahteva razlogovanje, ki ga ni mogoče pričakovati od uradnika ali uslužbenca, ki nima nujno ustreznega pravnega znanja, da ta ugovor vloži v predhodni fazi, sicer bo v nadaljevanju nedopusten.

Sodišče za uslužbence pa je v sodbi *Colart in drugi/Parlament* (EU:F:2014:264), ki je bila izdana v okviru spora v zvezi z že omenjeno zastopanstvo uslužbencev, s klasično uporabo členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov razsodilo, da je nedopustna tožba, s katero se izpodbijajo izidi volitev v odbor uslužbencev v primeru, ko pri OI ni bila vložena nobena pritožba na podlagi člena 90 Kadrovskih predpisov. Tožeče stranke so sicer vložile „pritožbo“ pri volilnem odboru na podlagi predpisov, ki jih je sprejela generalna skupščina uradnikov institucije. Vendar to še ne pomeni, da niso bili dolžni, da OI pozovejo, naj posreduje pri volilnem procesu, pred vložitvijo tožbe na podlagi člena 270 PDEU in člena 91 Kadrovskih predpisov. Čeprav so bili izrazi, uporabljeni v teh predpisih, dvoumni, je Sodišče za uslužbence menilo, da generalna skupščina uradnikov institucije, pa tudi telesa, ustanovljena na podlagi Kadrovskih predpisov, kakršen je odbor uslužbencev, ne morejo odstopati od člena 90 Kadrovskih predpisov v okviru „pogojev za izvolitev v odbor uslužbencev“, ki jih morajo sprejeti na podlagi člena 1, drugi odstavek, Priloge II k navedenim Kadrovskim predpisom.

Sodišče za uslužbence je s sklepom *Klar in Fernandez Fernandez/Komisija* (F-114/13, EU:F:2014:192, zoper katerega je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču Unije) prav tako razsodilo, da je tožba, s katero se izpodbija zakonitost odločbe tožene institucije o nepriznavanju zakonitosti odločbe odbora uslužbencev v lokalnih sekcijah, nedopustna, ker tožeče stranke pred tem niso vložile

predhodne pritožbe v trimesečnem roku, določenem v Kadrovskih predpisih, ki začne teči, ko institucija prvič izrecno in podrobno zavzame stališče.

3. Pravni interes

Sodišče za uslužbence je v zadevnem obdobju odločalo o ugovoru nedopustnosti, ki se je nanašal na to, da tožeča stranka – nekdanji uradnik, ki se je upokojil, ker je dosegel starostno mejo – ni več imela pravnega interesa za izpodbijanje ocenjevalnega poročila, čeprav je bilo to poročilo sestavljeno na podlagi izvršitve predhodne sodbe o razglasitvi ničnosti. V sodbi *Cwik/Komisija* (F-4/13, EU:F:2014:263) je Sodišče za uslužbence opozorilo, da bi bila pravica do dostopa do sodišča zgolj navidezna, če bi bilo dovoljeno, da ostane dokončna in zavezujoča sodna odločba brez učinka v škodo stranke, in da bi bilo treba izvršitev sodbe šteti za sestavni del postopka v smislu člena 6 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. V teh okoliščinah je sodišče menilo, da bi bilo z vsakršno zavrnitvijo priznavanja pravnega interesa tožeči stranki pri razglasitvi ničnosti novega poročila kršena njena pravica do pravilne izvršitve prve sodbe in zato pravica do učinkovitega sodnega varstva.

4. Nujnost odločanja z začasno odredbo

V skladu z ustaljeno sodno prakso je odlog izvršitve povsem pomožen glede na glavni postopek, na katerega se nanaša. Zato mora biti odločba, ki jo izda sodnik začasne odredbe, začasna v smislu, da prihodnji meritorni odločbi ne jemlje bistva in da ne povzroča njene navideznosti s tem, da ji jemlje polni učinek. Vendar je predsednik Sodišča za uslužbence v sklepu *DK/ESZD* (F-27/14 R, EU:F:2014:67) menil, da kadar trditve tožeče stranke vzbujajo resne dvome glede zakonitosti izpodbijane odločbe ob upoštevanju načela, v skladu s katerim kazenski postopek zadrži disciplinski postopek, predloga za izdajo začasne odredbe zaradi neobstoja nujnosti ni mogoče zavrniti brez očitka, da je bilo navedeno načelo kršeno. Drugače povedano, če bi bila na prvi pogled ugotovljena njegova kršitev, potem varstva načela, v skladu s katerim kazenski postopek zadrži disciplinski postopek, ne bi bilo mogoče odložiti, čeprav začasno, do izdaje meritorne sodbe, ne da bi bila s tem tožeči stranki povzročena huda in nepopravljiva škoda, kajti, na primer, stališče upravnega organa o resničnosti dejstev v tem postopku bi lahko močno vplivalo na izid kazenskega postopka.

II. Vsebinska vprašanja

Splošni pogoji veljavnosti aktov

1. Dolžnost nepristranskosti

V skladu z ustaljeno sodno prakso mora natečajna komisija zagotoviti, da bo njena presoja glede vseh kandidatov, ki se jih ocenjuje z ustnimi preizkusi, potekala v enakih in objektivnih pogojih. Sodišče za uslužbence je v sodbi *CG/EIB* (F-115/11, EU:F:2014:187) to sodno prakso uporabilo pri natečajni komisiji, katere naloga je bila izbira najboljših kandidatov med tistimi, ki so se prijavi po objavi razpisa prostega delovnega mesta. Zato je Sodišče za uslužbence menilo, da morajo biti vsi člani izbirne komisije neodvisni, tako da o njihovi objektivnosti ni mogoče dvomiti. Zgolj okoliščina, da je kandidat proti članu komisije v okviru izbirnega postopka vložil pritožbo zaradi nadlegovanja, ne more pomeniti obveznosti, da se zadevni član izloči. Ker pa je tožeča stranka v obravnavani zadevi opozorila, da bo ta član postal neposredni nadrejeni imenovanega kandidata, in ker je predložila objektivne, upoštevne in skladne indice, da je v njegovem osebnem interesu, da jo obravnava manj ugodno, je Sodišče za uslužbence menilo, da je ta kršil svojo dolžnost

nepriistranskosti. Ker mora vsak član izbirne komisije izkazovati potrebno neodvisnost, tako da se ne ogroža objektivnosti celotne izbirne komisije, je sodišče zato razsodilo, da je bila kršena dolžnost nepriistranskosti celotne izbirne komisije.

Sodišče za uslužbence je bilo v neki drugi zadevi zaproseno, naj odloči o veljavnosti postopka izbire izvršnega direktorja agencije, ki je med drugim obsegal poseg komisije za predizbor, zadolžene za pripravo osnutka seznama kandidatov, ki se štejejo za najbolj usposobljene, pri čemer je bil upravni odbor agencije pristojen za imenovanje. V sodbi *Hristov/Komisija in EMA* (F-2/12, EU:F:2014:245) je razsodilo, da čeprav osnutek seznama ni bil zavezujoč, je bilo že s tem, da sta bila dva člana upravnega odbora hkrati člana komisije za predizbor, kršena dolžnost nepriistranskosti.

2. Pravica do izjave

Sodišče za uslužbence je pri presoji pogojev za uresničevanje pravice začasnega uslužbenca do izjave v zvezi z morebitnim podaljšanjem njegove pogodbe v sodbi *Tzikas/ERA* (F-120/13, EU:F:2014:197) poudarilo nujnost, da je zadevna oseba jasno obveščena o predmetu razgovora z nadrejenim, da lahko tako ustrezno predstavi svoje stališče, preden je sprejeta odločitev, ki nanjo negativno vpliva. Tudi če ni določb, ki bi nalagale pisno obliko, in tudi če je obveščanje o predmetu razgovora lahko zato ustno in lahko izhaja iz konteksta, v katerem je ta potekal, se lahko pisno povabilo zadevni osebi kljub temu izkaže za primernejše.

Poleg tega se v okviru disciplinskega postopka pravica do izjave „izvaja“ v smislu Listine Evropske unije o temeljnih pravicah zlasti s členom 16(1) Priloge IX h Kadrovskim predpisom in s členom 4 te priloge. Sodišče za uslužbence je v sodbi *Brito Sequeira Carvalho/Komisija* (F-107/13, EU:F:2014:232) poudarilo, da ni v skladu s temi določbami v povezavi s členom 52(1) Listine položaj, v katerem uradnik, ki ni bil niti prisoten niti zastopan na zaslišanju pred disciplinsko komisijo in ki tudi ni mogel predložiti pisnih stališč, čeprav je ustrezno opravičil svojo nezmožnost udeležbe na zaslišanju na določen datum in čeprav je bila na tem zaslišanju zaslišana le obremenilna priča, ki jo je povabil OL.

Kariera uradnikov in uslužbencev

Sodišče za uslužbence je v sodbi *Montagut Viladot/Komisija* (F-160/12, EU:F:2014:190, zoper katero je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču Unije) razsodilo, da kadar ni niti v uredbi ali direktivi, ki se uporablja za natečaje za zaposlitev, niti v obvestilu o natečaju, nobene nasprotno določbe, je treba zahtevo po univerzitetni diplomu, ki je pogoj za dostop do javnega natečaja, nujno razumeti v pomenu, ki je temu izrazu dan z zakonodajo države članice, v kateri je kandidat končal študij, na katerega se sklicuje.

Poleg tega je Sodišče za uslužbence v sodbi *De Mendoza Asensi/Komisija* (F-127/11, EU:F:2014:14) opozorilo, da upoštevanje načel enakega obravnavanja in objektivnosti ocenjevanja s strani natečajne komisije načeloma zahteva, da se stalnost sestave te komisije ohranja v največji možni meri med celotnim potekom preizkusov. Vendar je sodišče priznalo, da ni mogoče izključiti, da se doslednost ocenjevanja lahko zagotovi tudi na druge načine. V obravnavani zadevi je dopustilo veljavnost nove metode organizacije dela natečajne komisije, s katero je bila njena stalnost zagotovljena samo v nekaterih fazah natečaja. V zvezi s tem je Sodišče za uslužbence navedlo, prvič, da je bila ta stalnost zagotovljena v ključnih fazah, in sicer, najprej, pri odločitvi o načinu poteka preizkusov, nato vsaka dva ali tri dni, ob združitvi točkovnih ocen, ki so jih dobili kandidati, da bi se pripravila ocena sposobnosti tistih, ki so opravljali preizkuse med tem časom, in nazadnje, ob koncu vseh preizkusov, da bi se preverila doslednost ocen. Drugič, navedlo je, da se enako obravnavanje kandidatov zagotavlja z istimi delovnimi metodami, ki vključujejo uporabo testov,

ki so strukturirani vnaprej, in uporabo istih meril za ocenjevanje uspešnosti kandidatov. Tretjič, ugotovilo je, da je bil predsednik natečajne komisije navzoč ob začetku vseh preizkusov. Nazadnje, četrtrič, opozorilo je, da so bile za preverjanje doslednosti ocenjevanja izvedene študije in analize.

Pravice in obveznosti uradnikov in uslužbencev

Sodišče za uslužbence, ki je moralo v sodbi *CG/EIB* (F-103/11, EU:F:2014:185) in v sodbi *De Nicola/EIB* (F-52/11, EU:F:2014:243) pojasniti pojem psihičnega nadlegovanja v smislu člena 3.6.1 kodeksa ravnanja osebja Evropske investicijske banke v povezavi s členom 2.1 politike glede dostojanstva na delovnem mestu, ki jo je prav tako sprejela Banka, je podalo razlago, podobno tisti, ki jo je razvilo na podlagi člena 12a Kadrovskih predpisov, in sicer, da se ne zahteva, da so obnašanje ali dejanja, ki vplivajo na samospoštovanje in samozavest žrtve, namerna. Zato je Sodišče za uslužbence dve odločbi Banke o neukrepanju na podlagi pritožbe zaradi psihičnega nadlegovanja, ker se ni izkazalo, da so bila prijavljena ravnanja taka, razglasilo za nični.

Prejemki in socialne ugodnosti uradnikov

1. Izselitveni dodatek

Pri določanju obstoja pravice do izselitvenega dodatka uradnika je Sodišče za uslužbence v sodbi *Ohrgaard/Komisija* (F-151/12, EU:F:2014:8) opozorilo, da iz člena 4(1)(a) in (b) Priloge VII h Kadrovskim predpisom izhaja, da je zakonodajalec Unije za nevtralizacijo obdobj prebivanja, ki jih je treba upoštevati, uvedel razlikovanje med uradnikom, ki nima in nikoli ni imel državljanstva države, na ozemlju katere je zaposlen, in uradnikom, ki državljanstvo te države ima oziroma ga je imel. V prvem primeru so nevtralizirana obdobja, ki ustrezajo „položajem, ki izhajajo iz dela za drugo državo ali mednarodno organizacijo“. V drugem primeru pa so nevtralizirana obdobja, ki ustrezajo položajem „opravljanja dela v državni službi ali v službi mednarodne organizacije“. Sodišče za uslužbence je poleg tega opozorilo, da je prva besedna zveza precej širša od druge. Čeprav je sodišče Unije štelo, da mora biti praksa v instituciji Unije nevtralizirana na podlagi „položajev, ki izhajajo iz dela za [...] mednarodno organizacijo“, če uradnik nima in nikoli ni imel državljanstva države zaposlitve, je Sodišče za uslužbence menilo, da ni mogoče šteti, da je praksa, ki jo Komisija organizira predvsem zaradi izpopolnitve izobraževanja upravičencev, zajeta v pojmu „opravljanje dela“, ki se uporablja za uradnike, ki imajo državljanstvo te države oziroma so ga imeli. Z zadnjenavedenim pojmom se namreč v nasprotju s prvim zahteva, da dejavnost prispeva predvsem k uresničevanju ciljev zadevne države ali mednarodne organizacije.

2. Družinski dodatki

Sodišče za uslužbence je moralo pri odločanju o tožbi zoper disciplinsko kazen pojasniti, kakšne so obveznosti, ki jih ima uradnik na podlagi subsidiarnosti – glede na nacionalne dajatve – družinskih dodatkov, ki jih izplača Unija. V sodbi *EH/Komisija* (F-42/14, EU:F:2014:250) je Sodišče za uslužbence najprej presodilo, da če je zaprosena dajatev iz Kadrovskih predpisov dodeljena uradniku na podlagi njegovih družinskih okoliščin, se ta uradnik ne more sklicevati na domnevno nepoznavanje položaja svojega zakonca. V odgovor na očitek, da uprava pri nacionalnemu uradu za izplačevanje dajatev ni preverila, ali ta dejansko ni plačal družinskih dodatkov, je Sodišče za uslužbence nato presodilo, da je od skrbne uprave sicer res mogoče pričakovati, da vsaj letno posodobi osebne podatke upravičencev dajatev iz Kadrovskih predpisov, ki se izplačujejo mesečno, vendar položaja uprave, ki je zadolžena za zagotovitev plačila na tisoče različnih plač in dodatkov, ni mogoče primerjati s položajem uradnika, ki ima osebni interes, da preveri zneske, ki so mu bili izplačani, in da opozori na vse, kar bi lahko pomenilo napako v njegovo škodo ali korist. Sodišče za uslužbence je nazadnje presodilo, da dejstvo, da je uprava do nekaterih informacij prišla zgolj po naključju

ali posredno, ni upoštevno, kajti upravičenec do dajatve iz Kadrovskih predpisov mora pristojno službo njegove institucije jasno in nedvoumno obvestiti o vsakršni odločbi o dodelitvi enakovredne nacionalne dajatve.

Poleg tega iz določb člena 2(1) Priloge VII h Kadrovskim predpisom v povezavi s členom 2(2), prvi pododstavek, navedene priloge izhaja, da so uradniki upravičeni do otroškega dodatka, če otroke „dejansko vzdržujejo“. Sodišče za uslužbence je imelo v zvezi s tem v sodbi *Armani/Komisija* (F-65/12, EU:F:2014:13) priložnost opozoriti, da ta pojem dejanskega vzdrževanja ustreza dejanskemu prevzemu odgovornosti za vse ali del bistvenih potreb otroka, zlasti glede nastanitve, prehrane, obleke, izobrazbe, nege in stroškov zdravljenja. Zato je treba šteti, da kadar uradnik prevzame dejansko odgovornost za vse ali del navedenih bistvenih potreb otroka svojega zakonca, dejansko vzdržuje tega otroka. V zvezi s tem, ker ni nobene druge določbe, ki bi določala nasprotno, pravica tega uradnika do prejemanja otroškega dodatka za otroka svojega zakonca ni pogojena s tem, da navedeni zakonec ni uradnik ali uslužbenec Unije. Sodišče za uslužbence je v tej sodbi še mimogrede pojasnilo, da čeprav so družinski dodatki vključeni v osebni prejemek, niso namenjeni vzdrževanju uradnikov, ampak izključno otrok.

3. Izterjava neupravičenih plačil

V zadevi *CR/Parlament* (EU:F:2014:38) je bilo Sodišče za uslužbence zaproseno, naj odloči o zakonitosti člena 85, drugi odstavek, drugi stavek, Kadrovskih predpisov, v delu, v katerem določa, da zahtevek za izterjavo neupravičenega plačila od uradnikov in uslužbencev po preteku tega petletnega roka ne zapade, kadar uprava lahko dokaže, da jo je prejemnik namenoma zavedel z namenom, da bi pridobil zadevni znesek. Po tem, ko je opozorilo, da je to, v kakšnem obsegu se določi zastaranje, odvisno od tehtanja med zahtevami po pravni varnosti in zahtevami po zakonitosti glede na zgodovinske in družbene okoliščine, ki prevladujejo v družbi v danem obdobju, in da zato o tem odloča zakonodajalec, je Sodišče za uslužbence štel, da dejstvo, da se zoper upravo ni mogoče sklicevati na zgoraj navedeni petletni rok, zato ne more biti nezakonito z vidika spoštovanja načela pravne varnosti. Poleg tega iz ustaljene sodne prakse izhaja, da tudi če zakonodajalec Unije ni določil zastaralnega roka, temeljna zahteva po pravni varnosti nasprotuje temu, da bi uprava lahko neomejeno odlašala z izvajanjem svojih pooblastil, kajti od trenutka, ko izve za dejstva, mora ta uprava ukrepati v razumnem roku.

Sodišče za uslužbence je v tej sodbi poleg tega presodilo, da nezmožnost sklicevanja na petletni zastaralni rok zoper upravo pri izterjavi neupravičeno prejetih plačil ni v nasprotju niti z načelom sorazmernosti. Cilj člena 85 Kadrovskih predpisov je namreč varstvo finančnih interesov Unije v posebnem okviru razmerij med institucijami Unije in njihovimi uslužbenci, to je osebami, ki so z navedenimi institucijami povezane s posebno dolžnostjo lojalnosti, določeno v členu 11 Kadrovskih predpisov.

Sodišče za uslužbence je v sodbi *López Cejudo/Komisija* (F-28/13, EU:F:2014:55) nazadnje pojasnilo, da se člen 85, drugi odstavek, drugi stavek, Kadrovskih predpisov nanaša na primer, v katerem uslužbenec, ki poskuša neupravičeno prejeti plačilo, namerno zavede OI, zlasti tako, da mu ne predloži vseh informacij o svojem osebnem položaju, ali ga ne obvesti o spremembah osebnega položaja, ali celo izvede dejanja, da OI oteži odkrivanje neupravičenosti plačila, ki ga je prejel, vključno s predložitvijo napačnih ali nenatančnih informacij.

Disciplinski ukrepi

Sodišče za uslužbence je v sodbi *EH/Komisija* (EU:F:2014:250) razsodilo, da čeprav lahko uprava upošteva dejstvo, da se zadevna oseba približuje upokojitveni starosti, pa ni v besedilu člena 10

Priloge IX h Kadrovskim predpisom navedeno nič, kar bi Ol nalagalo, da šteje, da ta okoliščina opravičuje omilitev disciplinske kazni.

Spori v zvezi s pogodbami

Sodišče za uslužbence je v sodbah *Bodson in drugi/EIB* (F-73/12, EU:F:2014:16 in F-83/12, EU:F:2014:15, zoper kateri sta bili vloženi pritožbi pri Splošnem sodišču Unije) zavrnilo trditve tožečih strank, v skladu s katerimi pogodbeni narava njihovega delovnega razmerja in zavezujoča narava pogodb nasprotujeta temu, da Banka enostransko spreminja bistvene elemente pogojev za zaposlovanje uslužbencev. Sodišče je v zvezi s tem štelo, da kadar se pogodbe sklenejo z organom Unije, zadolženim za nalogo v splošnem interesu in pooblaščenim za to, da s poslovníkom določi pravila za svoje zaposlene, soglasje strank k taki pogodbi nujno omejujejo obveznosti, ki izhajajo iz teh posebnih nalog in so naložene tako vodstvenim organom tega organa kot njegovim zaposlenim. Soglasje volj strank je tako omejeno na splošno soglašanje s pravicami in obveznostmi, ki so določene v navedenem poslovníku, njuna razmerja, četudi so pogodbenega izvora, pa so urejena predvsem v upravnopravnem okviru. Zato je Sodišče za uslužbence razsodilo, da ima Banka pri opravljanju naloge v splošnem interesu diskrecijsko pravico, da enostransko spremeni osebne prejemke svojih zaposlenih kljub pogodbeni naravi pravnih aktov, na katerih temeljijo delovna razmerja.

Opozoriti je še treba, da se v skladu s členom 8, prvi odstavek, PZDU pogodba začasnega uslužbenca na podlagi člena 2(a) teh pogojev lahko obnovi enkrat za določen čas, „vsaka naslednja obnove [zaposlitve]“ pa mora biti za nedoločen čas. Sodišče za uslužbence je v sodbi *Drakeford/EMA* (EU:F:2014:10) menilo, da te določbe ni mogoče razlagati tako, da se z vsakršno spremembo nalog, na podlagi katere se sklene nova pogodba, prekine kontinuiteta delovnega razmerja, ki pripelje do sklenitve pogodbe za nedoločen čas. S tako razlago bi se namreč zožil obseg člena 8, prvi odstavek, PZDU in cilj, na katerem temelji, ne bi bil dosežen, ker bi ta razlaga pripeljala do tega, da bi imenovanje, s formalno drugačno pogodbo, vsakega že zaposlenega začasnega uslužbenca na hierarhično višje mesto v vseh okoliščinah in brez prave utemeljitve povzročilo, da bi se ta uslužbenec glede trajanja svoje „zaposlitve“ ponovno znašel v položaju, ki je enak tistemu, v katerem je na novo zaposleni uslužbenec. Poleg tega bi bili s tako razlago kaznovani posebej zaslužni uslužbenci, ki so v karieri napredovali prav zaradi svoje poklicne uspešnosti. Po mnenju Sodišča za uslužbence bi taka posledica zbujala resne pomisleke v zvezi z načelom enakega obravnavanja, kakor je navedeno v členu 20 Listine. Bila bi tudi v nasprotju z voljo zakonodajalca, ki je izrecno izražena v členu 12(1) PZDU, in sicer, da se z zaposlovanjem začasnih uslužbencev zagotovi, da institucija dobi najsposobnejše, najučinkovitejše in neoporečne ljudi.

B – Sestava Sodišča za uslužbence

(Protokolarni vrstni red 1. oktobra 2014)

Od leve proti desni:

sodnika E. Perillo in H. Kreppel; predsednik senata R. Barents; predsednik S. Van Raepenbusch; predsednik senata K. Bradley; sodnica M. I. Rofes i Pujol; sodnik J. Svenningsen; sodna tajnica W. Hakenberg.

1. Člani Sodišča za uslužbence

(po vrstnem redu nastopa funkcije)

Sean Van Raepenbusch

Rojen leta 1956; diploma iz prava (Université libre de Bruxelles, 1979); specializacija iz mednarodnega prava (Bruselj, 1980); doktor pravnih znanosti (1989); vodja pravne službe Société anonyme du canal et des installations maritimes de Bruxelles (1979–1984); uradnik na Komisiji Evropskih skupnosti (generalni direktorat za socialne zadeve, 1984–1988); član pravne službe Komisije Evropskih skupnosti (1988–1994); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1994–2005); predavatelj na Centre universitaire de Charleroi (mednarodno in evropsko socialno pravo, 1989–1991), na univerzi v Mons Hainautu (evropsko pravo, 1991–1997), na univerzi v Liègeu (pravo evropskih uslužbenecv, 1989–1991; pravo institucij Evropske unije, 1995–2005; evropsko socialno pravo, 2004–2005) in od leta 2006 na Université libre de Bruxelles (pravo institucij Evropske unije); avtor številnih strokovnih del o evropskem socialnem pravu in pravu institucij Evropske unije; sodnik na Sodišču za uslužbence od 6. oktobra 2005; predsednik Sodišča za uslužbence od 7. oktobra 2011.

Horstpeter Kreppel

Rojen leta 1945; univerzitetni študij v Berlinu, Münchnu, Frankfurtu na Majni (1966–1972); prvi državni izpit (1972); sodnik pripravnik v Frankfurtu na Majni (1972–1973 in 1974–1975); Collège d'Europe v Bruggeju (1973–1974); drugi državni izpit (Frankfurt na Majni, 1976); uslužbenec zveznega urada za delo in odvetnik (1976); sodnik na delovnem sodišču (zvezna dežela Hessen, 1977–1993); predavatelj na Fachhochschule für Sozialarbeit v Frankfurtu na Majni in na Verwaltungsfachhochschule v Wiesbadnu (1979–1990); nacionalni strokovnjak v pravni službi Komisije Evropskih skupnosti (1993–1996 in 2001–2005); ataše za socialne zadeve na veleposlaništvu Zvezne republike Nemčije v Madridu (1996–2001); sodnik na delovnem sodišču v Frankfurtu na Majni (februar–september 2005); sodnik na Sodišču za uslužbence od 6. oktobra 2005.

Maria Isabel Rofes i Pujol

Rojena leta 1956; študij prava (licenciatura en derecho, Universidad de Barcelona, 1981); specializacija s področja mednarodne trgovine (Mehika, 1983); študije evropskih integracij (gospodarska zbornica v Barceloni, 1985) in prava Skupnosti (Escola d'Administració Pública de Catalunya, 1986); javna uslužbenka na Generalitat de Catalunya (članica pravne službe ministrstva za industrijo in energijo, april 1984–avgust 1986); članica odvetniške zbornice v Barceloni (1985–1987); administratorica, nato glavna administratorica v oddelku za raziskave in dokumentacijo Sodišča Evropskih skupnosti (1986–1994); strokovna sodelavka na Sodišču (kabinet generalnega pravobranilca D. Ruiz Jaraboja Colomerja, januar 1995–april 2004; kabinet sodnika U. Löhmuša, maj 2004–avgust 2009); predavateljica sodnega postopka v pravu Skupnosti na pravni fakulteti (Universitat Autònoma de Barcelona, 1993–2000); številne publikacije in predavanja o evropskem pravu socialne varnosti; članica odbora za pritožbe Urada Skupnosti za rastlinske sorte (2006–2009); sodnica na Sodišču za javne uslužbenke od 7. oktobra 2009.

Ezio Perillo

Rojen leta 1950; doktor prava in odvetnik, član odvetniške zbornice v Padovi; asistent in nato potrjeni raziskovalec na področju civilnega in primerjalnega prava na pravni fakulteti univerze v Padovi (1977–1982); predavatelj prava Skupnosti na Collegio Europeo di Parma (1990–1998) in na pravnih fakultetah univerze v Padovi (1985–1987), univerze v Macerati (1991–1994), univerze v Neaplju (1995) in študijske univerze v Milanu (2000–2001); član znanstvenega odbora „Master in European integration“ univerze v Padovi; uradnik na Sodišču, direktorat za knjižnico, raziskave in dokumentacijo (1982–1984); strokovni sodelavec pri generalnem pravobranilcu G. F. Manciniju (1984–1988); pravni svetovalec generalnega sekretarja Evropskega parlamenta Enrica Vincija (1988–1993); v tej instituciji tudi: vodja oddelka pravne službe (1995–1999); direktor za zakonodajne zadeve in poravnave, medinstitucionalne odnose ter za odnose z nacionalnimi parlamenti (1999–2004); direktor za zunanje odnose (2004–2006); direktor za zakonodajne zadeve v pravni službi (2006–2011); avtor več objav s področja italijanskega civilnega prava in prava Evropske unije; sodnik Sodišča za uslužbenke od 6. oktobra 2011.

René Barents

Rojen leta 1951; diploma iz prava, specializacija iz ekonomije (univerza Erasmus, Rotterdam, 1973); doktor prava (univerza v Utrechtu, 1981); raziskovalec na področju evropskega prava in mednarodnega gospodarskega prava (1973–1974) ter docent evropskega prava in gospodarskega prava na inštitutu Europa univerze v Utrechtu (1974–1979) in na univerzi v Leidnu (1979–1981); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1981–1986), nato vodja oddelka za pravice na podlagi Kadrovskih predpisov Sodišča (1986–1987); član pravne službe Komisije Evropskih skupnosti (1987–1991); strokovni sodelavec na Sodišču (1991–2000); vodja oddelka (2000–2009), nato direktor direktorata za raziskave in dokumentacijo Sodišča Evropske unije (2009–2011); redni profesor (1988–2003) in zaslužni profesor (od leta 2003) evropskega prava na univerzi v Maastrichtu; svetovalec pritožbenega sodišča v 's-Hertogenboschu (1993–2011); član kraljeve akademije znanosti Nizozemske (od leta 1993); številne objave na področju evropskega prava; sodnik Sodišča za uslužbence od 6. oktobra 2011.

Kieran Bradley

Rojen leta 1957; diploma iz prava (Trinity College, Dublin, 1975–1979); pomočnik raziskovalec senatorke Mary Robinson (1978–1979 in 1980); štipendija „Pádraig Pearse“ za študij na Collège d'Europe (1979); podiplomski študij evropskega prava na Collège d'Europe (1979–1980); magisterij iz prava z univerze v Cambridgeu (1980–1981); pripravnik v Evropskem parlamentu (Luxembourg, 1981); strokovni sodelavec v tajništvu pravne komisije Evropskega parlamenta (Luxembourg, 1981–1988); član pravne službe Evropskega parlamenta (Bruselj, 1988–1995); strokovni sodelavec na Sodišču (1995–2000); docent za evropsko pravo na Harvard Law School (2000); član pravne službe Evropskega parlamenta (2000–2003), nato vodja oddelka (2003–2011) in direktor (2011); avtor številnih objav; sodnik na Sodišču za uslužbence od 6. oktobra 2011.

Jesper Sønningsen

Rojen leta 1966; študij prava (Candidatus juris), univerza v Aarhusu (1989); odvetniški kandidat pri pravnem svetovalcu danske vlade (1989–1991); strokovni sodelavec na Sodišču (1991–1993); sprejem v odvetniško zbornico Danske (1993); odvetnik pri pravnem svetovalcu danske vlade (1993–1995); predavatelj evropskega prava na univerzi v Københavnu; docent na evropskem inštitutu za javno upravo v Luksemburgu, nato v. d. direktorja (1995–1999); uradnik v pravni službi nadzornega organa EFTE (1999–2000); uradnik na Sodišču (2000–2013); strokovni sodelavec (2003–2013); sodnik na Sodišču za uslužbence od 7. oktobra 2013.

Waltraud Hakenberg

Rojena leta 1955; študij prava v Regensburgu in Ženevi (1974–1979); prvi državni izpit (1979); podiplomski študij prava Skupnosti na Collège d'Europe v Bruggeju (1979–1980); sodnica pripravnica v Regensburgu (1980–1983); doktorica pravnih znanosti (1982); drugi državni izpit (1983); odvetnica v Münchnu in Parizu (1983–1989); uradnica na Sodišču Evropskih skupnosti (1990–2005); strokovna sodelavka na Sodišču Evropskih skupnosti (kabinet sodnika Janna, 1995–2005); poučevanje na več univerzah v Nemčiji, Avstriji, Švici in Rusiji; častna profesorica na univerzi Saarland (od 1999); članica različnih odborov, združenj in pravnih komisij; številne objave o pravu in sodni praksi Skupnosti; sodna tajnica Sodišča za uslužbence od 30. novembra 2005.

2. Spremembe v sestavi Sodišča za uslužbence leta 2014

Leta 2014 ni bilo sprememb v sestavi Sodišča za uslužbence.

3. Protokolarni vrstni red

od 1. januarja 2014 do 30. septembra 2014

S. VAN RAEPENBUSCH, predsednik Sodišča za uslužbence

H. KREPPEL, predsednik senata

M. I. ROFES i PUJOL, predsednica seanta

E. PERILLO, sodnik

R. BARENTS, sodnik

K. BRADLEY, sodnik

J. SVENNINGSEN, sodnik

W. HAKENBERG, sodna tajnica

od 1. oktobra 2014 do 31. decembra 2014

S. VAN RAEPENBUSCH, predsednik Sodišča za uslužbence

R. BARENTS, predsednik senata

K. BRADLEY, predsednik senata

H. KREPPEL, sodnik

M. I. ROFES i PUJOL, sodnica

E. PERILLO, sodnik

J. SVENNINGSEN, sodnik

W. HAKENBERG, sodna tajnica

4. Nekdanji člani Sodišča za uslužbence

Heikki Kanninen (2005–2009)

Haris Tagaras (2005–2011)

Stéphane Gervasoni (2005–2011)

Irena Boruta (2005–2013)

Predsednik

Paul J. Mahoney (2005–2011)

C – Sodna statistika Sodišča za uslužbence

Splošna dejavnost Sodišča za uslužbence

1. Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2010–2014)

Vložene zadeve

2. Odstotek zadev, v katerih so bile institucije glavne tožene stranke (2010–2014)
3. Jezik postopka (2010–2014)

Končane zadeve

4. Sodbe in sklepi – sestava (2014)
5. Izid postopka (2014)
6. Začasne odredbe (2010–2014)
7. Trajanje postopkov v mesecih (2014)

Nerešene zadeve na dan 31. decembra

8. Sestava (2010–2014)
9. Število tožečih strank (2014)

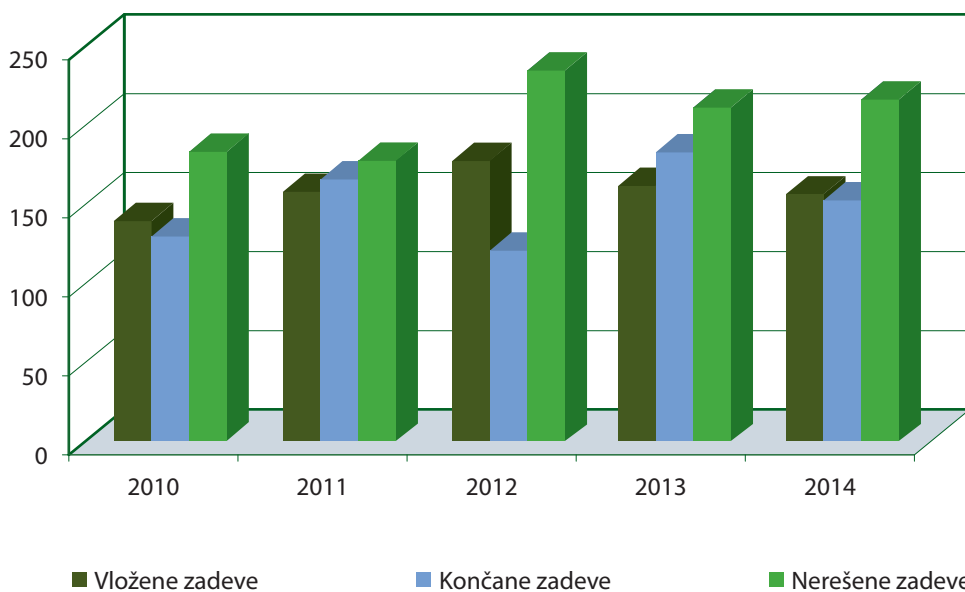
Razno

10. Odločbe Sodišča za uslužbence, zoper katere je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču (2010–2014)
11. Izidi pritožbenih postopkov pri Splošnem sodišču (2010–2014)

1. *Splošna dejavnost Sodišča za uslužbence*

Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2010–2014)

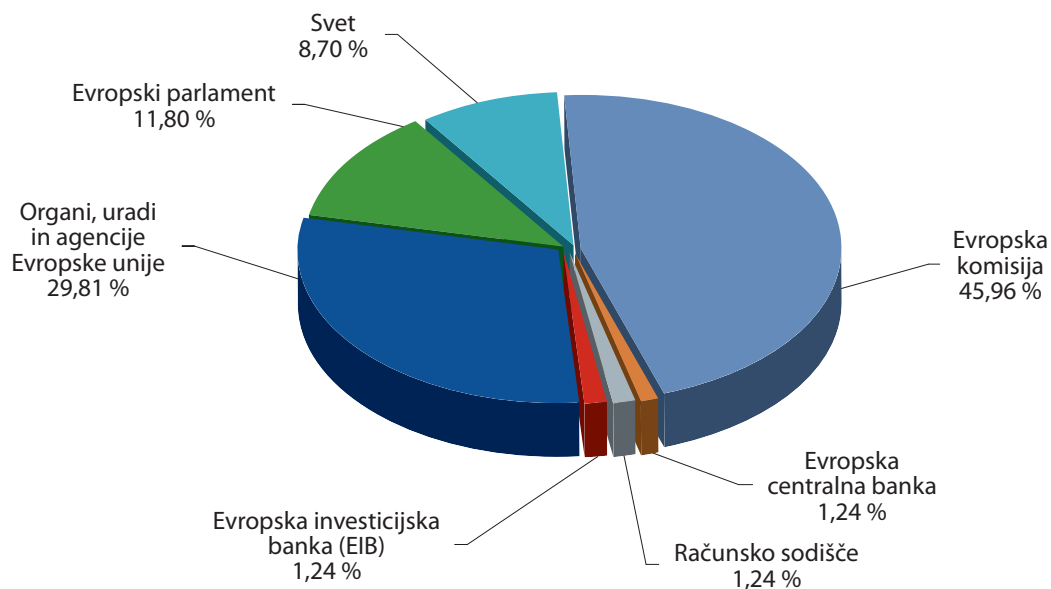
	2010	2011	2012	2013	2014
Vložene zadeve	139	159	178	160	157
Končane zadeve	129	166	121	184	152
Nerešene zadeve	185	178	235	211	216 ¹

Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (številka zadeve = ena zadeva)

¹ Od katerih je bil postopek prekinjen v 99 zadevah.

2. Vložene zadeve – Odstotna porazdelitev zadev glede na toženo institucijo (2010–2014)

Odstotek števila zadev, vloženih leta 2014

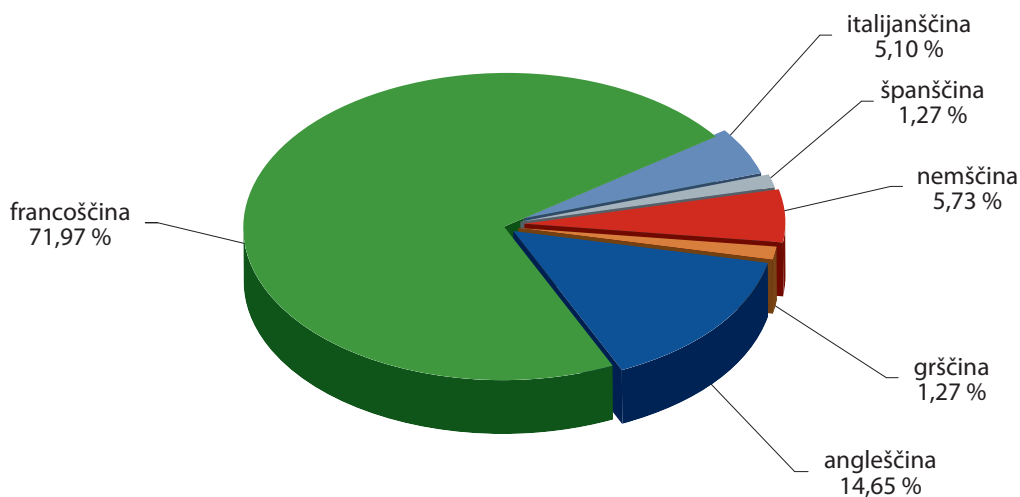

	2010	2011	2012	2013	2014
Evropski parlament	9,35 %	6,29 %	6,11 %	5,66 %	11,80 %
Svet	6,47 %	6,92 %	3,89 %	3,77 %	8,70 %
Evropska komisija	58,99 %	66,67 %	58,33 %	49,69 %	45,96 %
Sodišče Evropske unije	5,04 %	1,26 %		0,63 %	
Evropska centralna banka	2,88 %	2,52 %	1,11 %	1,89 %	1,24 %
Računsko sodišče		0,63 %	2,22 %	0,63 %	1,24 %
Evropska investicijska banka (EIB)	5,76 %	4,32 %	4,44 %	5,03 %	1,24 %
Organi, uradi in agencije Evropske unije	11,51 %	11,40 %	23,89 %	32,70 %	29,81 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

3. Vložene zadeve – Jezik postopka (2010–2014)

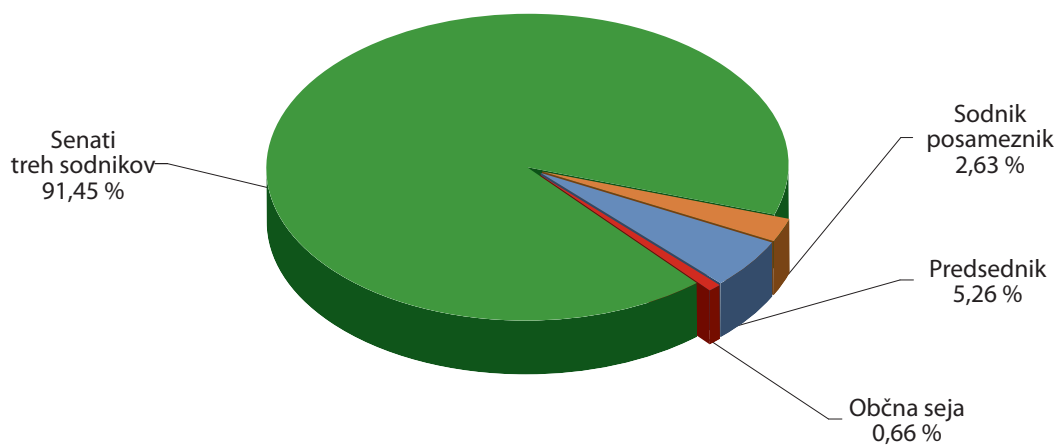
Porazdelitev leta 2014

Jezik postopka	2010	2011	2012	2013	2014
bolgarščina			2		
španščina	2	2	3		2
nemščina	6	10	5	2	9
grščina	2	4	1	4	2
angleščina	9	23	14	26	23
francoščina	105	87	108	95	113
italijanščina	13	29	35	21	8
madžarščina		1			
nizozemščina	2	1	6	12	
poljščina		1	2		
romunščina			2		
slovaščina		1			
Skupaj	139	159	178	160	157

Jezik postopka je jezik, v katerem je bila zadeva vložena, in ne materni jezik ali jezik državljanstva tožeče stranke.

4. Končane zadeve – Sodbe in sklepi – Sestava (2014)

	Sodbe	Sklepi o izbrisu na podlagi mirne rešitve spora ¹	Drugi sklepi, s katerimi se postopek konča	Skupaj
Občna seja	1			1
Senati treh sodnikov	64	11	64	139
Sodnik posameznik	3	1		4
Predsednik			8	8
Skupaj	68	12	72	152

¹ Leta 2014 je bilo 14 drugih poskusov mirne rešitve spora na pobudo Sodišča za uslužbence, ki pa niso bili uspešni.

5. Končane zadeve – Izid postopka (2014)

	Sodbe		Sklepi				Skupaj
	Tožbe, ki jim je bilo v celoti ali delno ugodeno	V celoti zavrnjene tožbe, ustavitel postopka	[Očitno] nedopustne ali neutemeljene tožbe/predlogi	Mirne rešitve sporov po posredovanju sodišča	Izbris iz drugega razloga, ustavitel postopka ali vrnitev v ponovno odločanje	V celoti ali delno sprejeti predlogi (posebni postopki)	
Delovni pogoji/dopusti			2				2
Disciplinski postopki	1	1					2
Natečaji	1	2	2				5
Ocenjevanje/napredovanje	5	6	2	1	2		16
Odpoved ali nepodaljšanje pogodbe uslužbenca	3	11	3	4	2		23
Plača in dodatki	4	7	3	2	3		19
Pokojnine in invalidnine	1	1	4				6
Razporeditev/prerazporeditev	1	2		1			4
Socialna varnost/poklicna bolezen/ nesreče		1	1	1	3		6
Zaposlovanje/imenovanje/razvrstitev v naziv	4	5	1		1		11
Drugo	3	9	15	3	4	24	58
Skupaj	23	45	33	12	15	24	152

6. Začasne odredbe (2010–2014)

Končani postopki za izdajo začasne odredbe		Izid postopka		
		Popolno ali delno sprejetje	Zavrnitev	Izbris
2010	6		4	2
2011	7		4	3
2012	11		10	1
2013	3		3	
2014	5	1	4	
Skupaj	32	1	25	6

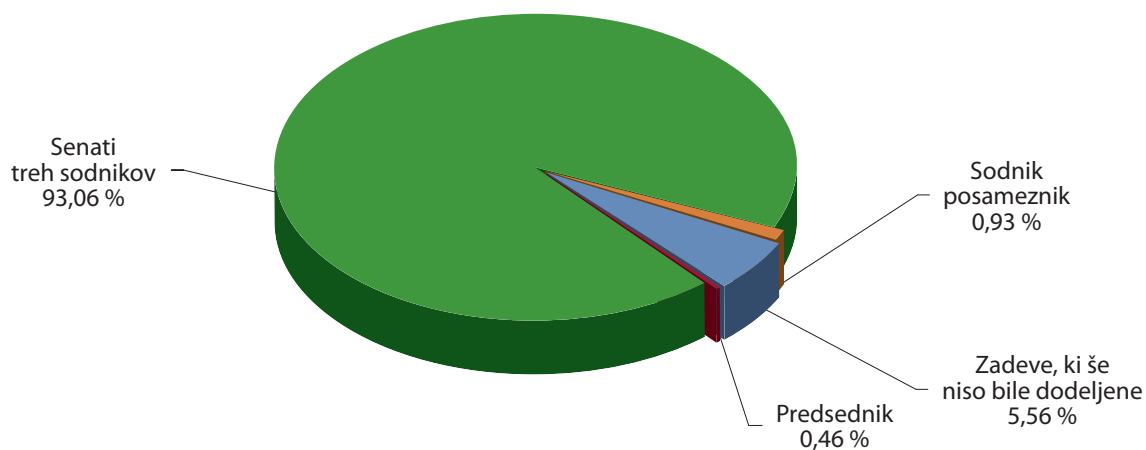
7. Končane zadeve – Trajanje postopkov v mesecih (2014)

Končane zadeve		Povprečno trajanje	
		Trajanje celotnega postopka	Trajanje postopka brez morebitnega trajanja prekinitve postopka
Sodbe	68	17,3	17,1
Sklepi	84	10,7	9,1
Skupaj	152	13,7	12,7

Trajanje je izraženo v mesecih in v desetinah meseca.

8. Nerešene zadeve 31. decembra – Sestava (2010–2014)

Porazdelitev leta 2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Občna seja	1		1	1	
Predsednik	1	1		2	1
Senati treh sodnikov	179	156	205	172	201
Sodnik posameznik		2	8	3	2
Zadeve, ki še niso bile dodeljene	4	19	21	33	12
Skupaj	185	178	235	211	216

9. Nerešene zadeve 31. decembra – Število tožečih strank

Nerešene zadeve z največjim številom tožečih strank leta 2014

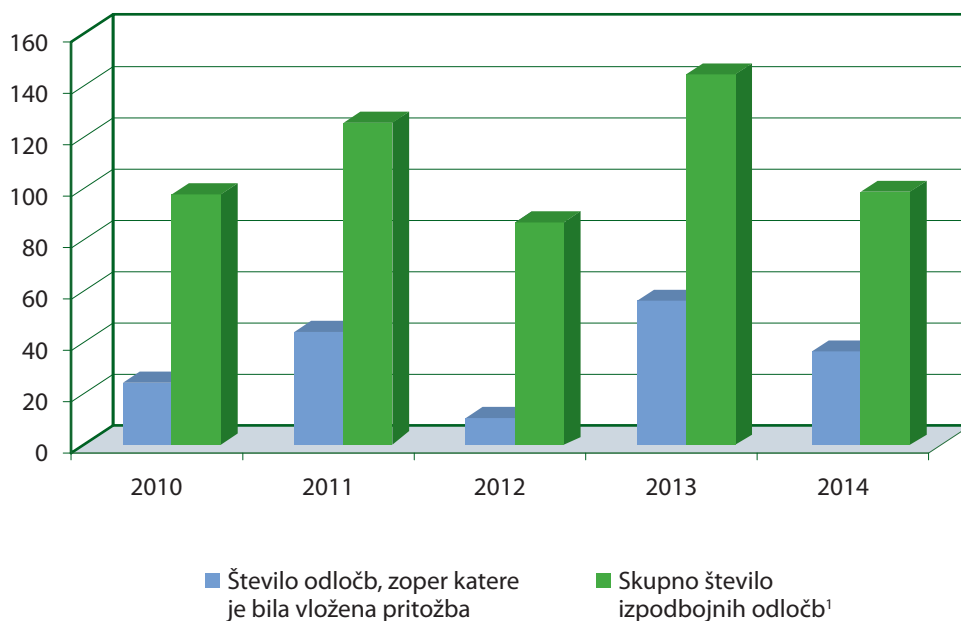
Število tožečih strank	Področja
486	Kadrovski predpisi – EIB – Osebni prejemki – Letno usklajevanje plač
484	Kadrovski predpisi – EIB – Osebni prejemki – Nov sistem nagrajevanja uspešnosti – Dodeljevanje nagrad
451	Kadrovski predpisi – EIB – Osebni prejemki – Reforma plačnega sistema in sistema prilagoditve plač pri EIB
35	Kadrovski predpisi – Vrnitev v ponovno odločanje po preveritvi sodbe Splošnega sodišča – EIB – Pokojnine – Reforma iz leta 2008
33	Kadrovski predpisi – EIB – Pokojnine – Reforma pokojninskega sistema
30	Kadrovski predpisi – Evropski investicijski sklad (EIS) – Osebni prejemki – Letno usklajevanje plač
29	Kadrovski predpisi – Evropski investicijski sklad (EIS) – Osebni prejemki – Reforma plačnega sistema in sistema prilagoditve plač pri EIS
26 (4 zadeve)	Kadrovski predpisi – Kadrovski predpisi – Sprememba Kadrovskih predpisov z dne 1. januarja 2014 – Nova pravila za izračun stroškov prevoza iz kraja zaposlitve v matični kraj – Povezava med dodelitvijo te ugodnosti in pogojem izselitve ali prebivanja v tujini – Odprava potovalnega časa
25	Kadrovski predpisi – Napredovanje – Napredovalni obdobji 2010 in 2011 – Določitev pragov za napredovanje
20	Kadrovski predpisi – Kadrovski predpisi – Sprememba Kadrovskih predpisov z dne 1. januarja 2014 – Nova pravila o karieri in napredovanju – Uvrstitev kot „glavni administrator v prehodnem obdobju“ – Različno obravnavanje v primerjavi s pravniki v enakem nazivu (AD 13) v pravni službi Evropske komisije – Načelo enakega obravnavanja

Izraz „Kadrovski predpisi“ pomeni Kadrovske predpise za uradnike Evropske unije in pogoje za zaposlitev drugih uslužbencev Unije.

Skupno število tožečih strank v vseh nerešenih zadevah (2010–2014)

	Skupno število tožečih strank	Skupno število nerešenih zadev
2010	812	185
2011	1006	178
2012	1086	235
2013	1867	211
2014	1902	216

10. Razno – Odločbe Sodišča za uslužbence, zoper katere je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču (2010–2014)

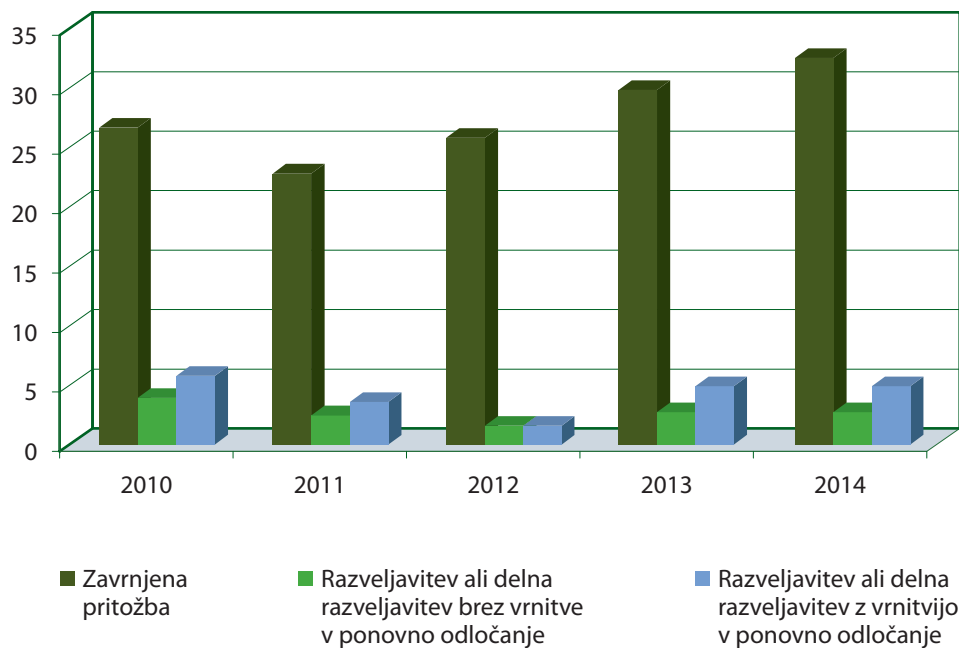
	Število odločb, zoper katere je bila vložena pritožba	Skupno število izpodbojnih odločb ¹	Odstotek odločb, zoper katere je bila vložena pritožba ²
2010	24	99	24,24 %
2011	44	126	34,92 %
2012	11	87	12,64 %
2013	56	144	38,89 %
2014	36	99	36,36 %

¹ Sodbe, sklepi, s katerimi je bila tožba razglašena za nedopustno, očitno nedopustno ali očitno neutemeljeno, sklepi o izdaji začasne odredbe, o ustavitvi postopka in o zavrnitvi intervencije, razglašeni ali sprejeti med referenčnim letom.

² Mogoče je, da ta odstotek za dano leto ne ustreza odločbam, zoper katere je mogoča pritožba in ki so bile izdane v referenčnem letu, ker lahko rok za pritožbo sega v drugo koledarsko leto.

11. Razno – Izidi pritožbenih postopkov pred Splošnim sodiščem (2010–2014)

	2010	2011	2012	2013	2014
Zavrjena pritožba	27	23	26	30	33
Razveljavitev ali delna razveljavitev brez vrnitve v ponovno odločanje	4	3	2	3	3
Razveljavitev ali delna razveljavitev z vrnitvijo v ponovno odločanje	6	4	2	5	5
Izbris/ustavitev postopka			3		1
Skupaj	37	30	33	38	42

KAKO DO PUBLIKACIJ EVROPSKE UNIJE

Brezplačne publikacije:

- en izvod:
na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- več kot en izvod ter plakati in zemljevidi:
pri predstavništvih Evropske unije (http://ec.europa.eu/represent_sl.htm),
pri delegacijah v državah, ki niso članice EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sl.htm),
pri službi Europe Direct (http://europa.eu/eurodirect/index_sl.htm) ali
s klicem na telefonsko številko 00 800 6 7 8 9 10 11 (brezplačna številka za celotno EU) (*).

(*) Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govorilnice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Publikacije, ki so naprodaj:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

■ Urad za publikacije

